

Vlaamse Armoedemonitor 2013

VLAAMSE ARMOEDEMONTITOR

Studiedienst van de Vlaamse Regering

April 2013

Samenstelling
Diensten voor het Algemeen Regeringsbeleid
Studiedienst van de Vlaamse Regering

Jo Noppe

Verantwoordelijke uitgever
Josée Lemaitre
Administrateur-generaal
Boudewijnlaan 30 bus 23
1000 Brussel

Depotnummer
D/2013/3241/088

<http://www.vlaanderen.be/svr>

VOORWOORD

Beste lezer,

Ook dit jaar biedt de Vlaamse Armoedemonitor van de Studiedienst van de Vlaamse Regering weerom een schat aan informatie. Dankzij deze nieuwe cijfers kunnen we de vinger aan de pols houden en ervoor zorgen dat we vanuit het beleid kort op de bal spelen.

De Vlaamse Armoedemonitor 2013 bevestigt de hardnekkigheid van armoede, toont probleemgebieden aan maar levert ook een aantal hoopgevende elementen. De bevolking in Vlaanderen die onder de armoederisicodrempel leeft, daalde van 650.000 personen in 2010 naar 610.000 in 2011 en het percentage arme werkenden nam lichtjes af van 3,5% in 2010 naar 3,1% in 2011. Anderzijds zien we een stijging van het percentage van de bevolking dat leeft in een situatie van ernstige materiële deprivatie van 1,6% naar 2,9% en blijft het aantal personen met betalingsachterstand verder toenemen.

De gevolgen van de moeilijke socio-economische situatie van vandaag laten zich dus nog steeds voelen en tonen aan dat er verder moet ingezet worden op de prioriteiten van het Vlaamse armoedebeleid. Deze situeren zich op die terreinen waar mensen echt nood hebben aan ondersteuning: werk, huisvesting, welzijn en onderwijs.

De nieuwe Vlaamse Armoedemonitor laat ons duidelijk zien dat Vlaanderen het in Europees perspectief redelijk goed doet, maar dat neemt niet weg dat er nog heel wat werk aan de winkel is. Zo geeft de gezondheidssector reden tot bezorgdheid, want uit de cijfers blijkt dat 250.000 mensen in Vlaanderen gezondheidszorgen hebben moeten uitstellen om financiële redenen. Dat aandeel is tegenover de voorgaande jaren sterk gestegen. Extra inspanningen zijn hier aan de orde.

In deze Vlaamse Armoedemonitor focussen we eveneens sterk op de doelgroep die mij het nauwst aan het hart ligt, namelijk onze kinderen. Vanuit Vlaanderen hebben we er duidelijk en onomwonden voor gekozen om van kinderarmoede een absolute prioriteit te maken, die we blijven aanhouden. Ook al zijn we wat kinderarmoede betreft de beste leerling van de Europese klas, toch vinden we het onaanvaardbaar dat vandaag in Vlaanderen 130.000 kinderen en jongeren onder de armoederisicodrempel leven. Tegelijk zien we dat het aantal geboorten in kansarme gezinnen blijft stijgen naar bijna 1 op de 10 geboorten in Vlaanderen. Nog sterker inzetten op de vroegste levensjaren én op jonge toekomstige ouders is dan ook de boodschap. Ons Actieplan Kinderarmoede moet hier soelaas bieden, evenals de verdere uitrol in heel Vlaanderen van een lokale aanpak van kinderarmoede in de cruciale fase van nul tot drie jaar. Het wetenschappelijk onderzoek is hier duidelijk: niet investeren in kinderarmoede is een gemiste kans, niet alleen voor

de kinderen zelf maar zeker ook voor de samenleving als geheel. Er moet werk worden gemaakt van een brede maatschappelijke mobilisatie rond dit thema.

We hopen met deze Vlaamse Armoedemonitor iedereen ervan te overtuigen dat wij de strijd tegen armoede moeten blijven voortzetten vanuit alle beleidsniveaus en op alle beleidsdomeinen. Enkel via een integrale aanpak maken we kans op slagen. Het is en blijft een werk van lange adem maar we weigeren er ons bij neer te leggen en werken dus naarstig verder aan een structurele armoedebestrijding met respect voor de mensen in armoede zelf. Wij hopen hierbij iedereen te kunnen mobiliseren.

Ingrid Lieten

Viceminister-president van de Vlaamse Regering en Vlaams minister van Innovatie,
Overheidsinvesteringen, Media en Armoedebestrijding

Inleiding

Dit is de derde editie van de Vlaamse Armoedemonitor. Deze monitor wordt jaarlijks opgemaakt ter ondersteuning van het Vlaamse armoedebeleid. De bedoeling is om op een bevattelijke en overzichtelijke manier de armoedesituatie en –evolutie in Vlaanderen in kaart te brengen en op te volgen. Waar mogelijk wordt de Vlaamse armoedesituatie vergeleken met de situatie in de 27 lidstaten van de Europese Unie.

De Vlaamse Armoedemonitor is een omgevingsmonitor. Dat betekent dat niet de maatregelen van het armoedebeleid zelf in beeld worden gebracht, maar wel de bestaande armoedesituatie waaraan dat beleid iets wil veranderen.

Op inhoudelijk vlak wordt uitgegaan van de multi-aspectualiteit van de armoedeproblematiek. Armoede is meer dan een tekort aan inkomen. Het verwijst naar een geheel van onderling verbonden vormen van uitsluiting op verschillende domeinen van het individuele en sociale leven. Financiële moeilijkheden zijn tegelijk vaak oorzaak en gevolg van achterstelling op het vlak van tewerkstelling, onderwijs, huisvesting, gezondheid en maatschappelijke participatie. Voor elk van deze levensdomeinen zijn indicatoren opgenomen. Aangezien de strijd tegen armoede bij kinderen een belangrijke prioriteit vormt van het Vlaamse armoedebeleid, bevat deze monitor ook een aantal indicatoren die specifiek focussen op de armoedesituatie van deze groep.

De Vlaamse Armoedemonitor brengt verschillende armoede-indicatoren samen die gebruikt worden in Europese, federale of andere Vlaamse monitorrapporten. Het gaat onder meer om indicatoren uit het Pact 2020, de EU2020-strategie, de Interfederale Armoedebaarometer en de Armoedebaarometer van Decenniumdoelen 2017. Deze worden aangevuld met eigen accenten en aandachtspunten gebaseerd op de prioriteiten van het Vlaamse armoedebeleid. Dat uit zich onder meer in de visualisering en bespreking van de verschillende armoededoelstellingen die door de Vlaamse Regering in het kader van het Pact 2020 en het Vlaamse Hervormingsprogramma voor de EU2020-strategie werden geformuleerd.

De indicatoren in de Vlaamse Armoedemonitor zijn deels gebaseerd op gegevens uit administratieve databanken. Het gaat om gegevens van de VREG over energiararmoede, van de Nationale Bank van België over betalingsachterstand, van de FOD Sociale Zekerheid en POD Maatschappelijke Integratie over sociale bijstandsuitkeringen, van de VDAB over niet-werkende werkzoekenden, van het Steunpunt Studie en Schoolloopbanen over ongekwalificeerde uitstroom en van Kind en Gezin over geboorten in kansarme gezinnen. De meeste indicatoren zijn echter gebaseerd op de resultaten van enquêtes. Het gaat ten eerste om de 'European Union Statistics on Income and Living Conditions' (EU-SILC). De EU-SILC is een door Eurostat gecoördineerde jaarlijkse enquête die sinds 2004 in alle lidstaten van de Europese Unie de inkomenssituatie en levensomstandigheden in kaart brengt. De EU-SILC wordt voor België uitgevoerd door de Algemene Directie Statistiek (ADSEI) van de FOD Economie.

Voor de indicatoren over tewerkstelling en onderwijs wordt daarnaast gebruik gemaakt van de 'Enquête naar de Arbeidskrachten – Labour Force Survey' (EAK-LFS) en het 'Programme for International Student Assessment' (PISA) van de OESO. Net als de EU-SILC is de EAK een door Eurostat gecoördineerde en voor België door ADSEI uitgevoerde enquête die erop gericht is om op Europees vlak vergelijkbare indicatoren te generen. PISA is een internationaal gestandaardiseerde beoordeling van de cognitieve vaardigheden van 15-jarigen.

Voor de indicatoren rond maatschappelijke participatie wordt ten slotte gebruik gemaakt van de resultaten van de 'Survey Sociaal-Culturele Verschuivingen in Vlaanderen' (SCV-survey) van de Studiedienst van de Vlaamse Regering die jaarlijks afgenomen wordt bij de Nederlandstalige inwoners van het Vlaamse en Brusselse Hoofdstedelijke Gewest. Wij willen hierbij uitdrukkelijk SVR-collega Guy Pauwels bedanken voor de berekening van de indicatoren gebaseerd op de SCV-survey.

Hierbij dient opgemerkt te worden dat in surveyonderzoek bepaalde kwetsbare bevolkingsgroepen (zoals personen in collectieve huishoudens, personen zonder wettige verblijfsvergunning of dak- en thuislozen) niet of nauwelijks vertegenwoordigd zijn. Daarmee moet rekening gehouden worden bij de interpretatie van de armoedecijfers in deze monitor.

De surveyresultaten zijn eveneens onderhevig aan de gebruikelijke statistische foutenmarge. Deze foutenmarge is groter naarmate de steekproef waarop de cijfers berekend worden, kleiner is. Daarom worden in deze Vlaamse Armoedemonitor enkel de gegevens voor de gehele Vlaamse bevolking tot op 1 cijfer na de komma weergegeven. De gegevens per bevolkingsgroep worden afgerond tot op het procentpunt. Wanneer de percentages worden geëxtrapoleerd naar bevolkingsaantallen wordt om dezelfde reden afgerond op het niveau van 10.000 eenheden.

Alle opmerkingen en suggesties over deze monitor kan u kwijt via jo.noppe@dar.vlaanderen.be.

Vlaamse armoedesituatie en -evolutie

De Vlaamse Regering heeft van de strijd tegen armoede een topprioriteit gemaakt. Zij wil de inkomenssituatie van de armste gezinnen verbeteren en ervoor zorgen dat alle Vlamingen volwaardig aan alle domeinen van de samenleving kunnen participeren. Er wordt in deze Vlaamse Armoedemonitor achtereenvolgens aandacht besteed aan de inkomensarmoede, de materiële deprivatie en inkomensverdeling, de betalingsachterstand en de sociale bijstand. Daarna komt de sociale uitsluiting aan bod op het vlak van tewerkstelling, huisvesting, onderwijs, gezondheid en maatschappelijke participatie. Tot slot wordt ingezoomd op de armoede bij kinderen.

1. Financiële armoede en inkomensverdeling

1.1 *Bevolking onder de armoederisicodrempel*

Om zicht te krijgen op de armoedesituatie van een land of regio wordt traditioneel aangegeven hoeveel mensen moeten rondkomen met een inkomen onder de armoederisicodrempel. Deze drempel is bepaald op 60 procent van het mediaan netto beschikbare gestandaardiseerde huishoudinkomen in het land. Er wordt vanuit gegaan dat personen die leven in een huishouden dat moet rondkomen met een inkomen onder de armoederisicodrempel een verhoogd risico op armoede lopen. Door het huishoudinkomen te standaardiseren wordt rekening gehouden met de grootte en samenstelling van het huishouden.

De Belgische armoederisicodrempel lag volgens de EU-SILC-survey van 2011 voor een alleenstaande op 12.005 euro per jaar of 1.000 euro per maand. Omgerekend is dat voor een gezin met 2 volwassenen en 2 kinderen 2.101 euro per maand. Iets minder dan 1 op de 10 Vlamingen (9,8%) moest in 2011 zien rond te komen met een inkomen onder deze armoederisicodrempel ([zie indicator I1](#)). Dat komt overeen met ongeveer 610.000 personen. Het armoederisicopercentage (= het aandeel personen onder de armoederisicodrempel) is de afgelopen jaren vrij stabiel gebleven, al lijkt er sprake van een lichte daling tussen 2010 en 2011. Ook tussen 2006 en 2008 is het percentage personen onder de armoederisicodrempel licht afgenomen. Een vergelijking met de periode vóór 2004 is moeilijk wegens een wijziging in de databron. Wel is het zo dat tussen 1994 en 1997 het armoederisicopercentage licht daalde, waarna het tussen 1997 en 2001 stabiel bleef.

In het Vlaamse Hervormingsprogramma voor de EU2020-strategie heeft de Vlaamse Regering zich ertoe verbonden om het aantal personen met een inkomen onder de armoederisicodrempel tussen 2008 en 2020 met 30% te verminderen. Dat betekent dat in 2020 het aantal personen met een huishoudinkomen onder de armoederisicodrempel gedaald moet zijn tot maximaal 430.000 personen.

Het verschil in armoederisico tussen vrouwen en mannen blijft beperkt ([zie indicator I2](#)). Naar leeftijd scoren de leeftijdsgroepen tussen 18 en 64 jaar het best. Vooral personen ouder dan

65 jaar scoren opvallend minder goed dan het gemiddelde. De minder goede positie van de Vlaamse ouderen blijkt tegelijk uit het feit dat 31% van het totale aantal personen onder de armoederisicodrempel 65 jaar of ouder is. Dit kan deels verklaard worden door het feit dat het armoederisicopercentage enkel rekening houdt met het ontvangen huishoudinkomen uit arbeid, vermogen, eigendom en sociale transfers, niet met de volledige waarde van eventueel beschikbare spaartegoeden of eigendommen of met de eventuele afwezigheid van woonuitgaven doordat de eigen woning al is afbetaald. Maar ook in Europees opzicht scoren de Vlaamse ouderen niet goed. Terwijl Vlaanderen bij de leeftijdsgroepen tot 50 jaar telkens de top haalt van de Europese rangschikking, zakt ze bij de personen van 65 jaar en ouder naar een 17de plaats in de ranglijst ([zie indicator 15](#)).

Alleenstaanden, personen in eenoudergezinnen en oudere koppels lopen een hoger risico op armoede dan gemiddeld ([zie indicator 12](#)). Van de personen in eenoudergezinnen moet goed een vijfde zien rond te komen met een inkomen onder de armoederisicodrempel. Naar aantal vormen de oudere koppels de grootste groep bij de personen onder de armoederisicodrempel, kort gevolgd door de alleenstaanden.

Werk vormt een belangrijke buffer tegen armoede. Het armoederisicopercentage ligt bij werkenden een pak lager dan bij werklozen, gepensioneerden en andere niet-actieven ([zie indicator 12](#)). Naar aantal vormen de gepensioneerden de grootste groep onder de armoederisicodrempel, kort gevolgd door de andere niet-actieven. Als gekeken wordt naar de werkintensiteit op gezinsniveau blijkt het risico op armoede het hoogst te liggen bij leden van gezinnen waar niet of slechts zeer beperkt wordt gewerkt (werkintensiteit < 0,2). Liefst 4 op de 10 personen in deze gezinnen lopen een verhoogd risico op armoede.

Een job vormt echter geen sluitende bescherming tegen armoede. Dat blijkt uit het feit dat 80.000 Vlamingen die werken toch moeten rondkomen met een huishoudinkomen onder de armoederisicodrempel.

Naast tewerkstelling beperkt ook scholing het armoederisico ([zie indicator 12](#)). Het armoederisicopercentage van personen met een diploma hoger onderwijs ligt meer dan 4 keer lager dan dat van personen met hoogstens een diploma lager secundair onderwijs.

Het armoederisicopercentage ligt bij huurders 3 keer hoger dan bij eigenaars.

Ten slotte ligt het armoederisico bij niet-EU-burgers (personen die niet over de Belgische nationaliteit of over de nationaliteit van één van de andere EU-lidstaten beschikken) goed 5 keer hoger dan bij EU-burgers (inclusief Belgen).

Het Vlaamse armoederisicopercentage (10%) lag in 2011 duidelijk lager dan het EU27-gemiddelde (17%) ([zie indicator 14](#)). Vlaanderen haalde daarmee in 2011 een met Tsjechië gedeelde eerste plaats in de EU27-rangschikking. In het Pact 2020 heeft de Vlaamse Regering zich als doelstelling gesteld dat het aandeel inwoners in Vlaanderen dat leeft in armoede in 2020 laag moet liggen in vergelijking met de best presterende EU27-landen. Die doelstelling is vandaag al gehaald.

Het is opvallend dat verschillende Oost- en Centraal-Europese landen (Tsjechië, Slowakije, Hongarije en Slovenië) niet beduidend slechter scoren dan de West- en Noord-Europese landen,

terwijl de levensstandaard in die eerste groep landen toch lager ligt. Dat heeft te maken met het feit dat het hier gaat om een relatieve armoedemaat, berekend op basis van het mediaaninkomen in elk land afzonderlijk. Dat gebeurt vanuit de redenering dat een minimaal aanvaardbare levensstandaard - en dus ook de armoederisicodrempel - afhankelijk is van de specifieke sociaaleconomische situatie van het land in kwestie.

Als de inkomenssituatie van de bevolkingsgroepen die in het Vlaamse Gewest een hoger risico lopen op armoede (minstens 1,5 keer het gemiddelde armoederisicopercentage) vergeleken wordt met de situatie van deze groepen in de 27 EU-lidstaten, dan blijkt een diffuus beeld ([zie indicator 15](#)). Bij de meeste groepen haalt Vlaanderen een plaats binnen de top 5 van de EU-rangschikking. Bij de oudere bevolkingsgroepen (65-plussers, leden van koppels waarvan minstens 1 partner ouder is dan 65 jaar en gepensioneerd) zakt Vlaanderen met een score onder het EU-gemiddelde weg naar de (lagere) middenmoot. Ook bij de niet-EU-burgers valt Vlaanderen ver terug in de Europese rangschikking.

Bij de berekening van het armoederisicopercentage wordt traditioneel gebruik gemaakt van een armoederisicodrempel van 60% van het mediaan gestandaardiseerde netto beschikbare huishoudinkomen. Dat is een arbitraire keuze. Wie net boven deze 60%-drempel zit, komt hierdoor niet in beeld. Tegelijk is het zo dat wie beschikt over een inkomen dat maar net onder de armoederisicodrempel ligt, zich in een andere positie bevindt dan zij die moeten rondkomen met een inkomen dat een pak lager ligt dan de 60%-drempel.

Om zicht te krijgen op de spreiding van de inkomens rond de armoederisicodrempel kan men daarom de hoogte van de drempel laten variëren. In 2011 bleek 19% van de Vlamingen te beschikken over een inkomen lager dan 70% van het nationaal mediaaninkomen, 5% over een inkomen lager dan 50% van het mediaaninkomen en 2% over een inkomen lager dan 40% van het mediaaninkomen ([zie indicator 16](#)). Die aandelen bleven de laatste jaren vrij stabiel. In Europees opzicht scoort Vlaanderen steeds op het niveau van de best presterende lidstaten ([zie indicator 17](#)).

Terwijl het aandeel personen met een inkomen onder de armoederisicodrempel tussen 2008 en 2010 min of meer stabiel is gebleven in Vlaanderen, is het aandeel personen in langdurige armoede in die periode wel duidelijk gestegen. Doordat de EU-SILC-survey werkt met een roterend panel - gezinnen worden verschillende jaren na elkaar bevroegd -, is het mogelijk om de inkomenssituatie van gezinnen over een aantal jaren heen te volgen. In 2010 (cijfers voor 2011 zijn nog niet beschikbaar) leefde 7% van de Vlamingen in een gezin met een inkomen onder de armoederisicodrempel in 2010 en in minstens 2 van de 3 voorgaande jaren ([zie indicator 18](#)). Dat komt overeen met ongeveer 420.000 personen. Als dat vergeleken wordt met het totale aandeel personen onder de armoederisicodrempel in 2010 dan blijkt dat 64% van de personen onder de armoederisicodrempel in Vlaanderen zich in een positie van langdurige armoede bevindt.

Zoals gezegd haalt Vlaanderen inzake het totale aandeel personen onder de armoederisicodrempel samen met Tsjechië een gedeelde eerste plaats in de EU27-rangschikking. Wat het aandeel personen in langdurige armoede betreft, zakt het met een 7de plaats iets terug in de rangschikking ([zie indicator 19](#)). Opvallend is wel dat het procentueel aandeel van de langdurige

armoede in de totale armoede in Vlaanderen relatief hoog ligt, zeker als vergeleken wordt met landen met een relatief lage score op het aandeel personen in langdurige armoede.

1.2 Subjectieve armoede

In bovenstaande cijfers wordt op een objectieve manier nagegaan of het inkomen waarover mensen beschikken al dan niet boven een bepaalde drempel ligt. Maar de inkomensgerelateerde verwachtingen en behoeften verschillen van mens tot mens. De objectieve vergelijking van het beschikbare inkomen met de armoederisicodrempel wordt daarom best aangevuld met een subjectieve inschatting van het inkomen door de betrokkenen zelf.

In 2011 leefde 15% van de Vlamingen in een huishouden dat zelf aangeeft (zeer) moeilijk rond te komen met het beschikbare inkomen (zie indicator I10). Dat komt overeen met ongeveer 930.000 personen. Deze cijfers liggen de laatste jaren duidelijk hoger dan in de periode 2006-2007. De evolutie op het vlak van subjectieve armoede wijkt dus enigszins af van de evolutie van het percentage personen met een inkomen onder de armoederisicodrempel.

Vrouwen leven vaker in huishoudens die zelf aangeven (zeer) moeilijk rond te komen (zie indicator I11). In tegenstelling tot de objectieve armoederisicopercentages zijn de verschillen tussen de leeftijdsgroepen bij deze indicator niet zo groot. Alleenstaanden en zeker leden van eenoudergezinnen geven vaker dan andere huishoudtypes aan (zeer) moeilijk rond te komen.

Wat socio-economische positie, opleiding en nationaliteit betreft, lopen de resultaten van deze indicator grotendeels gelijk met de resultaten van de objectieve armoederisicopercentages. Personen die niet werken (zonder gepensioneerd) en leden van gezinnen waar niet of beperkt wordt gewerkt, hebben het moeilijker om rond te komen, net als laagopgeleiden, huurders en niet-EU-burgers.

Het is weinig verwonderlijk dat het aandeel personen in subjectieve armoede afneemt naarmate het inkomensniveau stijgt. Tegelijk geven de scores per inkomenskwintiel aan dat subjectieve armoede niet beperkt blijft tot de personen onder de armoederisicodrempel (die allen in het laagste inkomenskwintiel zitten). Ook in het 2de kwintiel geeft een relatief grote groep aan (zeer) moeilijk rond te komen.

Er zijn in Vlaanderen relatief gezien minder personen die hun inkomenssituatie negatief beoordelen dan in de meeste EU-landen (zie indicator I13). Het Vlaamse Gewest haalt in de Europese rangschikking een 8ste plaats na de Scandinavische landen, Luxemburg, Duitsland, Nederland en Oostenrijk. De verschillen tussen de lidstaten zijn opvallend groter dan bij de objectieve armoederisicopercentages. In Finland leeft maar 7% van de inwoners in een huishouden dat moeite heeft om financieel rond te komen. In Griekenland en Bulgarije loopt dat op tot meer dan 60%. De Zuid-, Centraal- en Oost-Europese landen scoren op deze indicator, in tegenstelling tot bij de objectieve armoederisicopercentages, wel duidelijk minder goed dan de West- en Noord-Europese landen.

1.3 Ernstige materiële deprivatie

Op Europees niveau werd enkele jaren geleden een armoede-indicator ontwikkeld die niet zozeer focust op het inkomen zelf, maar op het feit of men mede dankzij dit inkomen kan genieten van een minimale levensstandaard. Dat gebeurt door na te gaan hoeveel items uit een lijst van 9 basisitems elk gezin moet missen omwille van financiële redenen. Vervolgens wordt per land of regio het percentage individuen berekend dat leeft in een gezin dat niet beschikt over minstens 4 van de 9 items.

Volgens de EU-SILC van 2011 leefde slechts 3% van de Vlamingen in een ernstig materieel gedepriveerd gezin (mist minstens 4 van 9 basisitems om financiële redenen) ([zie indicator I14](#)). Dat komt overeen met ongeveer 180.000 personen. Het aandeel ernstig gedepriveerden is tegenover 2010 iets gestegen.

In het Vlaamse Hervormingsprogramma voor de EU2020-strategie heeft de Vlaamse Regering zich ertoe verbonden om het aantal personen in een ernstige materieel gedepriveerd gezin tussen 2008 en 2020 met 30% te verminderen. Dat betekent dat in 2020 het aantal personen dat leeft in een ernstig materieel gedepriveerd gezin moet dalen tot maximaal 120.000 personen.

Als wordt gekeken naar de afzonderlijke items van de deprivatiemaat dan blijkt dat de items 'een week vakantie buitenshuis per jaar kunnen betalen' en 'een onverwachte uitgave aankunnen,' voor de meeste problemen zorgen ([zie indicator I18](#)).

Groepen die minder goed scoren bij de objectieve armoederisicopercentages en de subjectieve armoede, doen dat ook op vlak van ernstige materiële deprivatie ([zie indicator I15](#)). Het gaat om alleenstaanden, leden van eenoudergezinnen en grote gezinnen, werklozen, gezinnen waar niet of slechts beperkt wordt gewerkt, huurders, de laagste inkomensgroepen en niet-EU-burgers.

In Europees opzicht scoort Vlaanderen op het vlak van ernstige materiële deprivatie behoorlijk goed ([zie indicator I17](#)). Het haalt samen met Nederland, Denemarken en Finland een gedeelde 2de plaats na Luxemburg. De hoogste deprivatiescores worden opgetekend in de EU-lidstaten uit Centraal- en Oost-Europa.

1.4 Armoede volgens de EU2020-definitie

In de loop van 2010 werd door de Europese Unie een plan op tafel gelegd om van de Unie tegen 2020 een slimme, duurzame en inclusieve economie te maken: de zogenaamde EU2020-strategie. Daarbij werden 5 centrale doelstellingen naar voor geschoven op 5 verschillende domeinen. Eén van die doelstellingen heeft betrekking op armoede en sociale inclusie. De bedoeling is om tegen 2020 het aantal armen of sociaal uitgesloten in de hele Unie met 20 miljoen te verminderen.

Daarvoor werd ook een nieuwe armoede-indicator uitgewerkt. Deze indicator beschouwt iemand als arm of sociaal uitgesloten als hij voldoet aan minstens 1 van volgende voorwaarden:

1. hij of zij leeft in een gezin met een inkomen onder de nationale armoederisicodrempel;
2. hij of zij leeft in een gezin met ernstige materiële deprivatie (het gezin mist minstens 4 items uit een lijst van 9 basisitems omwille van financiële redenen);
3. hij of zij is jonger dan 60 jaar en leeft in een gezin met een zeer lage werkintensiteit.

Gemeten aan de hand van deze samengestelde EU2020-indicator leefde in 2011 15% van de Vlaamse bevolking in armoede of sociale uitsluiting ([zie indicator I19](#)). Dat komt neer op ongeveer 940.000 personen. Daarmee haalt Vlaanderen een met Tsjechië gedeelde 1ste plaats in de Europese rangschikking ([zie indicator I20](#)).

In het Vlaamse Hervormingsprogramma voor de EU2020-strategie heeft de Vlaamse Regering zich ertoe verbonden om het aantal personen in armoede of sociale uitsluiting volgens de EU2020-definitie tussen 2008 en 2020 met 30% te verminderen. Dat betekent dat in 2020 het aantal personen in armoede of sociale uitsluiting in Vlaanderen moet gedaald zijn tot maximaal 650.000 personen. Tegelijk gaat de Vlaamse Regering voor een 30%-reductie tegen 2020 op de 3 subindicatoren van de EU2020-indicator afzonderlijk. Dat betekent dus een 30%-reductie van het aantal personen met een huishoudinkomen onder de armoederisicodrempel ([zie indicator I1](#)), een 30%-reductie van het aantal personen in ernstige materiële deprivatie ([zie indicator I14](#)) en een 30%-reductie van het aantal personen in een huishouden met zeer lage werkintensiteit ([zie indicator A9](#)).

1.5 Inkomensverdeling

Bovenstaande gegevens hebben vooral betrekking op de situatie van de minst gegoede groepen maar zeggen weinig over de wijze waarop het beschikbare inkomen verdeeld is over de gehele bevolking. Een vaak gebruikte maat om de inkomensverdeling in een land of regio in kaart te brengen, is de inkomenskwintielverhouding die het aandeel van het inkomen van de 20% rijksten in het totale inkomen vergelijkt met dat van de 20% armsten. Deze verhouding lag in Vlaanderen in 2011 op 3,5 ([zie indicator I23](#)). Dat betekent dat het totale inkomen van de 20% rijksten 3,5 keer hoger ligt dan het totale inkomen van de 20% armsten.

Een andere maat voor de inkomensongelijkheid is de gini-coëfficiënt. Deze coëfficiënt kijkt niet enkel naar de inkomens van de 20% rijksten en armsten, maar brengt de inkomens van de gehele bevolking in rekening. De maat geeft een waarde tussen 0 en 100 waarbij 0 staat voor een samenleving waar iedereen een gelijk inkomen heeft en 100 voor een samenleving waar al het inkomen toekomt aan 1 persoon. Vlaanderen haalde in 2011 een waarde van 24,5 ([zie indicator I25](#)).

In het Pact 2020 heeft de Vlaamse Regering zich als doelstelling gesteld dat de inkomensongelijkheid tegen 2020 merkbaar moet dalen. Sinds 2004 is noch de inkomenskwintielverhouding, noch de gini-coëfficiënt significant gestegen of gedaald.

In Europees perspectief blijft de Vlaamse inkomensongelijkheid beperkt. Vlaanderen haalt zowel op basis van de inkomenskwintielverhouding als op basis van de gini-coëfficiënt een plaats in de top 5 van best presterende EU-landen (zie indicatoren I24 en I26).

1.6 *Betalingsproblemen en schulden*

Betalingsproblemen en schuldoverlast vormen vaak een belangrijk probleem voor mensen met een laag inkomen. Eind 2012 stonden 127.732 Vlamingen met afbetalingsmoeilijkheden geregistreerd bij de Centrale voor Kredieten aan Particulieren van de Nationale Bank van België (zie indicator S1). Deze Centrale registreert alle kredieten die door natuurlijke personen worden afgesloten en de eventuele wanbetalingen met betrekking tot deze kredieten. Het aantal geregistreerde personen met betalingsachterstand is de afgelopen jaren duidelijk toegenomen. Hierbij dient te worden opgemerkt dat in deze cijfers enkel rekening wordt gehouden met kredieten (voor consumptie of hypotheek), maar niet met andere schulden zoals schulden voor huur, energiefacturen, gezondheidskosten, telefoon/internet of fiscale schulden.

In de EU-SILC-survey wordt jaarlijks gevraagd naar achterstallige betalingen voor huur of hypotheek, elektriciteit, water of gas of aankopen op afbetaling of een andere lening. In 2011 leefde bijna 5% van de Vlamingen in een gezin met minstens 1 achterstallige betaling in het afgelopen jaar (zie indicator S2). Dat komt overeen met ongeveer 320.000 personen. In tegenstelling tot de bovenstaande cijfers van de Nationale Bank wordt hier niet alleen rekening gehouden met kredieten maar ook met andere mogelijke schulden. Het percentage personen in een huishouden met achterstallige betalingen is de laatste jaren nagenoeg stabiel gebleven.

Het aandeel personen met achterstallige betalingen verschilt nauwelijks naar geslacht (zie indicator S3). Betreffende leeftijd is er een opvallende afname naarmate de leeftijd stijgt. Personen in eenoudergezinnen en grote gezinnen hebben vaker achterstallige betalingen dan personen uit andere huishoudgroepen. Werklozen en niet-actieven (exclusief gepensioneerden) hebben vaker achterstallige betalingen dan gepensioneerden. Personen in gezinnen waar niet of beperkt wordt gewerkt, hebben vaker achterstallige betalingen dan personen in andere gezinnen, laagopgeleiden vaker dan hoogopgeleiden, huurders vaker dan eigenaars, de lagere inkomensgroepen vaker dan de hogere inkomensgroepen, niet-EU-burgers vaker dan EU-burgers.

In vergelijking met de andere Europese landen blijft het aandeel personen met betalingsproblemen in Vlaanderen beperkt (zie indicator S4). Enkel Luxemburg scoort nog iets beter dan Vlaanderen.

Sinds 1999 bestaat de juridische procedure van collectieve schuldenregeling. Deze procedure werd in het leven geroepen om mensen die hun schulden niet meer de baas kunnen, de kans te geven om in de mate van het mogelijke hun schulden te betalen en tegelijk een menswaardig leven te

leiden. Eind 2012 stonden er in Vlaanderen (inclusief het gerechtelijke arrondissement Brussel-Halle-Vilvoorde) in totaal 59.096 berichten van 'toelaatbaarheid van collectieve schuldenregeling' uit ([zie indicator S1](#)). Dat aantal is de voorbije jaren telkens met ongeveer 3.000 tot 5.000 eenheden toegenomen. De cijfers kunnen gezien worden als een aanwijzing van de meest extreme vorm van overmatige schuldenlast.

1.7 Sociale bijstandsuitkeringen

Naast de klassieke sociale uitkeringen (pensioenen, werkloosheids- en arbeidsongeschiktheidsuitkeringen, ziekte- en invaliditeitsuitkeringen en kinderbijslag), probeert de overheid via de sociale bijstandsuitkeringen de inkomenssituatie van de minst goedgevoerde groepen te verbeteren.

Het gaat in eerste instantie om het leefloon dat men ontvangt in het kader van het Recht op Maatschappelijke Integratie (RMI) en het equivalent leefloon in het kader van het Recht op Maatschappelijke Hulp (RMH). Het RMH is er voor mensen die niet in aanmerking komen voor het RMI omdat ze niet voldoen aan bepaalde voorwaarden betreffende leeftijd, nationaliteit en arbeidsbereidheid. In de praktijk gaat het vooral om kandidaat-vluchtelingen en vreemdelingen met een verblijfsvergunning die niet ingeschreven zijn in het bevolkingsregister.

In 2011 ontvingen in Vlaanderen per maand gemiddeld 24.069 personen een leefloon ([zie indicator U1](#)). Dat aantal is na een duidelijke stijging in 2009 en 2010 in 2011 weer iets gedaald. Nog eens gemiddeld 9.934 personen per maand ontvingen in 2011 een equivalent leefloon. In 2010 en 2011 is dat aantal duidelijk gestegen.

Naast het (equivalent) leefloon kan het RMI en het RMH ook ingevuld worden via een tewerkstellingsmaatregel met tussenkomst van het OCMW. Het aantal tewerkstellingsmaatregelen is de voorbije jaren gestaag gestegen tot gemiddeld 5.426 per maand in 2011.

Het aantal leefloontrekkers ligt bij vrouwen iets hoger dan bij mannen ([zie indicator U2](#)). Het aantal 18-24-jarigen met een leefloon ligt niet veel lager dan het aantal leefloontrekkers bij de 45- tot 64-jarigen, ondanks het grote verschil in omvang van de 2 leeftijdsgroepen. Naar huishoudtype valt het grote aantal alleenstaande leefloontrekkers op. Dat is ook het geval bij het equivalent leefloontrekkers. De cijfers bevestigen ten slotte dat het equivalent leefloon vooral toegekend wordt aan niet-EU-burgers.

Slechts een beperkt aantal 65-plussers ontvangt een leefloon omdat zij aparte regelingen kennen: het Gewaarborgd Inkomen voor Bejaarden (GIB) dat sinds 2002 geleidelijk vervangen wordt door de Inkomensgarantie voor Ouderen (IGO). Meestal gaat het om een toeslag bovenop het pensioen, zodat men een bedrag bekomt dat vergelijkbaar is met het leefloon. Het wordt toegekend aan personen die de pensioengerechtigde leeftijd hebben bereikt maar die door omstandigheden geen of geen voldoende loopbaan hebben kunnen opbouwen. Begin 2012 ging het samen om 56.902 ouderen ([zie indicator U3](#)). Het aantal GIB's gaat sinds 2002 elk jaar achteruit. Het aantal IGO's schommelde tot 2007 rond 40.000, maar gaat sinds 2008 in stijgende lijn.

Personen met een handicap kunnen een beroep doen op een Inkomensvervangende Tegemoetkoming (IVT) indien zij geen arbeid kunnen verrichten, en/of een Integratie-tegemoetkoming (IT) indien zij bijkomende kosten te dragen hebben vanwege een vermindering van hun zelfredzaamheid. Eind 2011 werd in Vlaanderen aan 77.158 personen een IVT en/of een IT uitgekeerd (zie indicator U3). Het aantal personen met een IVT en/of IT neemt de laatste jaren opvallend toe. Factoren die hierin mogelijk een rol spelen zijn de vergrijzing van de bevolking, een betere bekendheid van het stelsel en een snellere behandeling van de aanvragen.

De gewaarborgde gezinsbijslag ten slotte is bedoeld voor gezinnen die op basis van hun beroepsactiviteit geen enkel recht kunnen doen gelden op kinderbijslag, of slechts een recht genieten op een bedrag dat lager ligt dan de gewaarborgde gezinsbijslag. Eind 2011 ging het om 4.971 rechtgevendende kinderen (zie indicator U3).

2. Sociale uitsluiting

Armoede uit zich niet alleen op financieel vlak maar gaat veelal gepaard met uitsluiting en achterstelling op heel wat andere domeinen. Er wordt achtereenvolgens ingegaan op de bestaande achterstelling op het vlak van tewerkstelling, huisvesting, gezondheid, onderwijs en maatschappelijke participatie.

2.1 Achterstelling op de arbeidsmarkt

Werk vormt ontegensprekelijk een belangrijke buffer tegen armoede. Het risico om in armoede terecht te komen, ligt bij personen met een job beduidend lager. Dat bleek al uit de armoederisicopercentages van werkenden en niet-werkenden (zie indicator I2).

De Vlaamse werkzaamheidsgraad schommelt sinds 2007 rond 72% (zie indicator A1). Positief is wel dat de werkloosheidsgraad tegenover 2010 duidelijk is afgenomen (zie indicator A3).

Toch blijven bepaalde groepen – vooral ouderen, niet-EU-burgers en personen met een handicap – moeilijk toegang vinden tot de arbeidsmarkt. De lage werkzaamheidsgraad bij ouderen blijft een probleem. De Vlaamse arbeidsmarkt wordt gekenmerkt door een specifiek leeftijdsgebonden arbeidspatroon. Een erg hoge arbeidsdeelname tussen 25 en 49 jaar zorgt in combinatie met een beperkte deelname bij jongeren en ouderen voor sterk samengedrukte loopbanen. De arbeidsdeelname van de 55- tot 64-jarigen is de voorbije jaren wel duidelijk gestegen, waardoor nu bijna 4 op de 10 personen in deze groep aan het werk is. Ook de arbeidsdeelname van vrouwen gaat er gestaag op vooruit. Bij de laaggeschoolden is er eerder sprake van een afname. Bij de niet-EU-burgers en de personen met een handicap ging de arbeidsdeelname er in 2011 na een afname in de voorbije jaren weer op vooruit.

Uit de Europese vergelijking blijkt duidelijk dat de lage werkzaamheidsgraad bij ouderen en niet-EU-burgers de voornaamste pijnpunten blijven op de Vlaamse arbeidsmarkt ([zie indicator A2](#)).

De beperkte arbeidsdeelname van deze groepen vertaalt zich niet alleen in een lagere werkzaamheidsgraad, maar veelal ook in een hogere ILO-werkloosheidsgraad ([zie indicator A4](#)). Het verschil tussen de vrouwelijke en de totale werkloosheidsgraad is in 2011 echter volledig verdwenen. Bij de laaggeschoolden is er wel nog steeds sprake van een behoorlijk verschil. Het grootste verschil is echter te vinden bij de niet-EU-burgers. De werkloosheidsgraad lag in 2011 bij deze laatste groep bijna 5 keer hoger dan de totale werkloosheidsgraad.

De werkloosheidsgraad van jongeren tussen 15 en 24 jaar is in 2011 na een sterke stijging in 2009 en 2010 weer gedaald. Ook de werkzaamheidsgraad van deze groep is relatief laag (29% in 2011), maar dat hangt voornamelijk samen met de lange schoolloopbaan van de jonge Vlamingen en is dus niet echt problematisch. De werkloosheidsgraad van jongeren is dat wel. Gebrek aan werkervaring speelt de jongeren parten. Daarenboven worden ze vaker aangeworven met een tijdelijk contract of als uitzendkracht zodat ze geregeld weer in de werkloosheid terechtkomen.

De ouderen die niet werken, zitten voornamelijk in de inactiviteit en dus minder in de werkloosheid. Daardoor ligt de werkloosheidsgraad bij de 55- tot 64-jarigen - ondanks hun beperkte arbeidsdeelname - niet hoger dan de totale werkloosheidsgraad.

Door de relatief lage totale werkloosheidsgraad in Vlaanderen ligt ook de werkloosheidsgraad van de verschillende groepen met een lagere arbeidsdeelname veelal ver onder het EU-gemiddelde ([zie indicator A5](#)). De enige uitzondering hierop is de werkloosheidsgraad van personen met een nationaliteit van buiten de Europese Unie. Daar ligt de werkloosheidsgraad op hetzelfde niveau als het EU-gemiddelde.

Wat de langdurige werkloosheidsgraad betreft, scoort Vlaanderen zeer behoorlijk in vergelijking met de EU-lidstaten en duidelijk beter dan het EU-gemiddelde ([zie indicator A6](#)).

De administratieve gegevens van de VDAB over het aantal niet-werkende werkzoekenden (NWWZ) bevestigen grotendeels bovenstaande bevindingen ([zie indicatoren A7 en A8](#)). Onder invloed van de economische crisis liep het aantal NWWZ in 2009 en 2010 aanzienlijk op. In 2011 nam het aantal NWWZ weer af. Maar in 2012 is dat aantal toch weer iets gestegen.

In 2011 leefde 9% van de Vlamingen tot 60 jaar in een gezin met een zeer lage werkintensiteit ([zie indicator A9](#)). Dat komt overeen met ongeveer 410.000 personen. Dat aandeel is tussen 2004 en 2008 duidelijk gedaald maar tussen 2010 en 2011 weer iets gestegen.

Net bij de gezinnen waar niet of slechts beperkt wordt gewerkt, worden de hoogste armoederisicopercentages gemeten. In 2011 beschikte 43% van de leden van gezinnen met een zeer lage werkintensiteit over een inkomen onder de armoederisicodrempel ([zie indicator I2](#)).

In het Vlaamse Hervormingsprogramma voor de EU2020-strategie heeft de Vlaamse Regering zich ertoe verbonden om het aantal personen in een gezin met zeer lage werkintensiteit tussen 2008 en 2020 met 30% te verminderen. Dat betekent dat in 2020 dat aantal gedaald moet zijn tot maximaal 250.000 personen.

Bij het percentage personen in gezinnen met een zeer lage werkintensiteit bezet Vlaanderen in de Europese rangschikking een plaats in de betere middenmoot (zie indicator A10).

Tewerkstelling mag dan wel een belangrijke buffer vormen tegen armoede, toch is het geen sluitende bescherming. Dat blijkt uit het feit dat 3% van de werkende Vlamingen – ongeveer 80.000 personen – in 2011 moest rondkomen met een huishoudinkomen onder de armoederisicodrempel (zie indicator A11). Dat aandeel ligt in Europees opzicht wel laag (zie indicator A13). Het armoederisicopercentage ligt duidelijk hoger bij laaggeschoolde werkenden, bij werkenden met een tijdelijk contract, bij deeltijds werkenden (minder dan 30 uur per week) en bij zelfstandigen (zie indicator A12).

2.2 Huisvestingsproblemen

Door Eurostat wordt de grens voor een te zware woonkost gelegd op 40% van het beschikbare huishoudinkomen. In 2011 leefde 7% van de Vlamingen in een huishouden met een te zware woonkost. Dat komt overeen met ongeveer 440.000 personen. Het aandeel en aantal personen met te zware woonkosten is sinds 2009 weer licht gestegen en ligt daarmee opnieuw op het niveau van vóór 2008 (zie indicator H1).

Te zware woonkosten komen relatief vaker voor bij ouderen, alleenstaanden en leden van eenoudergezinnen, werklozen, leden van gezinnen met zeer lage werkintensiteit, laaggeschoolden, huurders, de laagste inkomensgroepen en niet-EU-burgers (zie indicator H2). In Europees perspectief haalt Vlaanderen voor het probleem van te zware woonkosten een plaats in de middenmoot (zie indicator H3).

Dat de woonkost behoorlijk kan doorwegen op het gezinsbudget blijkt ook uit het feit dat een aanzienlijke groep gezinnen problemen heeft met het betalen van de elektriciteits- of gasfactuur (zie indicator H4). Een klant die zijn energiekosten niet tijdig betaalt, krijgt een herinneringsbrief in de bus. Wie daarop binnen een bepaalde termijn niet reageert, krijgt een aangetekende ingebrekestelling. Reageert de klant ook hier niet op of komt hij de in een afbetalingsplan gemaakte afspraken niet na, dan mag de commerciële leverancier het contract met zijn klant opzeggen. Als de klant geen nieuwe commerciële leverancier vindt, dan neemt de netbeheerder in zijn rol van sociale leverancier de levering van elektriciteit en/of gas over. Eind 2012 ging het om 80.320 huishoudens voor elektriciteit en 57.804 voor gas (voorlopige cijfers). Het aantal door de netbeheerders van elektriciteit en gas voorziene huishoudens nam in 2012 voor het eerst in lange tijd weer af.

Bij wanbetaling bij de sociale leverancier plaatst de netbeheerder een budgetmeter die de klant verplicht om vooraf te betalen voor de levering van elektriciteit en/of gas. Indien de klant niet vooraf betaalt, valt de stroomlevering terug op een minimale levering van 10 ampère. Het wordt dan moeilijk om meerdere toestellen tegelijk te gebruiken. Bij gas wordt in het geval van niet-betaling via de budgetmeter de levering helemaal afgesloten.

Het aantal budgetmeters voor elektriciteit lag in 2012 op hetzelfde niveau als in 2011. Eind 2012 verbruikte iets meer dan 44.000 huishoudens stroom via een budgetmeter. In de loop van 2009 werden ook de eerste budgetmeters geplaatst voor de levering van gas. Eind 2012 ging het om 27.125 huishoudens. Dat aantal nam de voorbije jaren duidelijk toe.

Bij blijvende wanbetaling kan een vraag tot volledige afsluiting voorgelegd worden aan de Lokale Adviescommissie (LAC) van de gemeente. In de wintermaanden worden in dergelijke situatie elektriciteit en gas niet afgesloten.

In de loop van 2011 werden 1.165 afnemers volledig afgesloten van de elektriciteitsvoorzieningen en 1.850 gezinnen van aardgastoevoer. Het aantal afgesloten afnemers voor elektriciteit en gas is in 2011 afgenomen.

Het aantal gezinnen waarvan na wanbetaling de watertoevoer is afgesloten, steeg de afgelopen jaren sterk. In 2011 ging het om 4.886 gezinnen.

Bijna een kwart van de Vlaamse bevolking leefde in 2011 in een huis met structurele gebreken aan het dak, de ramen, deuren en muren, zonder adequate verwarming, met een gebrek aan elementair comfort of met een gebrek aan ruimte (zie indicator H5). Dat komt overeen met bijna 1,5 miljoen personen.

In het Pact 2020 heeft de Vlaamse Regering zich ertoe verbonden om het aantal personen dat woont in een huis met een gebrekkige kwaliteit tussen 2006 en 2020 met 50% te verminderen. Dat betekent dat in 2020 het aantal bewoners van dergelijke huizen gedaald moet zijn tot maximaal 690.000 personen. Na een duidelijke daling van de cijfers in 2008 en 2009 is er in 2010 en 2011 echter weer sprake van een stijging.

Het aandeel personen met huisvestingsproblemen neemt af met de leeftijd (zie indicator H6). Daarnaast zijn er meer problemen bij groepen die ook minder goed scoren op de andere indicatoren: de eenoudergezinnen, grote gezinnen en alleenstaanden, de werklozen en niet-actieven (exclusief de gepensioneerden), de gezinnen waar slechts beperkt wordt gewerkt, de laaggeschoolden, de huurders, de laagste inkomensgroepen en de niet-EU-burgers.

2.3 Onderwijs

Opleiding speelt een belangrijke rol in de strijd tegen armoede. Dat bleek al herhaaldelijk uit de uiteenlopende scores van hoog- en laagopgeleiden op de verschillende armoede-indicatoren. Het is dan ook belangrijk de onderwijsprestaties van jongeren op te volgen.

Uit de resultaten van het grootschalige PISA-onderzoek van de OESO blijkt in eerste instantie dat Vlaanderen in vergelijking met andere Europese landen behoorlijk scoort als het gaat om leesvaardigheid en wiskundige prestaties van 15-jarigen. Wel nam het aantal laaggeletterde leerlingen tot 2006 toe waarna het tussen 2006 en 2009 licht daalde (zie indicator O1). Bovendien valt een groot verschil op tussen meisjes en jongens: meisjes scoren beter dan jongens. Bij wiskundige geletterdheid draait de verhouding tussen jongens en meisjes helemaal om. Hier scoren jongens het beste.

Het totale aandeel schoolverlaters zonder diploma in Vlaanderen daalde volgens de administratieve SSL-gegevens de afgelopen jaren gestaag. De gegevens van de EAK-enquête tonen een iets ander beeld ([zie indicator O2](#)). Beide bronnen maken wel duidelijk dat mannen beduidend minder goed scoren dan vrouwen als het gaat om het vroegtijdig verlaten van de schoolbanken. In Europees opzicht haalt Vlaanderen een 8ste plaats in de EU-ranking ([zie indicator O3](#)).

2.4 Gezondheid en zorg

Het aandeel Vlamingen van 16 jaar en ouder dat zijn gezondheid als (zeer) slecht omschrijft, ligt de laatste jaren iets hoger dan in de periode 2006-2008 ([zie indicator G1](#)). In 2011 ging het om 7% van de Vlaamse bevolking. Bepaalde groepen zijn duidelijk minder tevreden over de eigen gezondheid ([zie indicator G2](#)). Dat de gezondheidssituatie verslechtert met de leeftijd lijkt voor de hand te liggen. Daaruit volgt ook een mindere score bij oudere koppels en gepensioneerden. De slechtere situatie van alleenstaanden houdt ten dele verband met leeftijd aangezien er in deze groep relatief veel ouderen zitten. Andere groepen die de eigen gezondheid als (zeer) slecht omschrijven, zijn niet-actieven, leden van gezinnen met een zeer lage werkintensiteit, laaggeschoolden, huurders en personen uit de laagste inkomensgroep. Het geeft aan dat de gezondheidssituatie van een individu samenhangt met diens sociaaleconomische situatie. In de Europese rangschikking scoort Vlaanderen met een 6de plaats relatief goed ([zie indicator G3](#)).

Er bestaat voor een beperkt deel van de bevolking nog steeds een probleem van toegang tot de gezondheidszorg. In 2011 leefde 4% van de Vlamingen in een gezin dat in het voorbije jaar minstens 1 keer een bezoek aan de arts of tandarts heeft moeten uitstellen omwille van financiële redenen. Dat komt overeen met ongeveer 250.000 personen ([zie indicator G4](#)). Dat aandeel is tegenover de voorgaande jaren sterk gestegen. Ook hier scoren enkele groepen opvallend minder goed: leden van eenoudergezinnen, werklozen, leden van gezinnen met lage werkintensiteit, huurders en personen uit de laagste inkomensgroep ([zie indicator G5](#)).

2.5 Maatschappelijke participatie

Armoede en bestaansonzekerheid gaan ten slotte ook gepaard met achterstelling op het vlak van maatschappelijke integratie en participatie. Zo participeren de meest kwetsbare groepen minder aan cultuur, aan sport en aan het verenigingsleven.

In 2012 nam bijna een kwart van de volwassen Vlamingen niet deel aan culturele activiteiten (zie indicator M1). Dat komt overeen met goed 1,1 miljoen Vlamingen. Het aandeel niet-participanten ligt in 2012 op hetzelfde niveau als in 2011, maar is sinds 2006 wel duidelijk gestegen. De niet-participatie aan cultuur ligt beduidend hoger bij ouderen en gepensioneerden, werklozen, alleenstaanden, samenwonenden zonder kinderen, laaggeschoolden en personen uit de laagste inkomensgroepen (zie indicator M2).

Een gelijkaardige situatie doet zich voor op het vlak van sportparticipatie. Ook daar zijn het vooral de ouderen en gepensioneerden, werklozen, alleenstaanden en alleenstaande ouders, laaggeschoolden en personen uit de laagste inkomensgroepen die minder participeren (zie indicator M4). Nochtans wordt sport hier ruim opgevat en omvat het ook ontspanningsactiviteiten zoals wandelen en fietsen. Het totale aandeel Vlamingen dat niet sport, lag in 2012 op 45% van de volwassen bevolking (zie indicator M3). Het gaat om ongeveer 2,2 miljoen Vlamingen. Het aandeel niet-sporters is na een duidelijke stijging in de voorbije jaren tussen 2011 en 2012 iets afgenomen.

Op het vlak van actieve deelname aan het verenigingsleven zien we min of meer hetzelfde beeld: ouderen, werklozen, laagopgeleiden en personen uit de laagste inkomensgroepen zijn minder actief (zie indicator M6). In totaal blijkt iets minder dan de helft van de volwassen Vlamingen geen actief lid van 1 of meer verenigingen (zie indicator M5). Dat komt overeen met 2,4 miljoen personen. Het aandeel niet-participanten lag de voorbije jaren steeds net iets onder de helft van de Vlamingen, uitgezonderd in 2009 en 2011.

De verschillen tussen groepen zijn minder uitgesproken - of lopen in een aantal gevallen zelfs in de andere richting - bij de intensiteit van sociale contacten met burens, familie en vrienden of kennissen (zie indicator M8). Het zijn niet de 65-plussers die het hoogste risico lopen op sociale isolatie, wel de 50- tot 64-jarigen. Er blijkt ook geen duidelijk verschil te zijn naar opleidings- en inkomensniveau. Bijna 11% van de volwassen Vlamingen had in 2012 minder dan wekelijks contact met burens, familie, vrienden of kennissen (zie indicator M7). Het gaat om ongeveer 540.000 personen. Het aandeel Vlamingen dat risico loopt op sociale isolatie is sinds 2010 opvallend gestegen.

Het aandeel Vlamingen dat geen of zeer zelden gebruik maakt van internet daalt de laatste jaren behoorlijk snel. Maar in 2012 gaat het toch nog om een kwart van de volwassen Vlamingen (zie indicator M9). Dat komt overeen met ongeveer 1,2 miljoen personen. Het verschil naar leeftijd is zeer groot (zie indicator M10). Bij de jongste groep gaat het om een te verwaarlozen aandeel, bij de oudste groep om 67%. Daarmee verbonden is ook de hoge score van gepensioneerden en alleenstaanden. Er zijn daarnaast duidelijke verschillen naar geslacht, opleiding en inkomensniveau. De niet-participatie ligt bij mannen lager dan bij vrouwen, bij hoogopgeleiden lager dan bij laagopgeleiden en bij de hogere inkomensgroepen lager dan bij de lagere inkomensgroepen.

3. Kinderarmoede

Aangezien kinderen een belangrijke aandachtsgroep vormen voor het Vlaamse armoedebeleid, zijn in de Vlaamse Armoedemonitor een aantal indicatoren opgenomen die specifiek focussen op de situatie van deze groep.

Als het huishoudinkomen afgezet wordt ten opzichte van de Belgische armoederisicodrempel, blijkt de situatie van de Vlaamse kinderen slechts beperkt af te wijken van de situatie van de totale bevolking (zie indicator K1). In 2011 woonde 10% van de Vlamingen van 0 tot 17 jaar in een huishouden met een inkomen onder de armoederisicodrempel. Dat komt overeen met ongeveer 130.000 kinderen. Dat aandeel schommelt de voorbije jaren tussen 10% en 11%. In Europees opzicht scoort Vlaanderen op dit vlak zeer goed (zie indicator K3).

In het Vlaamse Hervormingsprogramma voor de EU2020-strategie heeft de Vlaamse Regering er zich toe verbonden om het aantal kinderen in een gezin met een inkomen onder de armoederisicodrempel tussen 2008 en 2020 met 50% te verminderen. Dat betekent dat in 2020 het aantal kinderen onder de armoederisicodrempel gedaald moet zijn tot maximaal 60.000 kinderen.

Om een opdeling te kunnen maken binnen de groep kinderen naar onder meer leeftijd, huishoudsamenstelling, werkintensiteit van het huishouden en nationaliteit en opleidingsniveau van de ouders, wordt gebruik gemaakt van een dataset waarin de 3 meeste recente edities van de EU-SILC-survey (EU-SILC 2009, EU-SILC 2010 en EU-SILC 2011) werden samengevoegd. Dat verhoogt het aantal kinderen opgenomen in de steekproef en vergroot de betrouwbaarheid van de resultaten voor kleinere subgroepen.

Uit deze oefening blijkt er op vlak van armoederisicopercentages bij de Vlaamse kinderen geen verschil naar geslacht en leeftijd (zie indicator K2). Naar huishoudtype zijn vooral de kinderen in eenoudergezinnen er minder goed aan toe. Dat geldt zeker ook voor kinderen in gezinnen waar niemand werkt of slechts beperkt wordt gewerkt. Ook kinderen die leven in een gezin dat de eigen woning huurt, kinderen in een gezin waarvan minstens 1 volwassen lid een nationaliteit heeft van een land van buiten de Europese Unie en kinderen in een gezin waar geen van de volwassenen minstens een diploma hoger secundair onderwijs heeft, scoren duidelijk minder goed.

Ook als de drempel op 40%, 50% of 70% van het mediaaninkomen wordt gezet, wijkt de inkomenssituatie van de Vlaamse kinderen weinig af van de situatie van de totale bevolking (zie indicator K4).

Het aandeel kinderen in een gezin dat zelf aangeeft moeilijk rond te komen, ligt wel beperkt hoger dan bij de totale bevolking ([zie indicator K5](#)). Het zijn dezelfde groepen kinderen als bij de objectieve armoederisicopercentages die minder goed scoren: kinderen in eenoudergezinnen, kinderen in gezinnen waar niet of slechts beperkt wordt gewerkt, kinderen in gezinnen die huren, kinderen in niet-EU-gezinnen en kinderen in laagopgeleide gezinnen.

Ook bij de cijfers over ernstige materiële deprivatie gaat het om dezelfde groepen kinderen die zich in een mindere positie bevinden ([zie indicator K6](#)). Het aandeel Vlaamse kinderen dat leeft in een gezin in ernstige materiële deprivatie blijft beperkt. Het gaat om 3% van de Vlaamse kinderen. Dat komt overeen met ongeveer 40.000 kinderen. De totaalscore op de samengestelde ernstige materiële deprivatiemaat mag dan wel relatief laag liggen, toch leven 270.000 Vlaamse kinderen in een gezin dat zich geen week vakantie kan veroorloven of dat een onverwachte uitgave van 850 euro niet aankan ([zie indicator K7](#)).

Bij de woonsituatie valt vooral op dat kinderen vaker in huizen wonen van mindere kwaliteit dan de totale bevolking ([zie indicator K9](#)). Op het vlak van woonkosten blijft het verschil met de totale bevolking beperkt ([zie indicator K8](#)). Betreffende woonkosten en kwaliteit van de huisvesting zijn het weer dezelfde groepen kinderen die minder goed scoren: kinderen in eenoudergezinnen, kinderen in gezinnen waar niet of slechts beperkt wordt gewerkt, kinderen in gezinnen die huren, kinderen in niet-EU-gezinnen en kinderen in laagopgeleide gezinnen.

Ten slotte blijkt er weinig verschil tussen het aandeel kinderen en het aandeel in de totale bevolking dat leeft in een gezin dat medische zorg moet uitstellen omwille van financiële redenen ([zie indicator K10](#)). Ook hier duiken weer dezelfde groepen kinderen op die zich in een mindere positie bevinden.

Een alternatieve indicator die verschillende van de hierboven behandelde aspecten van de armoedesituatie bij kinderen tegelijk in rekening tracht te brengen, werd begin jaren 1990 ontwikkeld door Kind en Gezin ([zie indicator K11](#)).

Aan de hand van het maandinkomen van het gezin, de opleiding en de arbeidssituatie van de ouders, de ontwikkeling van de kinderen, de huisvesting en de gezondheidssituatie van het gezin, wordt nagegaan hoeveel kinderen geboren worden in een kansarm gezin. Een gezin wordt als kansarm beschouwd als het op minstens 3 van de voorgenoemde criteria zwak scoort. Sinds 2010 wordt niet meer gewerkt met jaarcijfers maar met het gemiddelde van het jaar en de 2 voorgaande jaren. Dat zorgt voor robuustere resultaten. Ook worden geen absolute aantallen meer vrijgegeven, enkel procentuele aandelen ten opzichte van het totaal aantal geboorten. Om de verandering in de berekening te accentueren, spreekt Kind en Gezin nu van een kansarmoede-index. In 2011 haalde de index een score van 9,7. Dat betekent dat 9,7% van de geboorten in de periode 2009-2011 in het Vlaamse Gewest plaatsvond in een kansarm gezin. Ook voor de voorgaande jaren werd een indexscore berekend volgens de nieuwe formule. Daaruit blijkt dat de kansarmoede-index sinds 2005 behoorlijk sterk is toegenomen.

In het Pact 2020 heeft de Vlaamse Regering zich ertoe verbonden om het aantal kinderen dat geboren wordt in armoede tussen 2008 en 2020 met 50% te verminderen. Dat betekent dat in 2020 het percentage geboorten in kansarme gezinnen gedaald moet zijn tot maximaal 4%.

INDICATOREN

Indicator I1**Bevolking onder de armoederisicodrempel: evolutie****Omschrijving**

Percentage en aantal personen met een gestandaardiseerd beschikbaar huishoudinkomen onder de Belgische armoederisicodrempel na sociale transfers

DIMENSIES

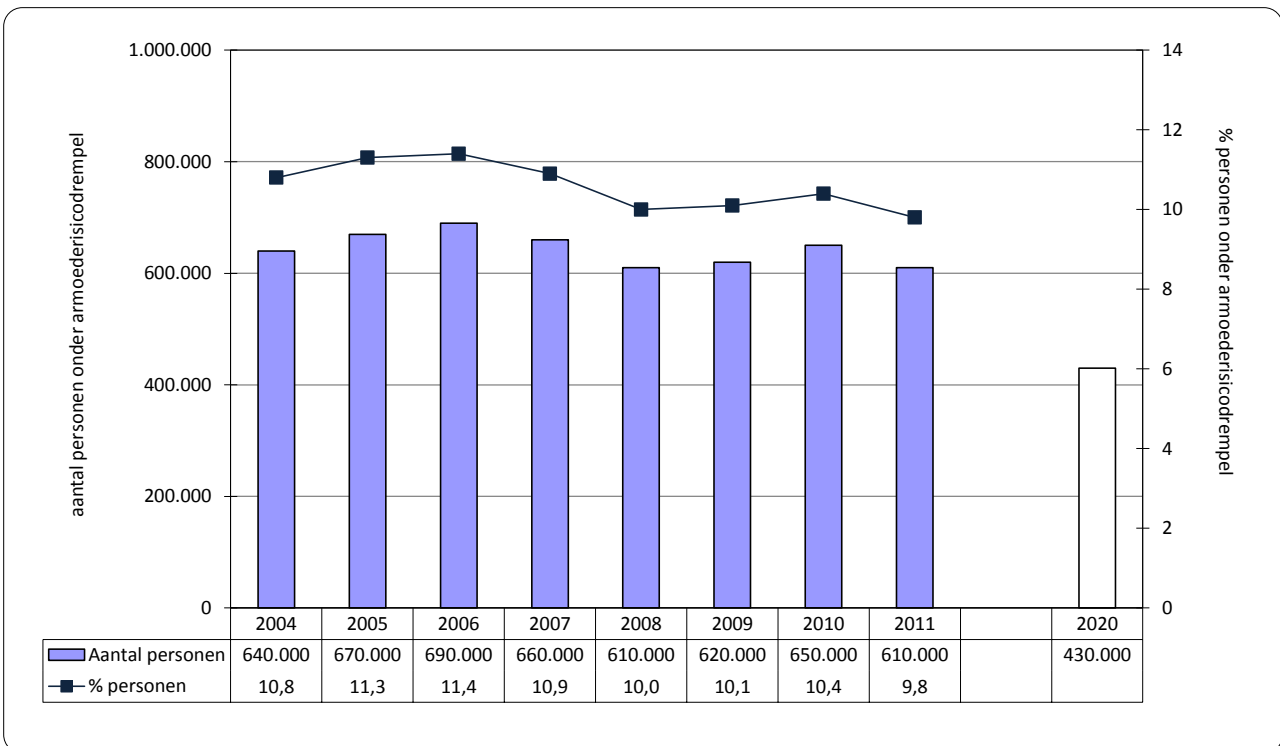
Ruimte Vlaams Gewest
Tijd 2004-2011, doelstelling 2020

BRON

EU-SILC, Algemene Directie Statistiek

Voor meer informatie

<http://aps.vlaanderen.be/sgml/largereeksen/1319.htm>

Toelichting

De Belgische armoederisicodrempel (= 60% van het mediaan gestandaardiseerde huishoudinkomen) lag volgens de EU-SILC-survey van 2011 voor een alleenstaande op 12.005 euro per jaar of 1.000 euro per maand. Voor elke bijkomende volwassene in het huishouden wordt dat bedrag verhoogd met een factor 0,5, voor elk kind met een factor 0,3. Voor een gezin met 2 volwassenen en 2 kinderen (1 + 0,5 + 0,3 + 0,3) ligt de armoederisicodrempel zo op 2.101 euro per maand (= 1.000 euro x 2,1). Er wordt vanuit gegaan dat personen die leven in een huishouden dat moet rondkomen met een inkomen onder die drempel, een verhoogd risico lopen op armoede.

Iets minder dan 1 op de 10 personen moest volgens de cijfers van de EU-SILC-survey van 2011 in Vlaanderen zien rond te komen met een inkomen onder deze armoederisicodrempel. Dat komt overeen met ongeveer 610.000 personen. Deze indicator wordt berekend op basis van het beschikbare huishoudinkomen in het jaar voor de survey. De cijfers van de survey van 2011 hebben dus eigenlijk betrekking op het huishoudinkomen van 2010.

Het armoederisicopercentage is de afgelopen jaren vrij stabiel gebleven, al lijkt er tussen 2010 en 2011 sprake van een lichte daling. Ook tussen 2006 en 2008 is het percentage personen onder de armoederisicodrempel licht afgenomen. De vergelijking maken met de periode voor 2004 is moeilijk wegens een breuk in de tijdreeks (overgang van de ECHP-survey naar de EU-SILC-survey). Wel is het zo dat tussen 1994 en 1997 het armoederisicopercentage licht is gedaald waarna het tussen 1997 en 2001 min of meer stabiel is gebleven.

In het Vlaamse Hervormingsprogramma voor de EU2020-strategie heeft de Vlaamse Regering er zich toe verbonden om het aantal personen met een inkomen onder de armoederisicodrempel tussen 2008 en 2020 met 30% te verminderen. Dat betekent dat in 2020 het aantal personen met een huishoudinkomen onder de armoederisicodrempel gedaald moet zijn tot maximaal 430.000 personen.

Indicator I2**Bevolking onder de armoederisicodrempel: situatie per bevolkingsgroep****Omschrijving**

Percentage en aantal personen met een gestandaardiseerd beschikbaar huishoudinkomen onder de Belgische armoederisicodrempel na sociale transfers

DIMENSIES

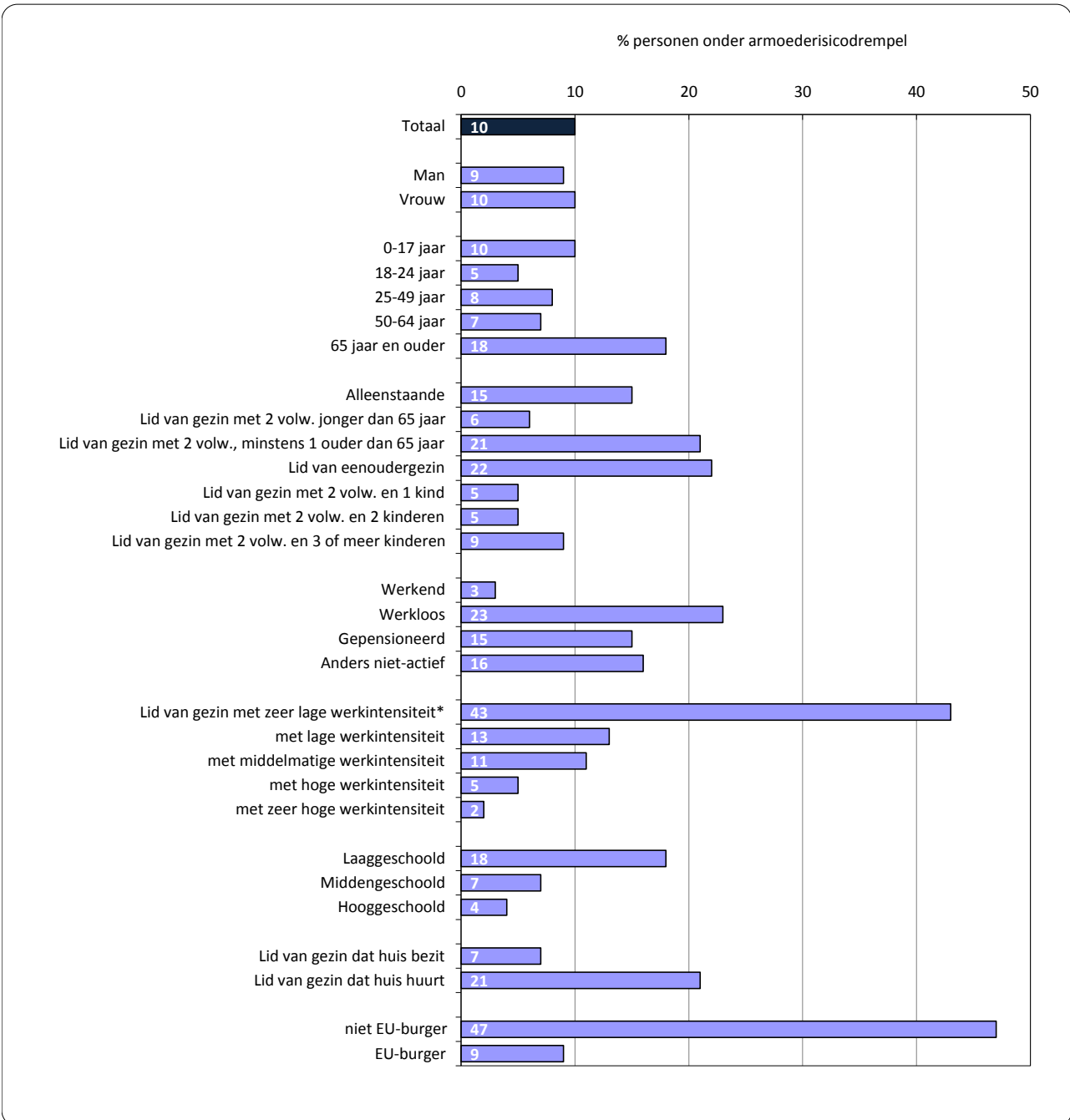
Ruimte Vlaams Gewest
Tijd 2011

BRON

EU-SILC, Algemene Directie Statistiek

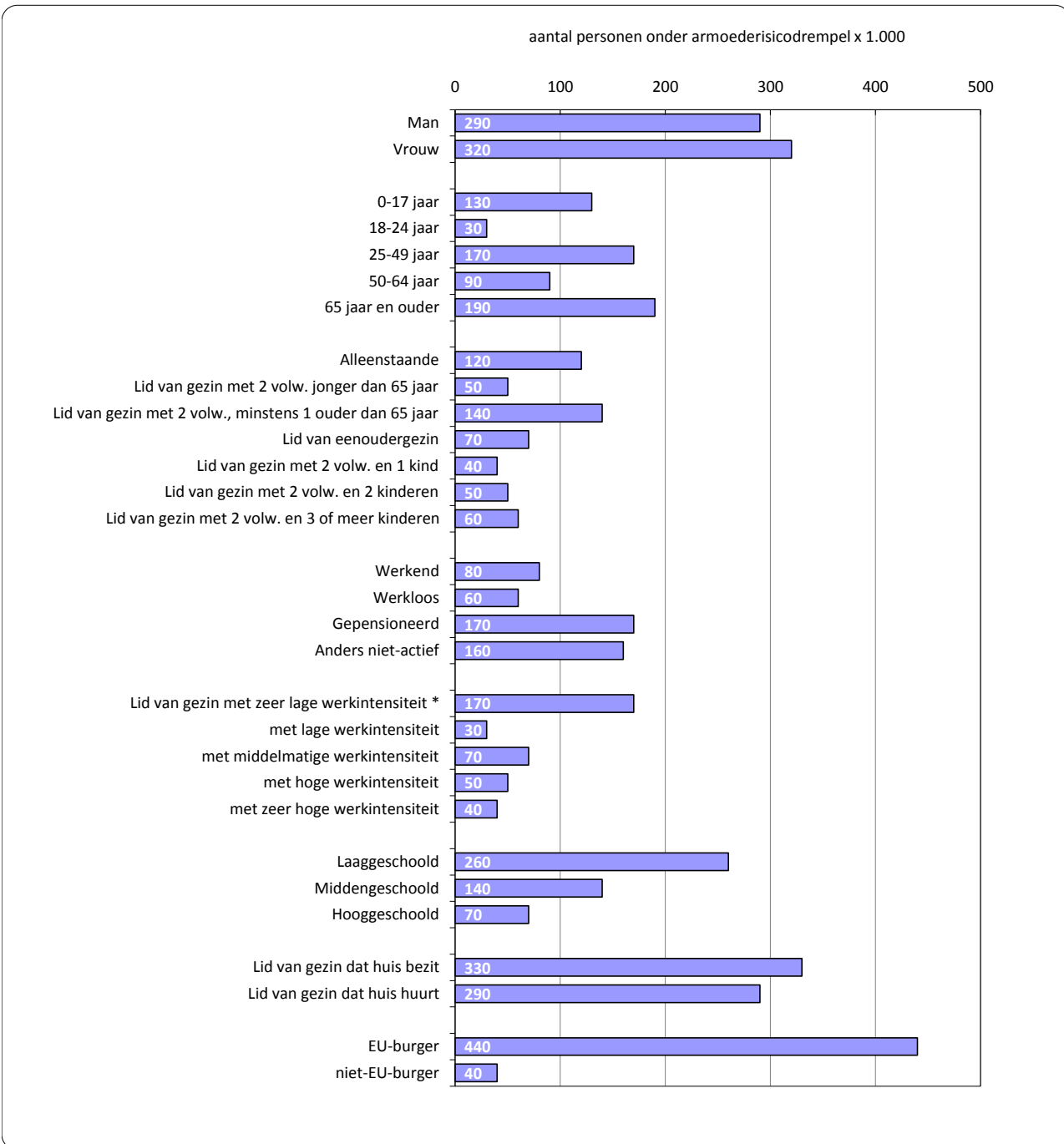
Voor meer informatie

<http://aps.vlaanderen.be/sgml/largereeksen/1319.htm>

Percentage personen met huishoudinkomen onder de armoederisicodrempel

* Werkintensiteit (W): het aantal werkelijk gewerkte maanden door alle volwassen leden van het huishouden ten opzichte van het aantal werkbare maanden tijdens het referentiejaar (gehanteerde categorieën: $W < 0,2$ / W tussen 0,2 en 0,45 / W tussen 0,45 en 0,55 / W tussen 0,55 en 0,85 / $W > 0,85$).

Aantal personen met huishoudinkomen onder de armoederisicodrempel

* Werkintensiteit (W): het aantal werkelijk gewerkte maanden door alle volwassen leden van het huishouden ten opzichte van het aantal werkbare maanden tijdens het referentiejaar (gehanteerde categorieën: W<0,2/W tussen 0,2 en 0,45/W tussen 0,45 en 0,55/W tussen 0,55 en 0,85/W>0,85).

Indicator I3**Bevolking onder de armoederisicodrempel: evolutie situatie risicogroepen****Omschrijving**

Percentage personen met een gestandaardiseerd beschikbaar huishoudinkomen onder de Belgische armoederisicodrempel na sociale transfers, bij die groepen waarvan het armoederisicopercentage minstens 1,5 keer hoger ligt dan het algemene armoederisicopercentage

DIMENSIES

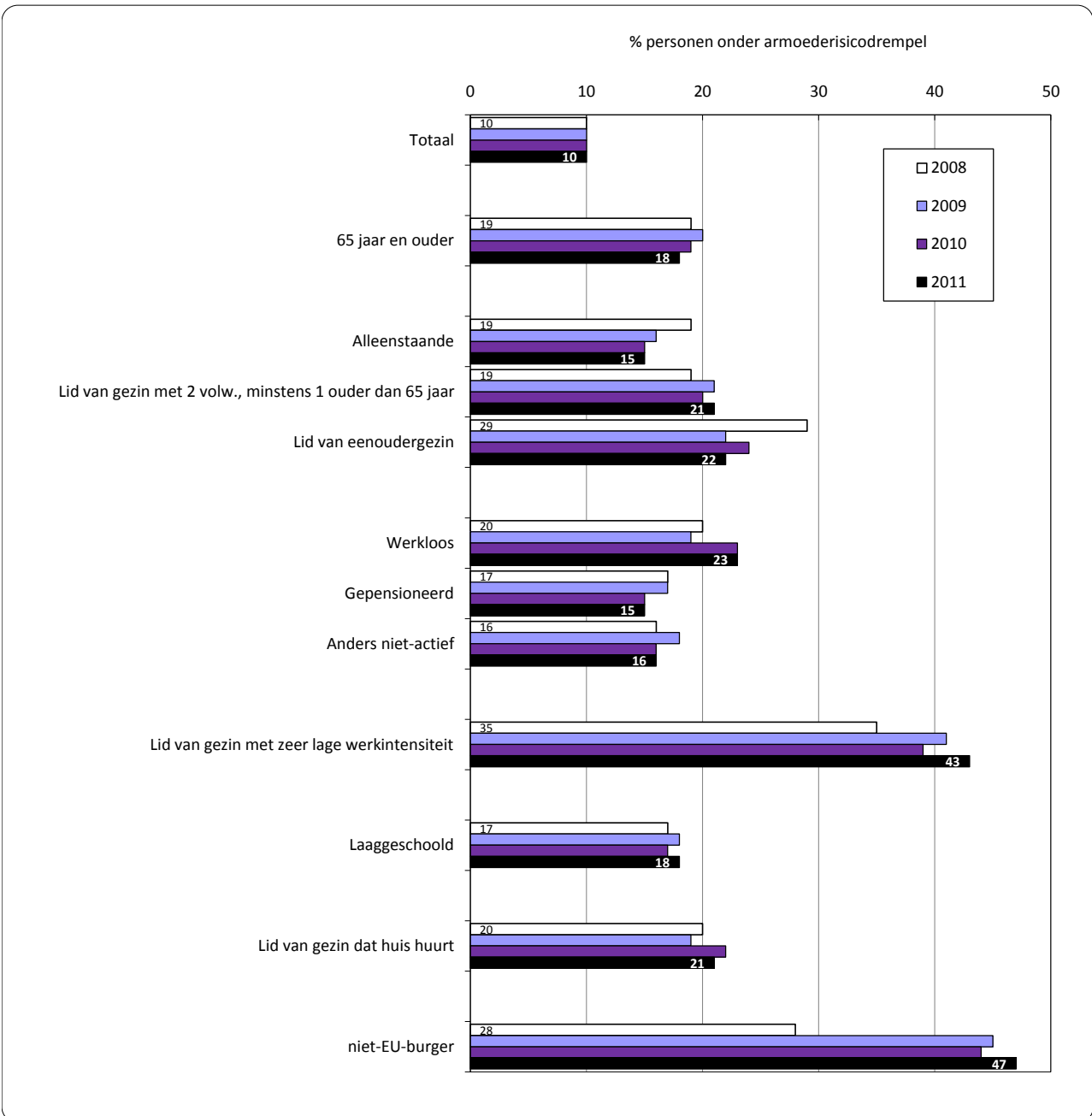
Ruimte Vlaams Gewest
Tijd 2008-2011

BRON

EU-SILC, Algemene Directie Statistiek

Voor meer informatie

<http://aps.vlaanderen.be/sgml/largereeksen/1319.htm>

Indicator I4**Bevolking onder de armoederisicodrempel: Europese vergelijking****Omschrijving**

Percentage personen met een gestandaardiseerd beschikbaar huishoudinkomen onder de nationale armoederisicodrempel en hoogte van de nationale armoederisicodrempel voor een alleenstaande in euro (bedrag per jaar)

DIMENSIES

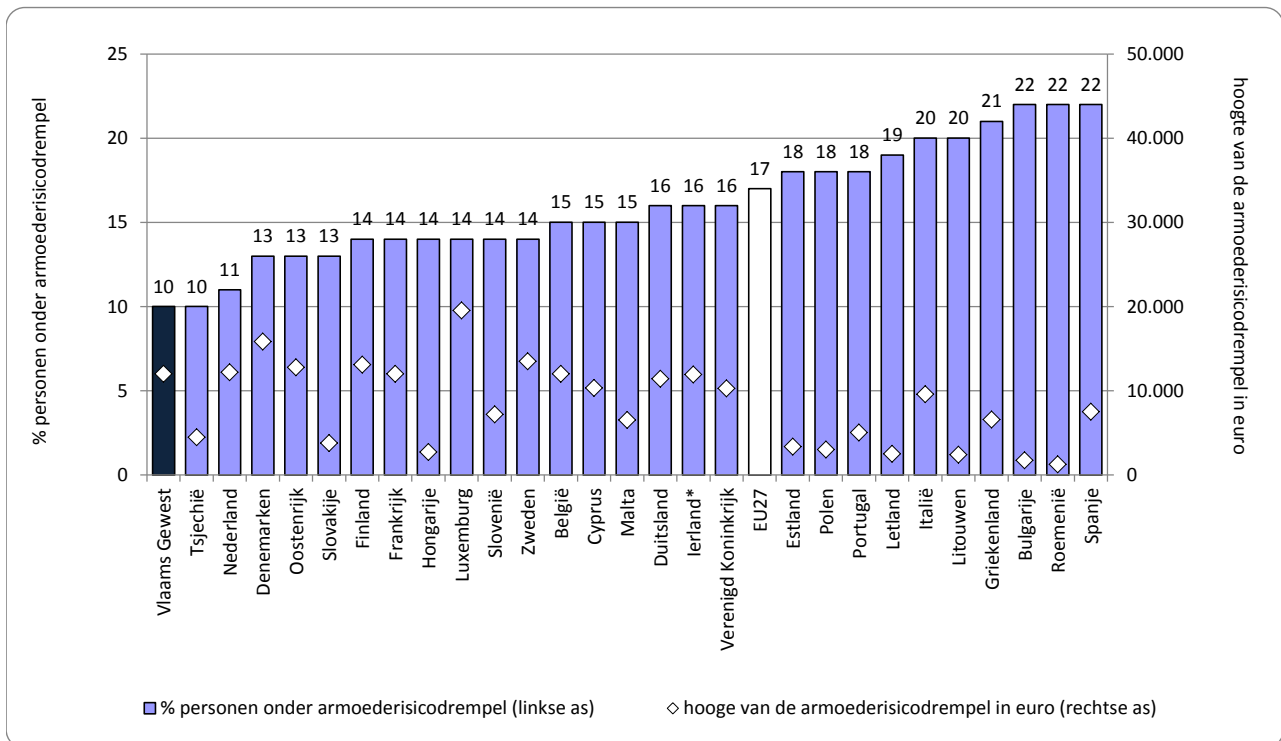
Ruimte Vlaams Gewest en 27 lidstaten van de Europese Unie
Tijd 2011

BRON

EU-SILC, Eurostat en Algemene Directie Statistiek

Voor meer informatie

<http://aps.vlaanderen.be/sgml/largereksen/1319.htm>

* Cijfer voor 2010.

Toelichting

Het Vlaamse armoederisicopercentage (10%) lag in 2011 duidelijk lager dan het EU27-gemiddelde (17%). Vlaanderen haalde daarmee in 2011 zelfs een met Tsjechië gedeelde eerste plaats in de EU27-rangschikking. In het Pact 2020 heeft de Vlaamse Regering zich als doelstelling gesteld dat het aandeel inwoners in Vlaanderen dat leeft in armoede in 2020 laag moet liggen in vergelijking met de best presterende EU27-landen. Die doelstelling is vandaag al gehaald.

Het is opvallend dat verschillende Oost- en Centraal-Europese landen (Tsjechië, Slovakije, Hongarije en Slovenië) niet beduidend slechter scoren dan de West- en Noord-Europese landen, terwijl de levensstandaard in die eerste groep landen toch lager ligt. Dat heeft te maken met het feit dat het hier gaat om een relatieve armoedemaat, berekend op basis van het mediaaninkomen in elk land afzonderlijk. Dat gebeurt vanuit de redenering dat een minimaal aanvaardbare levensstandaard - en dus ook de armoederisicodrempel - afhankelijk is van de specifieke sociaaleconomische situatie van het land in kwestie. In de grafiek is op de rechteras de hoogte van de armoederisicodrempel in elk land af te lezen. Daaruit blijkt dat de armoederisicodrempel sterk verschilt van land tot land. Daarmee moet bij de interpretatie van de armoederisicopercentages zeker rekening gehouden worden.

Indicator I5

Bevolking onder de armoederisicodrempel: Europese vergelijking risicogroepen

Omschrijving

Percentage personen met een gestandaardiseerd beschikbaar huishoudinkomen onder de nationale armoederisicodrempel na sociale transfers, bij die groepen waarvan het armoederisicopercentage in het Vlaamse Gewest minstens 1,5 keer hoger ligt dan het algemene armoederisicopercentage

DIMENSIES

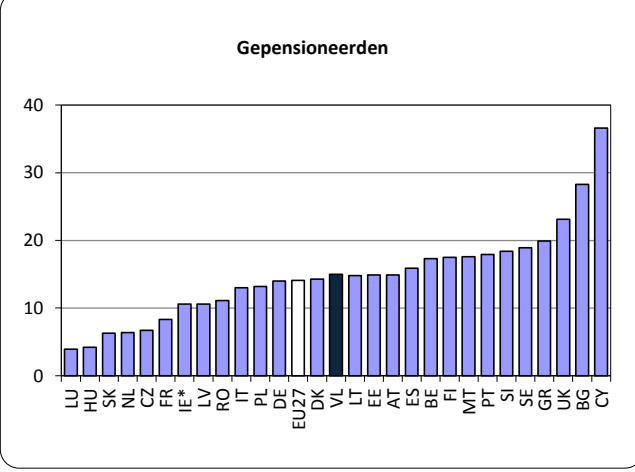
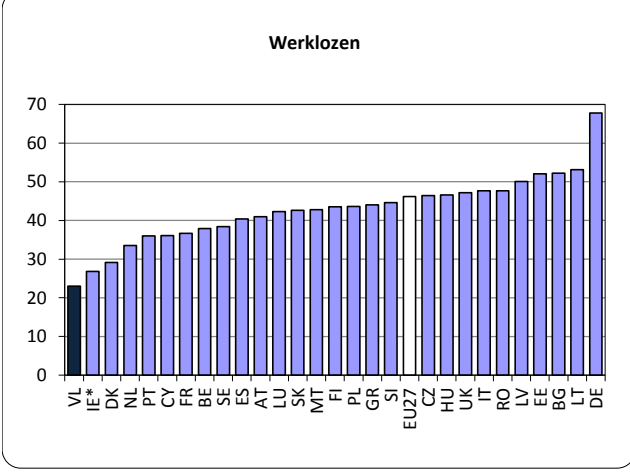
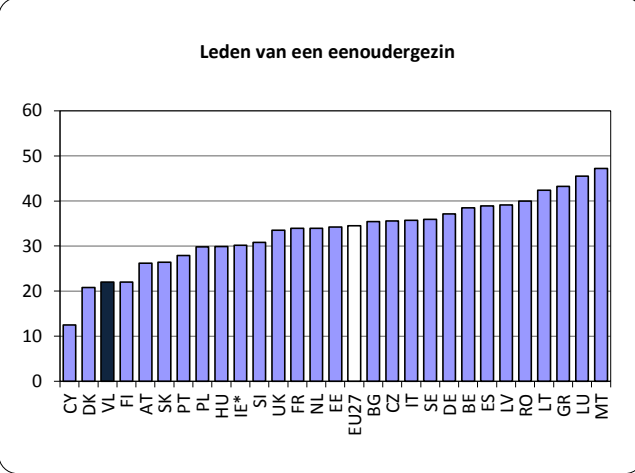
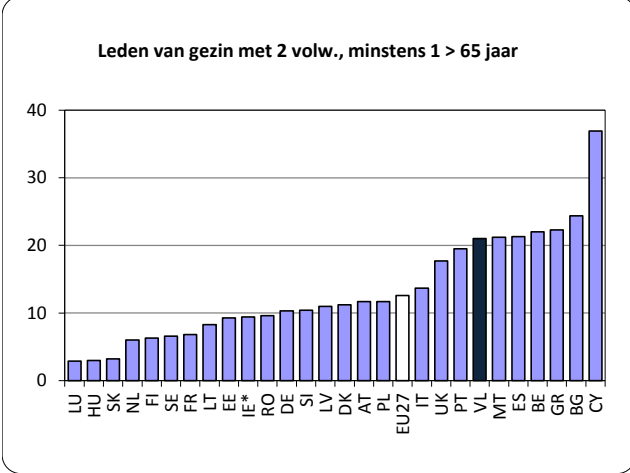
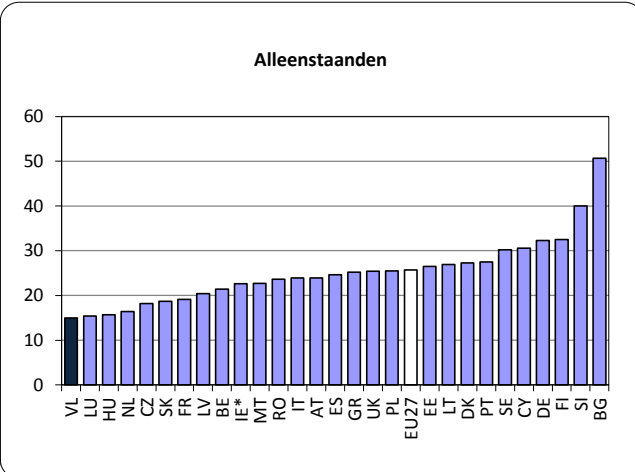
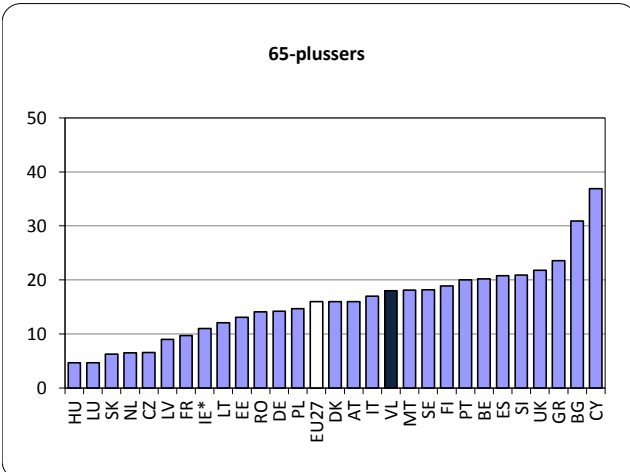
Ruimte Vlaams Gewest en 27 lidstaten van de Europese Unie
Tijd 2011

BRON

EU-SILC, Algemene Directie Statistiek

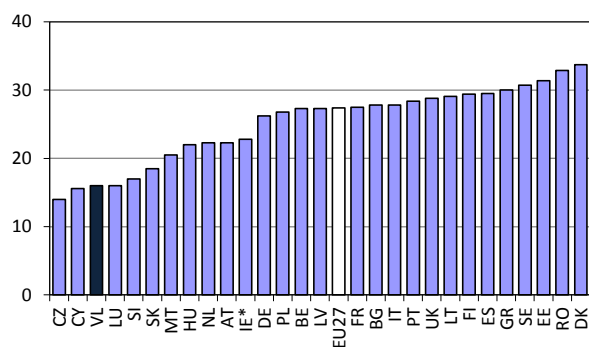
Voor meer informatie

<http://aps.vlaanderen.be/sgml/largereeksen/1319.htm>

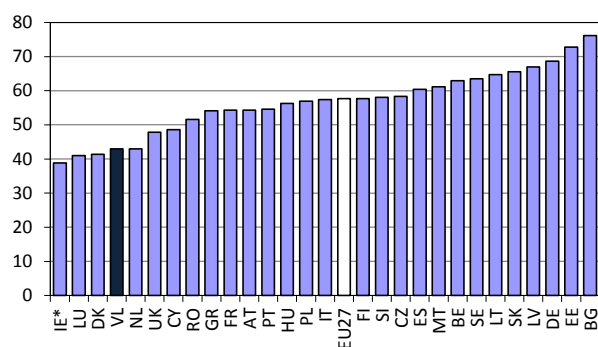

* Cijfer voor 2010.

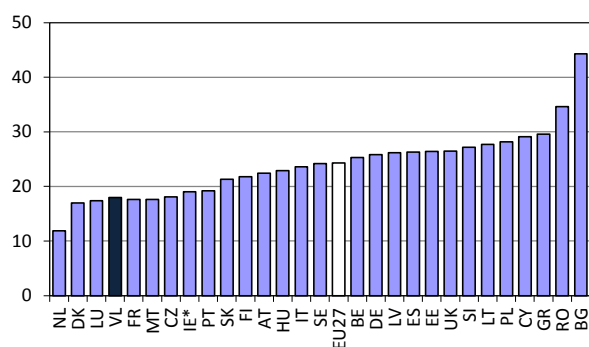
Niet-actieven excl. werklozen en gepensioneerden

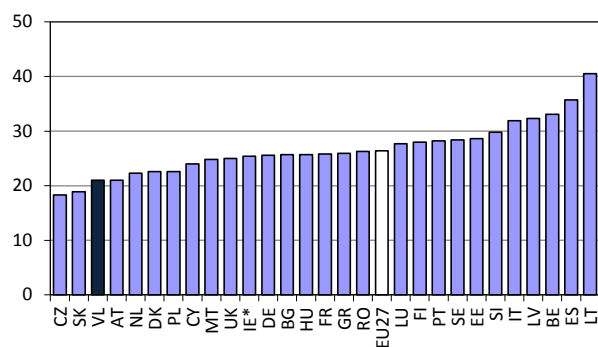
Leden van een gezin met zeer lage werkintensiteit

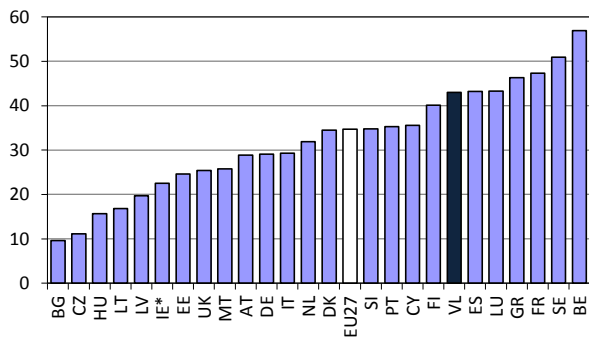
Laaggeschoolden

Leden van gezin dat huis huurt

Niet-EU-burgers**

* Cijfer voor 2010.

** Hier gaat het om 18-plussers, bij indicator I2 en I3 om 16-plussers.

Toelichting

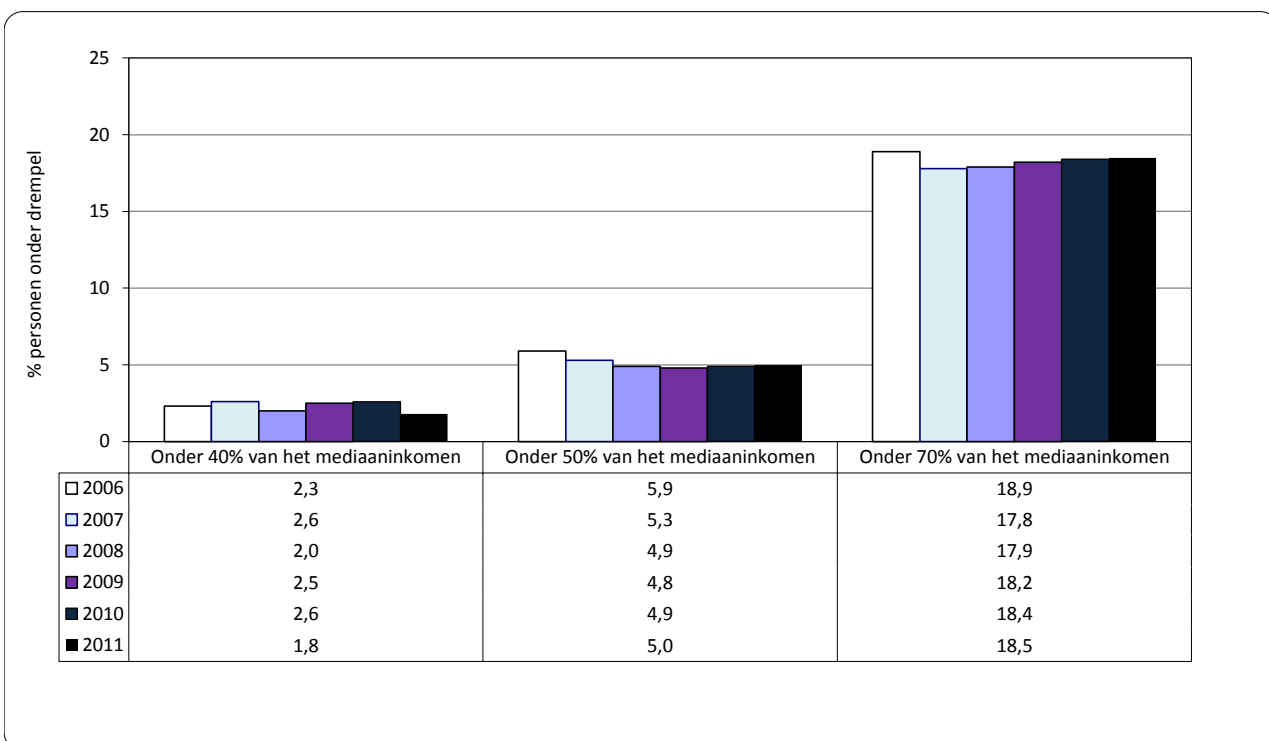
Als de inkomenssituatie van de bevolkingsgroepen die in het Vlaamse Gewest een hoger risico lopen op armoede (minstens 1,5 keer het gemiddelde armoederisico) vergeleken wordt met de situatie van deze groepen in de 27 EU-lidstaten, dan blijkt een diffuus beeld. Bij de meeste groepen haalt Vlaanderen een plaats binnen de top 5 van de EU-rangschikking. Bij de oudere bevolkingsgroepen (65-plussers, leden van koppels waarvan minstens 1 partner ouder is dan 65 jaar en gepensioneerden) zakt Vlaanderen met een score onder het EU-gemiddelde weg naar de (lagere) middenmoot. Ook bij de niet-EU-burgers valt Vlaanderen ver terug in de Europese rangschikking.

Indicator I6 Diepte van de inkomensarmoede: evolutie

Omschrijving Percentage personen met een gestandaardiseerd beschikbaar huishoudinkomen onder 40%, 50% en 70% van het nationaal mediaan gestandaardiseerd huishoudinkomen na sociale transfers

DIMENSIES Ruimte Vlaams Gewest
Tijd 2006-2011

BRON EU-SILC, Algemene Directie Statistiek
Voor meer informatie <http://aps.vlaanderen.be/sgml/largereeksen/1319.htm>

Toelichting

Om zicht te krijgen op de spreiding van de inkomens rond de armoederisicodrempel en dus de diepte van de inkomensarmoede kan men de hoogte van de armoederisicodrempel (normaal 60% van het nationaal mediaaninkomen) laten variëren. In 2011 bleek 19% van de Vlamingen te beschikken over een inkomen lager dan 70% van het nationaal mediaaninkomen, 5% over een inkomen lager dan 50% van het mediaaninkomen en 2% lager dan 40% van het mediaaninkomen. Die aandelen bleven de laatste jaren vrij stabiel.

Net als bij de klassieke armoeddrempel (60% van het nationaal mediaaninkomen) scoort Vlaanderen ook bij de 40%- , bij de 50%- en bij de 70%-drempel op hetzelfde niveau als de best presterende EU-landen (zie indicator I7).

Indicator I7

Diepte van de inkomensarmoede: Europese vergelijking

Omschrijving

Percentage personen met een gestandaardiseerd beschikbaar huishoudinkomen onder 40%, 50% en 70% van het nationaal mediaan gestandaardiseerd huishoudinkomen na sociale transfers

DIMENSIES

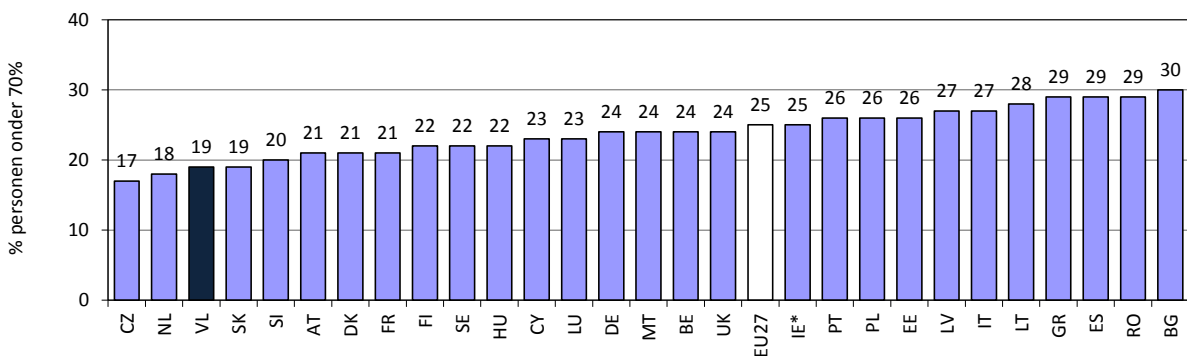
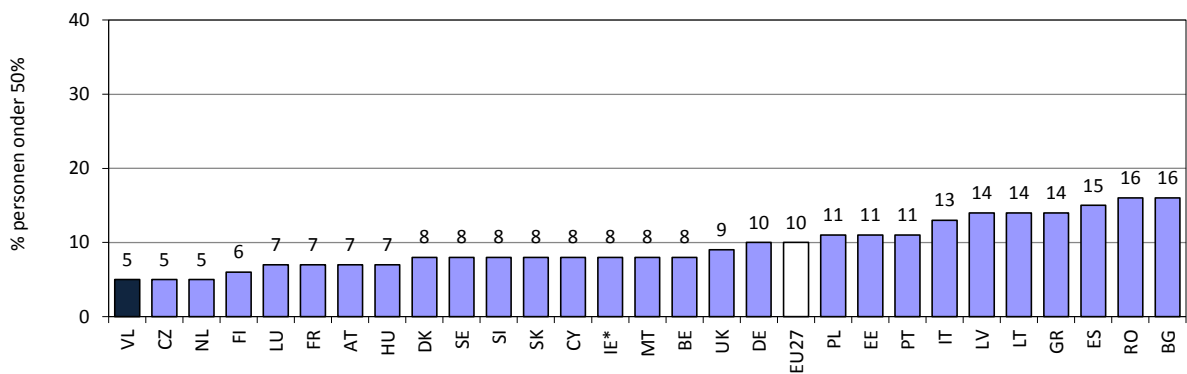
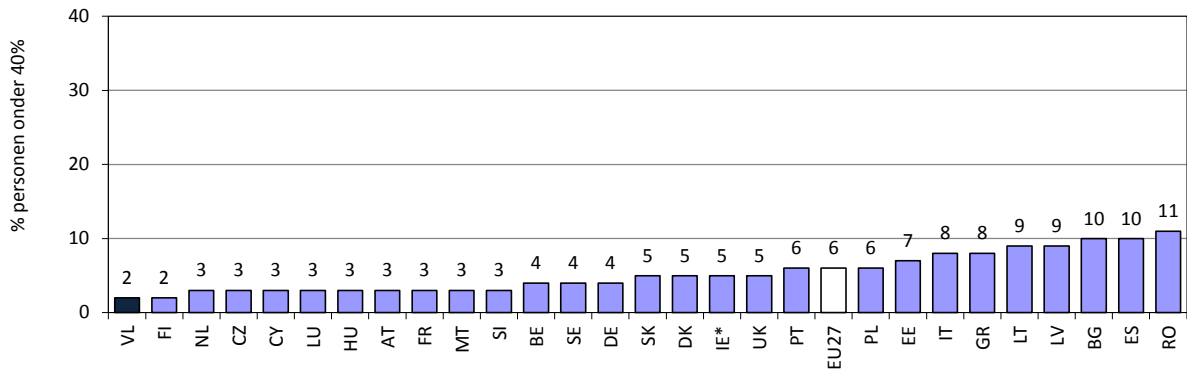
Ruimte Vlaams Gewest en 27 lidstaten van de Europese Unie
Tijd 2011

BRON

EU-SILC, Eurostat en Algemene Directie Statistiek

Voor meer informatie

<http://aps.vlaanderen.be/sgml/largereksen/1319.htm>

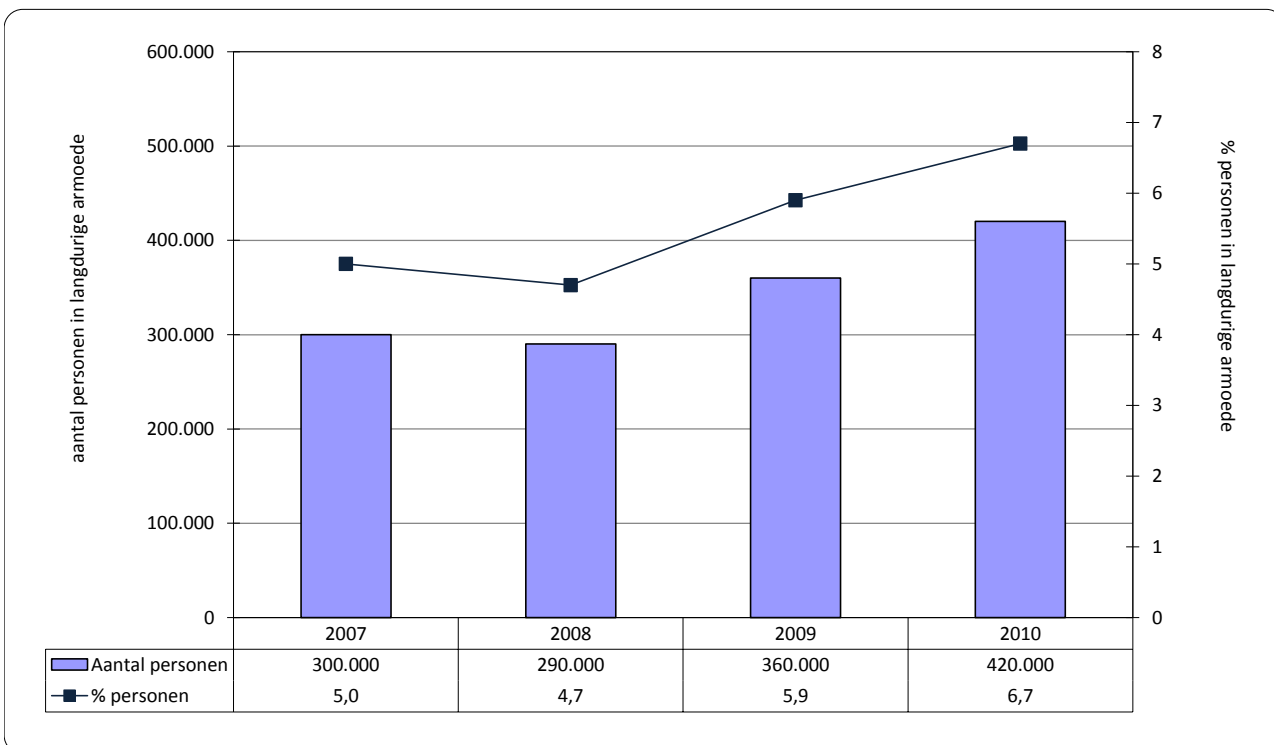
* Cijfer voor 2010.

Indicator I8 **Bevolking in langdurige armoede: evolutie**

Omschrijving Percentage en aantal personen met een gestandaardiseerd beschikbaar huishoudinkomen onder de Belgische armoederisicodrempel na sociale transfers tijdens jaar x en tijdens minstens 2 van de 3 voorgaande jaren

DIMENSIES **Ruimte** Vlaams Gewest
Tijd 2007-2010

BRON EU-SILC, Algemene Directie Statistiek
Voor meer informatie <http://aps.vlaanderen.be/sgml/largereeksen/1319.htm>

Toelichting

Terwijl het aandeel personen met een inkomen onder de armoeddrempel tussen 2008 en 2010 min of meer constant is gebleven in Vlaanderen (zie indicator I1), is het aandeel personen in langdurige armoede wel gestegen. Doordat de EU-SILC-survey een panelsurvey is – gezinnen worden verschillende jaren na elkaar bevroegd – is het mogelijk om de inkomenssituatie van gezinnen over een aantal jaren heen te volgen. In 2010 (cijfers voor 2011 zijn nog niet beschikbaar) leefde 7% van de Vlamingen in een gezin met een inkomen onder de armoeddrempel in 2010 en in minstens 2 van de 3 voorgaande jaren. Dat komt overeen met ongeveer 420.000 personen. Als dat vergeleken wordt met het totale aandeel personen onder de armoeddrempel in 2010 dan blijkt dat 64% van de personen in armoede in Vlaanderen zich in een positie van langdurige armoede bevinden.

Indicator I9**Bevolking in langdurige armoede: Europese vergelijking****Omschrijving**

Percentage en aantal personen met een gestandaardiseerd beschikbaar huishoudinkomen onder de Belgische armoederisicodrempel na sociale transfers tijdens jaar x en tijdens minstens 2 van de 3 voorgaande jaren

DIMENSIES

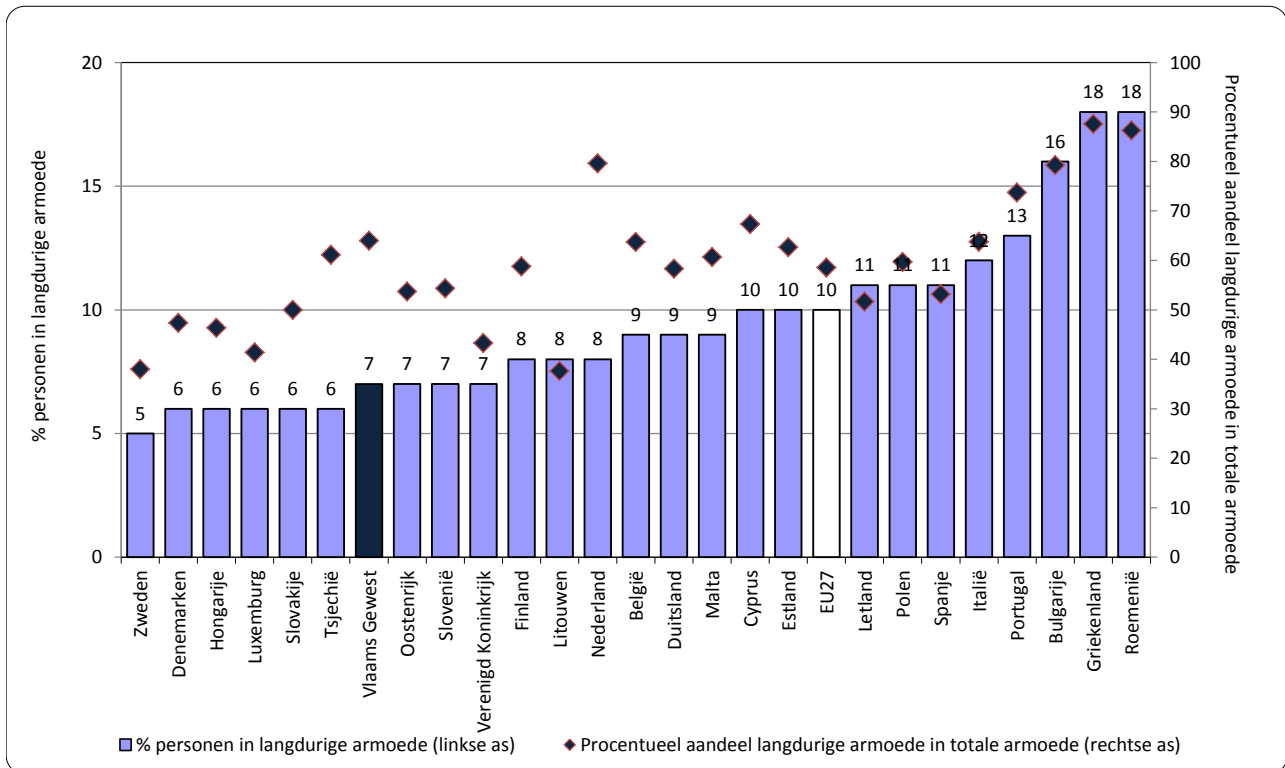
Ruimte Vlaams Gewest en 27 lidstaten van de Europese Unie (Geen cijfers beschikbaar voor Frankrijk en Ierland)
Tijd 2010

BRON

EU-SILC, Eurostat en Algemene Directie Statistiek

Voor meer informatie

<http://aps.vlaanderen.be/sgml/largereeksen/245.htm>

Toelichting

Terwijl Vlaanderen inzake het totale aandeel personen onder de armoeddrempel samen met Tsjechië een gedeelde eerste plaats haalt in de EU27-rangschikking (zie indicator I4), zakt het met een 7de plaats iets terug in de rangschikking als het gaat om het aandeel personen in langdurige armoede. Opvallend is ook dat het procentueel aandeel van de langdurige armoede in de totale armoede in Vlaanderen relatief hoog ligt, zeker als vergeleken wordt met landen met een relatief lage score op het aandeel personen in langdurige armoede.

Indicator I10**Subjectieve beoordeling van de inkomenssituatie: evolutie****Omschrijving**

Percentage en aantal personen dat leeft in een huishouden dat volgens de referentiepersoon (zeer) moeilijk rondkomt met het beschikbare inkomen

DIMENSIES

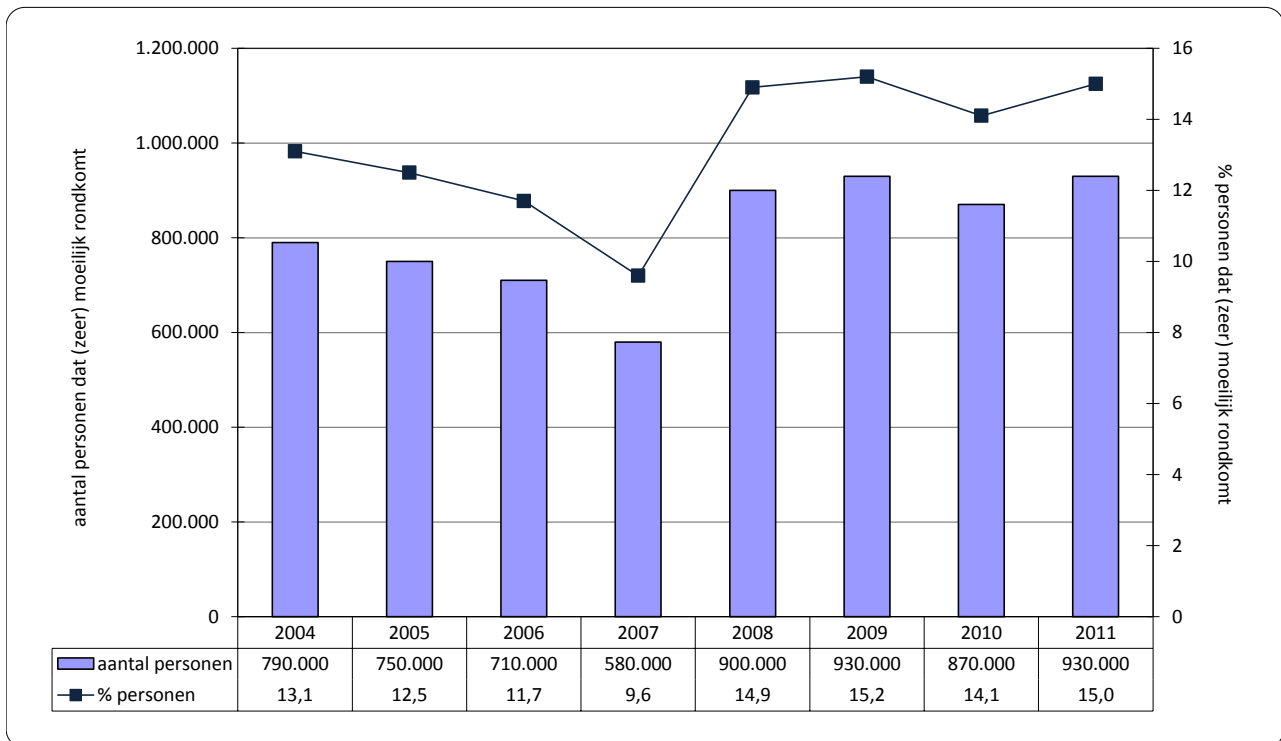
Ruimte Vlaams Gewest
Tijd 2004-2011

BRON

EU-SILC, Algemene Directie Statistiek

Voor meer informatie

<http://aps.vlaanderen.be/sgml/largereeksen/245.htm>

Toelichting

Bij de indicatoren I1 tot I9 wordt op een objectieve manier nagegaan of het inkomen waarover mensen beschikken al dan niet onder een bepaalde drempel ligt. Maar de inkomensgerelateerde verwachtingen en behoeften verschillen van mens tot mens. De objectieve vergelijking van het beschikbare inkomen met de armoederisicodrempel wordt daarom best aangevuld met een subjectieve inschatting van het inkomen door de betrokkenen zelf.

In 2011 leefde 15% van de Vlamingen in een huishouden dat zelf aangeeft (zeer) moeilijk rond te komen met het beschikbare inkomen. Dat komt overeen met ongeveer 930.000 personen. Deze cijfers liggen de laatste jaren duidelijk hoger dan in de periode 2006-2007.

In tegenstelling tot het percentage personen onder de armoederisicodrempel dat berekend wordt op basis van het totale huishoudinkomen in het jaar voorafgaand aan de survey (bij de EU-SILC-survey van 2011 gaat het dus om het inkomen uit 2010), heeft de subjectieve armoedemaat betrekking op de situatie op het moment waarop de survey wordt afgenomen (de EU-SILC-survey van 2011 werd afgenomen medio 2011).

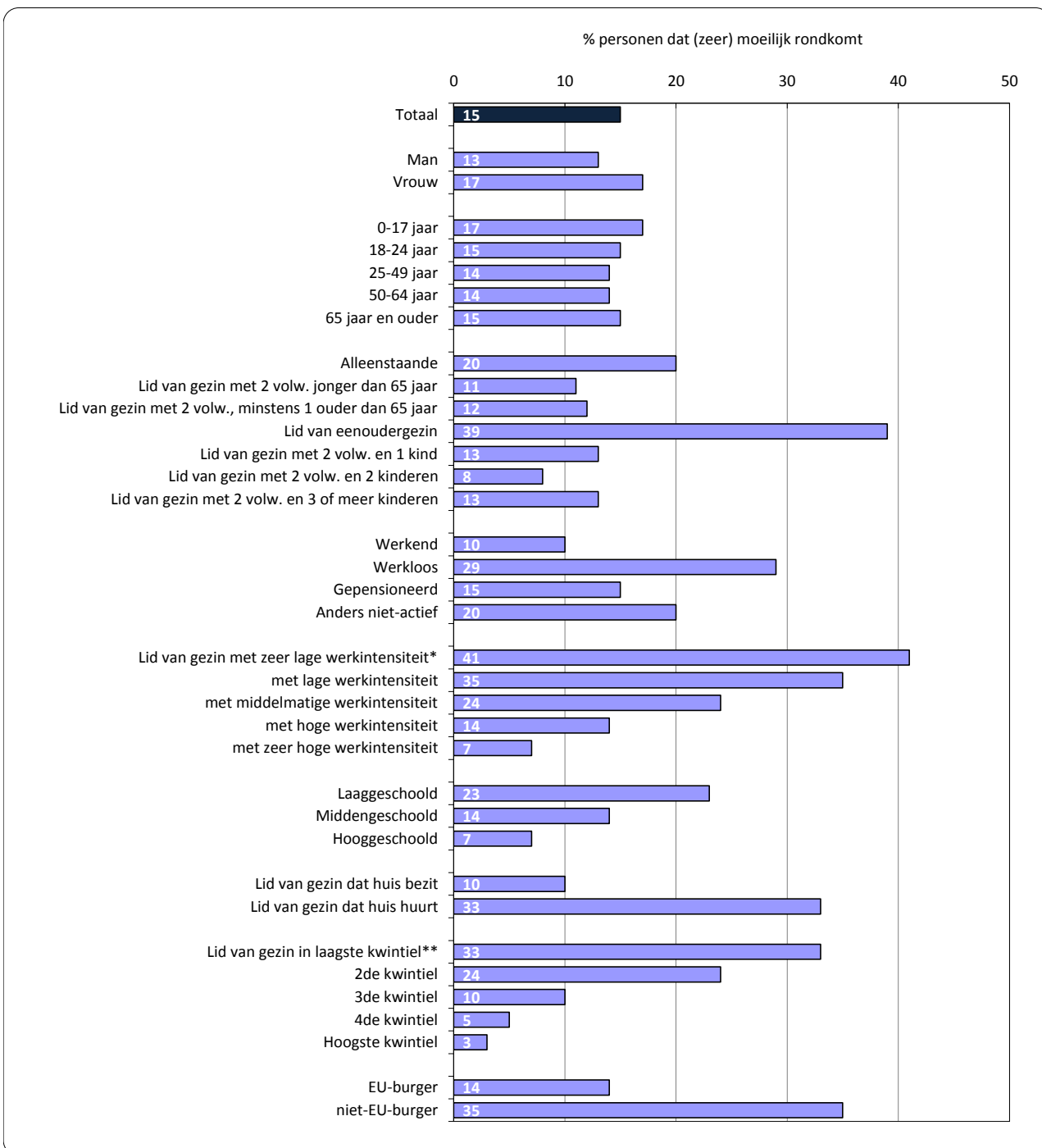
Indicator I11 Subjectieve beoordeling van de inkomensituatie: situatie per bevolkingsgroep

Omschrijving Percentage en aantal personen dat leeft in een huishouden dat volgens de referentiepersoon (zeer) moeilijk rondkomt met het beschikbare inkomen

DIMENSIES Ruimte Vlaams Gewest
Tijd 2011

BRON EU-SILC, Algemene Directie Statistiek
Voor meer informatie <http://aps.vlaanderen.be/sgml/largereeksen/245.htm>

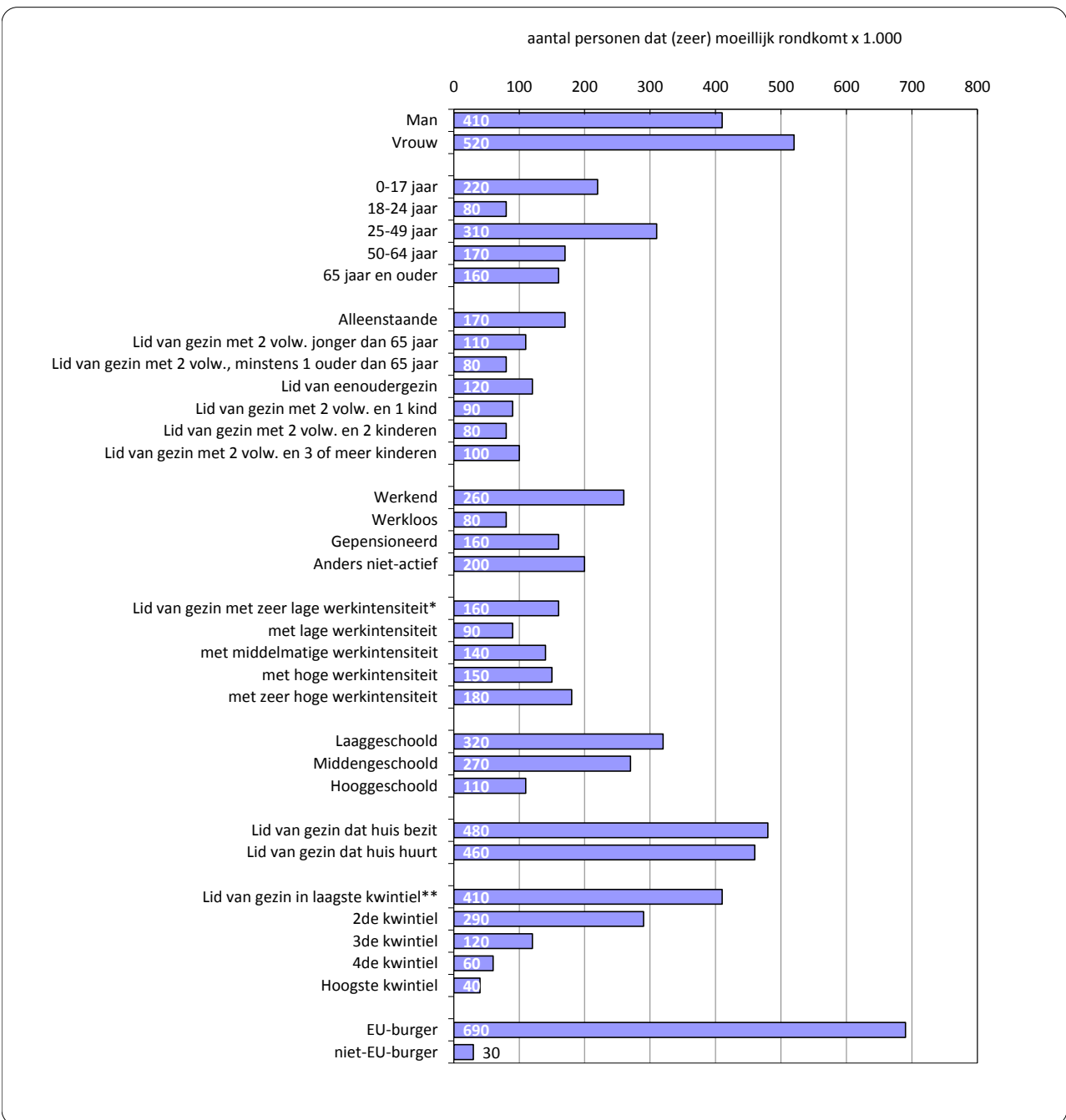
Percentage personen dat (zeer) moeilijk rondkomt

* Werkintensiteit (W): het aantal werkelijk gewerkte maanden door alle volwassen leden van het huishouden ten opzichte van het aantal werkbare maanden tijdens het referentiejaar (gehanteerde categorieën: $W < 0,2$ / W tussen 0,2 en 0,45 / W tussen 0,45 en 0,55 / W tussen 0,55 en 0,85 / $W > 0,85$).

** Laagste kwintiel: 20% armste Vlaamse gezinnen; hoogste kwintiel: 20% rijkste Vlaamse gezinnen.

Aantal personen dat (zeer) moeilijk rondkomt

* Werkintensiteit (W): het aantal werkelijk gewerkte maanden door alle volwassen leden van het huishouden ten opzichte van het aantal werkbare maanden tijdens het referentiejaar (gehanteerde categorieën: $W < 0,2$ / W tussen 0,2 en 0,45 / W tussen 0,45 en 0,55 / W tussen 0,55 en 0,85 / $W > 0,85$).

** Laagste kwintiel: 20% armste Vlaamse gezinnen; hoogste kwintiel: 20% rijkste Vlaamse gezinnen.

Indicator I12

Subjectieve beoordeling van de inkomensituatie: evolutie situatie risicogroepen

Omschrijving

Percentage personen dat leeft in een huishouden dat volgens de referentiepersoon (zeer) moeilijk rondkomt met het beschikbare inkomen, bij die groepen waarvan het subjectieve armoedepercentage minstens 1,5 keer hoger ligt dan het algemene subjectieve armoedepercentage

DIMENSIES

Ruimte Vlaams Gewest

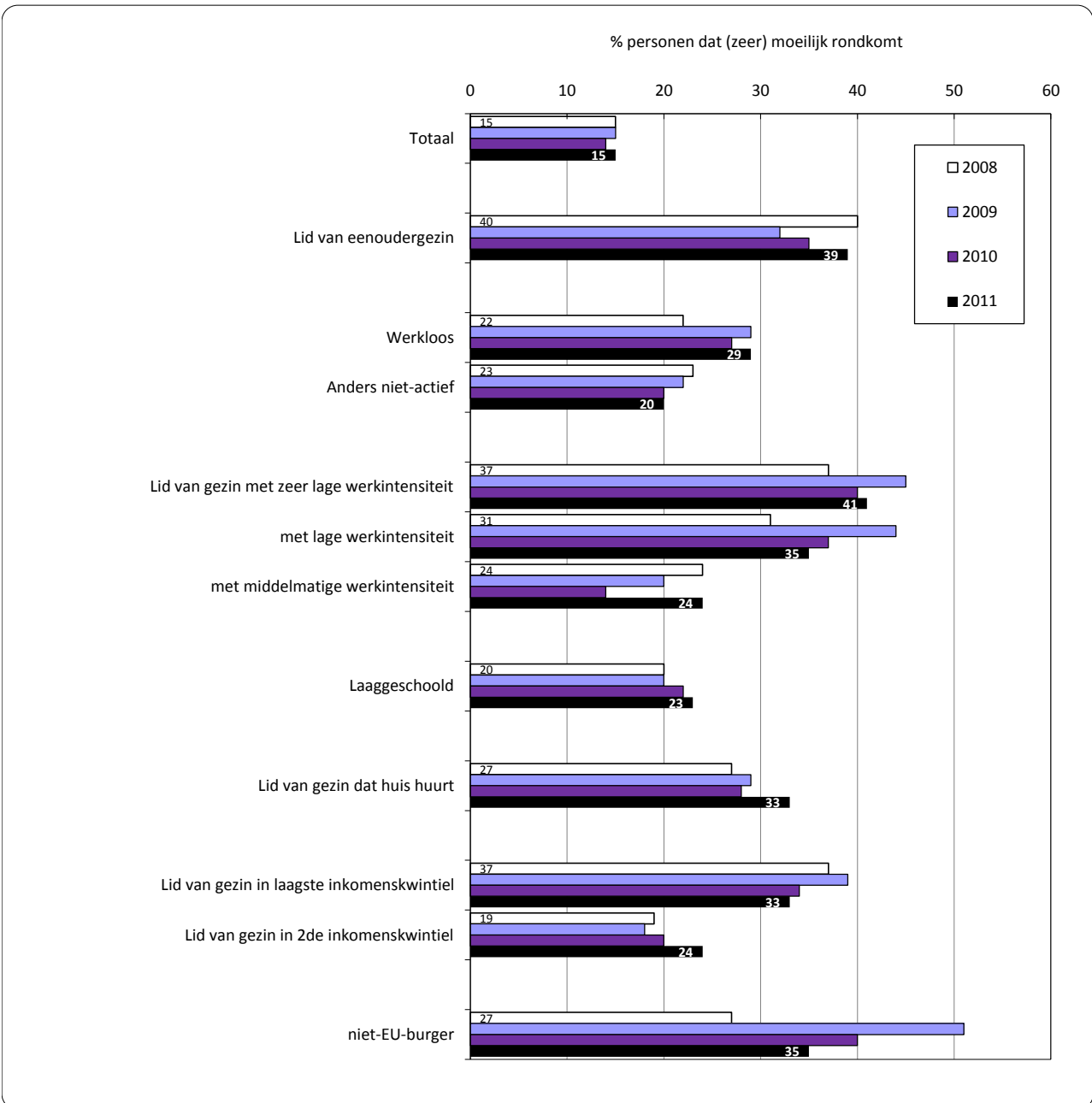
Tijd 2008-2011

BRON

EU-SILC, Algemene Directie Statistiek

Voor meer informatie

<http://aps.vlaanderen.be/sgml/largereksen/245.htm>

Indicator I13**Subjectieve beoordeling van de inkomenssituatie: Europese vergelijking****Omschrijving**

Percentage personen dat leeft in een huishouden dat volgens de referentiepersoon (zeer) moeilijk rondkomt met het beschikbare inkomen

DIMENSIES

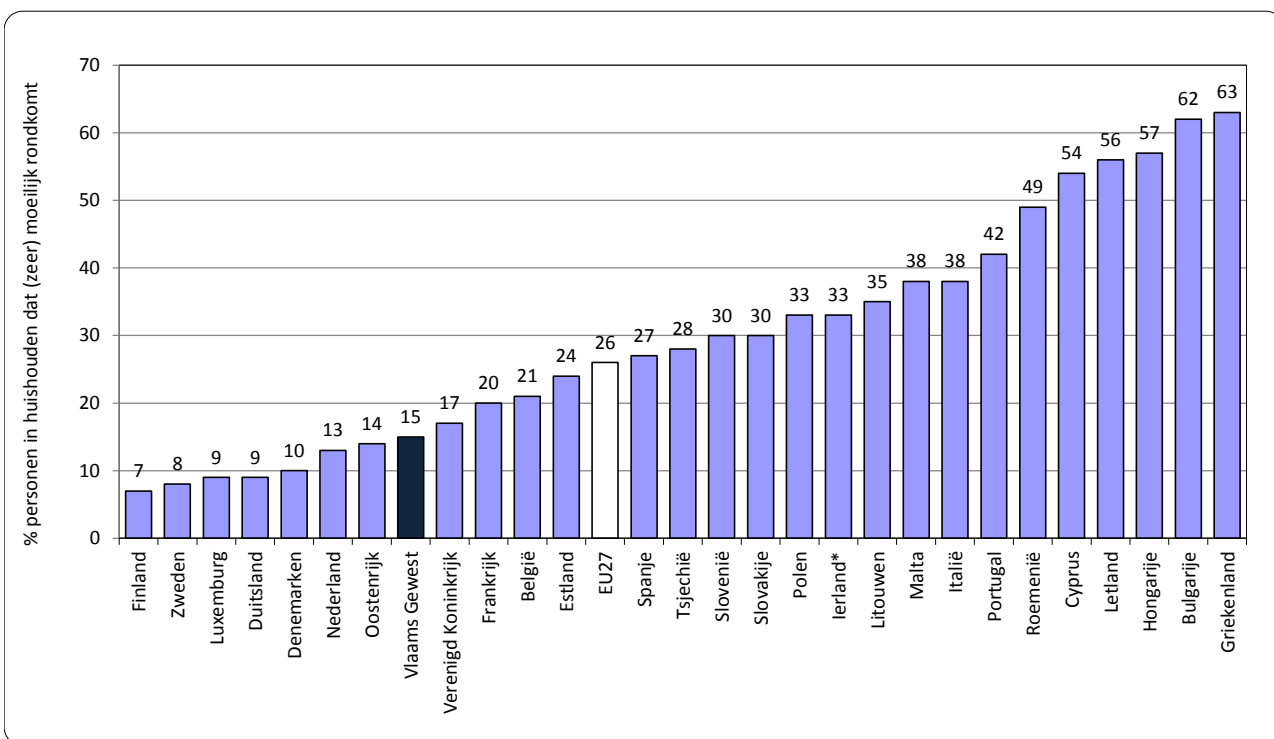
Ruimte Vlaams Gewest en 27 lidstaten van de Europese Unie
Tijd 2011

BRON

EU-SILC, Eurostat en Algemene Directie Statistiek

Voor meer informatie

<http://aps.vlaanderen.be/sgml/largereeksen/245.htm>

* Cijfer voor 2010.

Indicator I14**Ernstige materiële deprivatie: evolutie samengestelde maat****Omschrijving**

Percentage en aantal personen dat leeft in een huishouden dat minstens 4 van volgende 9 items mist omwille van financiële redenen: 1 week vakantie per jaar, een maaltijd met vis, vlees, kip of vegetarisch alternatief om de 2 dagen, een wasmachine, een kleuren-tv, een telefoon, een auto, de rekeningen voor huur, hypotheek, nutsvoorzieningen of andere aankopen kunnen betalen, het huis degelijk kunnen verwarmen, beperkte onverwachte financiële uitgave (850 euro) kunnen doen

DIMENSIES

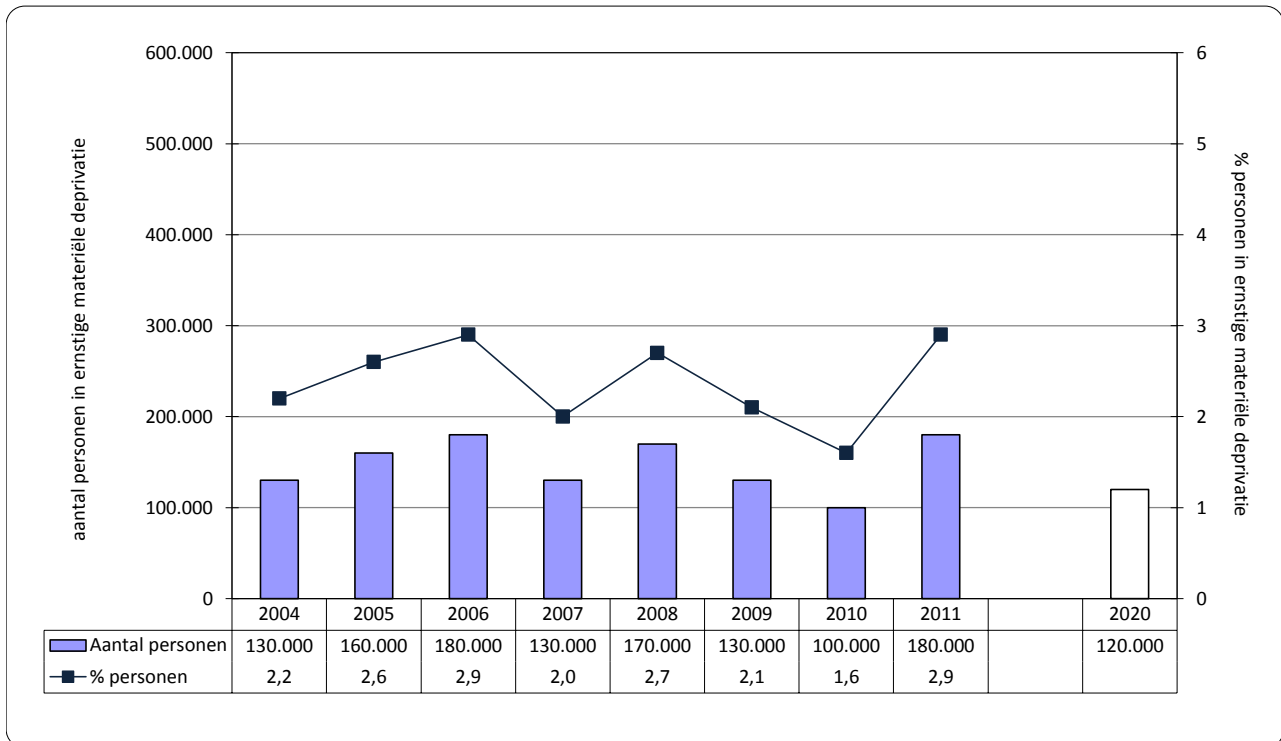
Ruimte Vlaams Gewest
Tijd 2004-2011, doelstelling 2020

BRON

EU-SILC, Algemene Directie Statistiek

Voor meer informatie

<http://aps.vlaanderen.be/sgml/largereeksen/1319.htm>

Toelichting

Op Europees niveau werd enkele jaren geleden een armoede-indicator ontwikkeld die niet zozeer focust op het inkomen zelf, maar op het feit of men mede dankzij dit inkomen kan genieten van een minimale levensstandaard. Dat gebeurt door na te gaan hoeveel items uit een lijst van 9 basisitems elk gezin moet missen omwille van financiële redenen. Vervolgens wordt per land of regio het percentage individuen berekend dat leeft in een gezin dat niet beschikt over minstens 4 van de 9 items.

Volgens de EU-SILC van 2011 leefde slechts 3% van de Vlamingen in een ernstig materieel gedepriveerd gezin (mist minstens 4 van 9 basisitems om financiële redenen). Dat komt overeen met ongeveer 180.000 personen. Het aandeel ernstig gedepriveerden is tegevoer 2010 iets gestegen.

In het Vlaamse Hervormingsprogramma voor de EU2020-strategie heeft de Vlaamse Regering zich ertoe verbonden om het aantal personen in een ernstig materieel gedepriveerd gezin tussen 2008 en 2020 met 30% te verminderen. Dat betekent dat in 2020 het aantal personen dat leeft in een ernstig materieel gedepriveerd gezin moet dalen tot maximaal 120.000 personen.

Indicator I15

Ernstige materiële deprivatie: situatie per bevolkingsgroep

Omschrijving

Percentage personen dat leeft in een huishouden dat minstens 4 van volgende 9 items mist omwille van financiële redenen: 1 week vakantie per jaar, een maaltijd met vis, vlees, kip of vegetarisch alternatief om de 2 dagen, een wasmachine, een kleuren-tv, een telefoon, een auto, de rekeningen voor huur, hypotheek, nutsvoorzieningen of andere aankopen kunnen betalen, het huis degelijk kunnen verwarmen, beperkte onverwachte financiële uitgave (850 euro) kunnen doen

DIMENSIES

Ruimte Vlaams Gewest
Tijd 2011

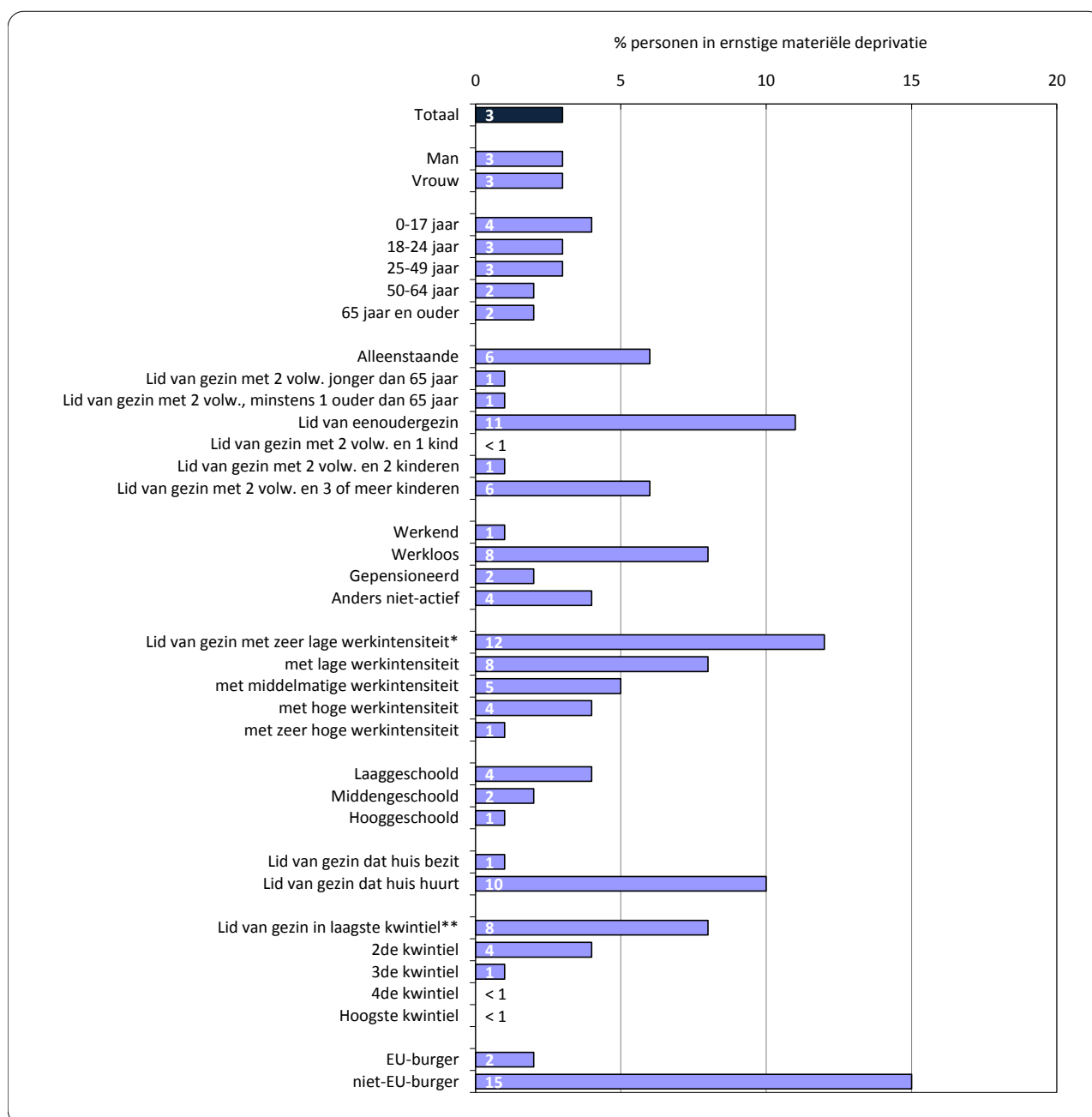
BRON

EU-SILC, Algemene Directie Statistiek

Voor meer informatie

<http://aps.vlaanderen.be/sgml/largereeksen/1319.htm>

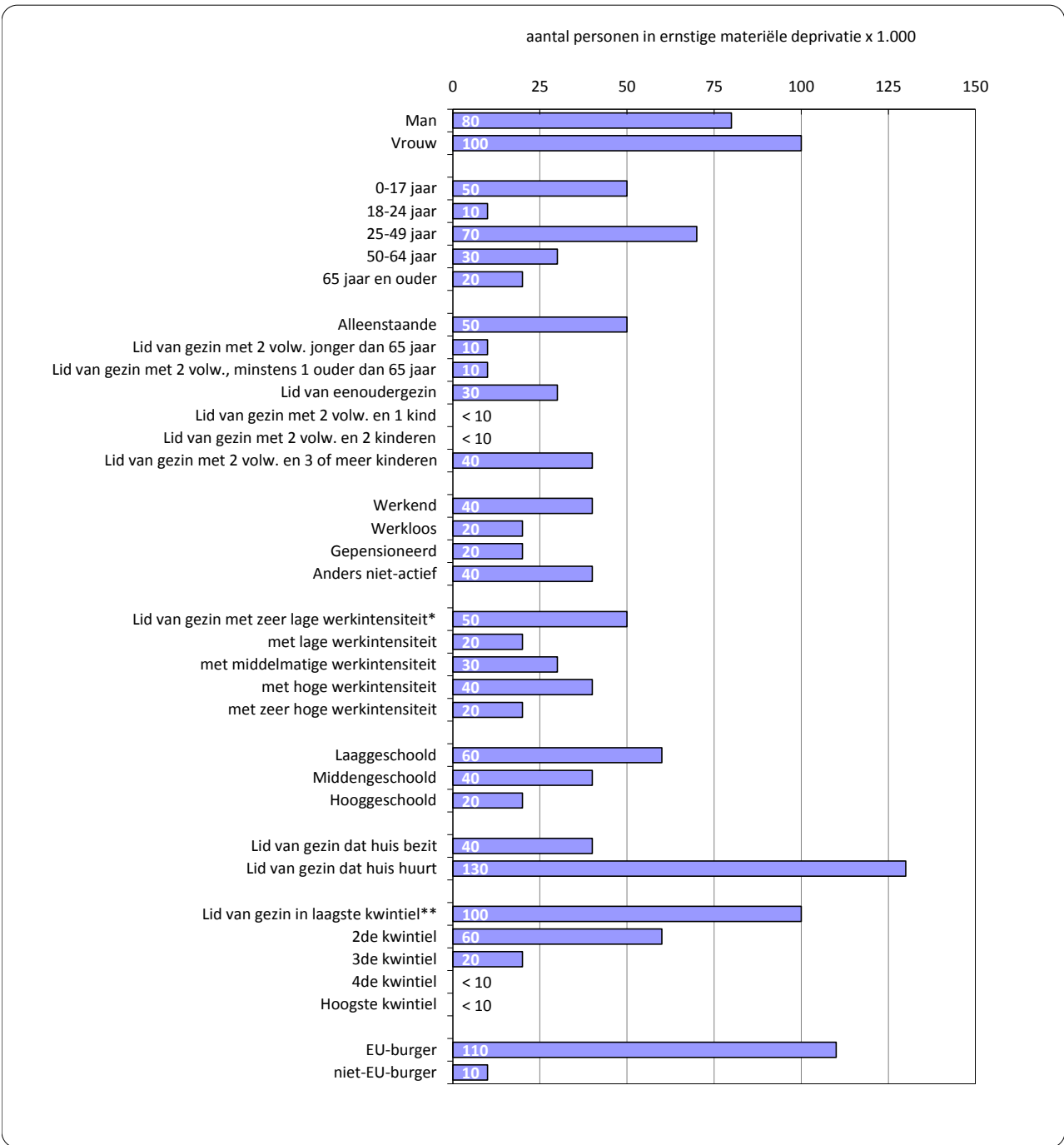
Percentage personen in huishouden in ernstige materiële deprivatie

* Werkintensiteit (W): het aantal werkelijk gewerkte maanden door alle volwassen leden van het huishouden ten opzichte van het aantal werkbare maanden tijdens het referentiejaar (gehanteerde categorieën: $W < 0,2$ / W tussen 0,2 en 0,45 / W tussen 0,45 en 0,55 / W tussen 0,55 en 0,85 / $W > 0,85$).

** Laagste kwintiel: 20% armste Vlaamse gezinnen; hoogste kwintiel: 20% rijkste Vlaamse gezinnen.

Aantal personen in huishouden in ernstige materiële deprivatie

* Werkintensiteit (W): het aantal werkelijk gewerkte maanden door alle volwassen leden van het huishouden ten opzichte van het aantal werkbare maanden tijdens het referentiejaar (gehanteerde categorieën: $W < 0,2$ / W tussen 0,2 en 0,45 / W tussen 0,45 en 0,55 / W tussen 0,55 en 0,85 / $W > 0,85$).

** Laagste kwintiel: 20% armste Vlaamse gezinnen; hoogste kwintiel: 20% rijkste Vlaamse gezinnen.

Indicator I16**Ernstige materiële deprivatie: evolutie situatie risicogroepen****Omschrijving**

Percentage personen dat leeft in een huishouden dat minstens 4 van volgende 9 items mist omwille van financiële redenen: 1 week vakantie per jaar, een maaltijd met vis, vlees, kip of vegetarisch alternatief om de 2 dagen, een wasmachine, een kleuren-tv, een telefoon, een auto, de rekeningen voor huur, hypotheek, nutsvoorzieningen of andere aankopen kunnen betalen, het huis degelijk kunnen verwarmen, beperkte onverwachte financiële uitgave (850 euro) kunnen doen, bij die groepen waarvan het percentage minstens 1,5 keer hoger ligt dan het algemene percentage

DIMENSIES

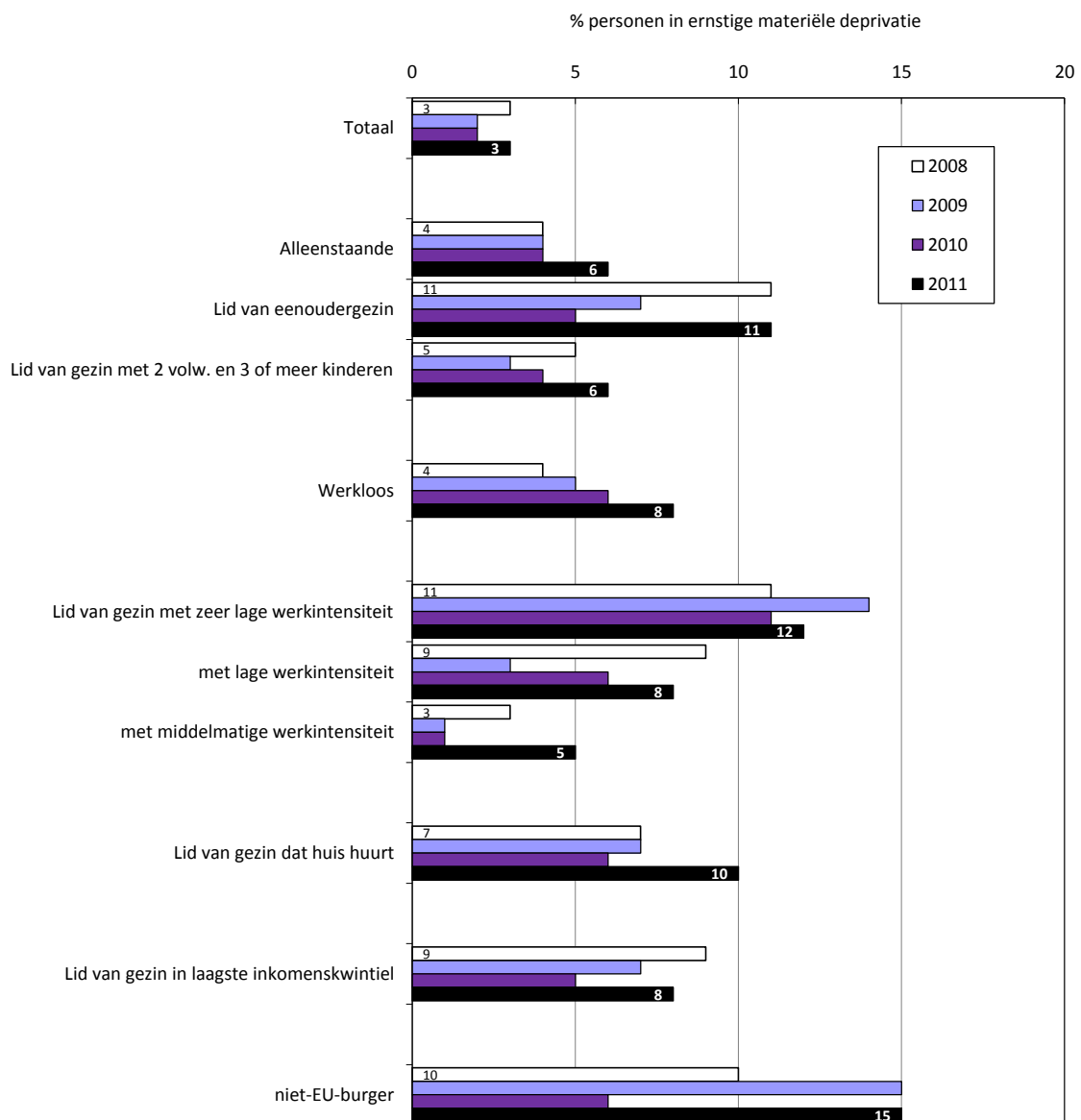
Ruimte Vlaams Gewest
Tijd 2008-2011

BRON

EU-SILC, Algemene Directie Statistiek

Voor meer informatie

<http://aps.vlaanderen.be/sgml/largereksen/1319.htm>

Indicator I17**Ernstige materiële deprivatie: Europese vergelijking****Omschrijving**

Percentage personen dat leeft in een huishouden dat minstens 4 van volgende 9 items mist omwille van financiële redenen: 1 week vakantie per jaar, een maaltijd met vis, vlees, kip of vegetarisch alternatief om de 2 dagen, een wasmachine, een kleuren-tv, een telefoon, een auto, de rekeningen voor huur, hypotheek, nutsvoorzieningen of andere aankopen kunnen betalen, het huis degelijk kunnen verwarmen, beperkte onverwachte financiële uitgave (850 euro) kunnen doen

DIMENSIES

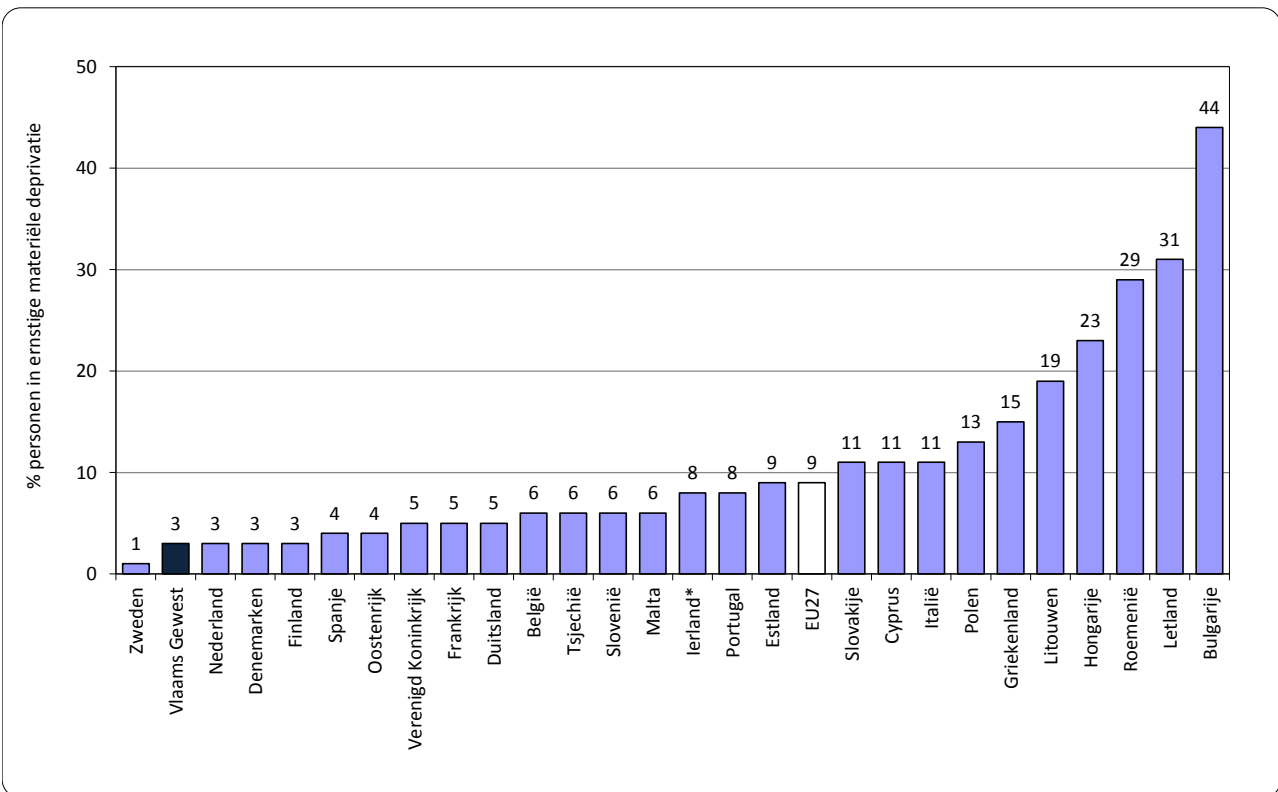
Ruimte Vlaams Gewest en 27 lidstaten van de Europese Unie
Tijd 2011

BRON

EU-SILC, Eurostat en Algemene Directie Statistiek

Voor meer informatie

<http://aps.vlaanderen.be/sgml/largereeksen/1319.htm>

* Cijfer voor 2010.

Indicator I18**Ernstige materiële deprivatie: score op afzonderlijke items****Omschrijving**

Percentage en aantal personen dat leeft in een huishouden:

1. dat zich per jaar geen week vakantie buitenshuis kan veroorloven
2. dat zich geen maaltijd met vlees, kip, vis of vegetarisch alternatief kan veroorloven om de 2 dagen
3. dat niet beschikt over een wasmachine omwille van financiële redenen
4. dat niet beschikt over een kleuren-tv omwille van financiële redenen
5. dat niet beschikt over een telefoon omwille van financiële redenen
6. dat niet beschikt over een auto omwille van financiële redenen
7. dat tijdens het afgelopen jaar minstens 1 achterstallige betaling had inzake hypotheek/huur, nutsvoorzieningen (gas, elektriciteit, water) en leningen (aankopen op afbetaling of andere leningen)
8. dat het huis niet degelijk kan verwarmen omwille van financiële redenen
9. dat een onverwachte noodzakelijke uitgave (850 euro) niet uit eigen middelen kan betalen

DIMENSIES

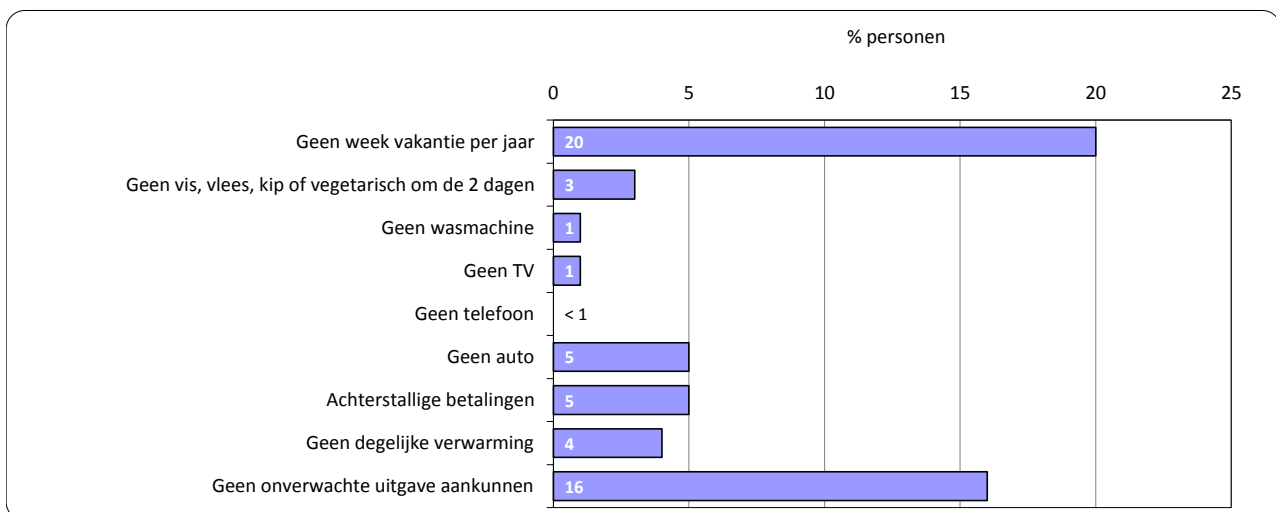
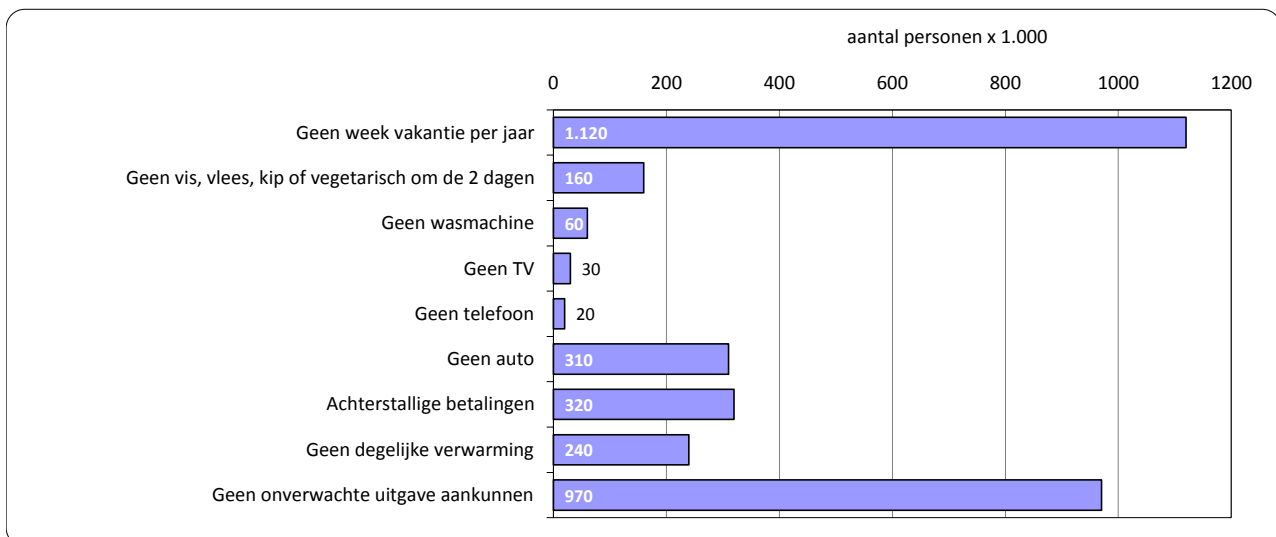
Ruimte Vlaams Gewest
Tijd 2011

BRON

EU-SILC, Algemene Directie Statistiek

Voor meer informatie

<http://aps.vlaanderen.be/sgml/largereksen/1319.htm>

Percentage personen**Aantal personen**

Indicator I19

Bevolking in armoede of sociale uitsluiting volgens EU2020-definitie: evolutie

Omschrijving

Percentage en aantal personen dat voldoet aan minstens 1 van 3 onderstaande voorwaarden:

1. leeft in een gezin met een gestandaardiseerd beschikbaar huishoudinkomen onder de nationale armoederisicodrempel (zie indicator I1)
2. leeft in een gezin dat ernstig materieel gedepriveerd is (= mist minstens 4 van lijst van 9 items* omwille van financiële redenen) (zie indicator I14)
3. is niet ouder dan 59 jaar en leeft in een gezin waarvan de totale werkintensiteit lager ligt dan 0,20. De werkintensiteit is de verhouding van het aantal gewerkte maanden door alle volwassen leden van het huishouden van 18 tot 59 jaar tot het aantal maanden dat alle volwassen leden van het huishouden van 18 tot 59 jaar zouden kunnen werken (zie indicator A9)

* 1 week vakantie per jaar, een maaltijd met vis, vlees, kip of vegetarisch alternatief om de 2 dagen, een wasmachine, een kleuren-tv, een telefoon, een auto, de rekeningen voor huur/hypotheek en nutsvoorzieningen kunnen betalen, het huis degelijk kunnen verwarmen, beperkte onverwachte financiële uitgave (850 euro) kunnen doen.

DIMENSIES

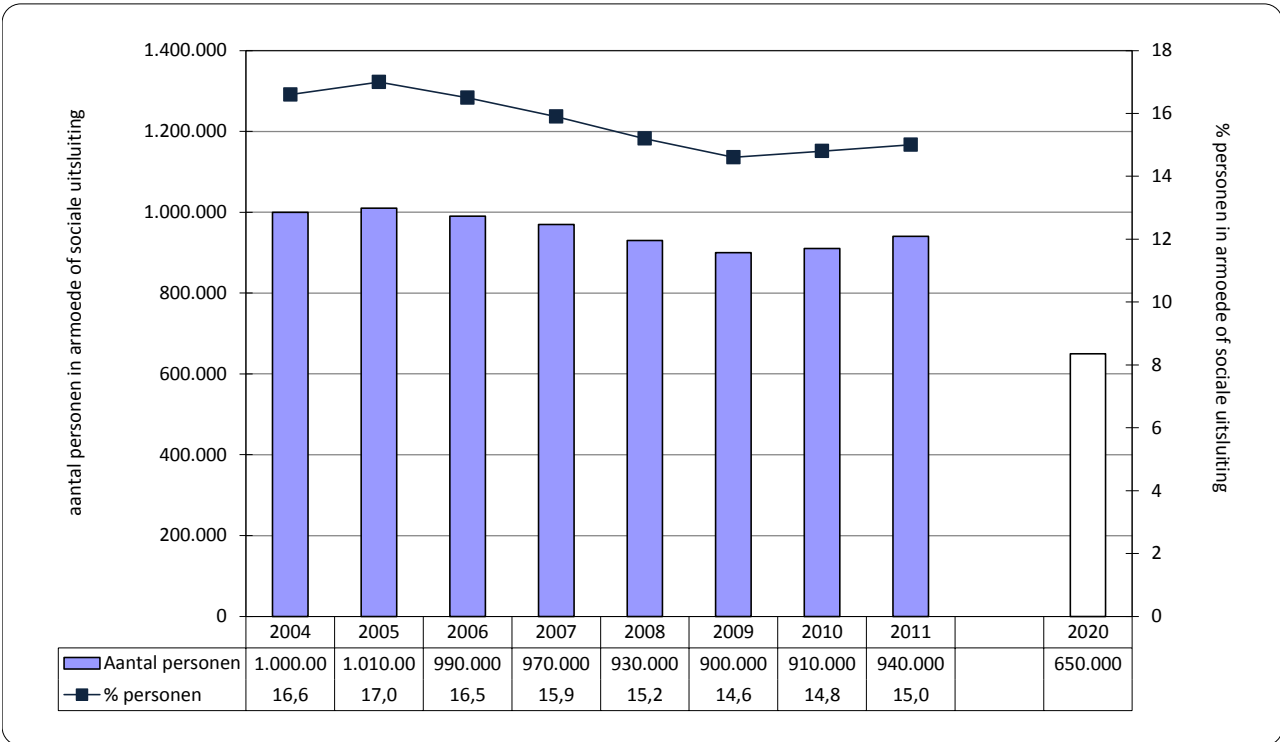
Ruimte Vlaams Gewest
Tijd 2004-2011, doelstelling 2020

BRON

EU-SILC, Algemene Directie Statistiek

Voor meer informatie

<http://aps.vlaanderen.be/sgml/largereeksen/1319.htm>

Toelichting

De Europese Unie stelt zich in haar EU2020-strategie tot doel om het aantal personen in armoede of sociale uitsluiting tegen 2020 met 20 miljoen te verminderen. Het gaat om de personen die leven in een huishouden met een gestandaardiseerd inkomen onder de nationale armoederisicodrempel en/of leven in een huishouden dat ernstig materieel gedepriveerd is en/of jonger zijn dan 60 jaar en leven in een huishouden met een zeer lage werkintensiteit.

Voor elke inwoners wordt dus eerst gekeken naar zijn of haar huishoudinkomen. Dat wordt vergeleken met de nationale armoederisicodrempel: zie indicator I1. Tegelijk wordt nagegaan of de persoon al dan niet leeft in een ernstig materieel gedepriveerd huishouden. Dat heeft te maken met de levensstandaard van het huishouden. Een huishouden is ernstig materieel gedepriveerd als het minstens 4 items uit een lijst van 9 basisitems moet missen omwille van financiële redenen: zie indicator I14.

Ten slotte wordt voor alle personen jonger dan 60 jaar ook gekeken naar de werkintensiteit van het huishouden. Het gaat om het aantal gewerkte maanden in het afgelopen jaar door alle volwassen leden van het huishouden tegenover het totaal aantal maanden dat zij gewerkt konden hebben. Is die verhouding kleiner dan 0,2, dan is er sprake van een huishouden met zeer lage werkintensiteit: zie indicator A9. Volgens de EU2020-definitie wordt iemand beschouwd als arm of sociaal uitgesloten als aan minstens 1 van deze 3 voorwaarden is voldaan.

In 2011 ging het om 15% van de Vlamingen. Dat komt overeen met ongeveer 940.000 personen. Tussen 2005 en 2009 is het aantal personen in armoede of sociale uitsluiting licht gedaald. Daarna is dat aantal min of meer constant gebleven.

In het Vlaamse Hervormingsprogramma voor de EU2020-strategie heeft de Vlaamse Regering er zich toe verbonden om het aantal personen in armoede of sociale uitsluiting tussen 2008 en 2020 met 30% te verminderen. Dat betekent dat in 2020 in Vlaanderen het aantal personen in armoede of sociale uitsluiting volgens de EU2020-definitie gedaald moet zijn tot maximaal 650.000 personen. Tegelijk gaat de Vlaamse Regering voor een 30%-reductie tegen 2020 op de 3 subindicatoren van de EU2020-indicator afzonderlijk. Dat betekent dus een 30%-reductie van het aantal personen met een huishoudinkomen onder de armoederisicodrempel (zie indicator I1), een 30%-reductie van het aantal personen in ernstige materiële deprivatie (zie indicator I14) en een 30%-reductie van het aantal personen in een huishouden met zeer lage werkintensiteit (zie indicator A9).

Indicator I20 **Bevolking in armoede of sociale uitsluiting volgens EU2020-definitie: situatie per bevolkingsgroep**

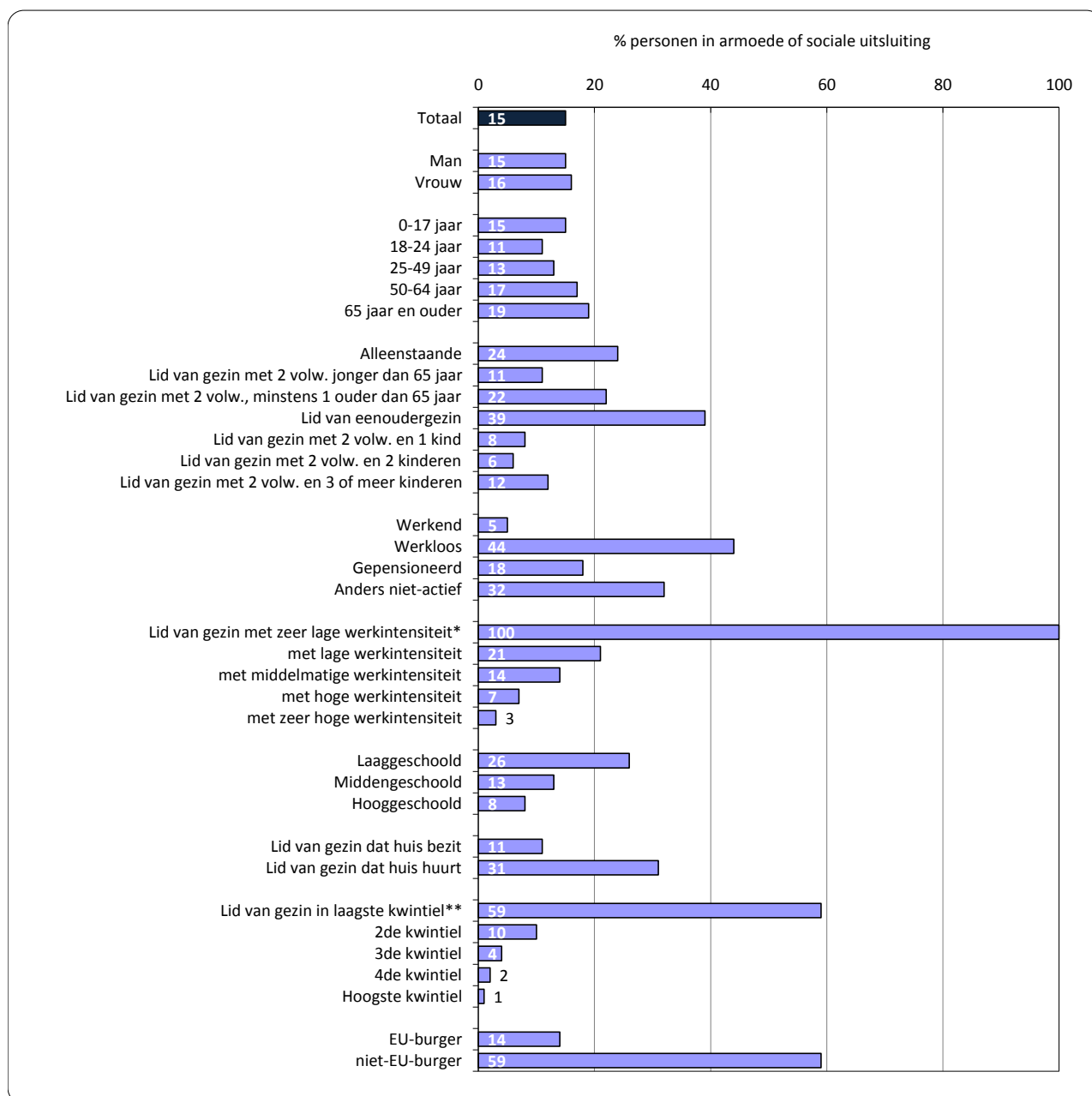
Omschrijving Percentage en aantal personen in armoede of sociale uitsluiting (zie definitie indicator I19)

DIMENSIES **Ruimte** Vlaams Gewest
Tijd 2011

BRON EU-SILC, Algemene Directie Statistiek

Voor meer informatie <http://aps.vlaanderen.be/sgml/largereeksen/1319.htm>

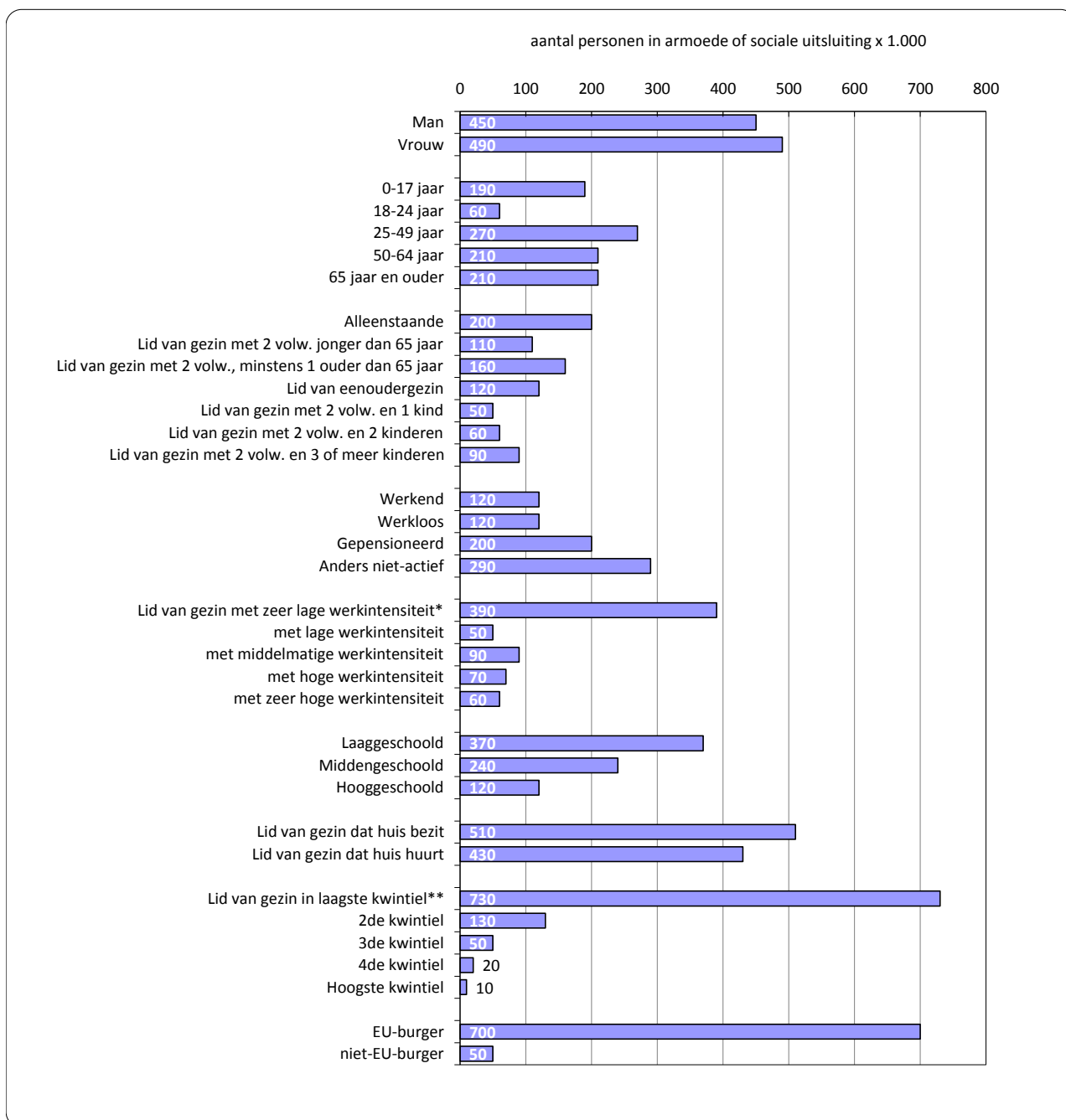
Percentage personen in armoede of sociale uitsluiting volgens EU2020-definitie

* Werkintensiteit (W): het aantal werkelijk gewerkte maanden door alle volwassen leden van het huishouden ten opzichte van het aantal werkbare maanden tijdens het referentiejaar (gehanteerde categorieën: $W < 0,2$ / W tussen 0,2 en 0,45 / W tussen 0,45 en 0,55 / W tussen 0,55 en 0,85 / $W > 0,85$).

** Laagste kwintiel: 20% armste Vlaamse gezinnen; hoogste kwintiel: 20% rijkste Vlaamse gezinnen.

Aantal personen in armoede of sociale uitsluiting volgens EU2020-definitie

* Werkintensiteit (W): het aantal werkelijk gewerkte maanden door alle volwassen leden van het huishouden ten opzichte van het aantal werkbare maanden tijdens het referentiejaar (gehanteerde categorieën: $W < 0,2$ / W tussen 0,2 en 0,45 / W tussen 0,45 en 0,55 / W tussen 0,55 en 0,85 / $W > 0,85$).

** Laagste kwintiel: 20% armste Vlaamse gezinnen; hoogste kwintiel: 20% rijkste Vlaamse gezinnen.

Indicator I21**Bevolking in armoede of sociale uitsluiting volgens EU2020-definitie: evolutie situatie risicogroepen****Omschrijving**

Percentage personen in armoede of sociale uitsluiting (zie definitie indicator I19) bij die groepen waarvan het percentage minstens 1,5 keer hoger ligt dan het algemene percentage*

* Personen in een gezin met zeer lage werkintensiteit halen per definitie een score van 100% op deze indicator

DIMENSIES

Ruimte Vlaams Gewest

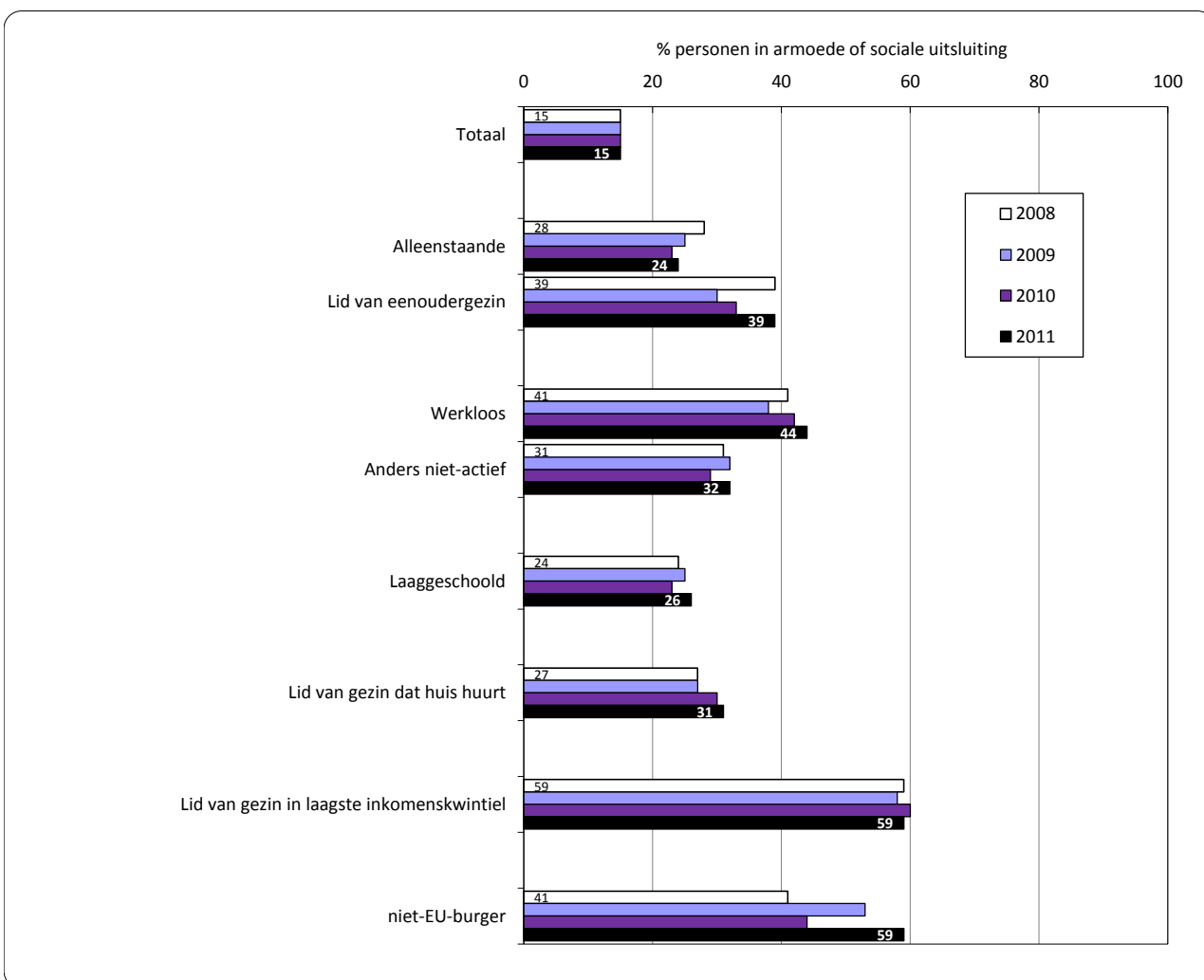
Tijd 2008-2011

BRON

EU-SILC, Algemene Directie Statistiek

Voor meer informatie

<http://aps.vlaanderen.be/sgml/largereksen/1319.htm>

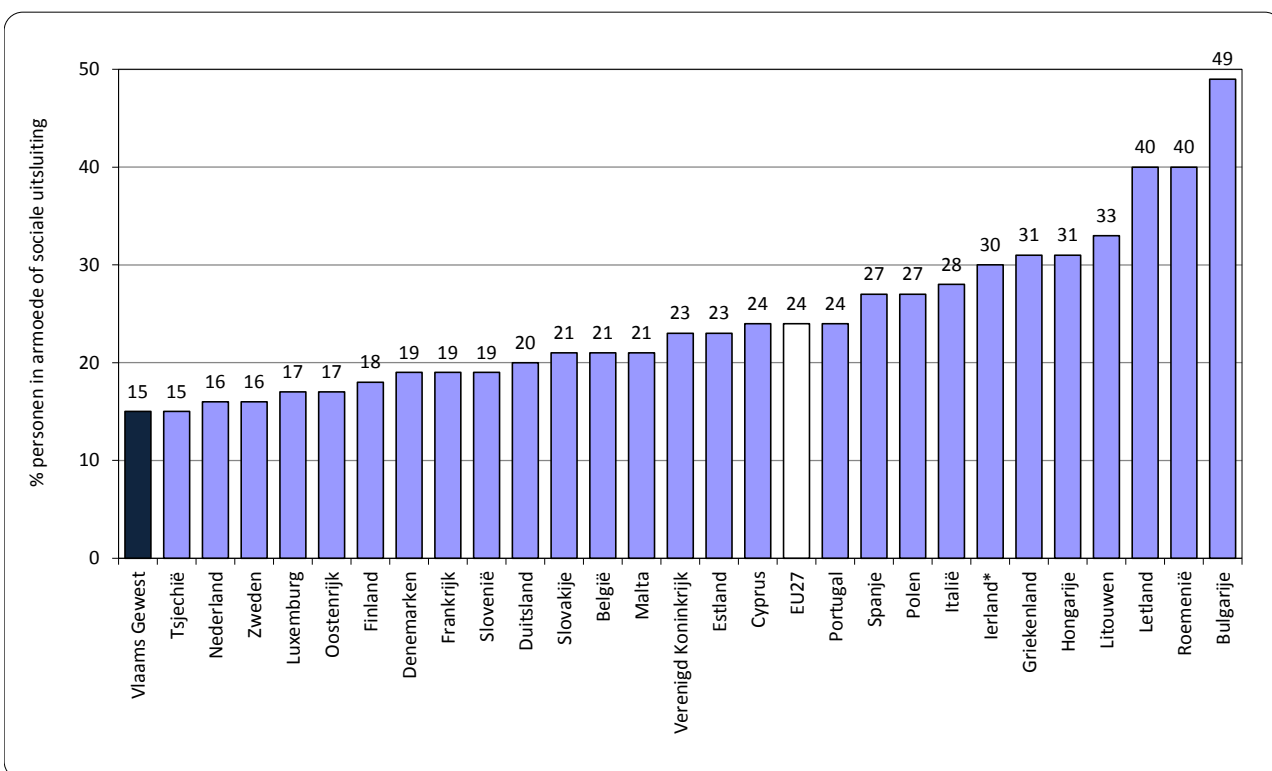

Indicator I22**Bevolking in armoede of sociale uitsluiting volgens EU2020-definitie: Europese vergelijking****Omschrijving**

Percentage personen in armoede of sociale uitsluiting (zie definitie indicator I19)

DIMENSIES**Ruimte** Vlaams Gewest en 27 lidstaten van de Europese Unie
Tijd 2011**BRON**

EU-SILC, Algemene Directie Statistiek

Voor meer informatie<http://aps.vlaanderen.be/sgml/largereeksen/1319.htm>

* Cijfer voor 2010.

Indicator I23**Inkomenskwintielverhouding (S80/S20): evolutie****Omschrijving**

Verhouding van het aandeel van het inkomen ontvangen door de 20% van de bevolking met het hoogste inkomen (hoogste kwintiel) in het totale inkomen, tot het aandeel van het inkomen ontvangen door de 20% van de bevolking met het laagste inkomen (laagste kwintiel) in het totale inkomen

DIMENSIES

Ruimte Vlaams Gewest

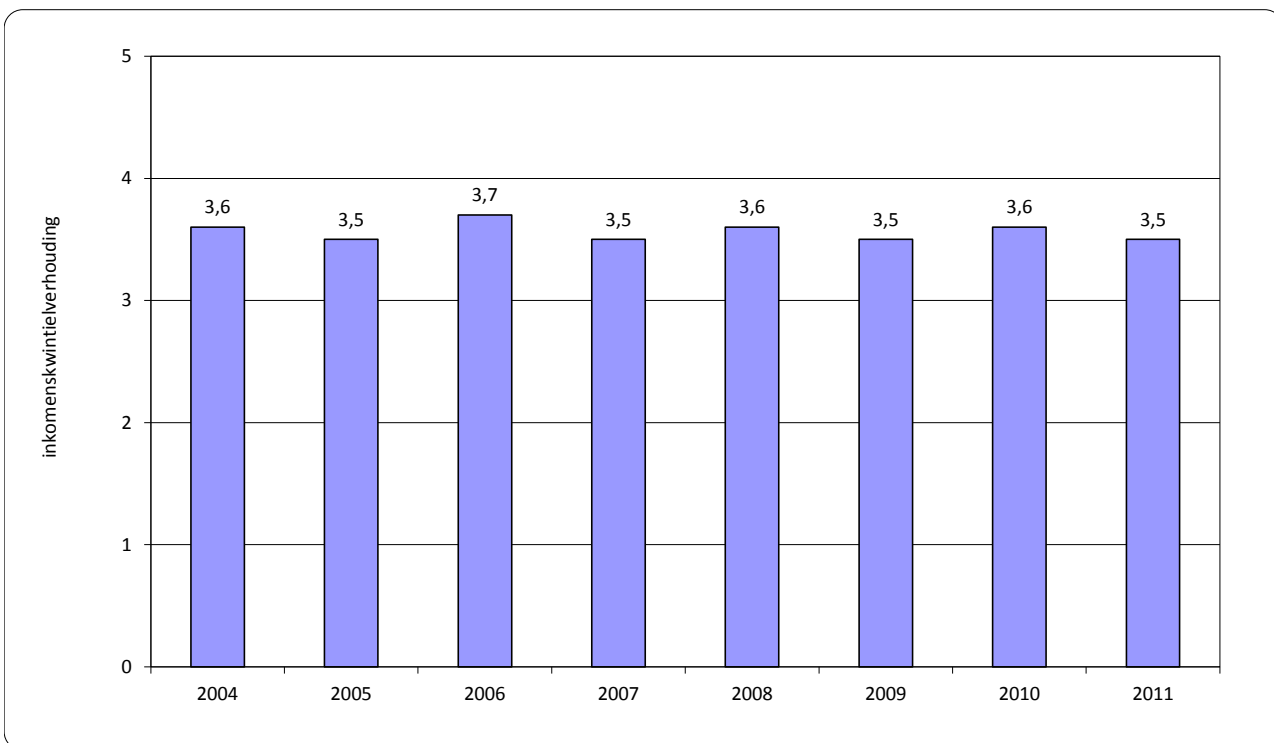
Tijd 2004-2011

BRON

EU-SILC, Algemene Directie Statistiek

Voor meer informatie

<http://aps.vlaanderen.be/sgml/largereeksen/240.htm>

Toelichting

Er bestaan verschillende maten om de inkomensverdeling in een land of regio in kaart te brengen. Een in de Europese armoedepannen vaak gebruikte maat is de inkomenskwintielverhouding (S80/S20) die het totale inkomen van de 20% rijksten vergelijkt met dat van de 20% armsten. Deze verhouding lag in Vlaanderen in 2011 op 3,5. Dat betekent dat het inkomen van de 20% rijksten 3,5 keer hoger ligt dan het inkomen van de 20% armsten. Dat cijfer is nagenoeg stabiel gebleven sinds 2004.

Indicator I24**Inkomenskwintielverhouding (S80/S20): Europese vergelijking****Omschrijving**

Verhouding van het aandeel van het inkomen ontvangen door de 20% van de bevolking met het hoogste inkomen (hoogste kwintiel) in het totale inkomen, tot het aandeel van het inkomen ontvangen door de 20% van de bevolking met het laagste inkomen (laagste kwintiel) in het totale inkomen

DIMENSIES

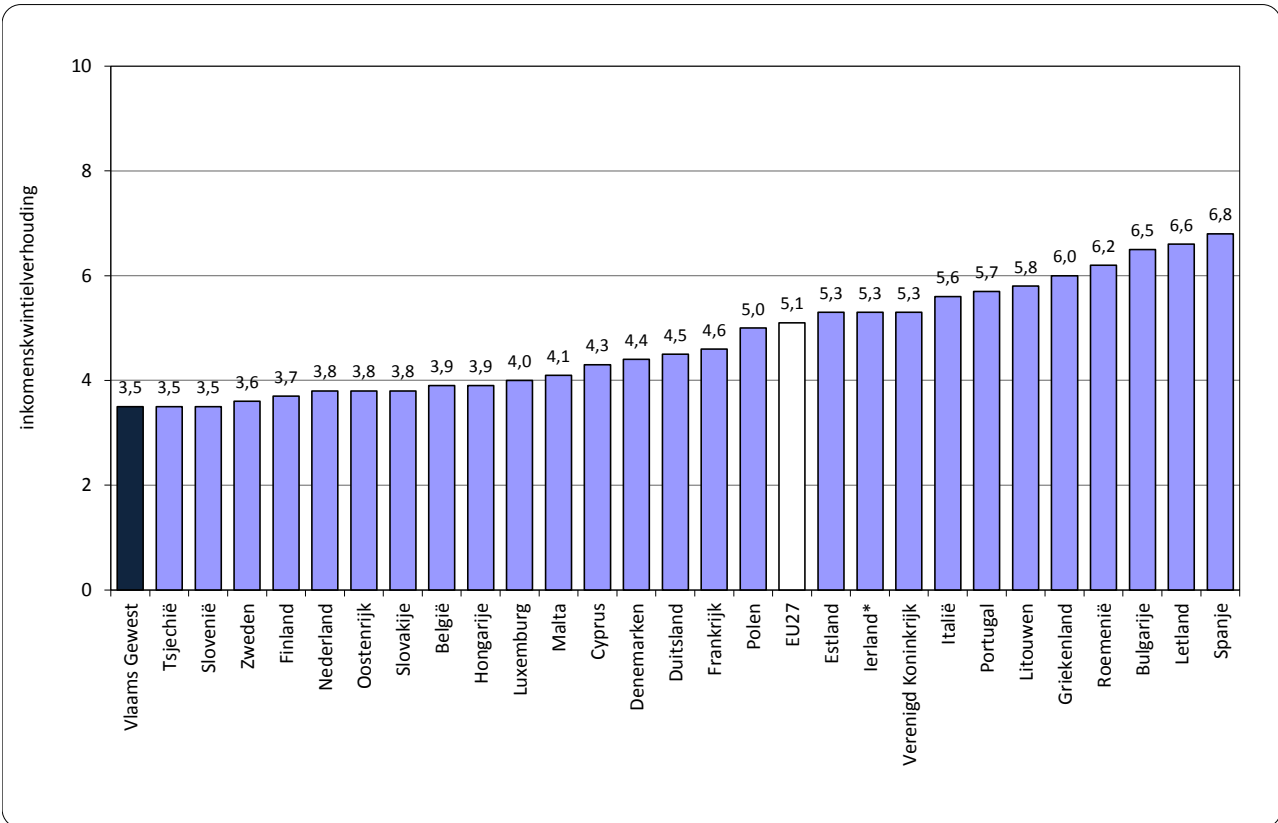
Ruimte Vlaams Gewest en 27 lidstaten van de Europese Unie
Tijd 2011

BRON

EU-SILC, Eurostat en Algemene Directie Statistiek

Voor meer informatie

<http://aps.vlaanderen.be/sgml/largereeksen/240.htm>

* Cijfer voor 2010.

Indicator I25**Gini-coëfficiënt: evolutie****Omschrijving**

Synthetische maat van het cumulatieve aandeel van het equivalent inkomen dat opgenomen wordt door de cumulatieve percentages van het aantal individuen. De waarde van de coëfficiënt varieert van 0 (volledige inkomensgelijkheid) tot 100 (volledige ongelijkheid).

DIMENSIES

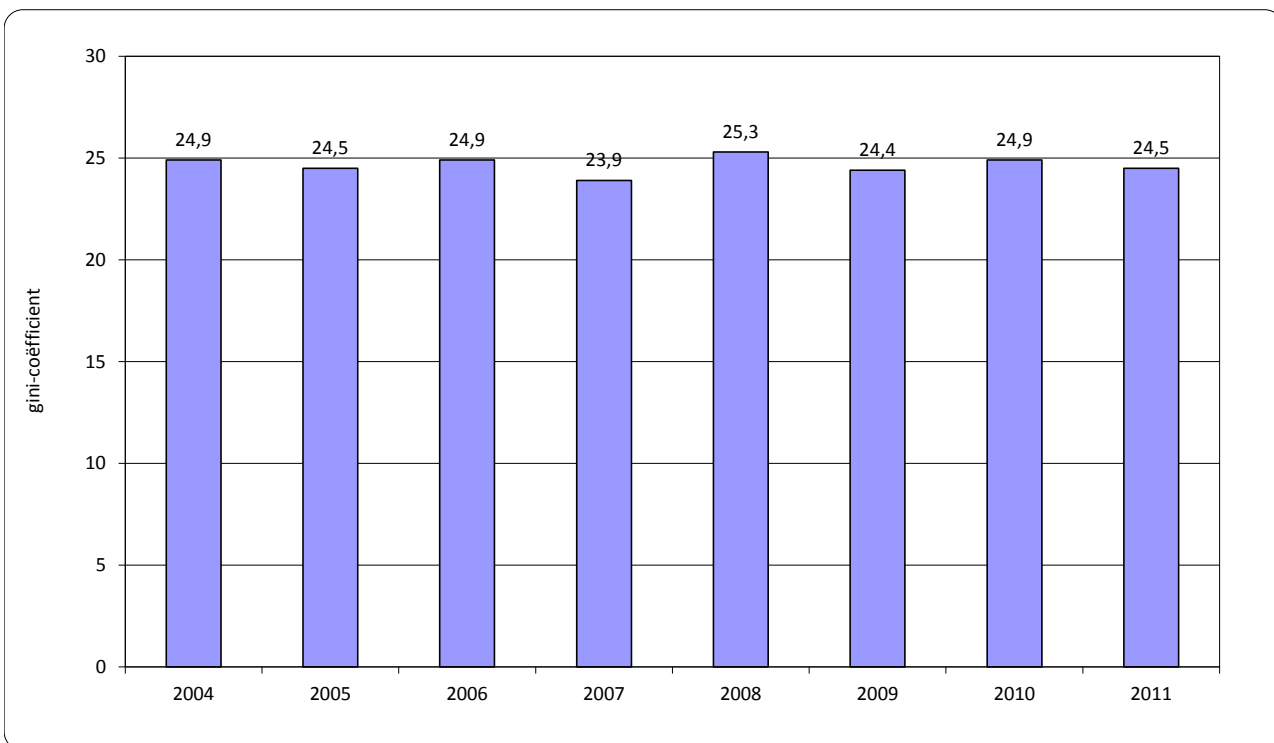
Ruimte Vlaams Gewest
Tijd 2004-2011

BRON

EU-SILC, Algemene Directie Statistiek

Voor meer informatie

<http://aps.vlaanderen.be/sgml/largereeksen/239.htm>

Toelichting

De gini-coëfficiënt is een maat die inzicht geeft in de wijze waarop het inkomen verdeeld is tussen de inwoners van een land of regio. Deze maat varieert van 0 (volledige inkomensgelijkheid) tot 100 (volledige ongelijkheid). De gini-coëfficiënt is de voorbije jaren niet significant gestegen of gedaald in Vlaanderen.

In het Pact 2020 heeft de Vlaamse Regering zich als doelstelling gesteld dat de inkomensongelijkheid en dus de gini-coëfficiënt tegen 2020 merkbaar zou dalen. Voorlopig is er in de cijfers echter geen sprake van een duidelijke daling.

Indicator I26**Gini-coëfficiënt: Europese vergelijking****Omschrijving**

Synthetische maat van het cumulatieve aandeel van het equivalent inkomen dat opgenomen wordt door de cumulatieve percentages van het aantal individuen. De waarde van de coëfficiënt varieert van 0 (volledige inkomensgelijkheid) tot 100 (volledige ongelijkheid).

DIMENSIES

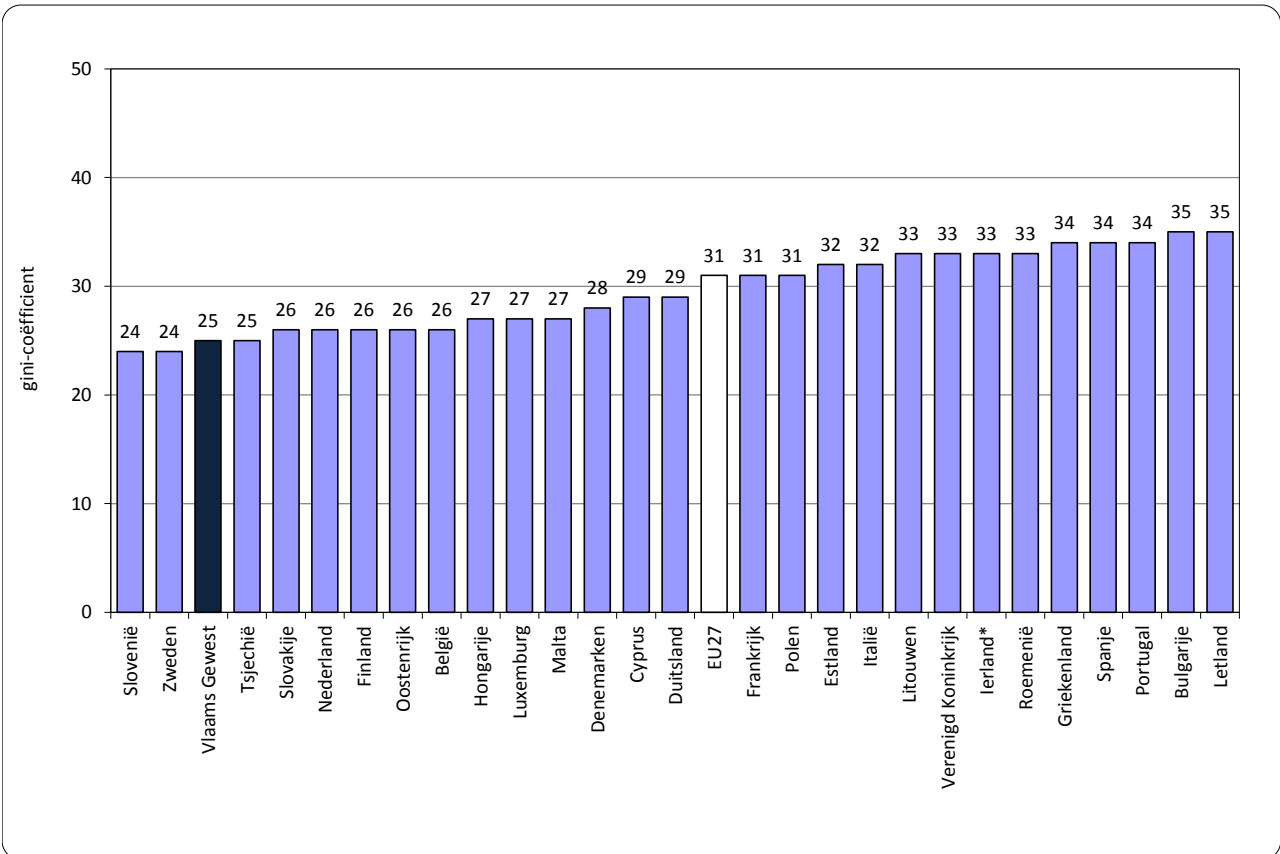
Ruimte Vlaams Gewest en 27 lidstaten van de Europese Unie
Tijd 2011

BRON

EU-SILC, Eurostat en Algemene Directie Statistiek

Voor meer informatie

<http://aps.vlaanderen.be/sgml/largereeksen/239.htm>

* Cijfer voor 2010.

Indicator S1**Betalingsachterstand en collectieve schuldenregeling: evolutie****Omschrijving**

Aantal geregistreerde personen met betalingsachterstand en aantal uitstaande berichten van toelaatbaarheid van collectieve schuldenregeling, telkens op 31 december

DIMENSIES

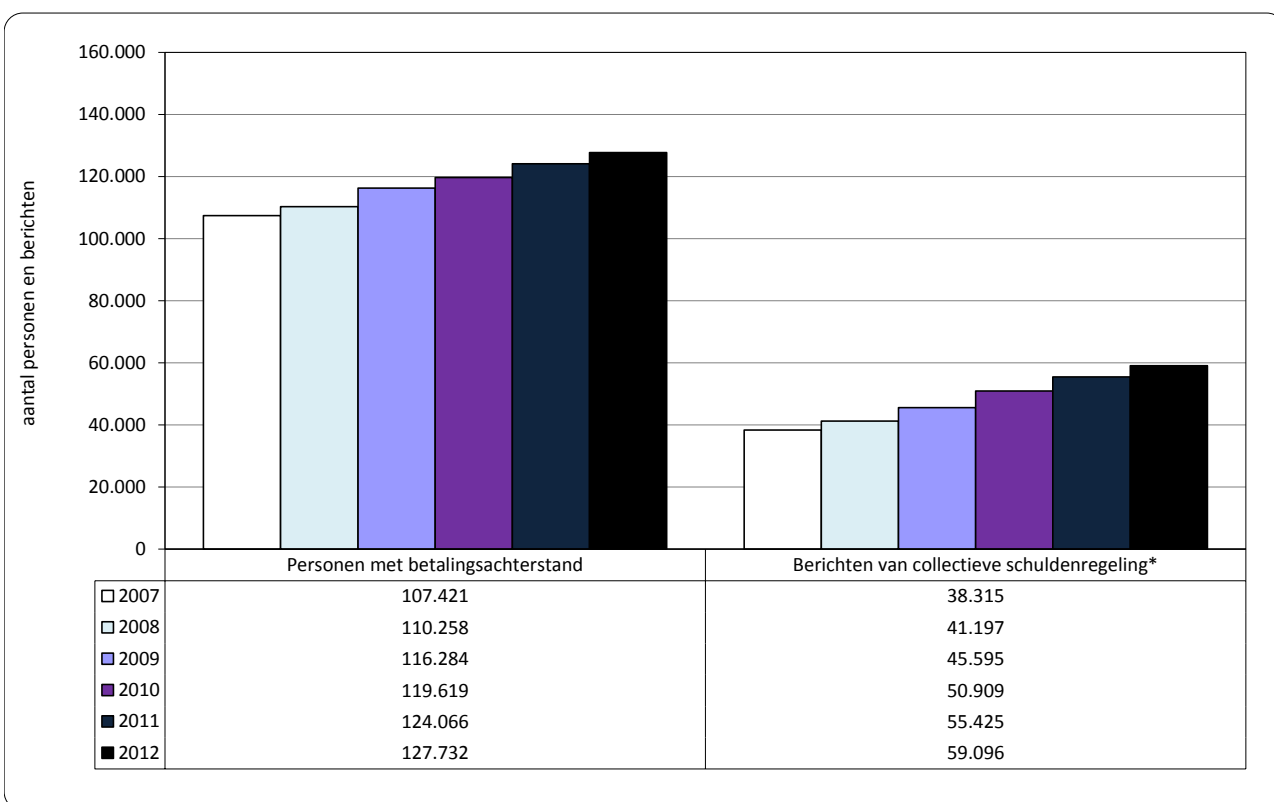
Ruimte Vlaams Gewest
Tijd 2007-2012

BRON

Nationale Bank van België

Voor meer informatie

www.nbb.be

* Cijfers inclusief het gerechtelijke arrondissement Brussel-Halle-Vilvoorde.

Toelichting

Schuldoverlast is vaak een belangrijk probleem voor mensen in armoede. Eind 2012 stonden 127.732 Vlamingen met afbetalingsmoeilijkheden geregistreerd bij de Centrale voor Kredieten aan Particulieren van de Nationale Bank van België. Deze Centrale registreert alle kredieten die door natuurlijke personen (voor privé doeleinden) worden afgesloten evenals de eventuele wanbetalingen met betrekking tot deze kredieten. Kredietgevers zijn verplicht de centrale te raadplegen vooraleer ze een krediet toekennen. Het aantal geregistreerde personen met betalingsachterstand is de afgelopen jaren duidelijk toegenomen.

Hierbij dient te worden opgemerkt dat in deze cijfers enkel rekening wordt gehouden met kredieten (voor consumptie of hypotheek), maar niet met andere schulden zoals schulden voor huur, energiefacturen, gezondheidskosten, telefoon/internet of fiscale schulden.

Wie geconfronteerd wordt met overmatige schuldenlast of ernstige financiële moeilijkheden kan een beroep doen op de procedure van collectieve schuldenregeling. Eind 2012 stonden er in Vlaanderen (inclusief het gerechtelijke arrondissement Brussel-Halle-Vilvoorde) in totaal 59.096 berichten van 'toelaatbaarheid van collectieve schuldenregeling' uit. Dit cijfers kan gezien worden als een aanwijzing voor de meest extreme vorm van overmatige schuldenlast.

Indicator S2**Achterstallige betalingen voor wonen, nutsvoorzieningen en leningen: evolutie****Omschrijving**

Percentage en aantal personen dat leeft in een huishouden met minstens 1 achterstallige betaling inzake hypotheek/huur, nutsvoorzieningen (gas, elektriciteit, water) en leningen (aankopen op afbetaling of andere leningen) tijdens het afgelopen jaar

DIMENSIES

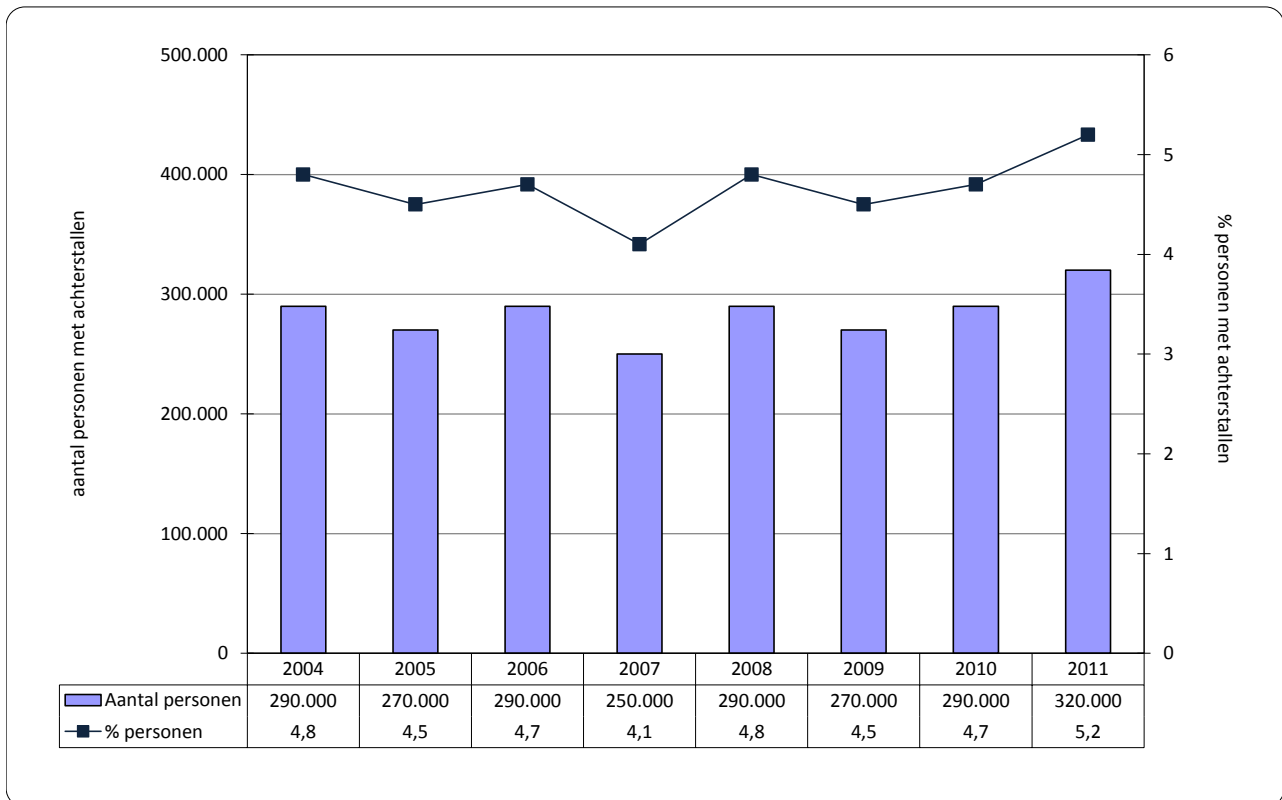
Ruimte Vlaams Gewest
Tijd 2004-2011

BRON

EU-SILC, Algemene Directie Statistiek

Voor meer informatie

<http://aps.vlaanderen.be/sgml/largereeksen/1319.htm>

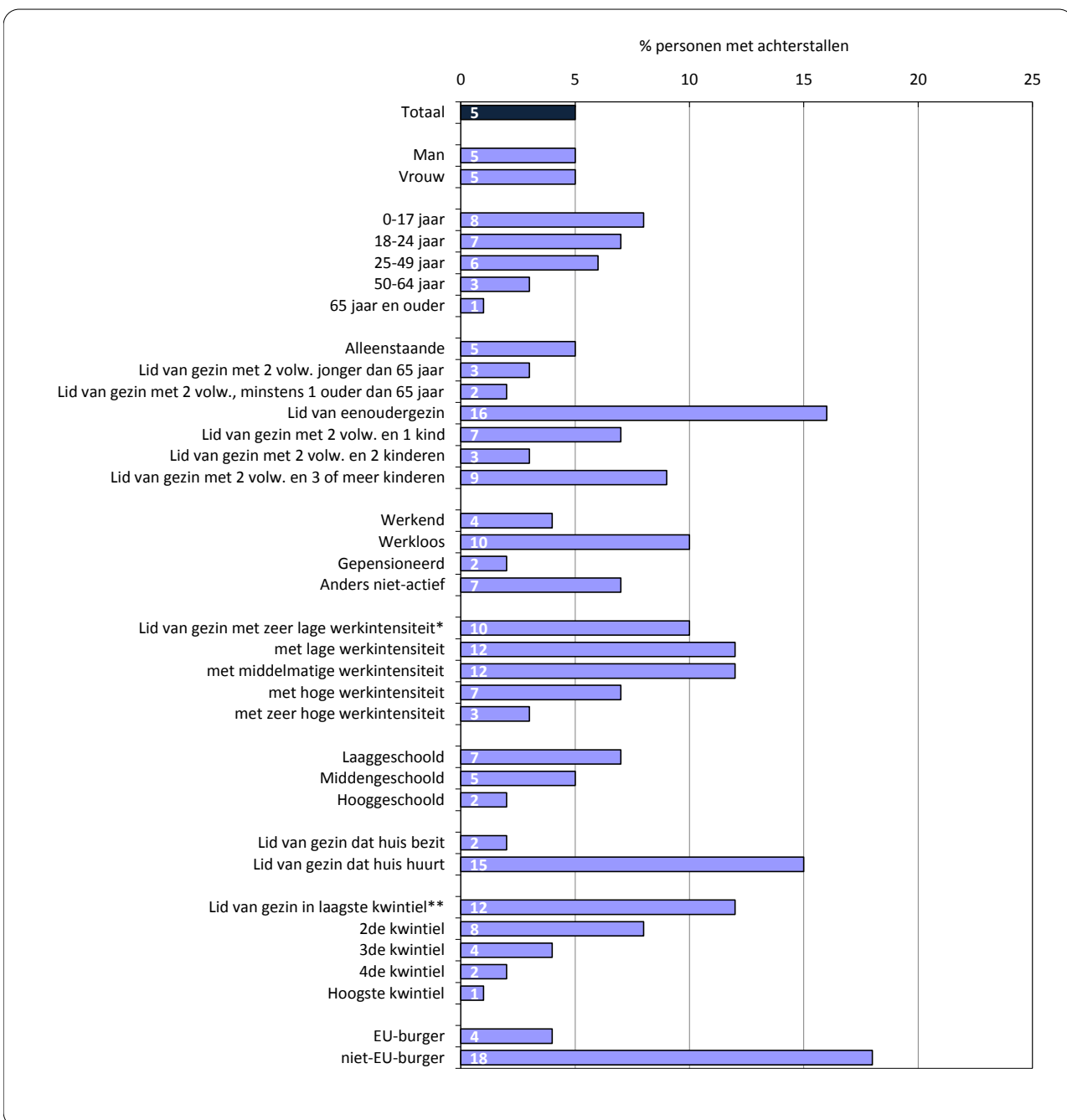
Toelichting

In 2011 leefde goed 5% van de Vlamingen in een gezin met minstens 1 achterstallige betaling in het afgelopen jaar voor huur of hypotheek, elektriciteit, water of gas of een andere lening. Dat komt overeen met ongeveer 320.000 personen.

In tegenstelling tot de cijfers van de Centrale voor Krediet aan Particulieren van de Nationale Bank over het aantal geregistreerde personen met betalingsachterstand (zie indicator S1) wordt hier niet alleen rekening gehouden met kredieten maar ook met andere mogelijke schulden (huur, nutsvoorzieningen...).

Indicator S3	Achterstallige betalingen voor wonen, nutsvoorzieningen en leningen: situatie per bevolkingsgroep	
Omschrijving	Percentage personen dat leeft in een huishouden met minstens 1 achterstallige betaling inzake hypotheek/huur, nutsvoorzieningen (gas, elektriciteit, water) en leningen (aankopen op afbetaling of andere leningen) tijdens het afgelopen jaar	
DIMENSIES	Ruimte	Vlaams Gewest
	Tijd	2011
BRON	EU-SILC, Algemene Directie Statistiek	
Voor meer informatie	http://aps.vlaanderen.be/sgml/largereksen/1319.htm	

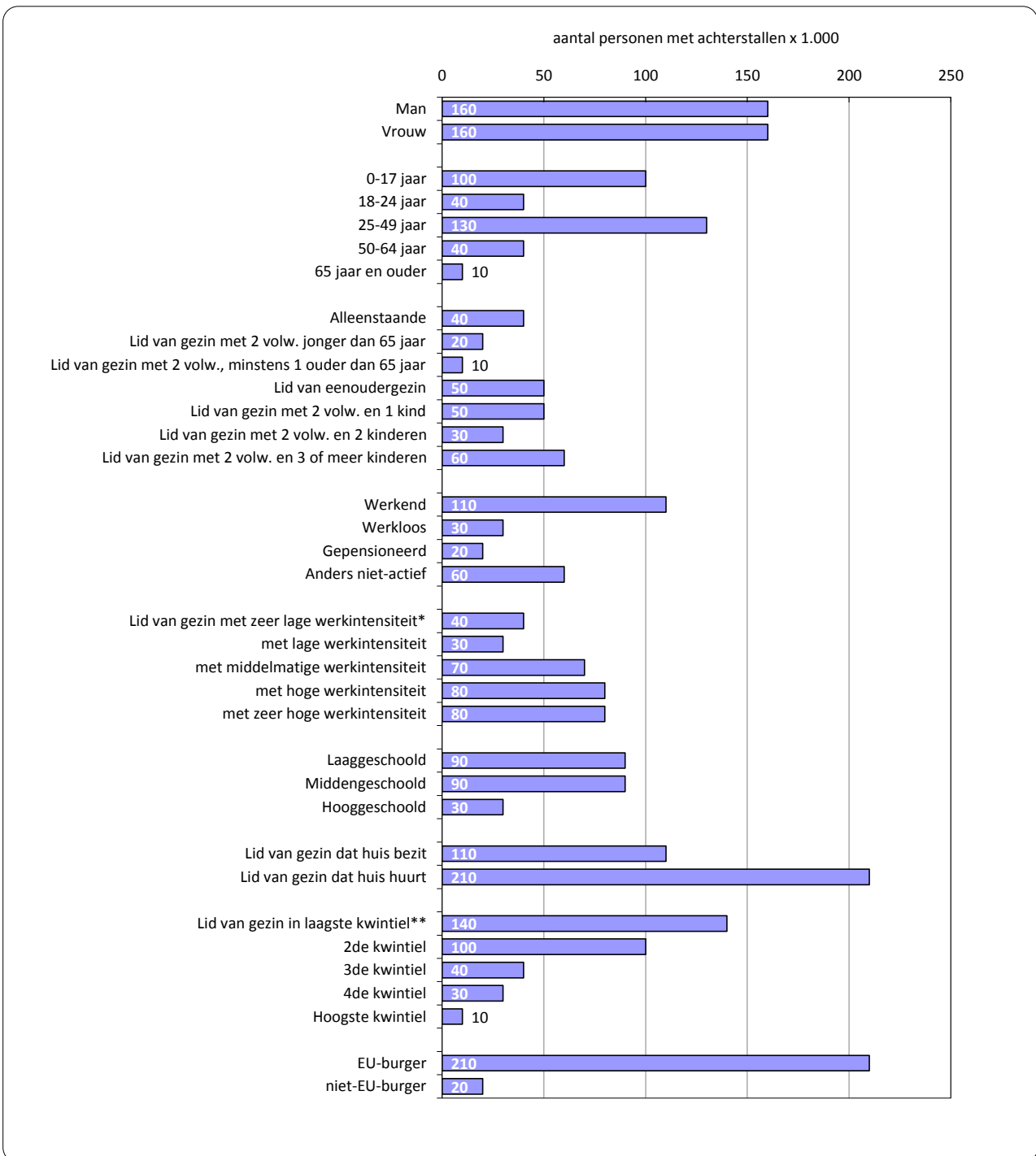
Percentage personen met achterstallen

* Werkintensiteit (W): het aantal werkelijk gewerkte maanden door alle volwassen leden van het huishouden ten opzichte van het aantal werkbare maanden tijdens het referentiejaar (gehanteerde categorieën: $W < 0,2$ / W tussen 0,2 en 0,45 / W tussen 0,45 en 0,55 / W tussen 0,55 en 0,85 / $W > 0,85$).

** Laagste kwintiel: 20% armste Vlaamse gezinnen; hoogste kwintiel: 20% rijkste Vlaamse gezinnen.

Aantal personen met achterstallen

* Werkintensiteit (W): het aantal werkelijk gewerkte maanden door alle volwassen leden van het huishouden ten opzichte van het aantal werkbare maanden tijdens het referentiejaar (gehanteerde categorieën: $W < 0,2$ / W tussen 0,2 en 0,45 / W tussen 0,45 en 0,55 / W tussen 0,55 en 0,85 / $W > 0,85$).

** Laagste kwintiel: 20% armste Vlaamse gezinnen; hoogste kwintiel: 20% rijkste Vlaamse gezinnen.

Indicator S4**Achterstallige betalingen voor wonen, nutsvoorzieningen en leningen: Europese vergelijking****Omschrijving**

Percentage personen dat leeft in een huishouden met minstens 1 achterstallige betaling inzake hypotheek/huur, nutsvoorzieningen (gas, elektriciteit, water) en leningen (aankopen op afbetaling of andere leningen) tijdens het afgelopen jaar

DIMENSIES

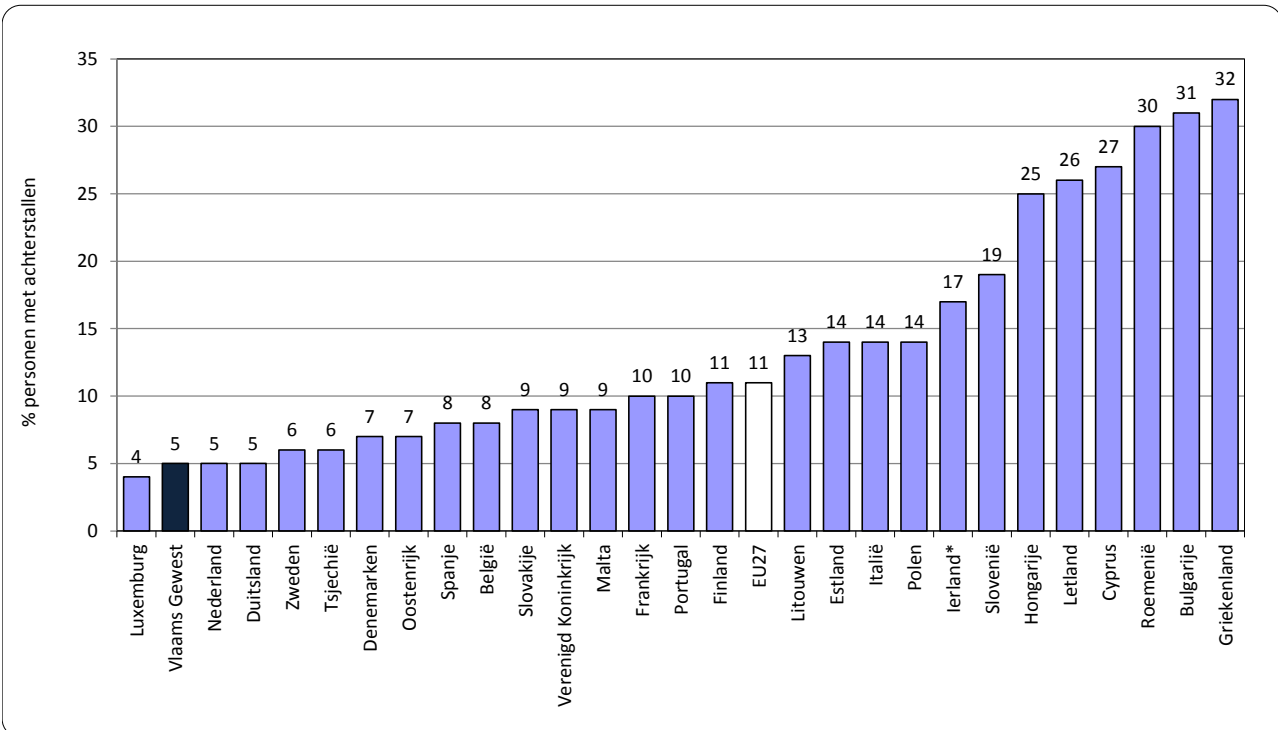
Ruimte Vlaams Gewest en 27 lidstaten van de Europese Unie
Tijd 2011

BRON

EU-SILC, Eurostat en Algemene Directie Statistiek

Voor meer informatie

<http://aps.vlaanderen.be/sgml/largereksen/1319.htm>

* Cijfer voor 2010.

Indicator U1**Recht op Maatschappelijke Integratie en Maatschappelijke Hulp: evolutie****Omschrijving**

Gemiddeld maandelijks aantal begunstigden van het (equivalent) leefloon en van tewerkstellingsmaatregelen in het kader van het Recht op Maatschappelijke Integratie (RMI) en het Recht op Maatschappelijke Hulp (RMH)

DIMENSIES

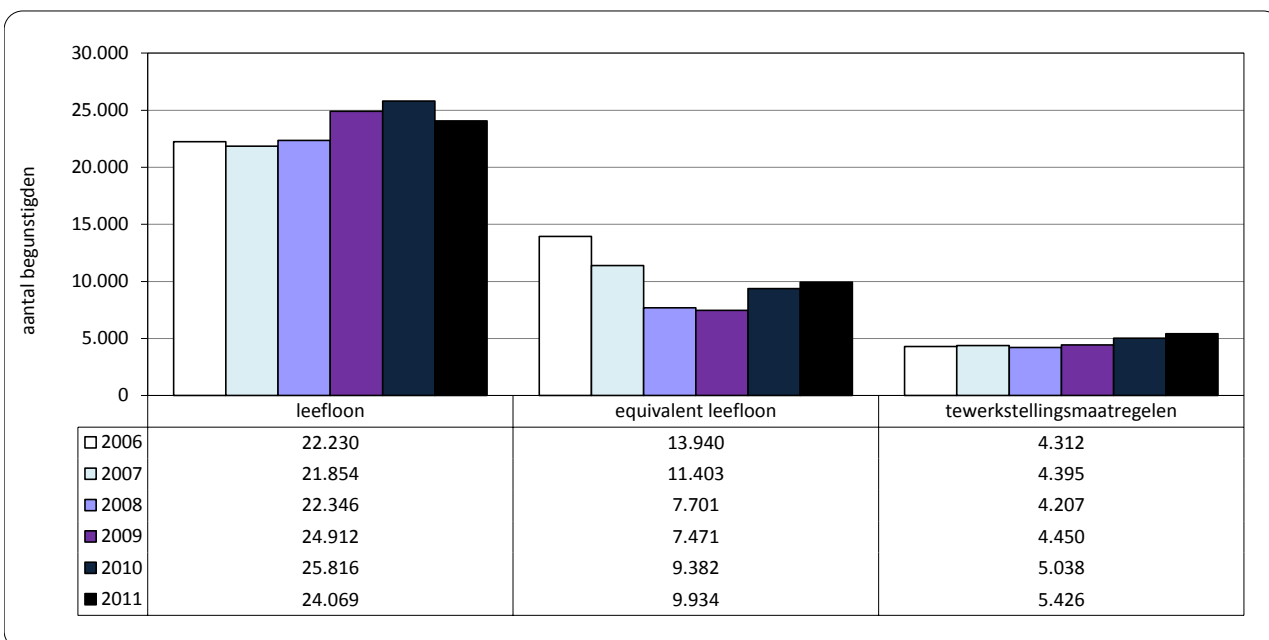
Ruimte Vlaams Gewest
Tijd 2006-2011

BRON

POD Maatschappelijke Integratie

Voor meer informatie

<http://aps.vlaanderen.be/sgml/largereeksen/2685.htm>

Toelichting

Naast de klassieke sociale uitkeringen (pensioenen, werkloosheids- en arbeidsongeschiktheidsuitkeringen, ziekte- en invaliditeitsuitkeringen en kinderbijslag), probeert de overheid via de sociale bijstand de armoedesituatie van de minst gegoede groepen te verbeteren.

Het gaat vooreerst om het leefloon dat men ontvangt in het kader van het Recht op Maatschappelijke Integratie (RMI) en het equivalent leefloon dat men ontvangt in het kader van het Recht op Maatschappelijke Hulp (RMH). Het RMH is er voor mensen die niet in aanmerking komen voor het RMI omdat ze niet voldoen aan bepaalde voorwaarden inzake leeftijd, nationaliteit en arbeidsbereidheid. In de praktijk gaat het vooral om kandidaat-vluchtelingen en vreemdelingen met een verblijfsvergunning die niet ingeschreven zijn in het bevolkingregister.

In 2011 ontvingen in Vlaanderen per maand gemiddeld 24.069 personen een leefloon. Dat aantal is na een duidelijke stijging in 2009 en 2010 weer iets gedaald. Nog eens gemiddeld 9.934 personen per maand ontvingen in 2011 een equivalent leefloon. In 2010 en 2011 is dat aantal duidelijk gestegen.

Het gaat hier niet om het aantal personen dat recht heeft op het (equivalent) leefloon maar om het aantal personen dat het (equivalent) leefloon effectief ontvangt. Om uiteenlopende redenen maakt een bepaald deel van de personen die recht hebben op het (equivalent) leefloon in de praktijk geen gebruik van dat recht. Hoe groot dat aandeel is, is echter moeilijk te schatten.

Naast het (equivalent) leefloon kan het RMI en het RMH ook ingevuld worden via een tewerkstellingsmaatregel met tussenkomst van het OCMW. Het aantal tewerkstellingsmaatregelen is de voorbije jaren gestaag gestegen.

Indicator U2

Recht op Maatschappelijke Integratie en Maatschappelijke Hulp: situatie per bevolkingsgroep

Omschrijving

Gemiddeld maandelijks aantal begunstigden van het (equivalent) leefloon in het kader van het Recht op Maatschappelijke Integratie (RMI) en het Recht op Maatschappelijke Hulp (RMH)

DIMENSIES

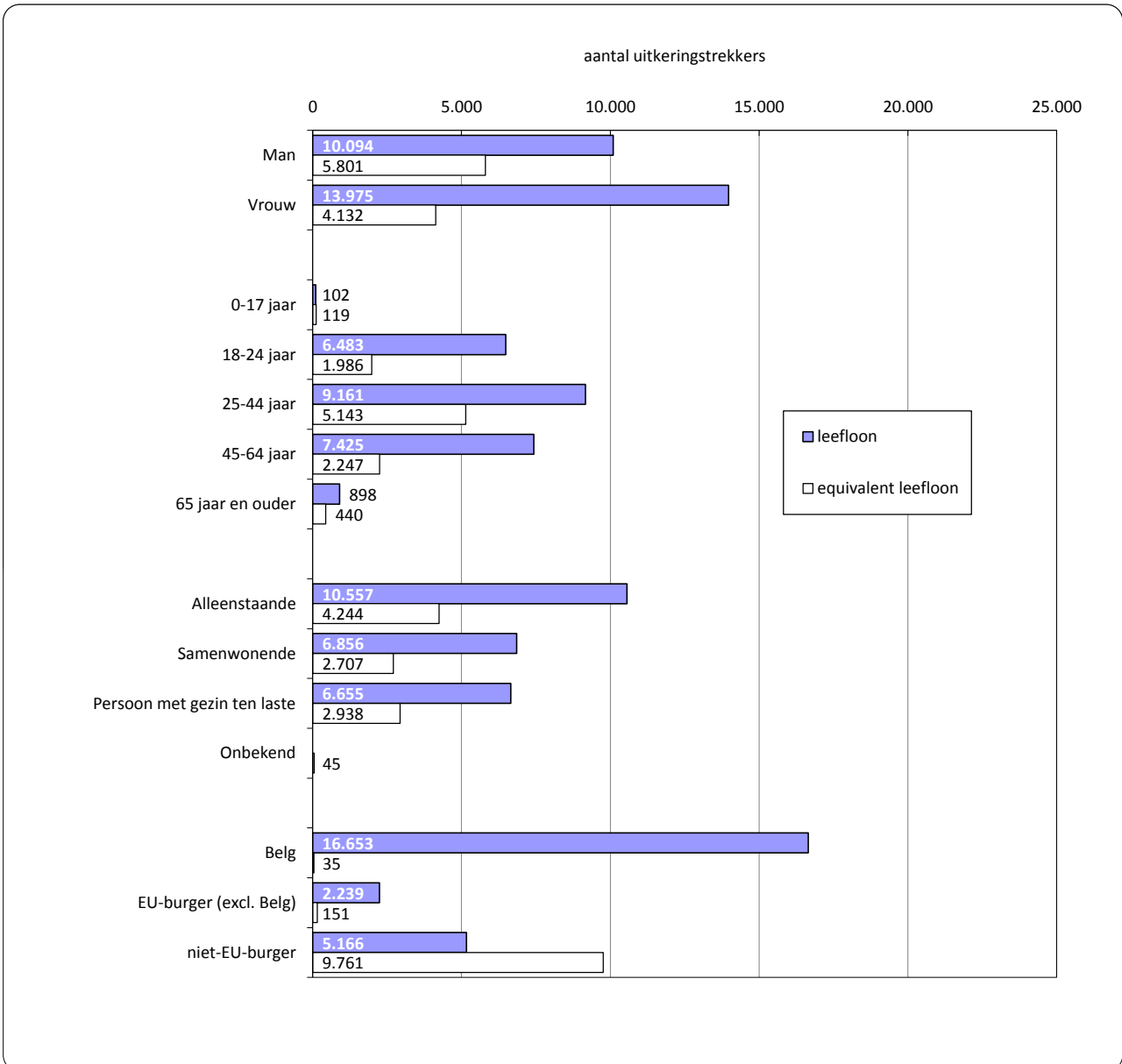
Ruimte Vlaams Gewest
Tijd 2011

BRON

POD Maatschappelijke Integratie

Voor meer informatie

<http://aps.vlaanderen.be/sgml/largereeksen/2685.htm>

Indicator U3**Uitkeringen voor ouderen, personen met een handicap en kinderen: evolutie****Omschrijving**

Aantal begunstigden van de Inkomensgarantie voor Ouderen (IGO), het Gewaarborgd Inkomen voor Bejaarden (GIB), de Inkomensvervangende Tegemoetkoming aan Personen met een Handicap (IVT), de Integratietegemoetkoming voor Personen met een Handicap (IT) en het aantal op de gewaarborgde gezinsbijslag rechtgevendende kinderen, op 1 januari (of waar aangegeven op 31 december van voorgaande jaar)

DIMENSIES

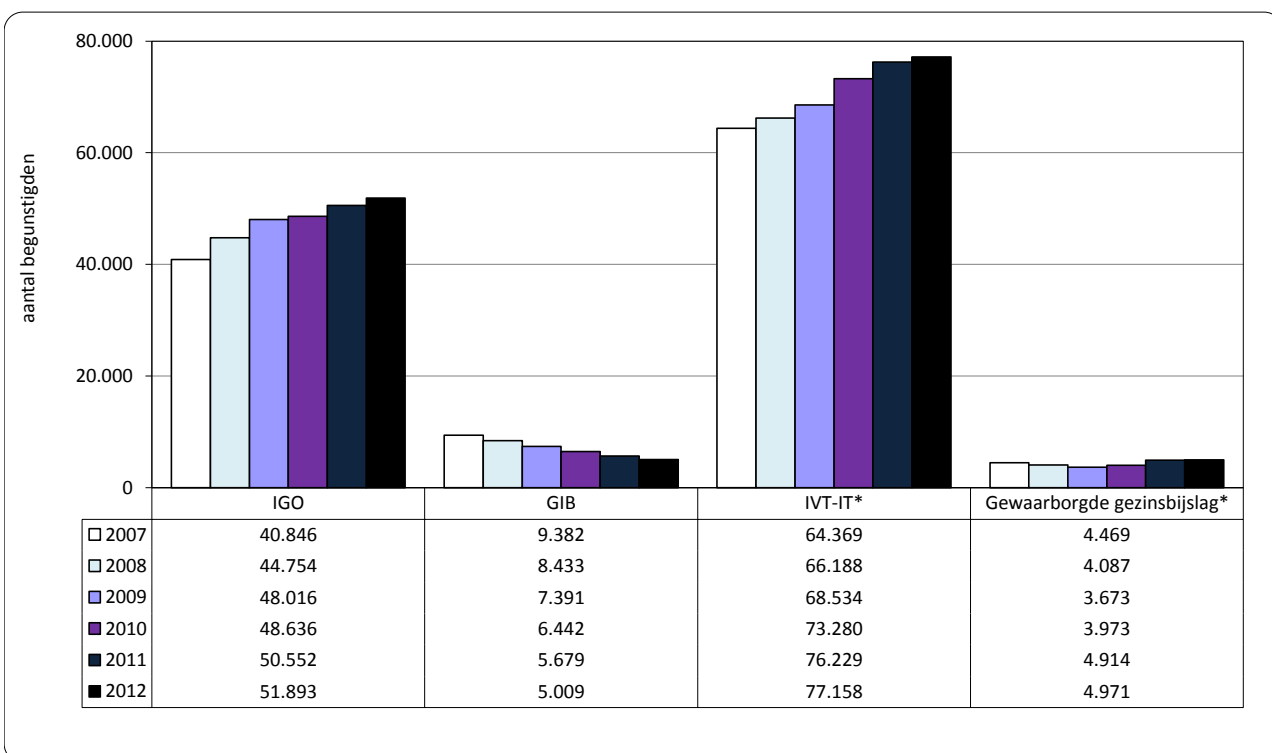
Ruimte Vlaams Gewest
Tijd 2007-2012

BRON

Rijksdienst voor Pensioenen, FOD Sociale Zekerheid Directie-generaal Personen met een Handicap, Rijksdienst voor Kinderbijslag voor Werknemers

Voor meer informatie

<http://aps.vlaanderen.be/sgml/largereeksen/254.htm>
<http://aps.vlaanderen.be/sgml/largereeksen/256.htm>

* Cijfers op 31 december van het voorgaande jaar.

Toelichting

Slechts een beperkt aantal 65-plussers ontvangt een leefloon omdat zij aparte regelingen kennen: het Gewaarborgd Inkomen voor Bejaarden (GIB) dat sinds 2002 geleidelijk vervangen wordt door de Inkomensgarantie voor Ouderen (IGO). Meestal gaat het om een toeslag bovenop het pensioen, zodat men een bedrag bekomt dat vergelijkbaar is met het leefloon. Het wordt toegekend aan personen die de pensioengerechtigde leeftijd hebben bereikt maar die door omstandigheden geen of geen voldoende loopbaan hebben kunnen opbouwen. Op 1 januari 2012 ging het samen om 56.902 ouderen. Het aantal uitgekeerde GIB's gaat sinds 2002 elk jaar achteruit. Het aantal IGO's schommelde tot 2007 rond 40.000, maar gaat sinds 2008 in stijgende lijn.

Personen met een handicap kunnen een beroep doen op een Inkomensvervangende Tegemoetkoming (IVT) indien zij geen arbeid kunnen verrichten en/of een Integratietegemoetkoming (IT) indien zij bijkomende kosten te dragen hebben vanwege een vermindering van hun zelfredzaamheid. Eind 2011 werd in Vlaanderen aan 77.158 personen een IVT en/of een IT uitgekeerd. Het aantal personen met een IVT en/of IT neemt de laatste jaren opvallend toe. Factoren die hierin mogelijk een rol spelen zijn de vergrijzing van de bevolking, een betere bekendheid van het stelsel en een snellere behandeling van de aanvragen.

De gewaarborgde gezinsbijslag ten slotte is bedoeld voor gezinnen die op basis van hun beroepsactiviteit geen enkel recht kunnen doen gelden op kinderbijslag, of slechts een recht genieten op een bedrag dat lager ligt dan de gewaarborgde gezinsbijslag. Eind 2011 ging het om 4.971 rechtgevendende kinderen.

Indicator A1**Werkzaamheidsgraad: evolutie en situatie van bevolkingsgroepen met lagere arbeidsdeelname****Omschrijving**

Percentage werkenden (= personen die in de referentieweek van de bevraging minstens 1 uur arbeid hebben verricht) in de totale bevolking van 20 tot 64 jaar en in verschillende bevolkingsgroepen met een lagere arbeidsdeelname

DIMENSIES

Ruimte Vlaams Gewest
Tijd 2006-2011

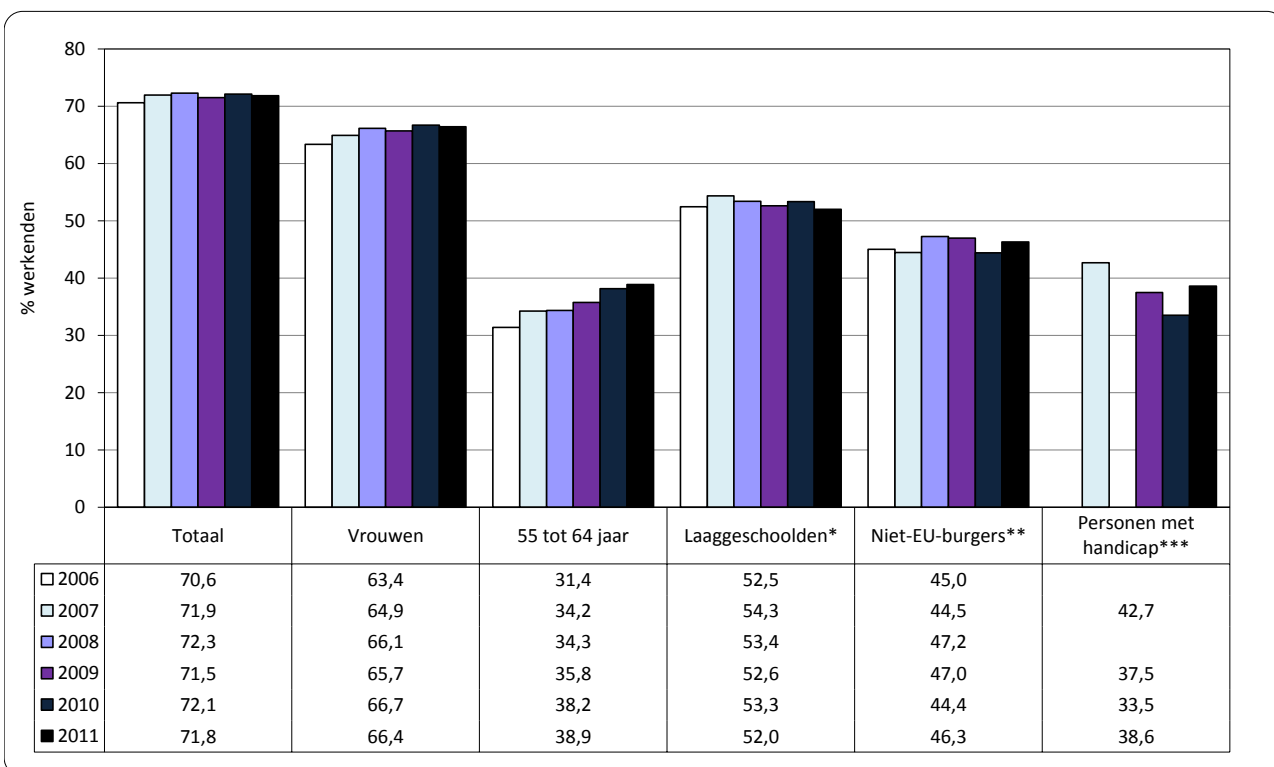
BRON

EAK, Algemene Directie Statistiek

Voor meer informatie

<http://aps.vlaanderen.be/sgml/largereeksen/3456.htm>

<http://aps.vlaanderen.be/sgml/largereeksen/3461.htm>

* Personen met hoogstens een diploma lager secundair onderwijs.

** In 2005 en 2006 gaat het om EU25, vanaf 2007 EU27.

*** Personen die hinder ondervinden in dagelijkse bezigheden door handicap, langdurige ziekte of aandoening. In 2007 cijfers voor 2de kwartaal, in 2009, 2010 en 2011 jaarcijfers.

Toelichting

Sinds 2007 schommelt de totale werkzaamheidsgraad in Vlaanderen rond 72%. Een aantal groepen blijft echter ondervertegenwoordigd op de Vlaamse arbeidsmarkt: ouderen, personen met een handicap, personen met een nationaliteit van buiten de EU, laaggeschoolden en vrouwen.

De lage werkzaamheidsgraad bij ouderen vormt een van de voornaamste pijnpunten op de arbeidsmarkt. De Vlaamse arbeidsmarkt wordt gekenmerkt door een specifiek leeftijdsgebonden arbeidspatroon. Een erg hoge arbeidsdeelname tussen 25 en 49 jaar zorgt in combinatie met een beperkte deelname bij jongeren en ouderen voor sterk samengedrukte loopbanen. De arbeidsdeelname van de 55- tot 64-jarigen is de voorbije jaren wel duidelijk gestegen, waardoor nu bijna 4 op de 10 personen in deze groep aan het werk is. Ook de arbeidsdeelname van vrouwen gaat er gestaag op vooruit. Bij de laaggeschoolden is er eerder sprake van een afname. Bij de niet-EU-burgers en de personen met een handicap ging de arbeidsdeelname er in 2011 na een afname in de voorbije jaren weer op vooruit.

Indicator A2**Werkzaamheidsgraad: Europese vergelijking****Omschrijving**

Percentage werkenden (= personen die in de referentieweek van de bevraging minstens 1 uur arbeid hebben verricht) in de bevolking van 20 tot 64 jaar naar verschillende bevolkingsgroepen met een lagere arbeidsdeelname

DIMENSIES

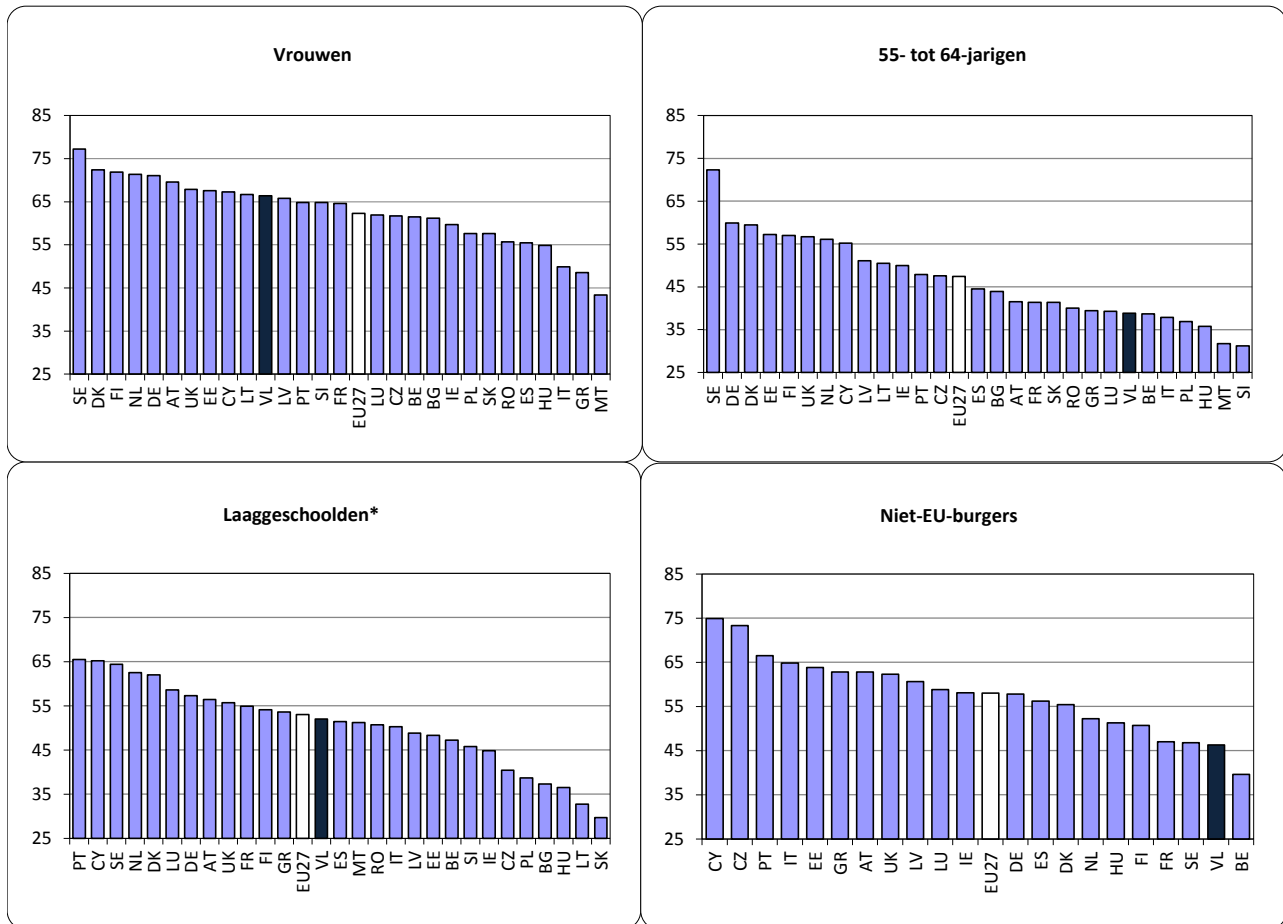
Ruimte Vlaams Gewest en 27 lidstaten van de Europese Unie
Tijd 2011

BRON

EAK - LFS, Eurostat en Algemene Directie Statistiek

Voor meer informatie

<http://aps.vlaanderen.be/sgml/largereksen/3456.htm>
<http://aps.vlaanderen.be/sgml/largereksen/3461.htm>

* Personen met hoogstens een diploma lager secundair onderwijs.

Toelichting

Bij de vrouwen ligt de werkzaamheidsgraad in Vlaanderen hoger dan het EU-gemiddelde en bij de laaggeschoolden op nagenoeg hetzelfde niveau als het EU-gemiddelde waardoor Vlaanderen voor deze groepen een plaats in de middenmoot van de EU-lidstaten inneemt.

Bij de andere groepen blijkt een ander beeld. Dat de lage werkzaamheidsgraad bij ouderen een van de voornaamste pijnpunten is op de Vlaamse arbeidsmarkt is, blijkt duidelijk uit de vergelijking met de scores van de EU-lidstaten. Vlaanderen scoort met een werkzaamheidsgraad van 39% heel wat minder dan de meeste EU-lidstaten en het EU-gemiddelde. Hetzelfde geldt voor de situatie van de personen met een nationaliteit van buiten de Europese Unie. Ook bij deze groep scoort Vlaanderen niet goed in vergelijking met de EU-lidstaten waarvoor cijfers beschikbaar zijn.

Indicator A3**Werkloosheidsgraad (ILO): evolutie van totale en (zeer) langdurige werkloosheid****Omschrijving**

Percentage werklozen in de beroepsbevolking (= werkenden en werklozen) van 15 tot 64 jaar gemeten volgens de criteria van de International Labour Organization (ILO) (geen werk hebben, de afgelopen 4 weken specifieke stappen hebben ondernomen om werk te vinden en binnen de 2 weken beschikbaar zijn voor werk), percentage langdurige werklozen (langer dan 1 jaar) in de beroepsbevolking, percentage zeer langdurige werklozen (langer dan 2 jaar) in de beroepsbevolking

DIMENSIES

Ruimte Vlaams Gewest

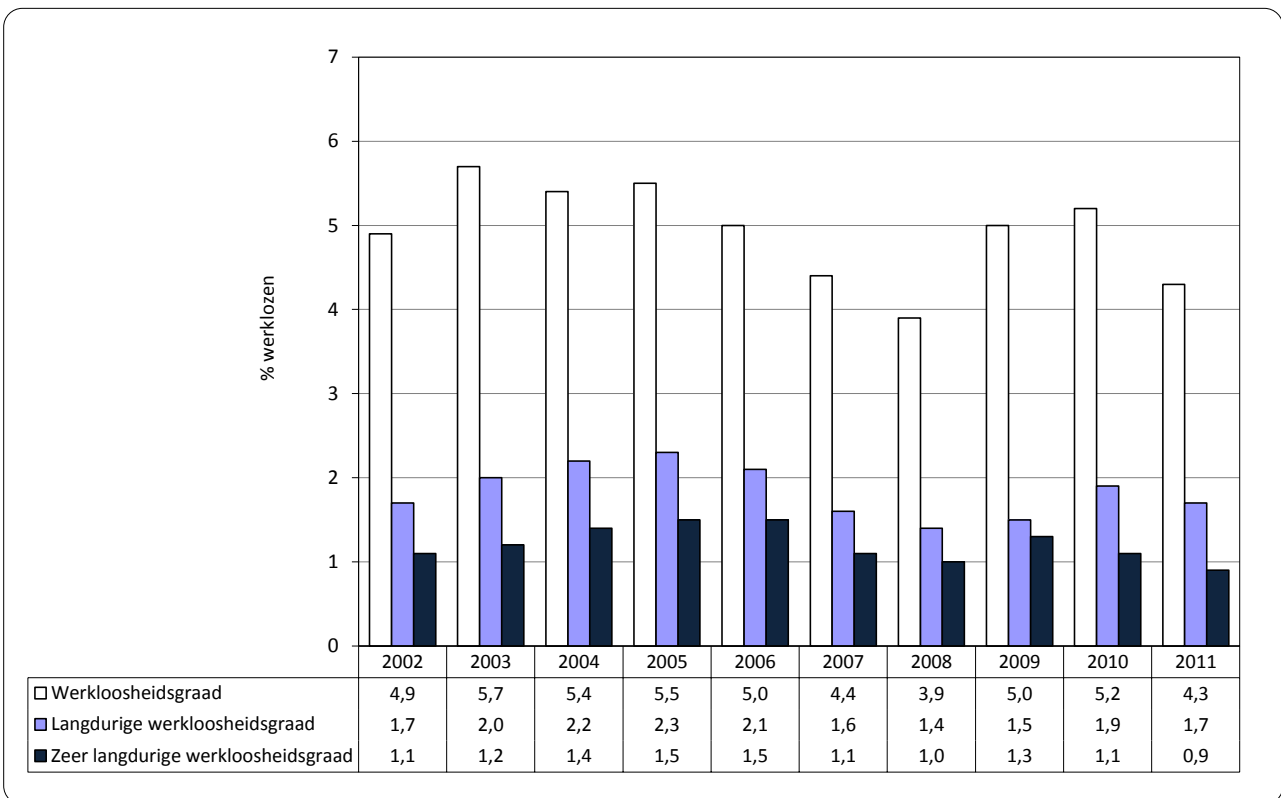
Tijd 2002-2011

BRON

EAK, Algemene Directie Statistiek

Voor meer informatie

<http://aps.vlaanderen.be/sgml/largereeksen/394.htm>

Toelichting

De afgelopen jaren kende de ILO-werkloosheidsgraad in Vlaanderen een fluctuerend verloop. De werkloosheidsgraad lag het hoogst in de periode 2003-2005. Het laagste niveau werd bereikt in 2001 en in 2008. In 2009 en 2010 steeg de werkloosheidsgraad sterk ten opzichte van 2008. In 2011 daalde de werkloosheidsgraad weer.

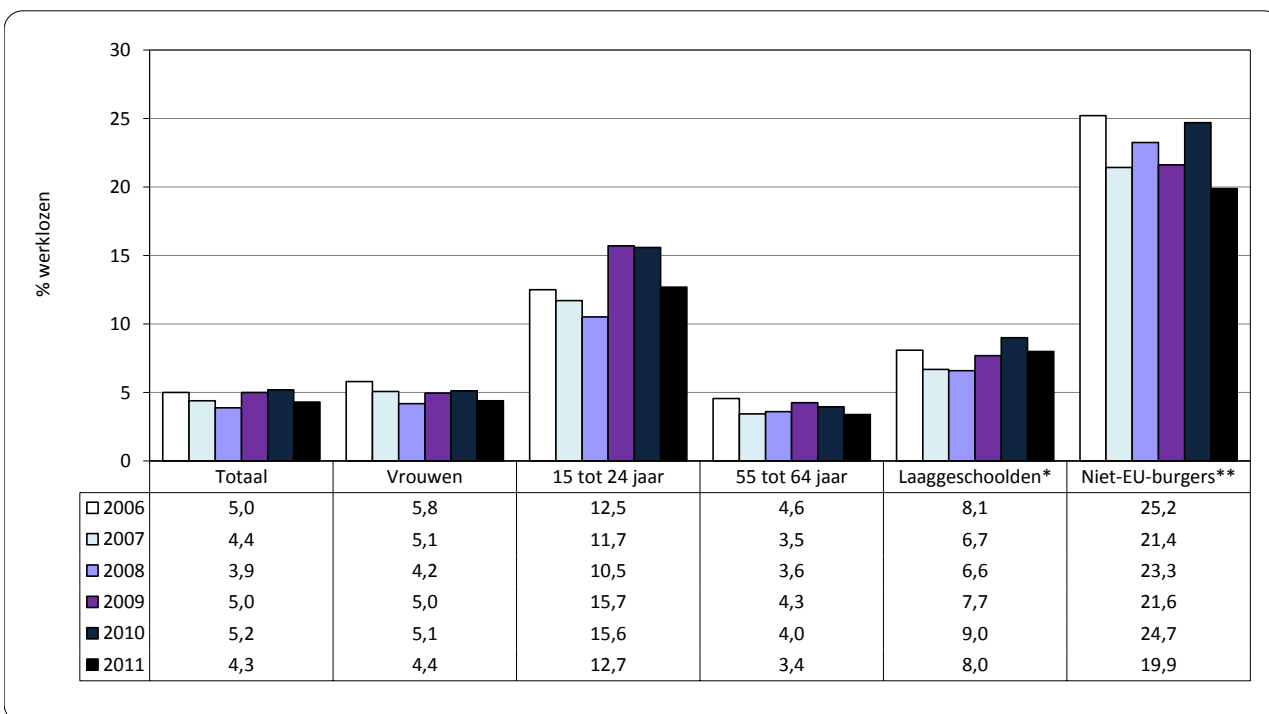
De langdurige werkloosheidsgraad volgt met enige vertraging grotendeels hetzelfde patroon als de totale werkloosheidsgraad en lag het hoogst in 2005. In 2011 ging het om 1,7% van de Vlaamse beroepsbevolking. Hetzelfde geldt voor de zeer langdurige werkloosheid d zij het dat de vertraging hier nog groter is. De zeer langdurige werkloosheidsgraad zakte in 2011 onder 1%.

Indicator A4 Werkloosheidsgraad (ILO): situatie van bevolkingsgroepen met lagere arbeidsdeelname

Omschrijving Percentage werklozen in de beroepsbevolking (= werkenden en werklozen) van 15 tot 64 jaar gemeten volgens de criteria van de International Labour Organization (ILO) (geen werk hebben, de afgelopen 4 weken specifieke stappen hebben ondernomen om werk te vinden en binnen de 2 weken beschikbaar zijn voor werk) en in verschillende bevolkingsgroepen met een lagere arbeidsdeelname

DIMENSIES **Ruimte** Vlaams Gewest
Tijd 2006-2011

BRON EAK, Algemene Directie Statistiek
Voor meer informatie <http://aps.vlaanderen.be/sgml/largereeksen/393.htm>
<http://aps.vlaanderen.be/sgml/largereeksen/395.htm>

* Personen tussen 20 en 64 jaar met hoogstens een diploma lager secundair onderwijs.

** In 2005 en 2006 gaat het om EU25, vanaf 2007 EU27.

Toelichting

De mindere arbeidsdeelname van vrouwen, laaggeschoolden en personen met een nationaliteit van buiten de EU vertaalt zich niet alleen in een lagere werkzaamheidsgraad (zie indicator A1), maar ook in een hogere ILO-werkloosheidsgraad.

Het verschil tussen de vrouwelijke en de totale werkloosheidsgraad is in 2011 echter volledig verdwenen. Bij de laaggeschoolden is er wel nog steeds sprake van een behoorlijk verschil. Het grootste verschil is echter te vinden bij de niet-EU-burgers. De werkloosheidsgraad lag in 2011 bij deze laatste groep bijna 5 keer hoger dan de totale werkloosheidsgraad.

De werkloosheidsgraad van jongeren tussen 15 en 24 jaar is in 2011 na een sterke stijging in 2009 en 2010 weer gedaald. Ook de werkzaamheidsgraad van deze groep is relatief laag (29% in 2011), maar dat hangt voornamelijk samen met de lange schoolloopbaan van de jonge Vlamingen en is dus niet echt problematisch. De werkloosheidsgraad van jongeren is dat wel. Gebrek aan werkervaring speelt de jongeren parten. Daarenboven worden ze vaker aangeworven met een tijdelijk contract of als uitzendkracht zodat ze geregeld weer in de werkloosheid terechtkomen.

De ouderen die niet werken, zitten voornamelijk in de inactiviteit en dus minder in de werkloosheid. Daardoor ligt de werkloosheidsgraad bij de 55- tot 64-jarigen - ondanks hun beperkte arbeidsdeelname - niet hoger dan de totale werkloosheidsgraad.

Indicator A5

Werkloosheidsgraad (ILO): Europese vergelijking

Omschrijving

Percentage werklozen in de beroepsbevolking (= werkenden en werklozen) gemeten volgens de criteria van de International Labour Organization (ILO) (geen werk hebben, de afgelopen 4 weken specifieke stappen hebben ondernomen om werk te vinden en binnen de 2 weken beschikbaar zijn voor werk) en in verschillende bevolkingsgroepen met een lagere arbeidsdeelname

DIMENSIES

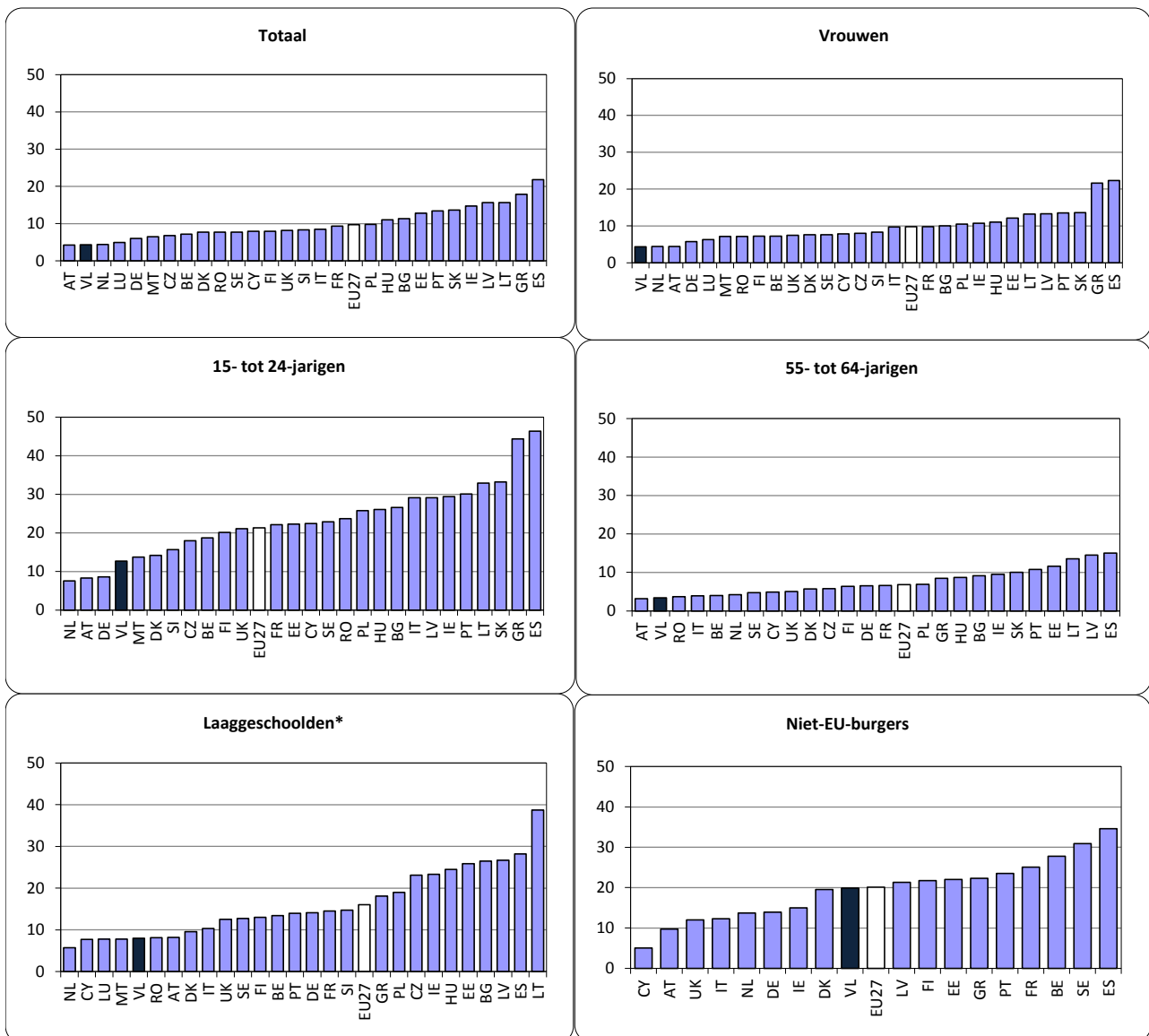
Ruimte Vlaams Gewest en 27 lidstaten van de Europese Unie
Tijd 2011

BRON

EAK - LFS, Eurostat en Algemene Directie Statistiek

Voor meer informatie

<http://aps.vlaanderen.be/sgml/largereksen/393.htm>
<http://aps.vlaanderen.be/sgml/largereksen/395.htm>

* Personen tussen 20 en 64 jaar met hoogstens een diploma lager secundair onderwijs.

Toelichting

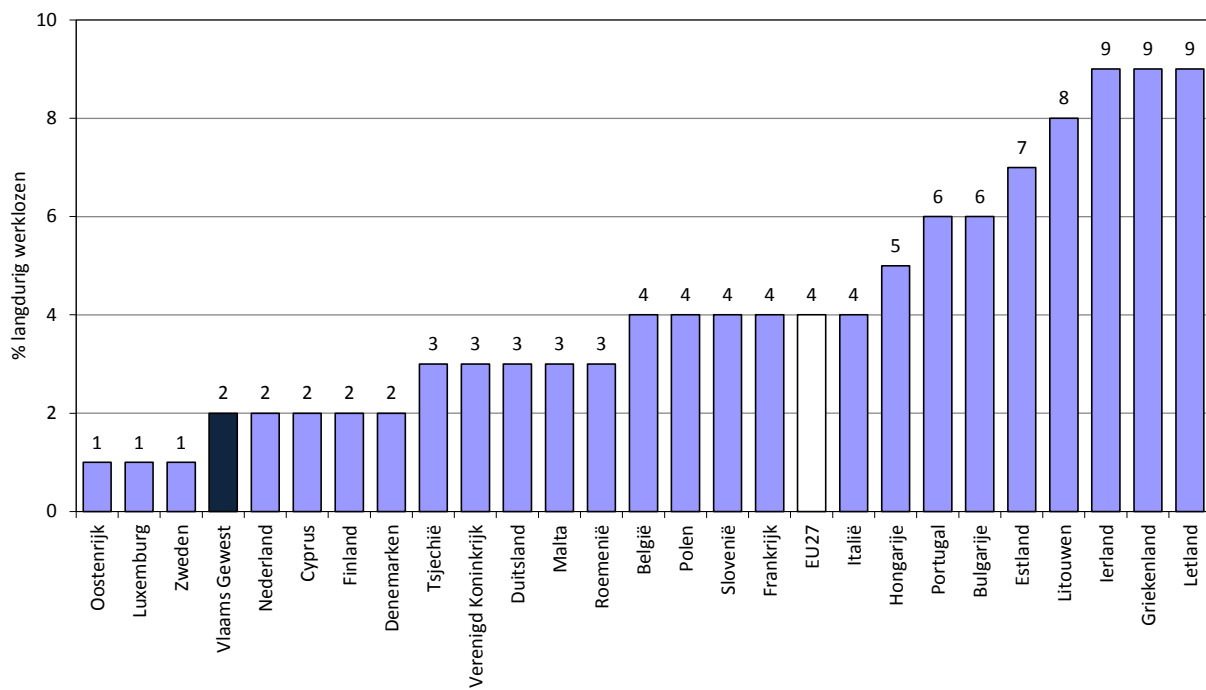
Door de relatief lage totale werkloosheidsgraad in Vlaanderen in vergelijking met de lidstaten van de EU ligt ook de werkloosheidsgraad van de verschillende groepen met een lagere arbeidsdeelname veelal (ver) onder het EU-gemiddelde. De enige uitzondering hierop is de werkloosheidsgraad van personen met een nationaliteit van buiten de Europese Unie. Daar ligt de werkloosheidsgraad op hetzelfde niveau als het EU-gemiddelde.

Indicator A6**Langdurige werkloosheidsgraad (ILO): Europese vergelijking****Omschrijving**

Percentage langdurige werklozen (langer dan 1 jaar) in de beroepsbevolking

DIMENSIES**Ruimte** Vlaams Gewest en 27 lidstaten van de Europese Unie
Tijd 2011**BRON**

EAK - LFS, Eurostat en Algemene Directie Statistiek

Voor meer informatie<http://aps.vlaanderen.be/sgml/largereeksen/2290.htm>

Indicator A7**Niet-werkende werkzoekenden (VDAB): evolutie van totale en (zeer) langdurige werkloosheid****Omschrijving**

Gemiddeld maandelijks aantal bij de VDAB ingeschreven niet-werkende werkzoekenden (NWWZ) van 18 tot 65 jaar, aantal langdurige NWWZ (langer dan 1 jaar) en aantal zeer langdurige NWWZ (langer dan 2 jaar)

DIMENSIES

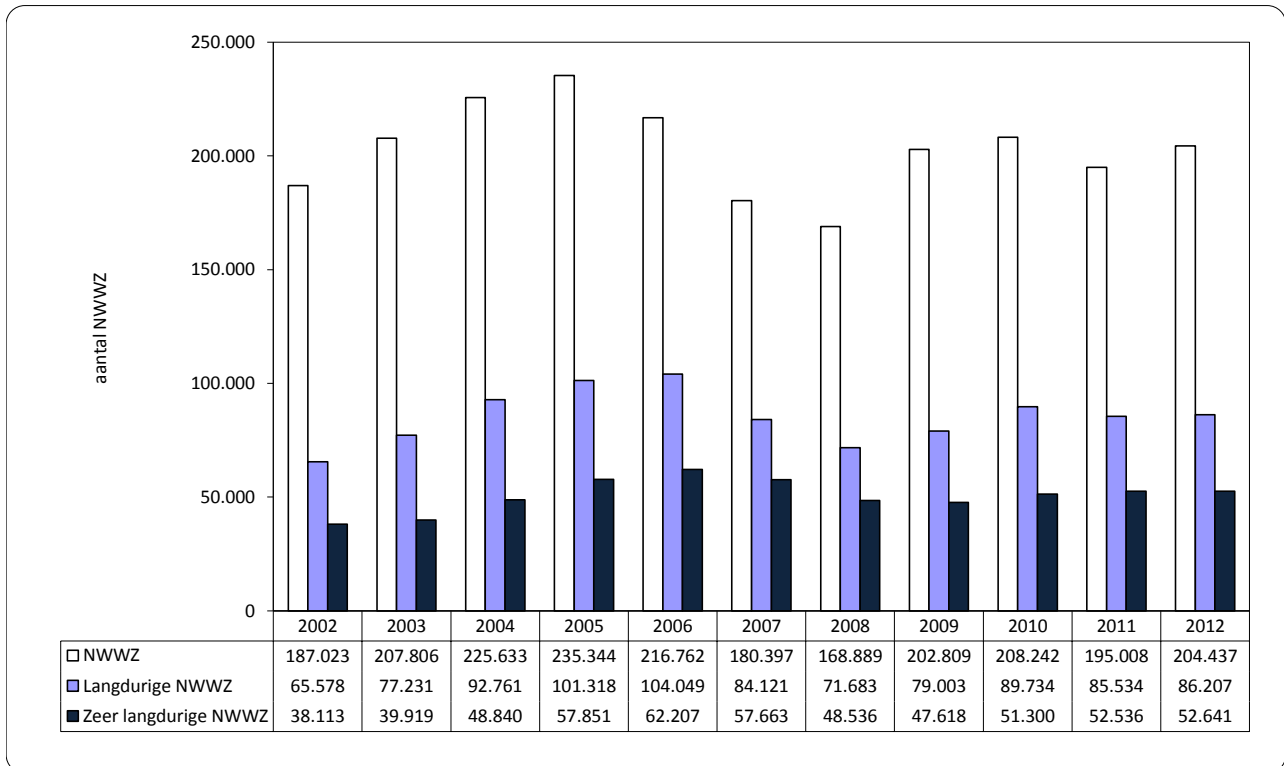
Ruimte Vlaams Gewest
Tijd 2002-2012

BRON

VDAB

Voor meer informatie

<http://aps.vlaanderen.be/sgml/largereksen/2171.htm>

Toelichting

Net als de ILO-werkloosheidsgraad (zie indicator A3) kende ook het aantal niet-werkende werkzoekenden (NWWZ) ingeschreven bij de VDAB de laatste 10 jaar een fluctuerend verloop. Het totale aantal NWWZ lag het hoogst in 2005 en het laagst in 2008. Onder invloed van de economische crisis liep het aantal NWWZ in 2009 en 2010 aanzienlijk op. In 2011 nam het aantal NWWZ weer af. Maar in 2012 is dat aantal toch weer iets gegoten.

Het aantal langdurige en zeer langdurige NWWZ lag in 2012 nagenoeg even hoog als in 2011.

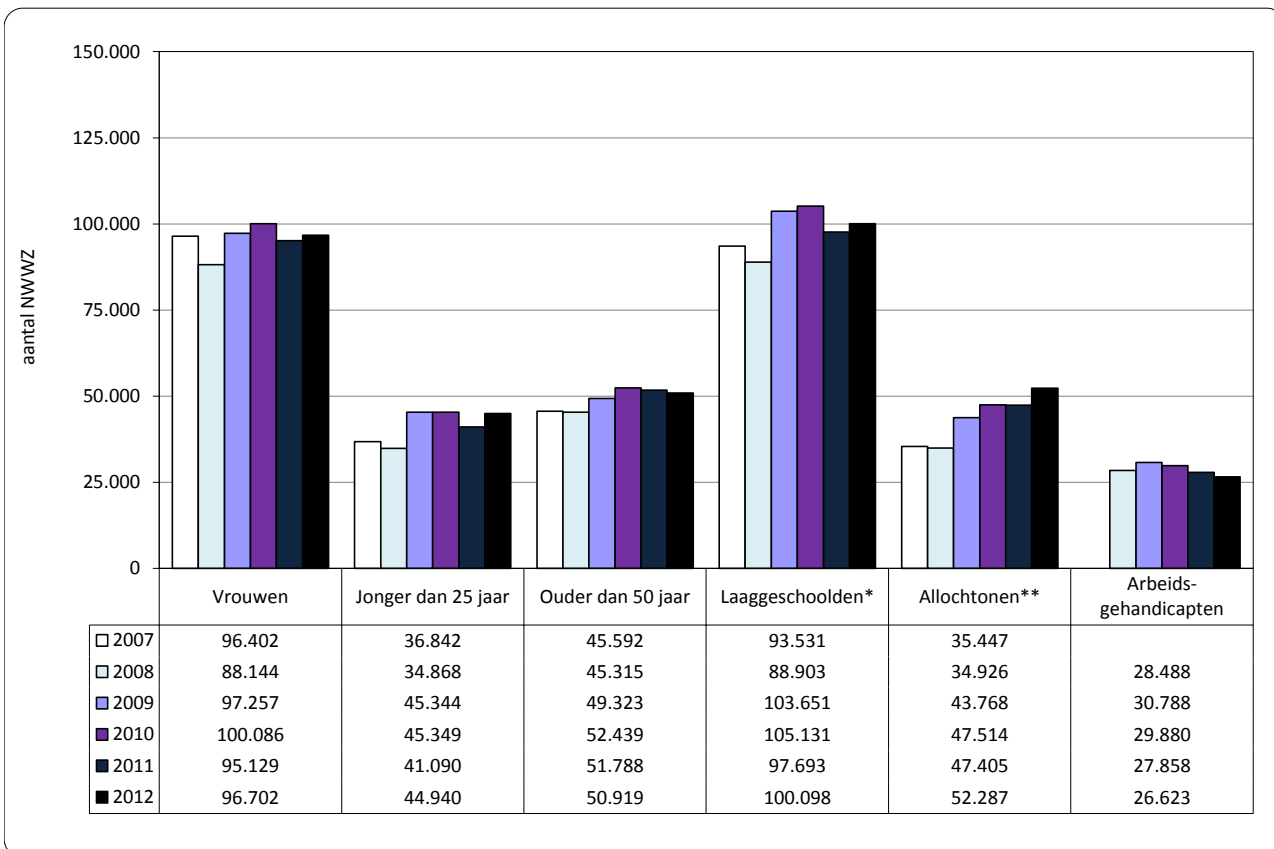
Indicator A8 Niet-werkende werkzoekenden (VDAB): situatie van bevolkingsgroepen met lagere arbeidsdeelname

Omschrijving Gemiddeld maandelijks aantal bij de VDAB ingeschreven niet-werkende werkzoekenden (NWWZ) van verschillende bevolkingsgroepen met een lagere arbeidsdeelname

DIMENSIES Ruimte Vlaams Gewest
Tijd 2007-2012

BRON VDAB - Arvastat

Voor meer informatie <http://aps.vlaanderen.be/sgml/largereksen/433.htm>
<http://aps.vlaanderen.be/sgml/largereksen/421.htm>

* Personen met hoogstens een diploma lager secundair onderwijs.

** Het gaat om personen met een huidige of vorige nationaliteit van buiten de EU27.

Toelichting

Bij alle groepen is het aantal NWWZ gestegen tussen 2008 en 2009. Deze groepen volgen daarmee de daling van het totaal aantal NWWZ in dezelfde periode (zie indicator A7). In 2010 lag het aantal NWWZ bij alle groepen nagenoeg op hetzelfde niveau als in 2009. In 2011 nam het aantal NWWZ bij alle groepen af, al is die daling niet bij alle groepen even groot. Vooral bij de vrouwen, jongeren en laaggeschoolden nam het aantal NWWZ duidelijk af. Bij de ouderen en de alloctonen gaat het slechts om een (zeer) beperkte daling. In 2012 is er bij de meeste groepen weer sprake van een stijging, behalve bij de ouderen en bij de personen met een arbeidshandicap.

Indicator A9**Zeer lage werkintensiteit: evolutie****Omschrijving**

Percentage en aantal personen dat niet ouder is dan 59 jaar en leeft in een gezin waarvan de totale werkintensiteit lager ligt dan 0,20. De werkintensiteit is de verhouding van het aantal gewerkte maanden door alle volwassen leden van het huishouden van 18 tot 59 jaar tot het aantal maanden dat alle volwassen leden van het huishouden van 18 tot 59 jaar zouden kunnen werken.

DIMENSIES

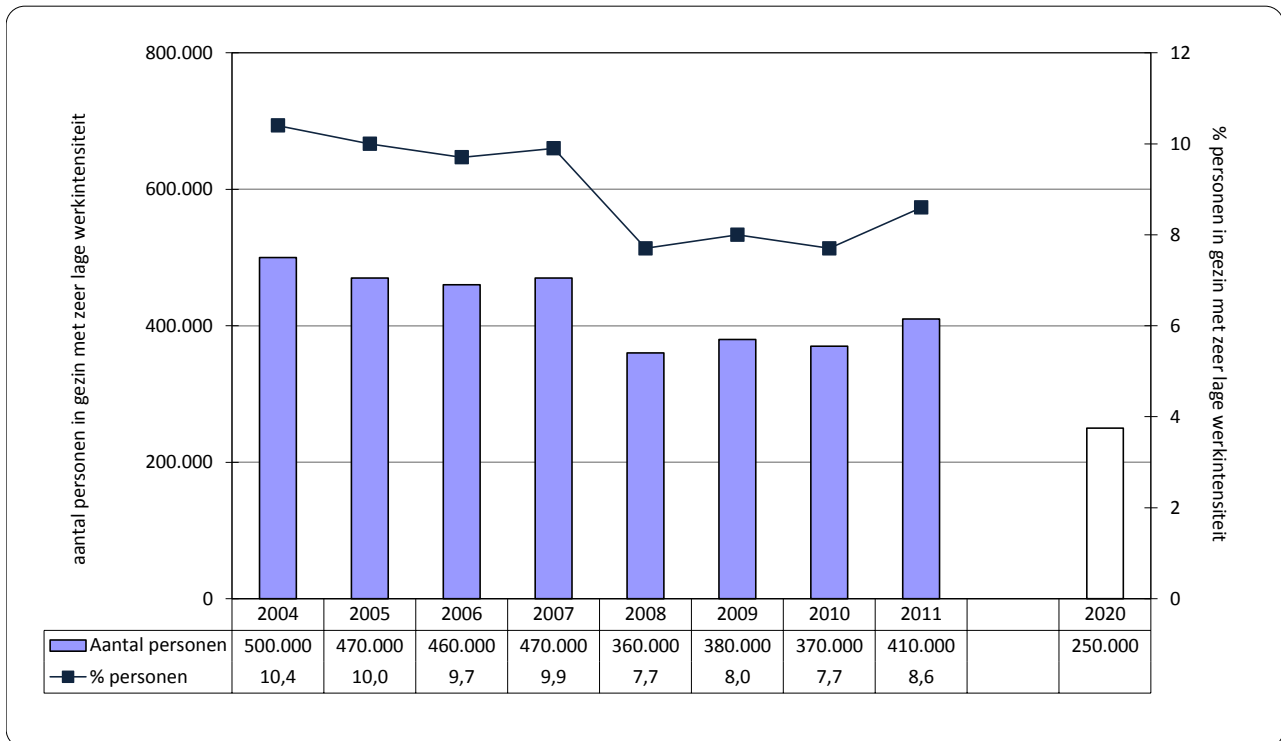
Ruimte Vlaams Gewest
Tijd 2004-2011, doelstelling 2020

BRON

EU-SILC, Algemene Directie Statistiek

Voor meer informatie

<http://aps.vlaanderen.be/sgml/largereksen/1319.htm>

Toelichting

In 2011 leefde bijna 9% van de Vlamingen tot 60 jaar - goed voor ongeveer 410.000 personen - in een gezin met een zeer lage werkintensiteit. Dat aandeel is tussen 2004 en 2008 duidelijk gedaald maar tussen 2010 en 2011 weer iets gestegen.

In het Vlaamse Hervormingsprogramma voor de EU2020-strategie heeft de Vlaamse Regering er zich toe verbonden om het aantal personen in een gezin met zeer lage werkintensiteit tussen 2008 en 2020 met 30% te verminderen. Dat betekent dat in 2020 dat aantal personen gedaald moet zijn tot maximaal 250.000 personen.

Indicator A10**Zeer lage werkintensiteit: Europese vergelijking****Omschrijving**

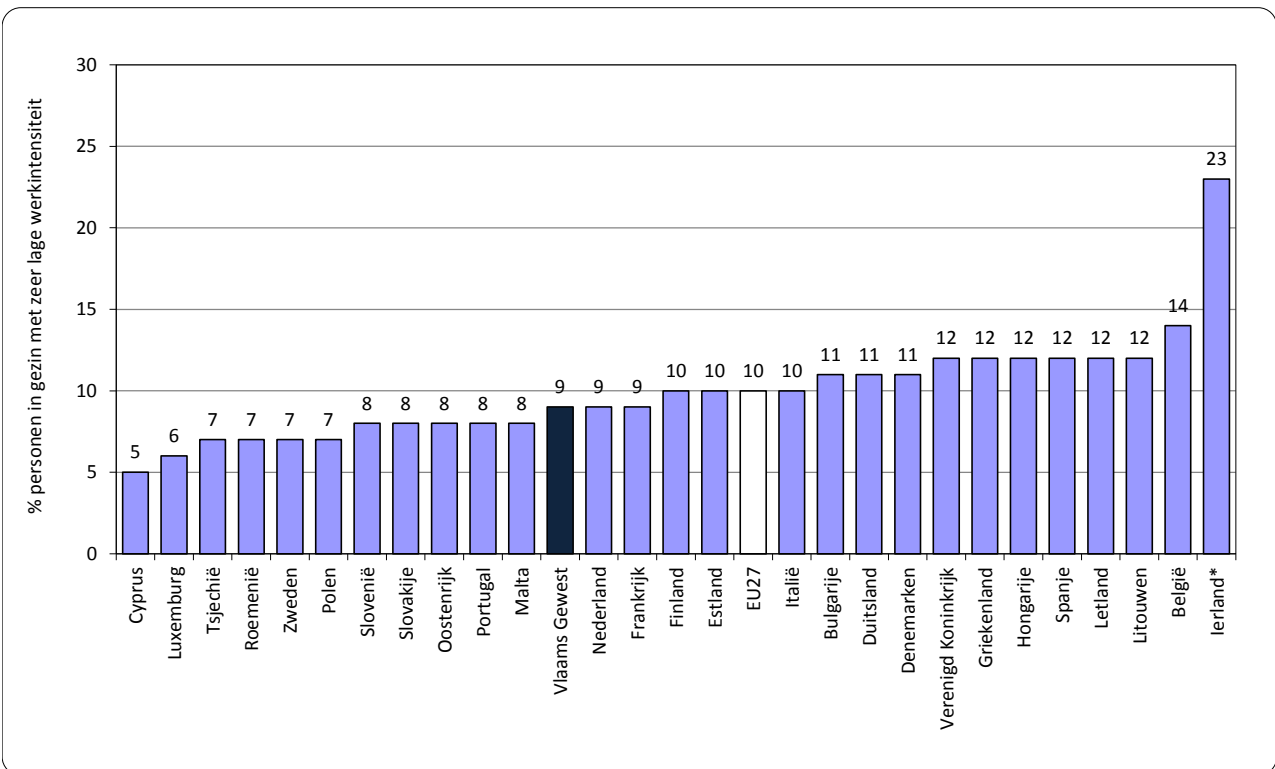
Percentage en aantal personen dat niet ouder is dan 59 jaar en leeft in een gezin waarvan de totale werkintensiteit lager ligt dan 0,20. De werkintensiteit is de verhouding van het aantal gewerkte maanden door alle volwassen leden van het huishouden van 18 tot 59 jaar tot het aantal maanden dat alle volwassen leden van het huishouden van 18 tot 59 jaar zouden kunnen werken.

DIMENSIES

Ruimte Vlaams Gewest en 27 lidstaten van de Europese Unie
Tijd 2011

BRON

EU-SILC, Algemene Directie Statistiek

Voor meer informatie<http://aps.vlaanderen.be/sgml/largereksen/1319.htm>

* Cijfer voor 2010.

Indicator A11**Arme werkenden: evolutie****Omschrijving**

Percentage en aantal personen dat als werkend wordt beschouwd met een gestandaardiseerd beschikbaar huishoudinkomen onder de Belgische armoederisicodrempel

DIMENSIES

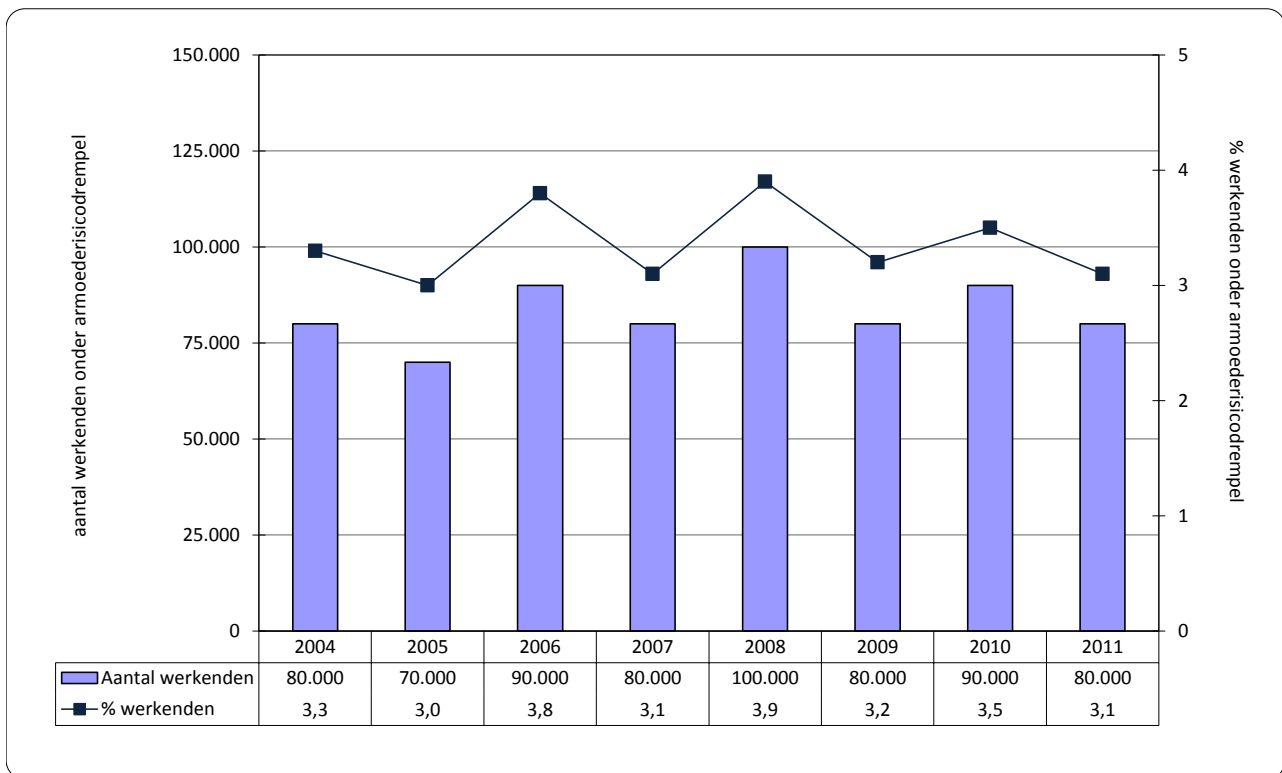
Ruimte Vlaams Gewest
Tijd 2004-2011

BRON

EU-SILC, Algemene Directie Statistiek

Voor meer informatie

<http://aps.vlaanderen.be/sgml/largereeksen/1319.htm>

Toelichting

Uit de armoederisicopercentages bleek al dat werk een belangrijke buffer vormt tegen armoede (zie indicator I2). Het risico op armoede ligt bij personen met een job beduidend lager dan bij werklozen, gepensioneerden en andere niet-actieven.

Maar al lijkt het hier te gaan om een laag percentage (3% in 2011), dit komt overeen met een behoorlijk grote groep: ongeveer 80.000 Vlamingen moeten ondanks het feit dat ze aan het werk zijn toch zien rond te komen met een huishoudinkomen onder de armoederisicodrempel. Omgekeerd betekent dit dat een vrij grote groep van de personen onder de armoederisicodrempel al aan het werk is.

Indicator A12**Arme werkenden: situatie per bevolkingsgroep****Omschrijving**

Percentage personen dat als werkend wordt beschouwd met een gestandaardiseerd beschikbaar huishoudinkomen onder de Belgische armoederisicodrempel

DIMENSIES

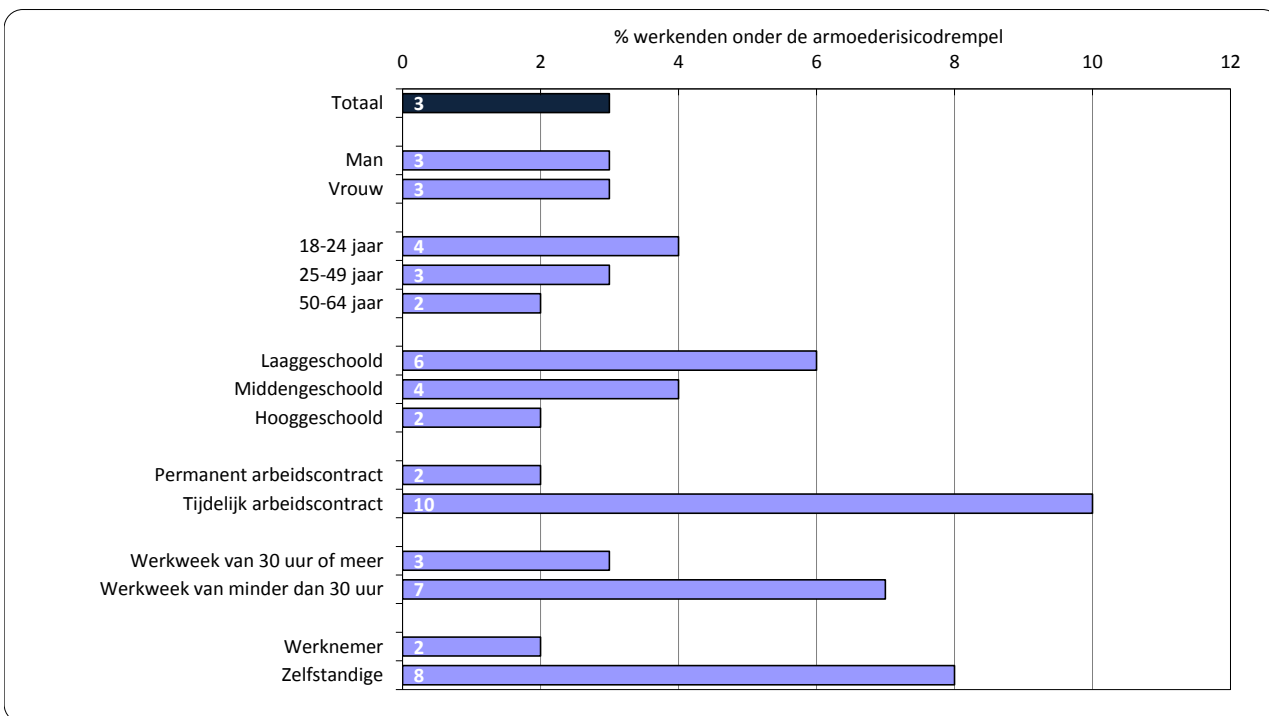
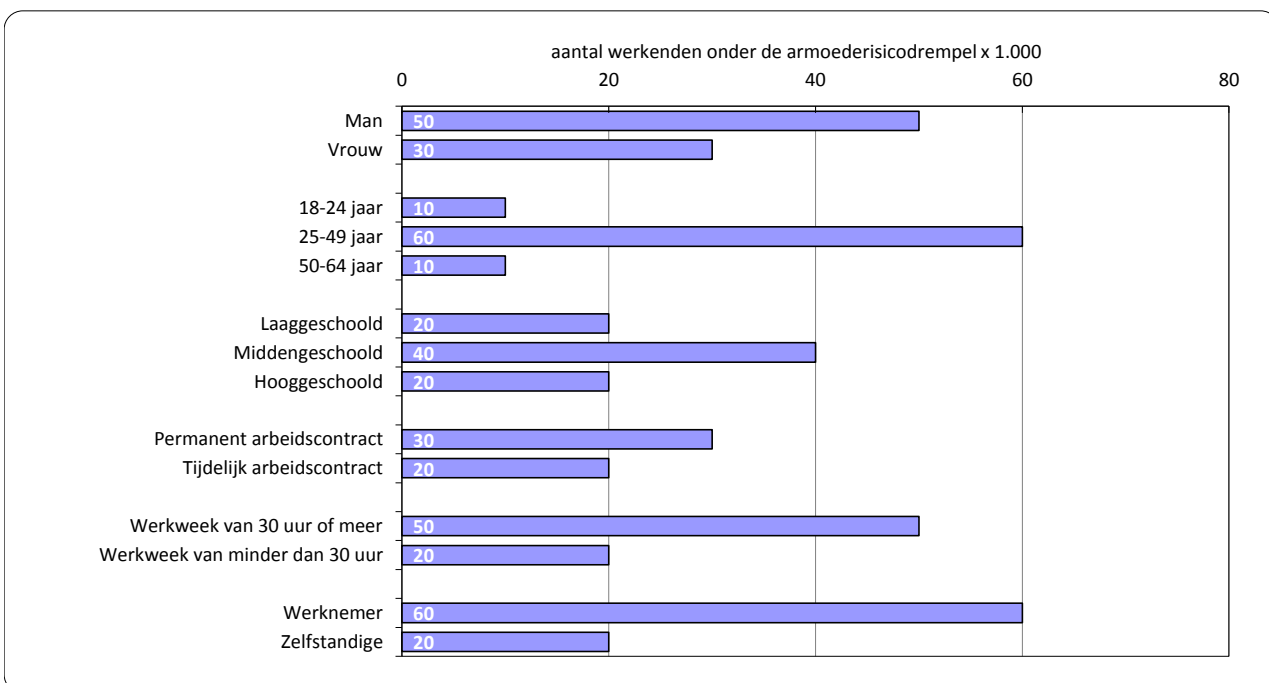
Ruimte Vlaams Gewest
Tijd 2011

BRON

EU-SILC, Algemene Directie Statistiek

Voor meer informatie

<http://aps.vlaanderen.be/sgml/largereksen/1319.htm>

Percentage werkenden met huishoudinkomen onder de armoederisicodrempel**Aantal werkenden met huishoudinkomen onder de armoederisicodrempel**

Indicator A13**Arme werkenden: Europese vergelijking****Omschrijving**

Percentage personen dat als werkend wordt beschouwd met een gestandaardiseerd beschikbaar huishoudinkomen onder de nationale armoederisodrempel

DIMENSIES

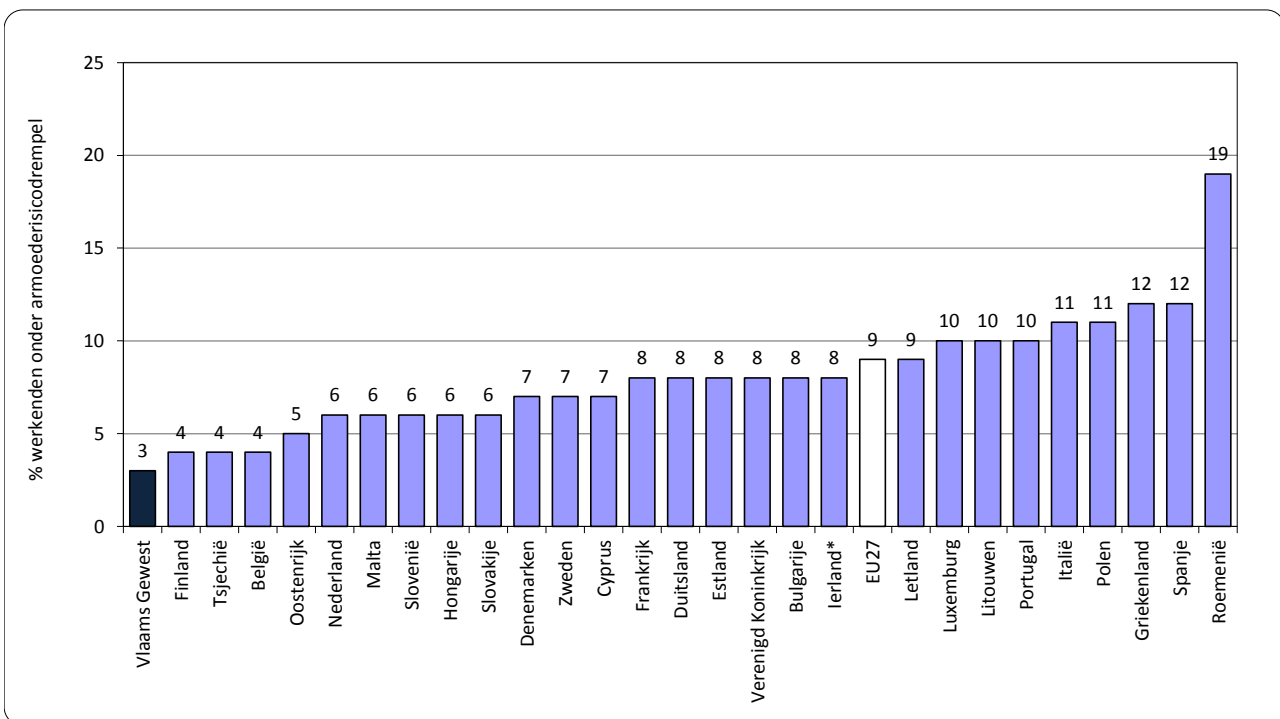
Ruimte Vlaams Gewest en 27 lidstaten van de Europese Unie
Tijd 2011

BRON

EU-SILC, Eurostat en Algemene Directie Statistiek

Voor meer informatie

<http://aps.vlaanderen.be/sgml/largereeksen/1319.htm>

* Cijfer voor 2010.

Indicator H1**Te zware woonkost: evolutie****Omschrijving**

Percentage en aantal personen dat leeft in een huishouden waar de totale woonkost (huur of aflossing van de lening, verzekering, taksen, onderhoud en nutsvoorzieningen) meer dan 40% bedraagt van het beschikbare huishoudinkomen

DIMENSIES

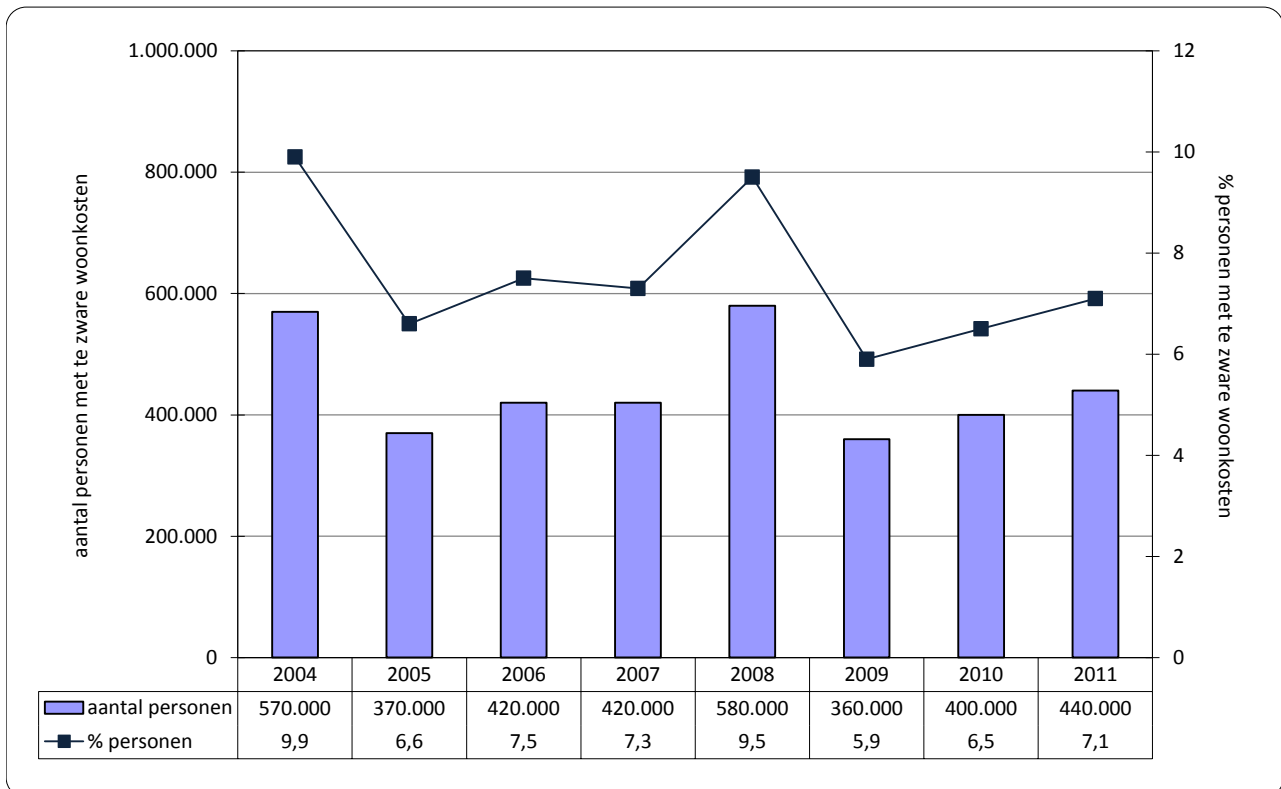
Ruimte Vlaams Gewest
Tijd 2004-2011

BRON

EU-SILC, Algemene Directie Statistiek

Voor meer informatie

<http://aps.vlaanderen.be/sgml/largereeksen/1319.htm>

Toelichting

Door het Europese statistiekbureau Eurostat wordt de grens voor een te zware woonkost gelegd op 40% van het beschikbare huishoudinkomen. Daarbij wordt niet alleen rekening gehouden met de 'naakte' woonkosten (betalingen voor de lening en huur) maar ook met uitgaven voor verzekeringen, verplichte lasten, regulier onderhoud en herstellingen, belastingen en betalingen voor nutsvoorzieningen (water, elektriciteit, gas en verwarming).

In 2011 leefde 7% van de Vlamingen in een huishouden met een te zware woonkost. Dat komt overeen met ongeveer 440.000 personen. Het aandeel en aantal personen met te zware woonkosten is sinds 2009 weer licht gestegen en ligt daarmee opnieuw op het niveau van voor 2008.

Indicator H2

Te zware woonkost: situatie per bevolkingsgroep

Omschrijving

Percentage en aantal personen dat leeft in een huishouden waar de totale woonkost (huur of aflossing van de lening, verzekering, taken, onderhoud en nutsvoorzieningen) meer dan 40% bedraagt van het beschikbare huishoudinkomen

DIMENSIES

Ruimte Vlaams Gewest
Tijd 2011

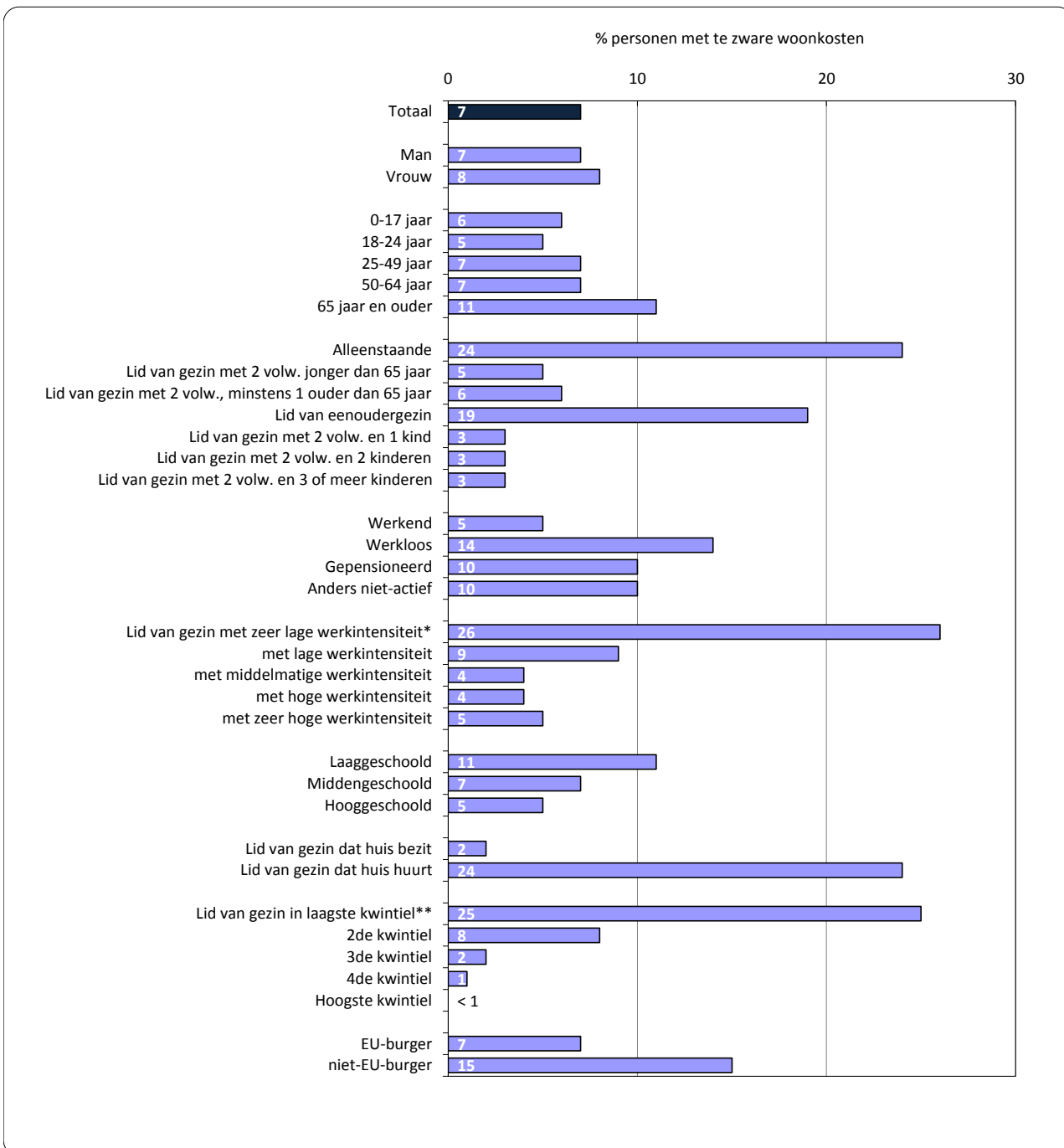
BRON

EU-SILC, Algemene Directie Statistiek

Voor meer informatie

<http://aps.vlaanderen.be/sgml/largereksen/1319.htm>

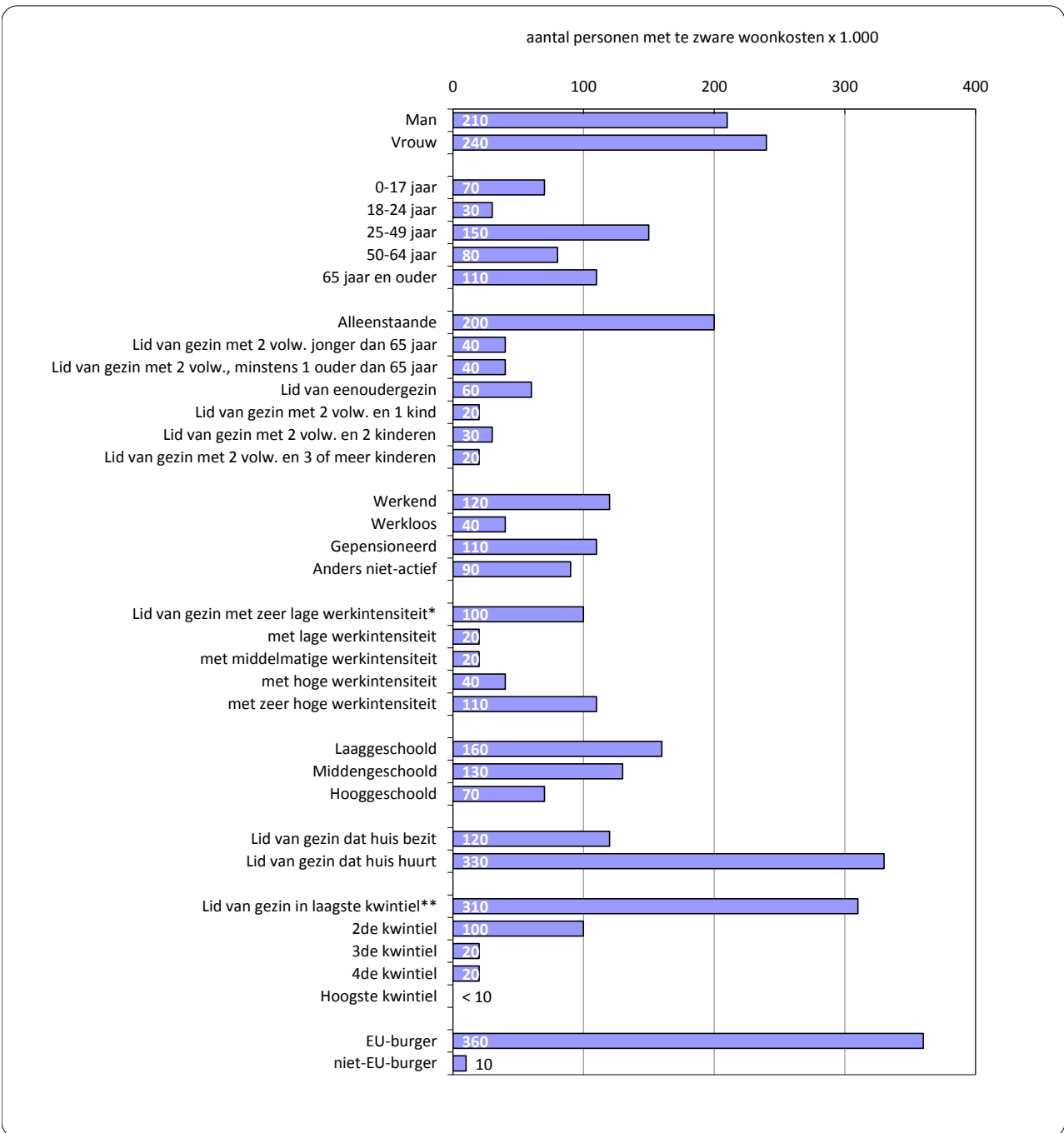
Percentage personen met te zware woonkosten

* Werkintensiteit (W): het aantal werkelijk gewerkte maanden door alle volwassen leden van het huishouden ten opzichte van het aantal werkbare maanden tijdens het referentiejaar (gehanteerde categorieën: W<0,2/W tussen 0,2 en 0,45/W tussen 0,45 en 0,55/W tussen 0,55 en 0,85/W>0,85).

** Laagste kwintiel: 20% armste Vlaamse gezinnen; hoogste kwintiel: 20% rijkste Vlaamse gezinnen.

Aantal personen met te zware woonkosten

* Werkintensiteit (W): het aantal werkelijk gewerkte maanden door alle volwassen leden van het huishouden ten opzichte van het aantal werkbare maanden tijdens het referentiejaar (gehanteerde categorieën: W<0,2/W tussen 0,2 en 0,45/W tussen 0,45 en 0,55/W tussen 0,55 en 0,85/W>0,85).

** Laagste kwintiel: 20% armste Vlaamse gezinnen; hoogste kwintiel: 20% rijkste Vlaamse gezinnen.

Indicator H3**Te zware woonkost: Europese vergelijking****Omschrijving**

Percentage personen dat leeft in een huishouden waar de totale woonkost (huur of aflossing van de lening, verzekering, taken, onderhoud en nutsvoorzieningen) meer dan 40% bedraagt van het beschikbare huishoudinkomen

DIMENSIES

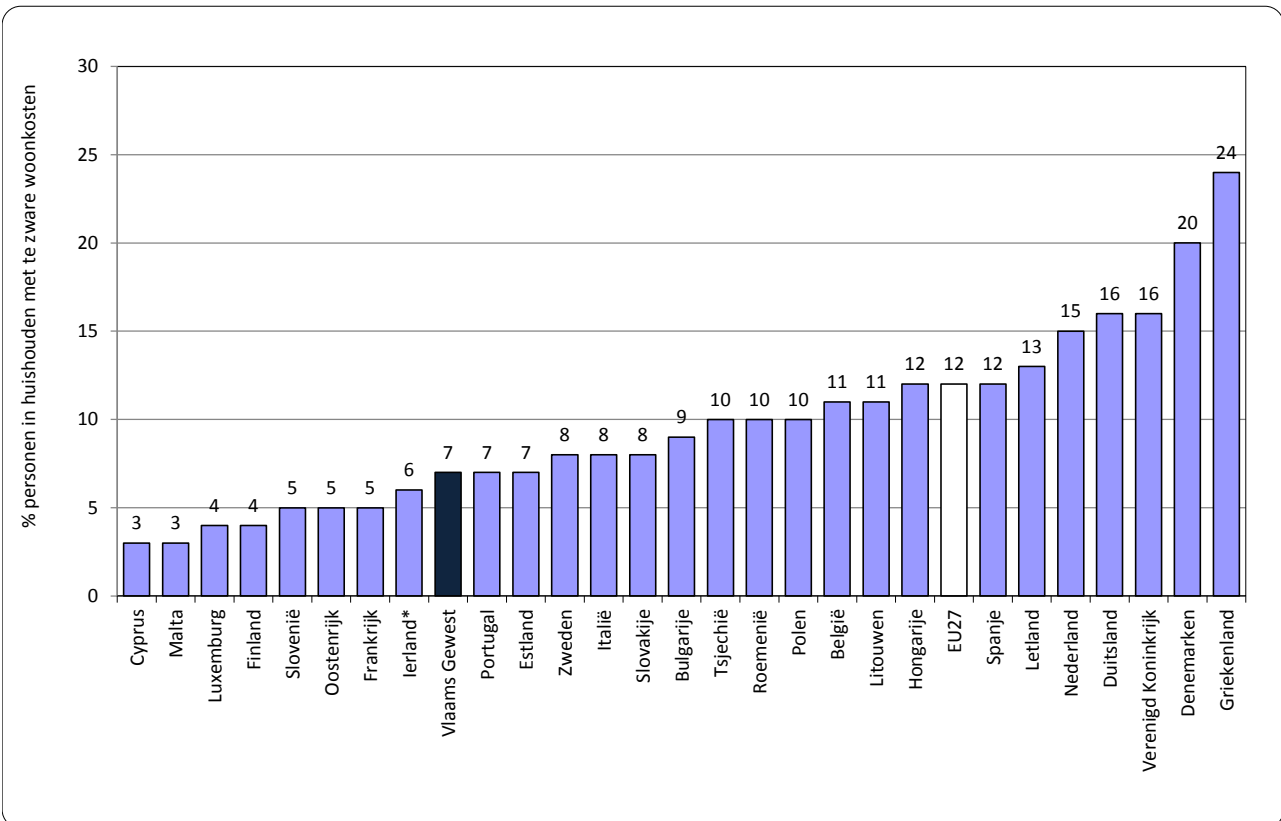
Ruimte Vlaams Gewest en 27 lidstaten van de Europese Unie
Tijd 2011

BRON

EU-SILC, Eurostat en Algemene Directie Statistiek

Voor meer informatie

<http://aps.vlaanderen.be/sgml/largereksen/1319.htm>

* Cijfer voor 2010.

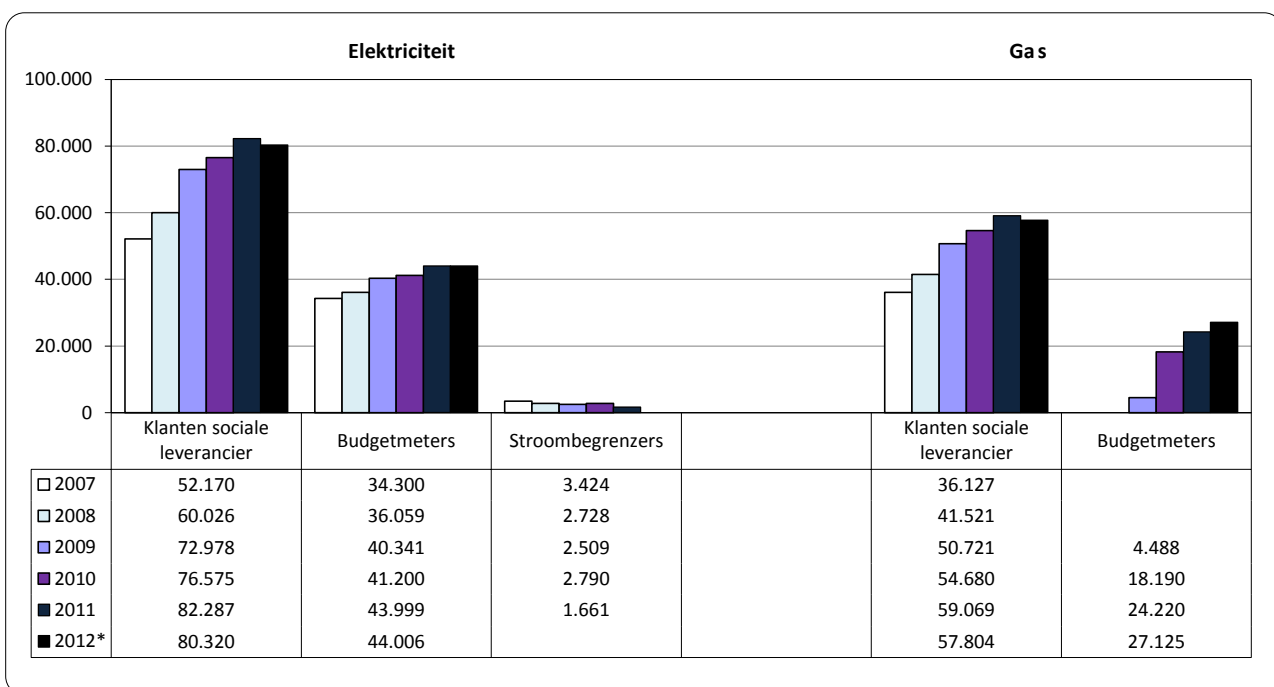
Indicator H4 **Energiearmoede - klanten sociale leveranciers, budgetmeters en afsluitingen: evolutie**

Omschrijving Het aantal huishoudelijke afnemers van elektriciteit en gas dat wordt beleverd door de netbeheerders in hun rol van sociale leverancier, het aantal ingeschakelde budgetmeters en stroombegrenzers, telkens op 31 december en het aantal van de elektriciteit-, gas- en watertoevoer afgesloten huishoudelijke afnemers in de loop van het jaar

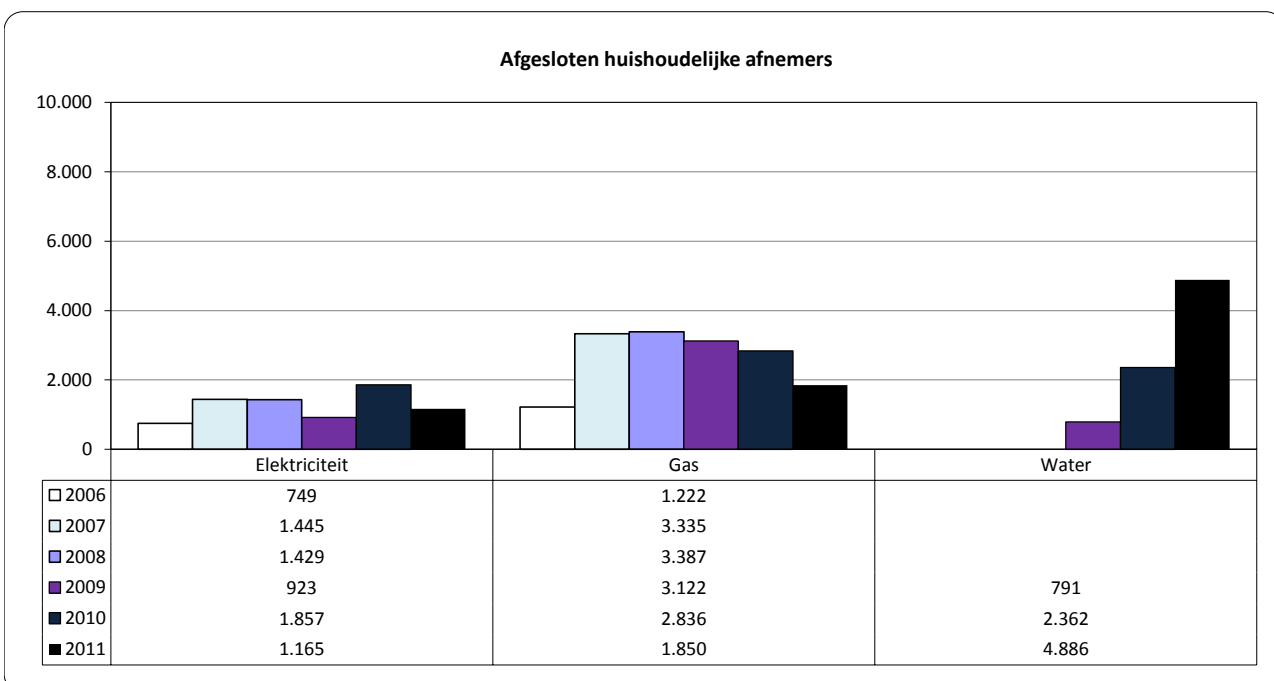
DIMENSIES **Ruimte** Vlaams Gewest
Tijd 2007-2012

BRON VREG en SERV-rapport 'Sociale aspecten waterbeleid' (november 2012)

Voor meer informatie www.vreg.be
www.serv.be

* Voorlopige cijfers.

Toelichting

Het aantal door de netbeheerders van elektriciteit en gas voorziene huishoudens nam in 2012 voor het eerst in lange tijd weer af. Het gaat enkel om klanten van wie het leveringscontract werd opgezegd door de commerciële leverancier omwille van wanbetaling en die zolang wettelijk bepaald verder worden beleverd door de netbeheerders in hun rol van sociale leverancier. Eind 2012 ging het om 80.320 huishoudens voor elektriciteit en 57.804 voor gas (voorlopige cijfers).

Bij de meeste van de door de netbeheerder van elektriciteit voorziene huishoudens werd een budgetmeter geplaatst. Tot en met 2006 vereiste de regelgeving dat bij klanten van de netbeheerder dadelijk een budgetmeter geïnstalleerd werd. Begin 2007 werd de wetgeving aangepast waardoor enkel nog een budgetmeter geplaatst wordt bij afnemers die hun facturen ook bij de netbeheerders niet correct betalen. Het aantal budgetmeters voor elektriciteit lag in 2012 op hetzelfde niveau als in 2011. Eind 2012 verbruikte iets meer dan 44.000 huishoudens stroom via een budgetmeter. In de loop van 2009 werden ook de eerste budgetmeters geplaatst voor de levering van gas. Eind 2012 ging het om 27.125 huishoudens. Dat aantal nam de voorbije jaren duidelijk toe.

Na de kleine toename tussen 2009 en 2010 nam het aantal stroombegrenzers in 2011 sterk af. Die afname heeft te maken met het feit dat de netbeheerders tegenwoordig de voorkeur geven aan budgetmeters. Eind 2011 verbruikten nog 1.661 Vlaamse gezinnen elektriciteit via een stroombegrenzer. Hun verbruik werd daardoor begrensd tot een vermogen van 10 ampère.

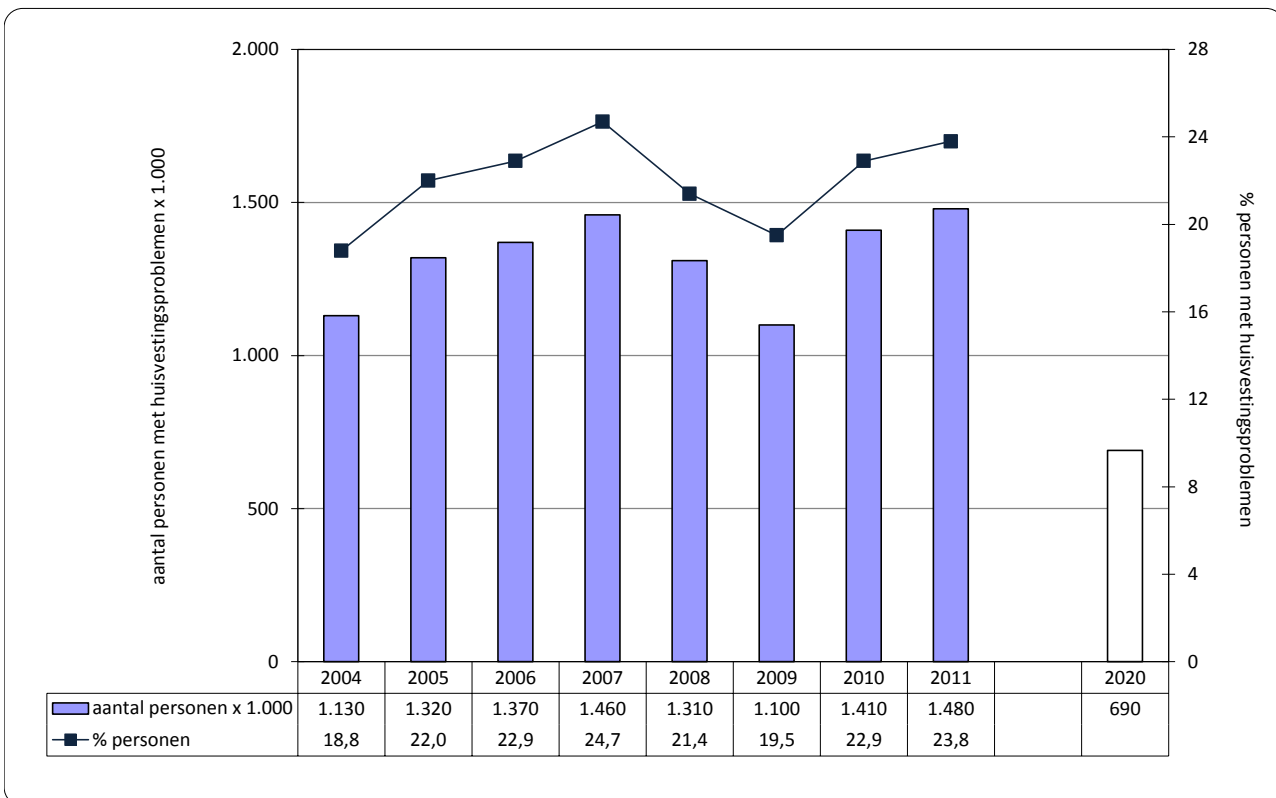
Bij wanbetaling bij de netbeheerder dient een vraag tot afsluiting van een klant voorgelegd te worden aan de Lokale Adviescommissie van de gemeente (LAC). Het aantal afgesloten afnemers voor elektriciteit en gas is in 2011 afgenomen. Het aantal na wanbetaling van de watertoevoer afgesloten gezinnen daarentegen is in 2011 wel sterk gestegen.

Indicator H5 **Kwaliteit van de huisvesting: evolutie**

Omschrijving Percentage personen dat leeft in een huis met één of meerdere van volgende problemen: gebrek aan elementair comfort (bad of douche, warm stromend water, een toilet met waterspoeling in de woning zelf), gebrek aan ruimte (minder dan 1 kamer per lid van het gezin), minstens 1 van 4 mogelijke structurele problemen (lekkend dak, geen adequate verwarming, schimmel en vocht, rottende ramen en deuren)

DIMENSIES **Ruimte** Vlaams Gewest
Tijd 2004-2011, doelstelling 2020

BRON EU-SILC, Algemene Directie Statistiek
Voor meer informatie <http://aps.vlaanderen.be/sgml/largereeksen/1319.htm>

Toelichting

Bijna een kwart van de bevolking in het Vlaamse Gewest (24%) leefde in 2011 in een huis met structurele problemen, een gebrek aan basiscomfort en/of een gebrek aan ruimte. Dat aandeel is na een stijging tussen 2004 en 2007 en een daling tussen 2007 en 2009, in 2010 en 2011 weer iets gestegen.

In het Pact 2020 heeft de Vlaamse Regering er zich toe verbonden om het aantal personen dat woont in een huis met een gebrekkige kwaliteit tussen 2006 en 2020 met 50% te verminderen. Dat betekent dat in 2020 het aantal bewoners van dergelijke huizen gedaald moet zijn tot maximaal 690.000 personen.

Indicator H6

Kwaliteit van de huisvesting: situatie per bevolkingsgroep

Omschrijving

Percentage personen dat leeft in een huis met één of meerdere van volgende problemen: gebrek aan elementair comfort (bad of douche, warm stromend water, een toilet met waterspoeling in de woning zelf), gebrek aan ruimte (minder dan 1 kamer per lid van het gezin), minstens 1 van 4 mogelijke structurele problemen (lekkend dak, geen adequate verwarming, schimmel en vocht, rottende ramen en deuren)

DIMENSIES

Ruimte Vlaams Gewest
Tijd 2011

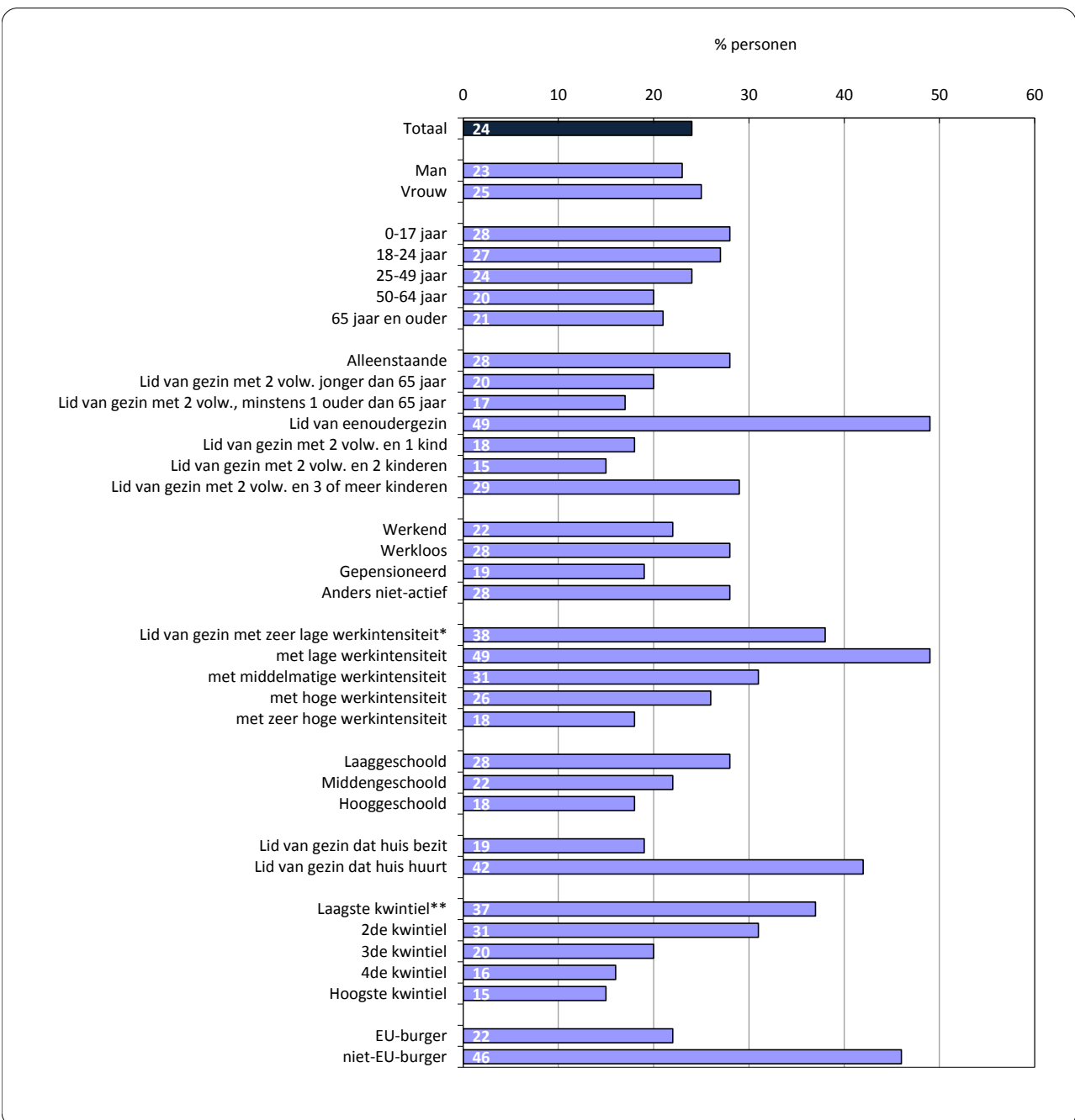
BRON

EU-SILC, Algemene Directie Statistiek

Voor meer informatie

<http://aps.vlaanderen.be/sgml/largereeksen/1319.htm>

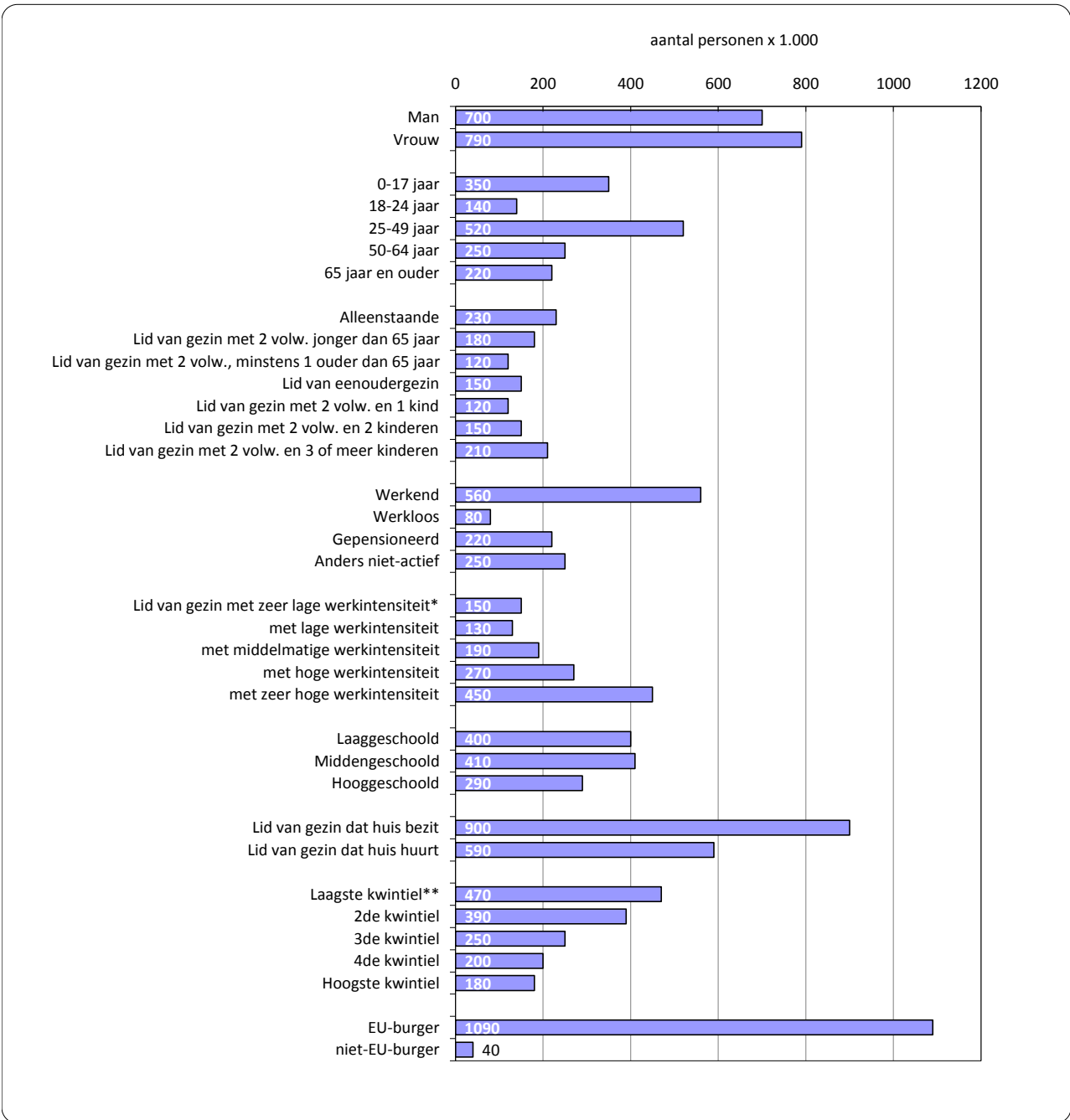
Percentage personen met huisvestingsproblemen

* Werkintensiteit (W): het aantal werkelijk gewerkte maanden door alle volwassen leden van het huishouden ten opzichte van het aantal werkbare maanden tijdens het referentiejaar (gehanteerde categorieën: W<0,2/W tussen 0,2 en 0,45/W tussen 0,45 en 0,55/W tussen 0,55 en 0,85/W>0,85).

** Laagste kwintiel: 20% armste Vlaamse gezinnen; hoogste kwintiel: 20% rijkste Vlaamse gezinnen.

Aantal personen met huisvestingsproblemen

* Werkintensiteit (W): het aantal werkelijk gewerkte maanden door alle volwassen leden van het huishouden ten opzichte van het aantal werkbare maanden tijdens het referentiejaar (gehanteerde categorieën: $W < 0,2$ / W tussen 0,2 en 0,45 / W tussen 0,45 en 0,55 / W tussen 0,55 en 0,85 / $W > 0,85$).

** Laagste kwintiel: 20% armste Vlaamse gezinnen; hoogste kwintiel: 20% rijkste Vlaamse gezinnen.

Indicator O1**Laaggeletterdheid en zwakke wiskundige prestaties bij jongeren: evolutie****Omschrijving**

Percentage leerlingen van 15 jaar die niveau 1 of lager scoren op de gecombineerde leesvaardigheidsschaal en de gecombineerde wiskundige geletterdheidsschaal van het Programme for International Student Assessment (PISA)

DIMENSIES

Ruimte Vlaams Gewest

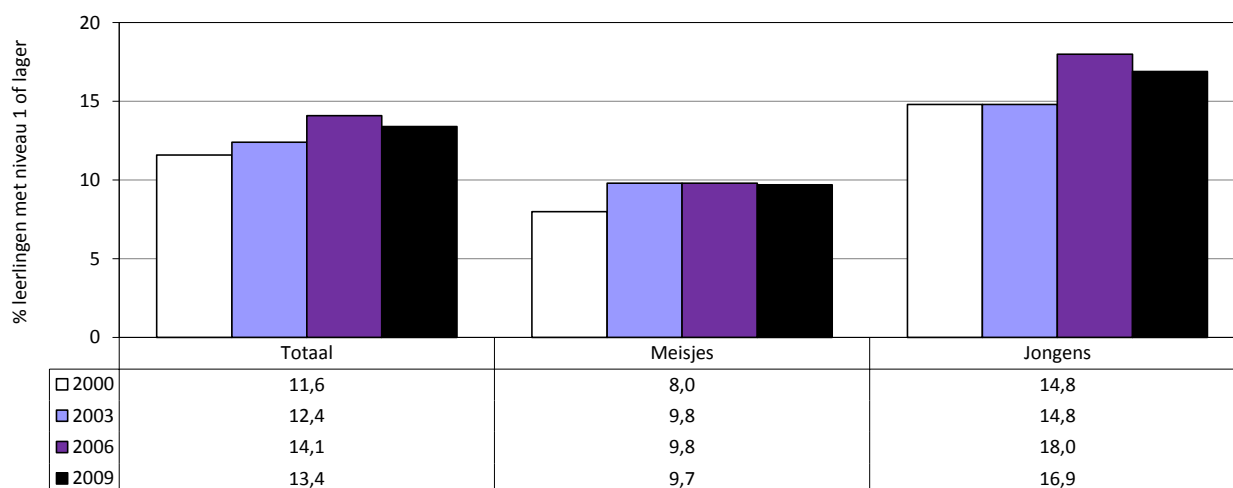
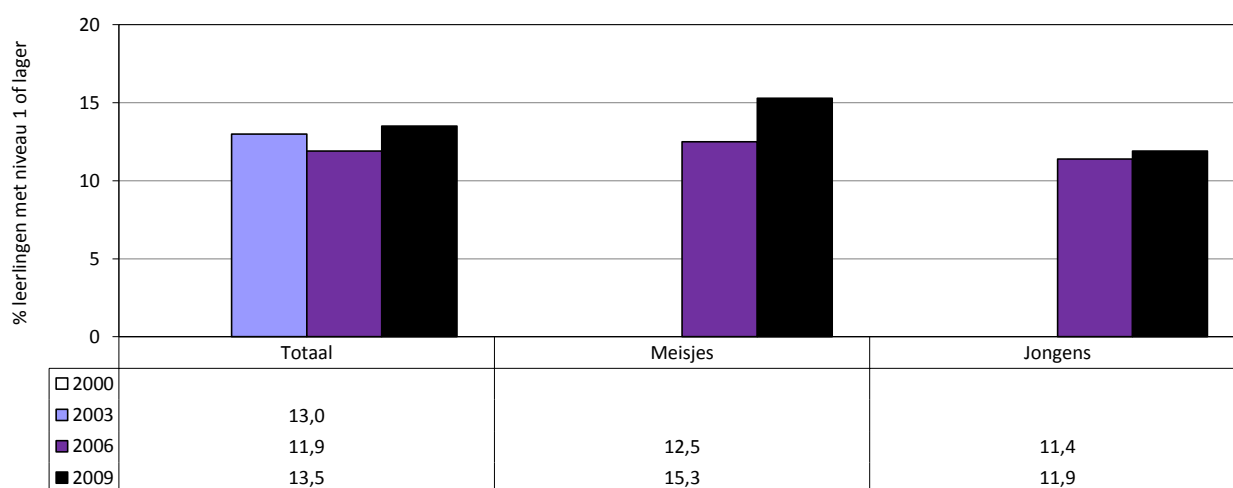
Tijd 2000, 2003, 2006, 2009 (resultaten 2012 beschikbaar in december 2013)

BRON

PISA, OESO

Voor meer informatie

<http://aps.vlaanderen.be/sgml/largereksen/992.htm>

Leesvaardigheid**Wiskundige geletterdheid****Toelichting**

Hoewel Vlaanderen in vergelijking met andere Europese landen behoorlijk scoort qua geletterdheid van 15-jarigen, nam het aantal laaggeletterde leerlingen (leerlingen met niveau 1 of lager op de gecombineerde leesvaardigheidsschaal) tot 2006 toe waarna het tussen 2006 en 2009 licht daalde. Bovendien valt het grote verschil op tussen meisjes en jongens: meisjes scoren beter dan jongens. Bij wiskundige geletterdheid draait de verhouding tussen jongens en meisjes helemaal om. Hier scoren jongens het best.

Indicator O2**Ongekwalificeerde uitstroom: evolutie****Omschrijving**

Percentage jongeren (18-24 jaar) met maximaal een diploma lager secundair onderwijs dat geen verder onderwijs volgt en tijdens de afgelopen 4 weken niet deelgenomen heeft aan een opleiding (EAK-gegevens) en percentage 22-jarigen dat niet beschikt over een kwalificatie van het niveau secundair onderwijs en zich niet meer in het leerplichtonderwijs bevindt (SSL-gegevens)

DIMENSIES

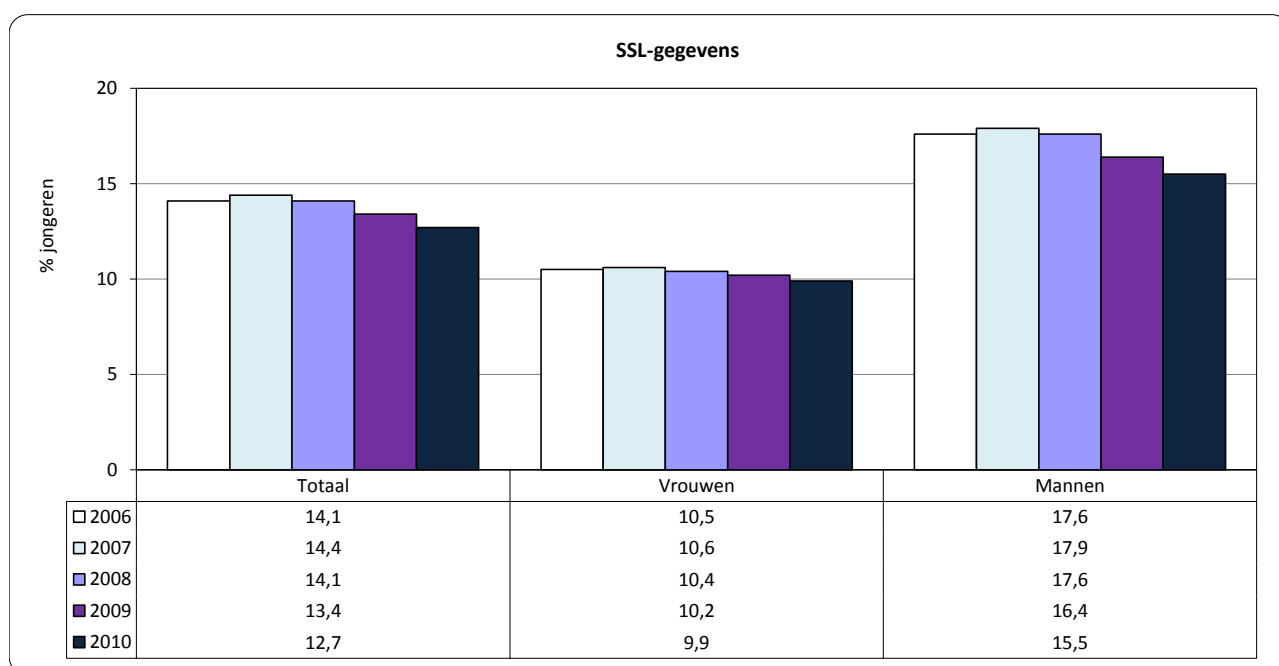
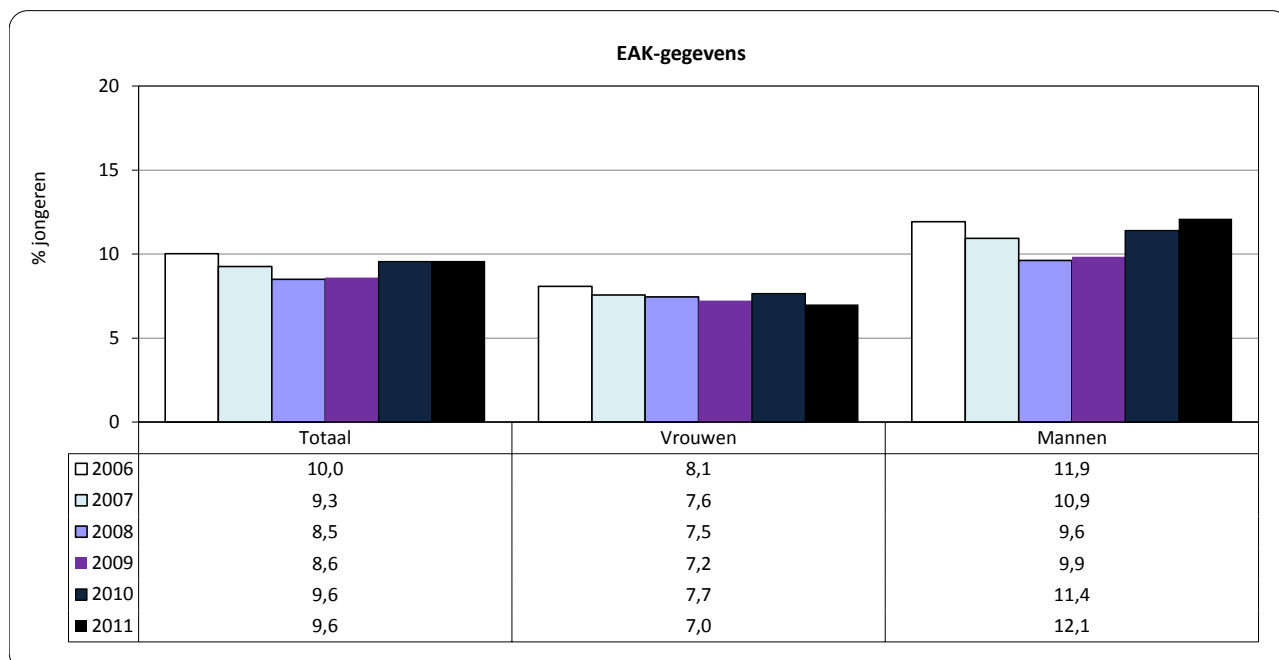
Ruimte Vlaams Gewest
Tijd 2006-2011

BRON

EAK, Algemene Directie Statistiek
Steunpunt Studie en Schoolloopbanen (SSL)

Voor meer informatie

<http://aps.vlaanderen.be/sgml/largereeksen/2290.htm>
<http://www.steunpuntloopbanen.be>

Toelichting

Het aandeel vroegtijdige schoolverlaters kan worden gemonitord op basis van surveygegevens (EAK-gegevens) of administratieve gegevens (SSL-gegevens).

De EAK-gegevens geven aan dat het aandeel schoolverlaters zonder diploma in Vlaanderen in 2011 op hetzelfde niveau ligt als in 2010. Het gaat om 10% van 18- tot 24-jarigen. De kloof tussen mannen en vrouwen is wel nog toegenomen. Vrouwen scoorden al duidelijk beter dan mannen. En terwijl het aandeel schoolverlaters bij de vrouwen nog is afgenomen, is dat aandeel bij de mannen toegenomen.

De administratieve gegevens verzameld door het Steunpunt Studie en Schoolloopbanen (SSL) geven hogere cijfers. Dat is mogelijk een gevolg van het feit dat bij de SSL-gegevens geen rekening wordt gehouden met opleidingen buiten het leerplichtonderwijs en dat er in tegenstelling tot bij de EAK-gegevens niet gewerkt wordt met een bevraging van de betrokkene zelf maar met gegevens gebaseerd op administratieve databanken. Volgens de SSL-gegevens is er in 2010 sprake van 13% vroegtijdige schoolverlaters in Vlaanderen. Dat aandeel neemt de laatste jaren beperkt af. Net als bij de EAK-gegevens valt ook hier het grote verschil op tussen vrouwen en mannen.

Indicator O3

Ongekwalficeerde uitstroom: Europese vergelijking

Omschrijving

Percentage jongeren (18-24 jaar) met maximaal een diploma lager secundair onderwijs dat geen verder onderwijs volgt en tijdens de afgelopen 4 weken niet deelgenomen heeft aan een opleiding

DIMENSIES

Ruimte Vlaams Gewest en 27 lidstaten van de Europese Unie (geen cijfers voor Luxemburg en Slovenië)

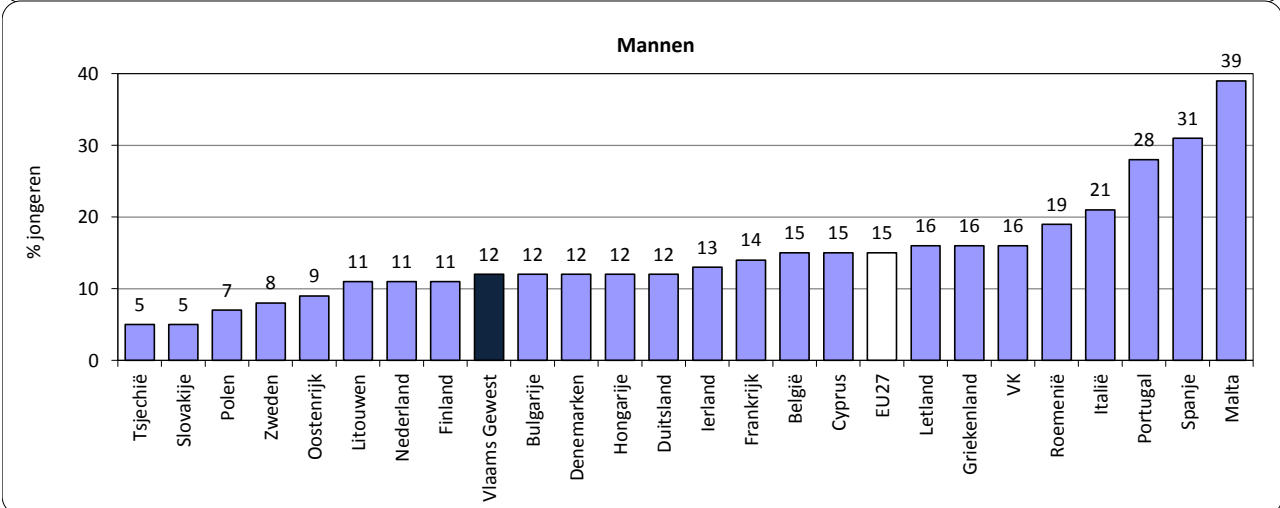
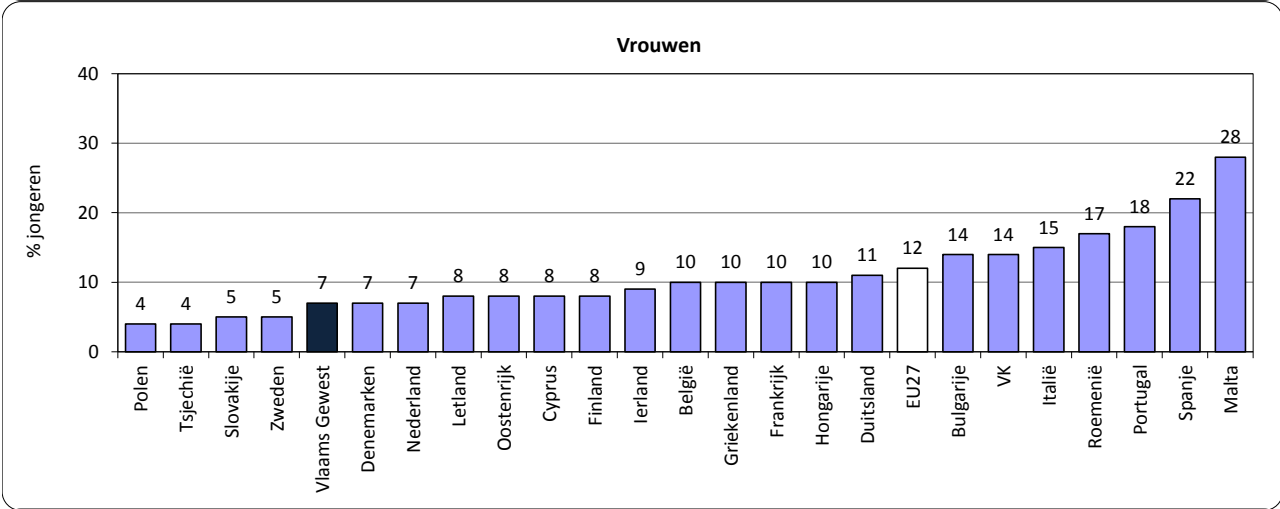
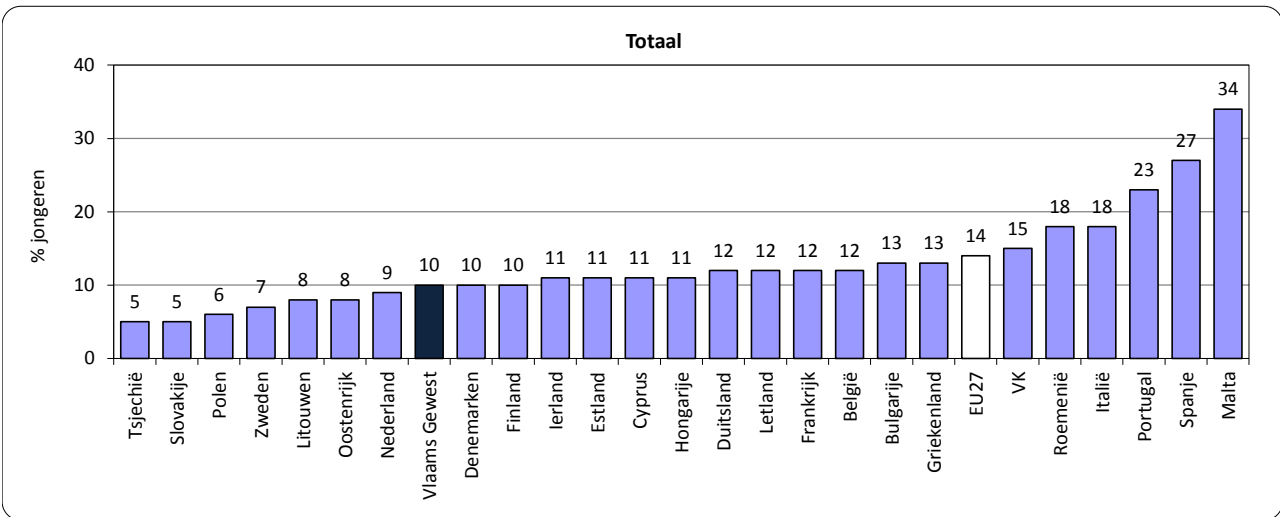
Tijd 2011

BRON

EAK - LFS, Eurostat en Algemene Directie Statistiek

Voor meer informatie

<http://aps.vlaanderen.be/sgml/largereksen/2290.htm>

Indicator G1**Subjectieve beoordeling van de gezondheidssituatie: evolutie****Omschrijving**

Percentage en aantal personen van 16 jaar en ouder dat zijn of haar gezondheidstoestand als slecht tot zeer slecht omschrijft

DIMENSIES

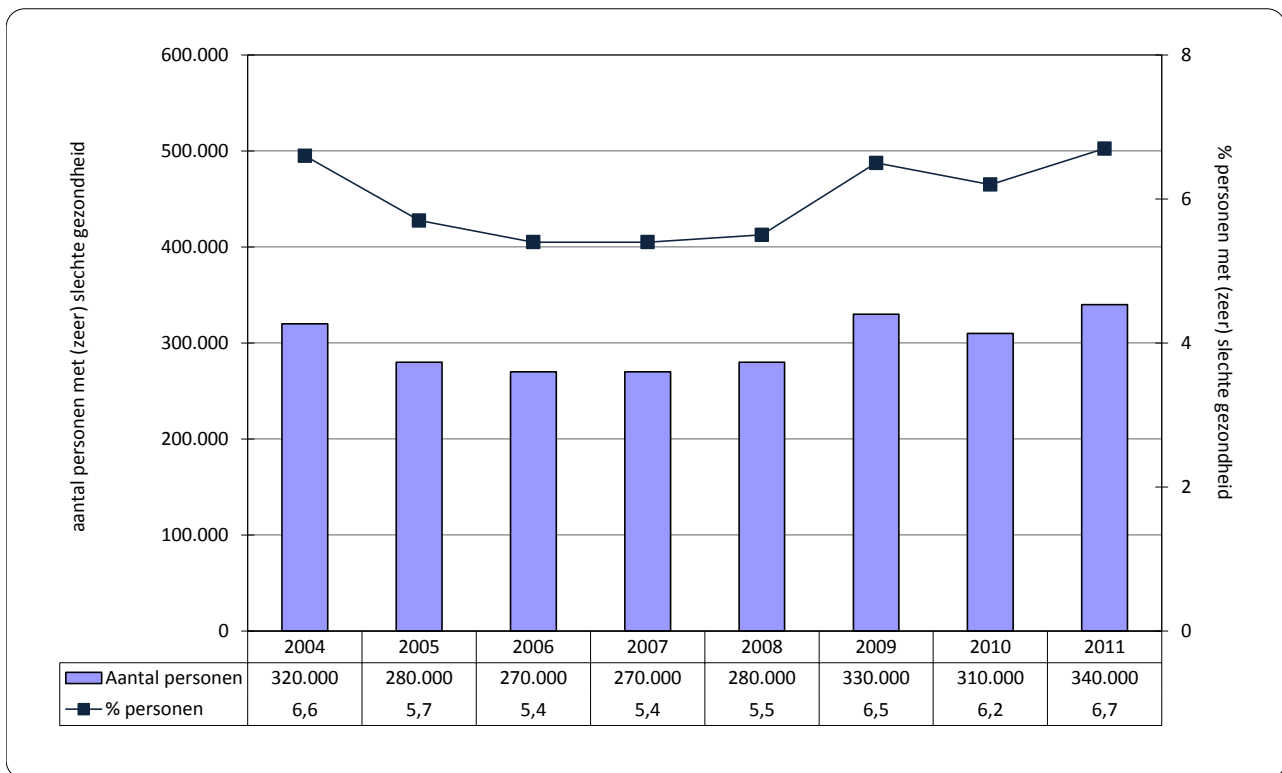
Ruimte Vlaams Gewest
Tijd 2004-2011

BRON

EU-SILC, Algemene Directie Statistiek

Voor meer informatie

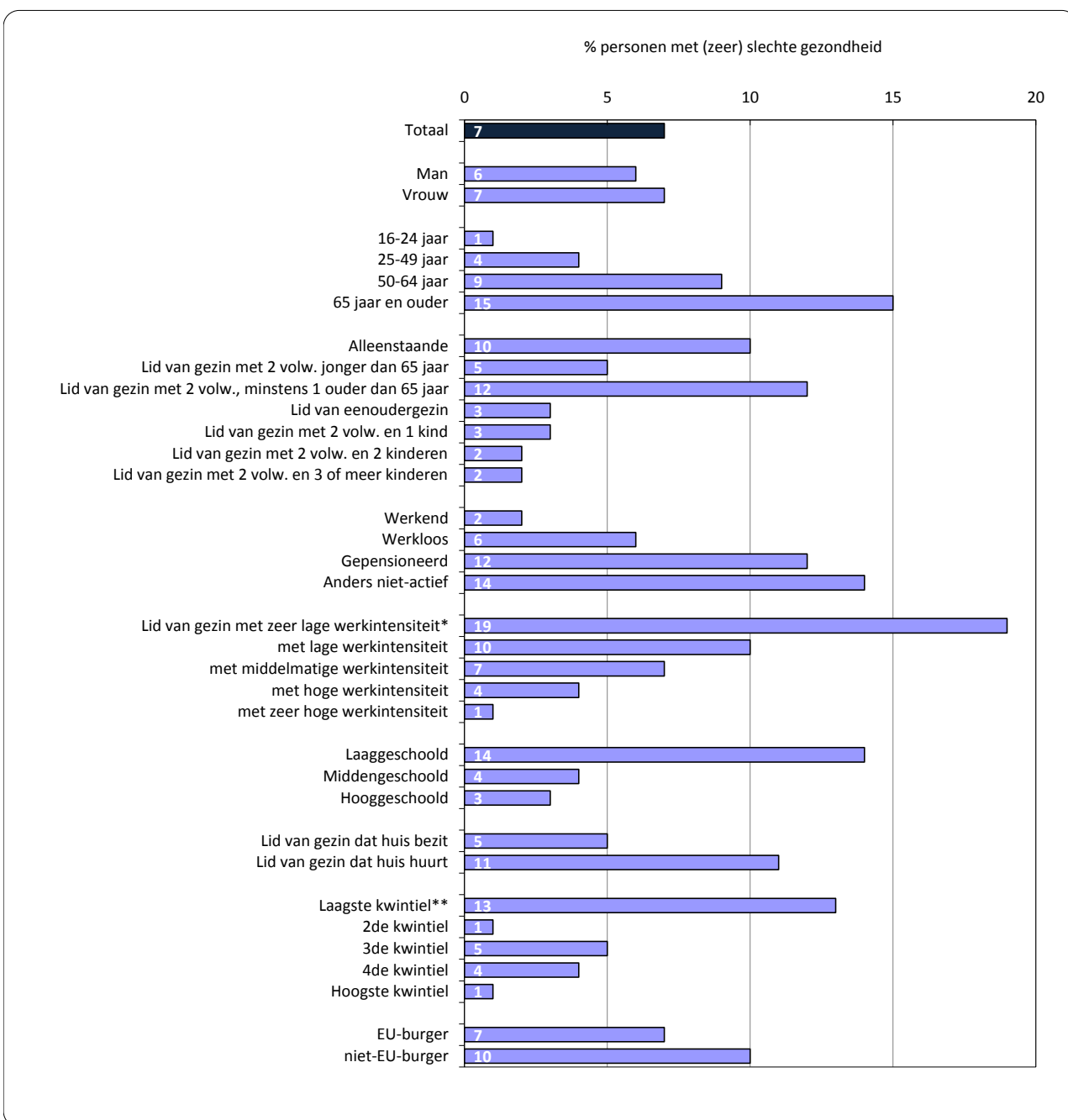
<http://aps.vlaanderen.be/sgml/largereeksen/1319.htm>

Toelichting

In 2011 omschreven bijna 7% van de Vlamingen van 16 jaar en ouder hun gezondheidstoestand als slecht of zeer slecht. Dat komt overeen met ongeveer 340.000 personen. Dat aandeel ligt in de periode 2009-2011 iets hoger dan in de periode 2006-2008.

Indicator G2	Subjectieve beoordeling van de gezondheidssituatie: situatie per bevolkingsgroep	
Omschrijving	Percentage personen van 16 jaar en ouder dat zijn of haar gezondheidstoestand als slecht tot zeer slecht omschrijft	
DIMENSIES	Ruimte	Vlaams Gewest
	Tijd	2011
BRON	EU-SILC, Algemene Directie Statistiek	
Voor meer informatie	http://aps.vlaanderen.be/sgml/largereeksen/1319.htm	

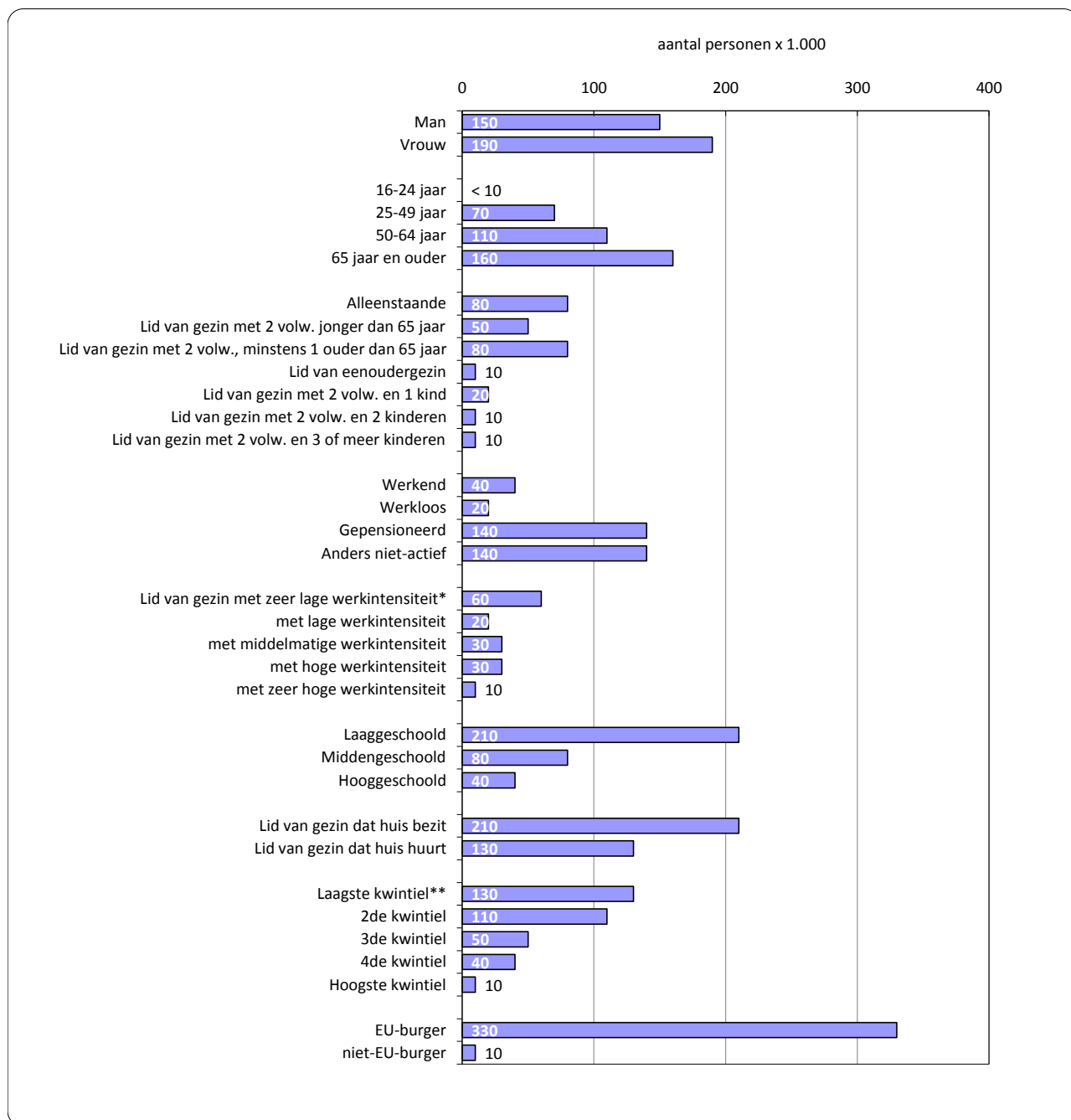
Percentage personen met (zeer) slechte gezondheid

* Werkintensiteit (W): het aantal werkelijk gewerkte maanden door alle volwassen leden van het huishouden ten opzichte van het aantal werkbare maanden tijdens het referentiejaar (gehanteerde categorieën: $W < 0,2$ / W tussen 0,2 en 0,45 / W tussen 0,45 en 0,55 / W tussen 0,55 en 0,85 / $W > 0,85$).

** Laagste kwintiel: 20% armste Vlaamse gezinnen; hoogste kwintiel: 20% rijkste Vlaamse gezinnen.

Aantal personen met (zeer) slechte gezondheid

* Werkintensiteit (W): het aantal werkelijk gewerkte maanden door alle volwassen leden van het huishouden ten opzichte van het aantal werkbare maanden tijdens het referentiejaar (gehanteerde categorieën: $W < 0,2$ / W tussen 0,2 en 0,45 / W tussen 0,45 en 0,55 / W tussen 0,55 en 0,85 / $W > 0,85$).

** Laagste kwintiel: 20% armste Vlaamse gezinnen; hoogste kwintiel: 20% rijkste Vlaamse gezinnen.

Indicator G3**Subjectieve beoordeling van de gezondheidssituatie: Europese vergelijking****Omschrijving**

Percentage personen van 16 jaar en ouder dat zijn of haar gezondheidstoestand als slecht tot zeer slecht omschrijft

DIMENSIES

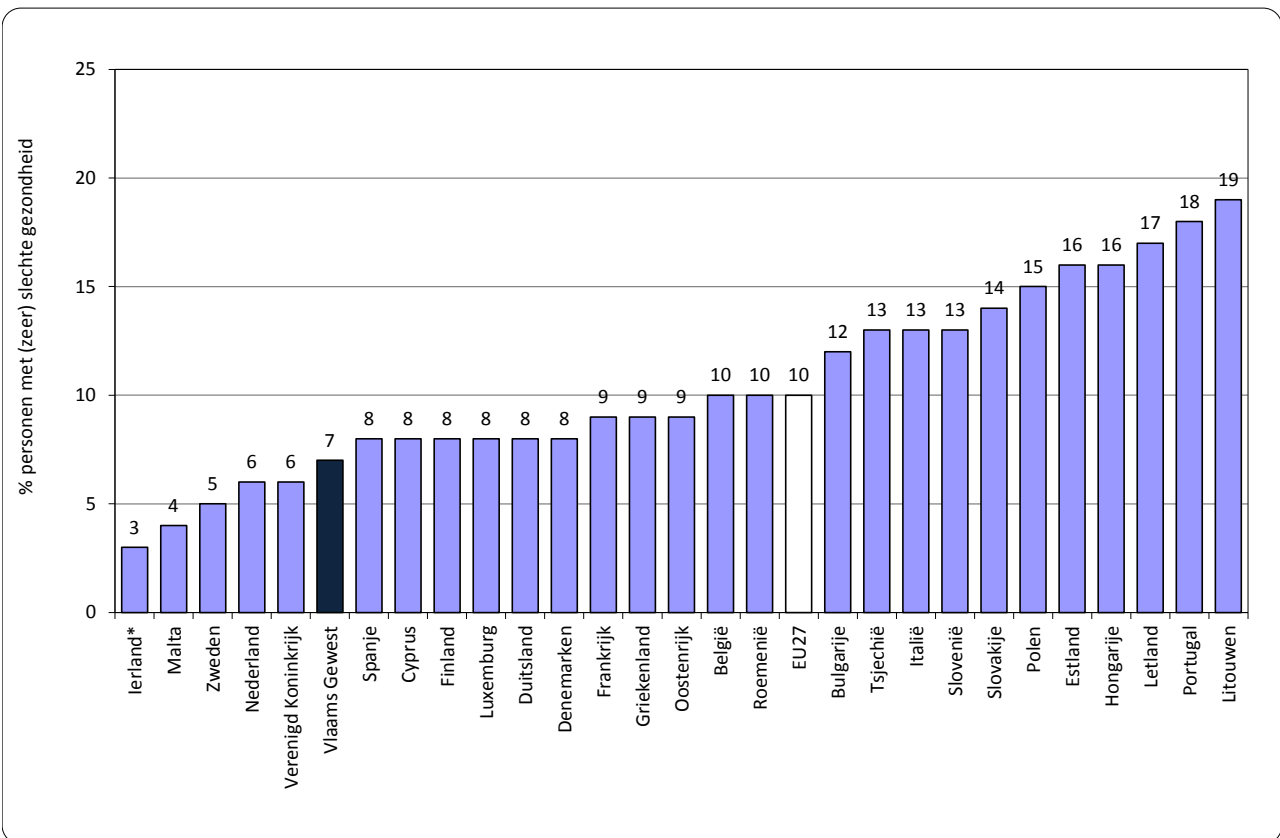
Ruimte Vlaams Gewest en 27 lidstaten van de Europese Unie
Tijd 2011

BRON

EU-SILC, Eurostat en Algemene Directie Statistiek

Voor meer informatie

<http://aps.vlaanderen.be/sgml/largereksen/1319.htm>

* Cijfer voor 2010.

Indicator G4**Uitstel gezondheidszorg om financiële redenen: evolutie****Omschrijving**

Percentage en aantal personen dat leeft in een huishouden waarvan één van de leden in het voorbije jaar een bezoek aan de arts of tandarts heeft moeten uit- of afstellen om financiële redenen

DIMENSIES

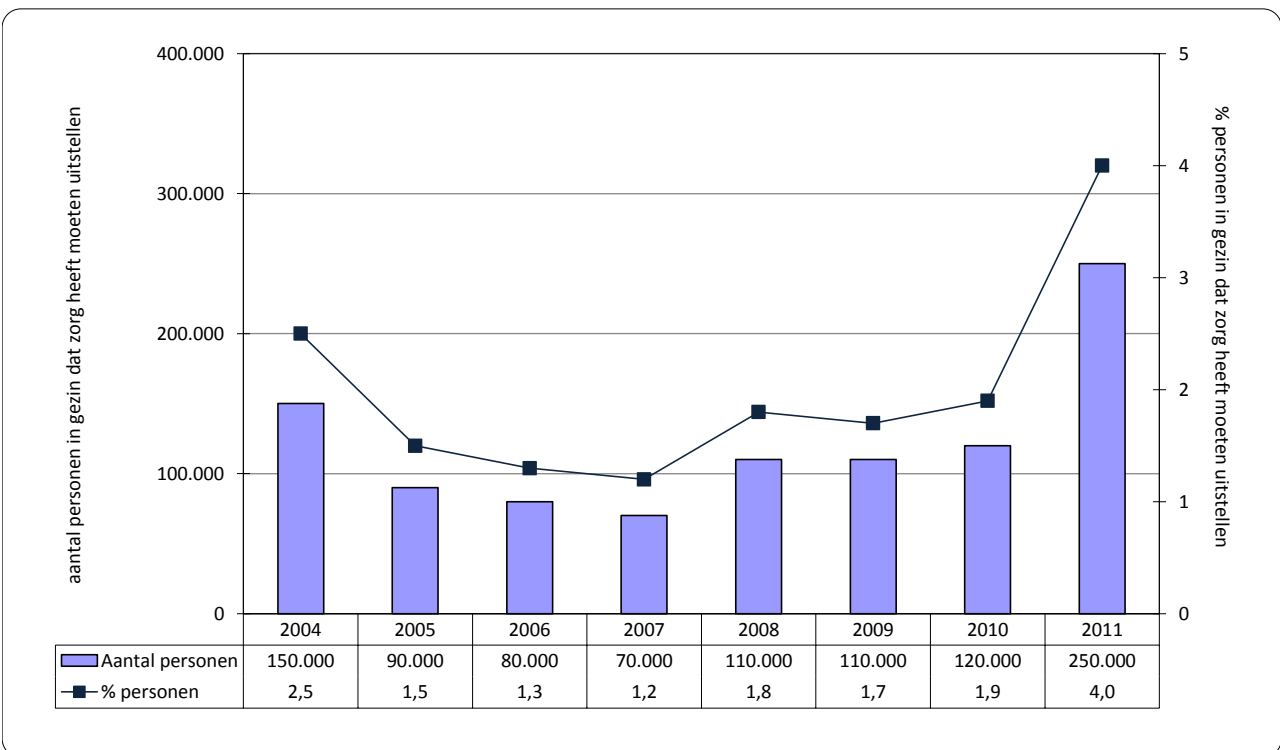
Ruimte Vlaams Gewest
Tijd 2004-2011

BRON

EU-SILC, Algemene Directie Statistiek

Voor meer informatie

<http://aps.vlaanderen.be/sgml/largereksen/1319.htm>

Toelichting

In 2011 leven 4% van de Vlamingen (ongeveer 250.000 personen) in een huishouden dat gezondheidszorgen heeft moeten uitstellen om financiële redenen. Dat aandeel is tegenover de voorgaande jaren sterk gestegen.

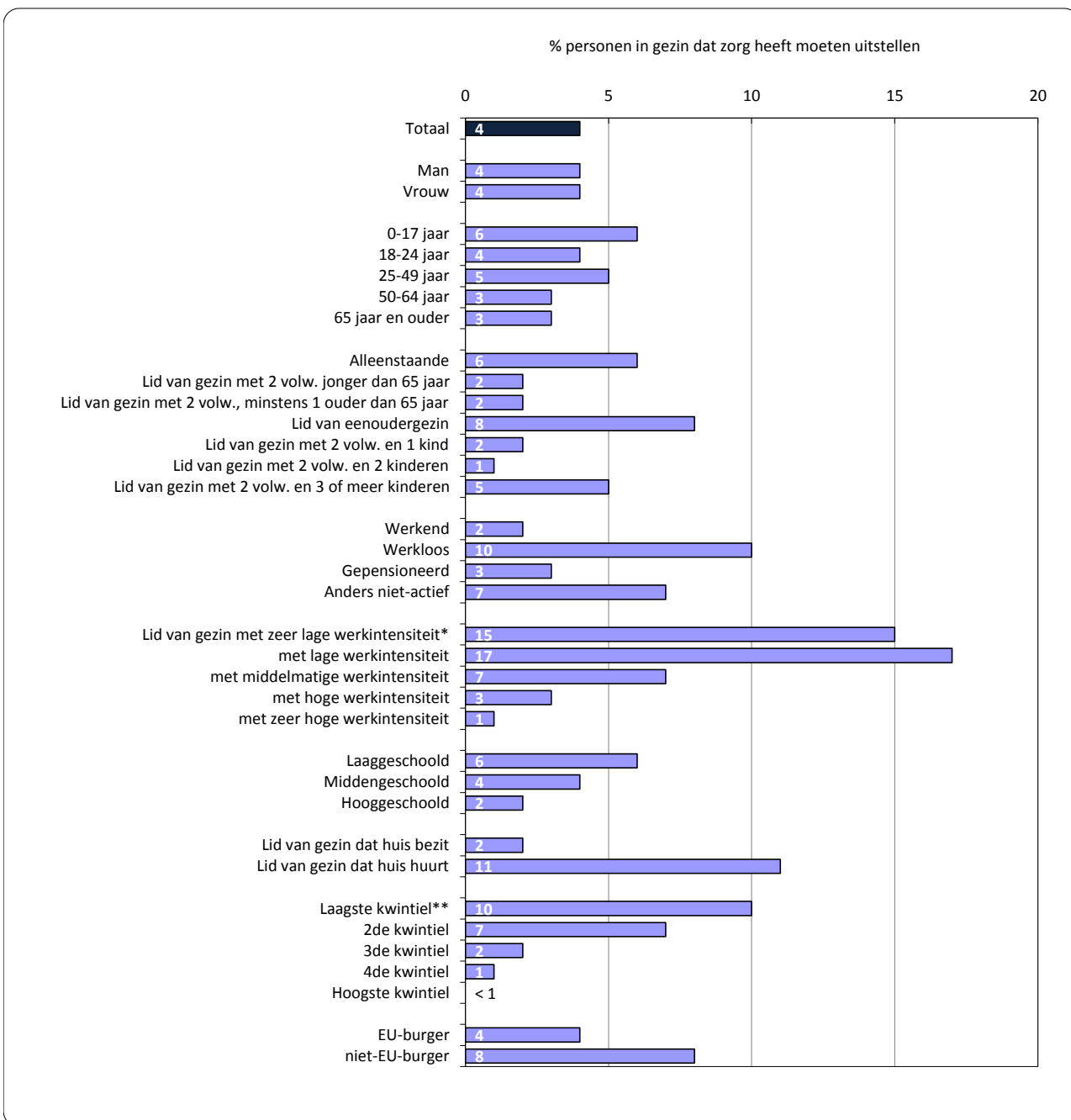
Indicator G5 **Uitstel gezondheidszorg om financiële redenen: situatie per bevolkingsgroep**

Omschrijving Percentage personen dat leeft in een huishouden waar één van de leden in het voorbije jaar een bezoek aan de arts of tandarts heeft moeten uit- of afstellen om financiële redenen

DIMENSIES **Ruimte** Vlaams Gewest
Tijd 2011

BRON EU-SILC, Eurostat en Algemene Directie Statistiek
Voor meer informatie <http://aps.vlaanderen.be/sgml/largereeksen/1319.htm>

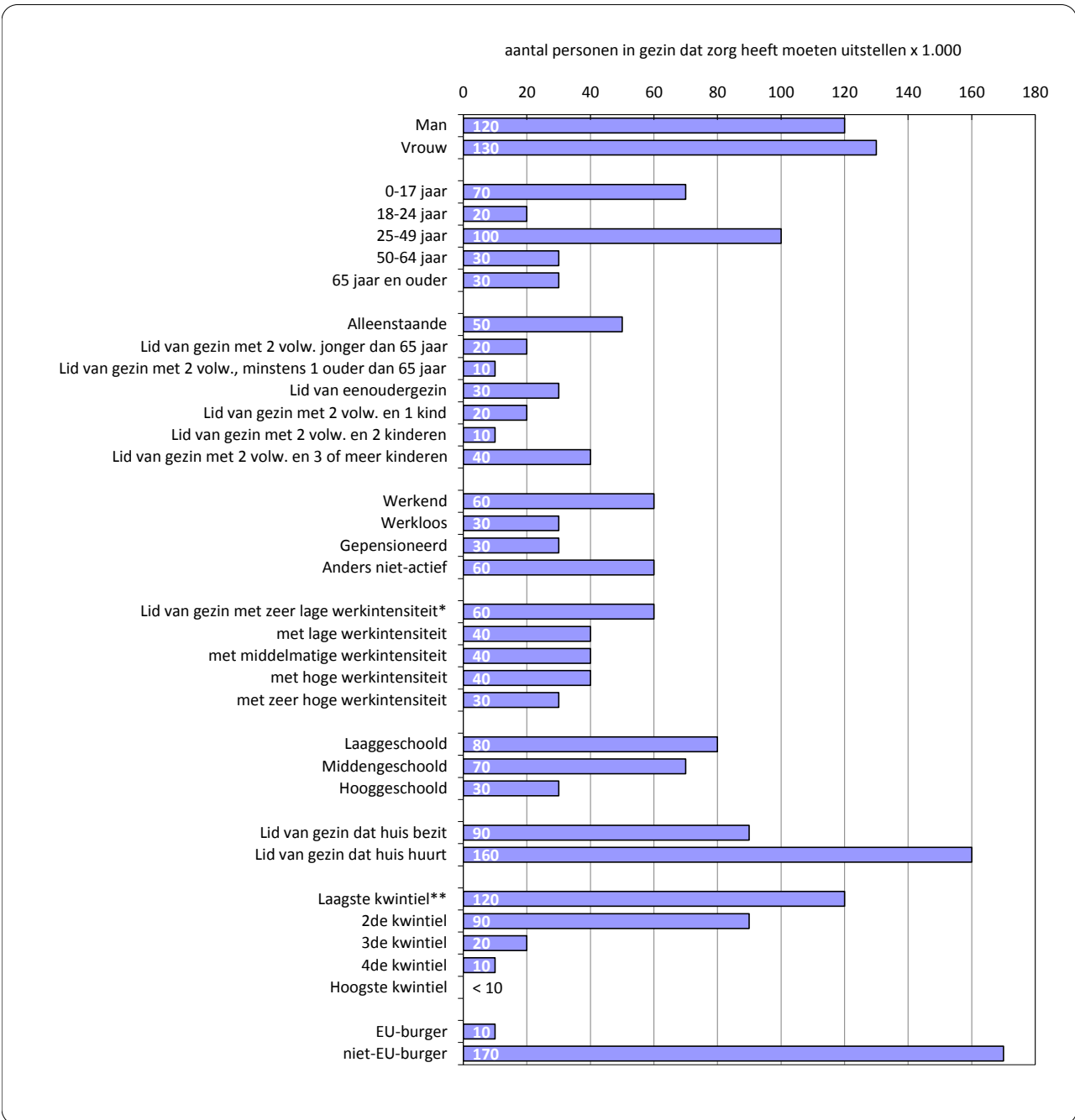
Percentage personen in gezin dat zorg heeft moeten uitstellen

* Werkintensiteit (W): het aantal werkelijk gewerkte maanden door alle volwassen leden van het huishouden ten opzichte van het aantal werkbare maanden tijdens het referentiejaar (gehanteerde categorieën: $W < 0,2$ / W tussen 0,2 en 0,45 / W tussen 0,45 en 0,55 / W tussen 0,55 en 0,85 / $W > 0,85$).

** Laagste kwintiel: 20% armste Vlaamse gezinnen; hoogste kwintiel: 20% rijkste Vlaamse gezinnen.

Aantal personen in gezin dat zorg heeft moeten uitstellen

** Werkintensiteit (W): het aantal werkelijk gewerkte maanden door alle volwassen leden van het huishouden ten opzichte van het aantal werkbare maanden tijdens het referentiejaar (gehanteerde categorieën: $W < 0,2$ / W tussen 0,2 en 0,45 / W tussen 0,45 en 0,55 / W tussen 0,55 en 0,85 / $W > 0,85$).

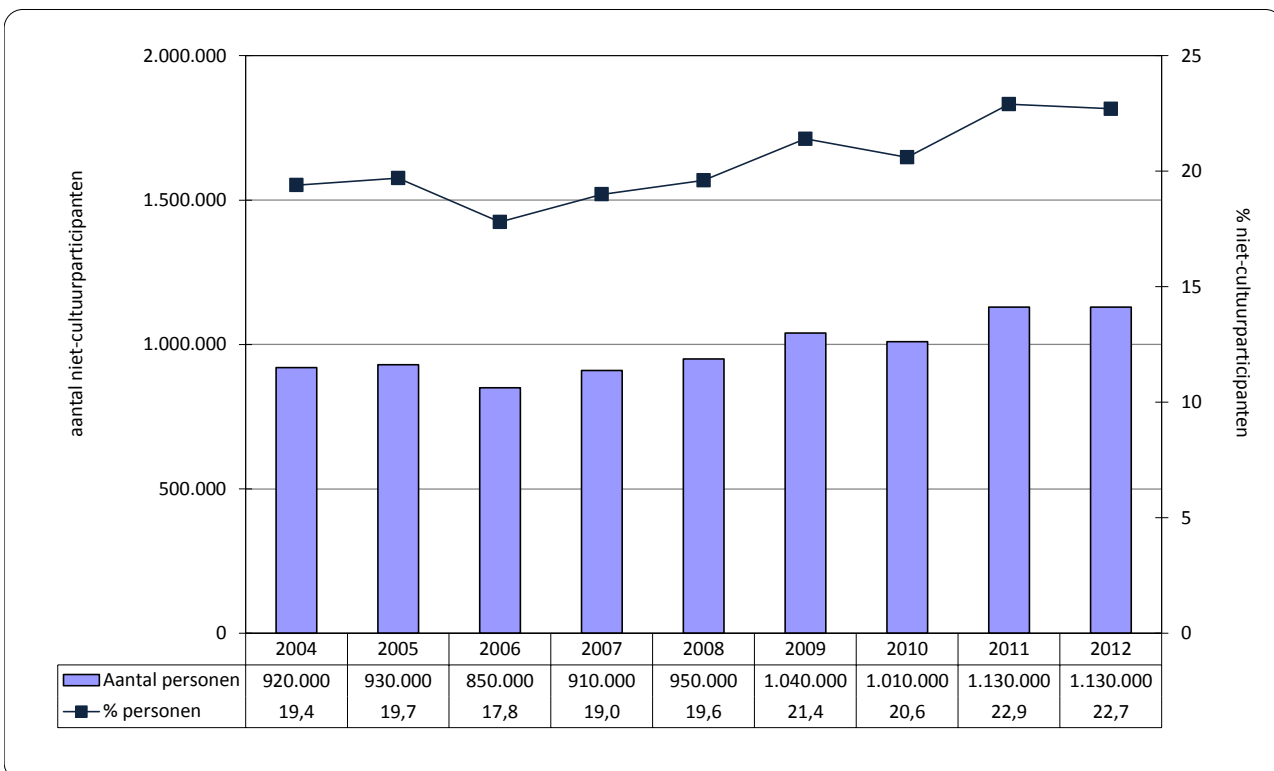
** Laagste kwintiel: 20% armste Vlaamse gezinnen; hoogste kwintiel: 20% rijkste Vlaamse gezinnen.

Indicator M1 Niet-participatie aan cultuur: evolutie

Omschrijving Percentage en aantal personen van 18 jaar tot 85 jaar dat niet participeert aan cultuur. Het gaat om personen die niet minstens 1 keer per jaar 1 van volgende cultuuractiviteiten ondernemen: het bijwonen van een opera of klassiek concert, een pop- of rockconcert, een jazz- of bluesconcert, een folkoptreden of traditioneel concert, een dans- of balletvoorstelling, een theatervoorstelling, museumbezoek, bibliotheekbezoek en bioscoopbezoek.

DIMENSIES **Ruimte** Vlaamse Gemeenschap
Tijd 2004-2012

BRON SCV-survey, Studiedienst van de Vlaamse Regering
Voor meer informatie <http://aps.vlaanderen.be/sgml/largereksen/629.htm>

Toelichting

In 2012 namen 23% van de Vlamingen van 18 tot 85 jaar (ongeveer 1,1 miljoen personen) niet deel aan culturele activiteiten. Het aandeel niet-participanten ligt in 2012 op hetzelfde niveau als in 2011, maar is sinds 2006 wel duidelijk gestegen.

Indicator M2**Niet-participatie aan cultuur: situatie per bevolkingsgroep****Omschrijving**

Percentage en aantal personen van 18 tot 85 jaar dat niet participeert aan cultuur. Het gaat om personen die niet minstens 1 keer per jaar 1 van volgende cultuuractiviteiten ondernemen: het bijwonen van een opera of klassiek concert, een pop- of rockconcert, een jazz- of bluesconcert, een folkoptreden of traditioneel concert, een dans- of balletvoorstelling, een theatervoorstelling, museumbezoek, bibliotheekbezoek en bioscoopbezoek.

DIMENSIES

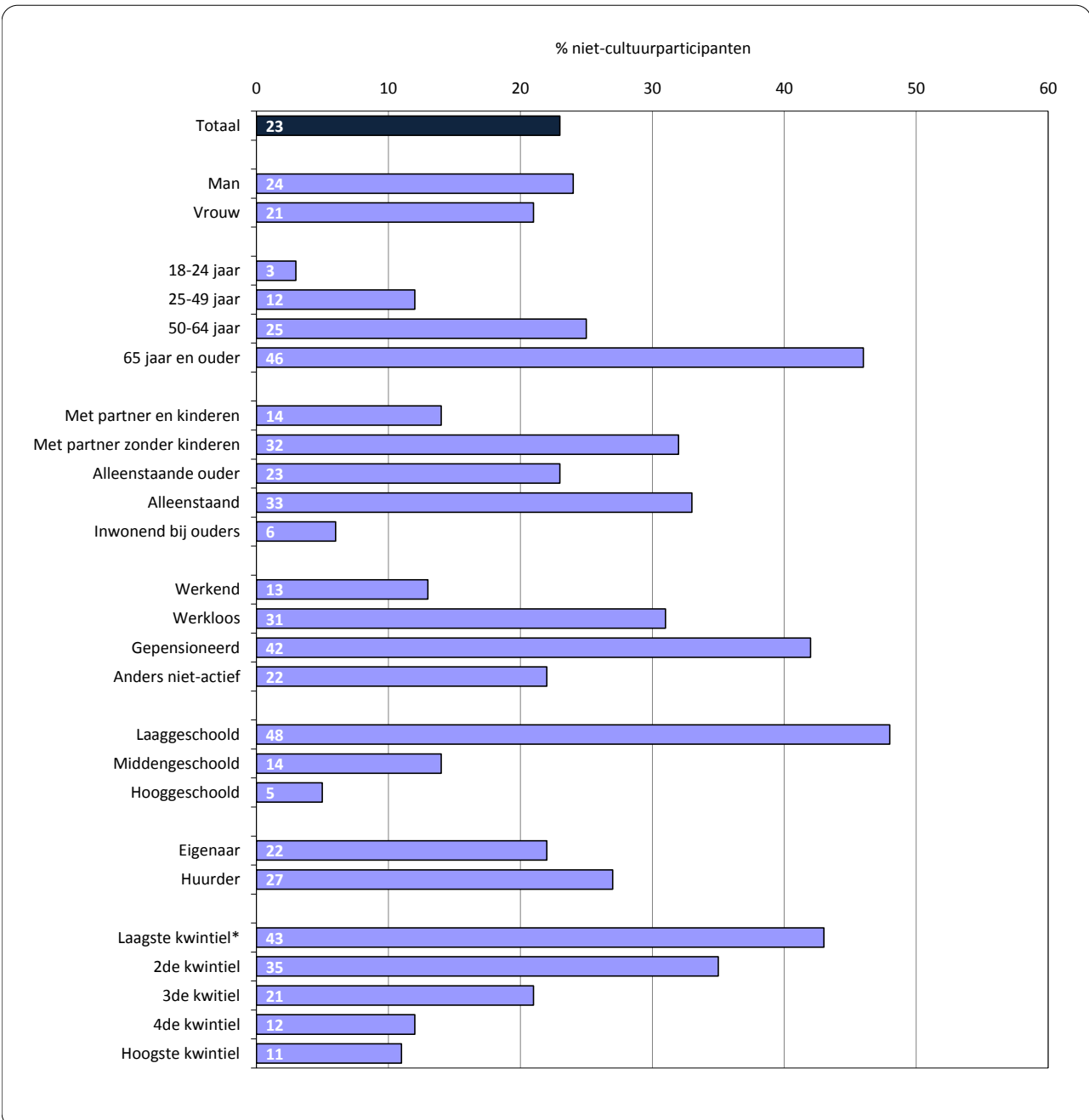
Ruimte Vlaamse Gemeenschap
Tijd 2012

BRON

SCV-survey, Studiedienst van de Vlaamse Regering

Voor meer informatie

<http://aps.vlaanderen.be/sgml/largereksen/629.htm>

* Laagste kwintiel: 20% armste gezinnen; hoogste kwintiel: 20% rijkste gezinnen.

Indicator M3**Niet-participatie aan sport: evolutie****Omschrijving**

Percentage en aantal personen van 18 tot 85 jaar dat niet aan sport doet (sport wordt hier ruim opgevat, omvat ook fietsen en wandelen)

DIMENSIES

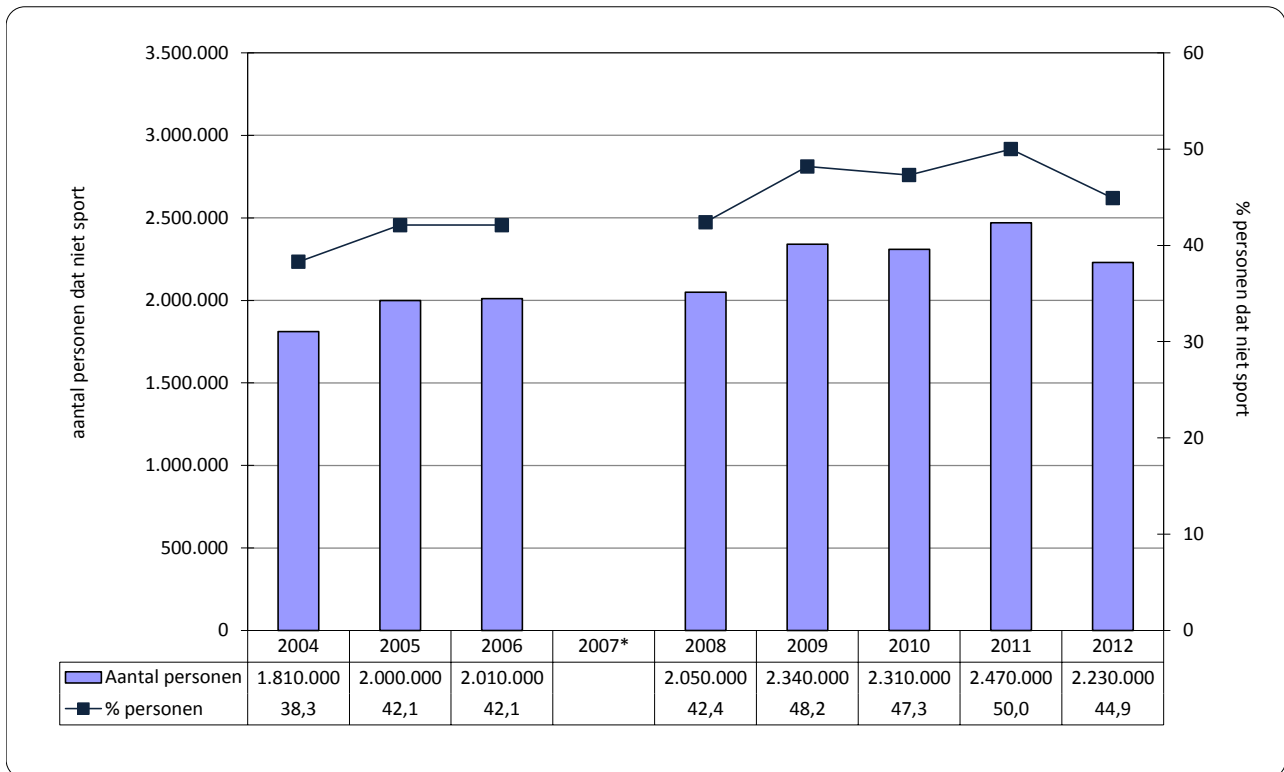
Ruimte Vlaamse Gemeenschap
Tijd 2004-2012

BRON

SCV-survey, Studiedienst van de Vlaamse Regering

Voor meer informatie

<http://aps.vlaanderen.be/sgml/largereeksen/2515.htm>

* Niet bevraagd in 2007.

Toelichting

In 2012 deed 45% van de Vlamingen van 18 tot 85 jaar (ongeveer 2,2 miljoen personen) niet aan sport. Sport wordt hierbij ruim opgevat: ook wandelen en fietsen wordt als sportbeoefening beschouwd. Het aandeel niet-sporters is na een duidelijke stijging in de voorbije jaren tussen 2011 en 2012 iets afgenomen.

Indicator M4**Niet-participatie aan sport: situatie per bevolkingsgroep****Omschrijving**

Percentage personen van 18 tot 85 jaar dat niet aan sport doet (sport wordt hier ruim opgevat, omvat ook fietsen en wandelen)

DIMENSIES

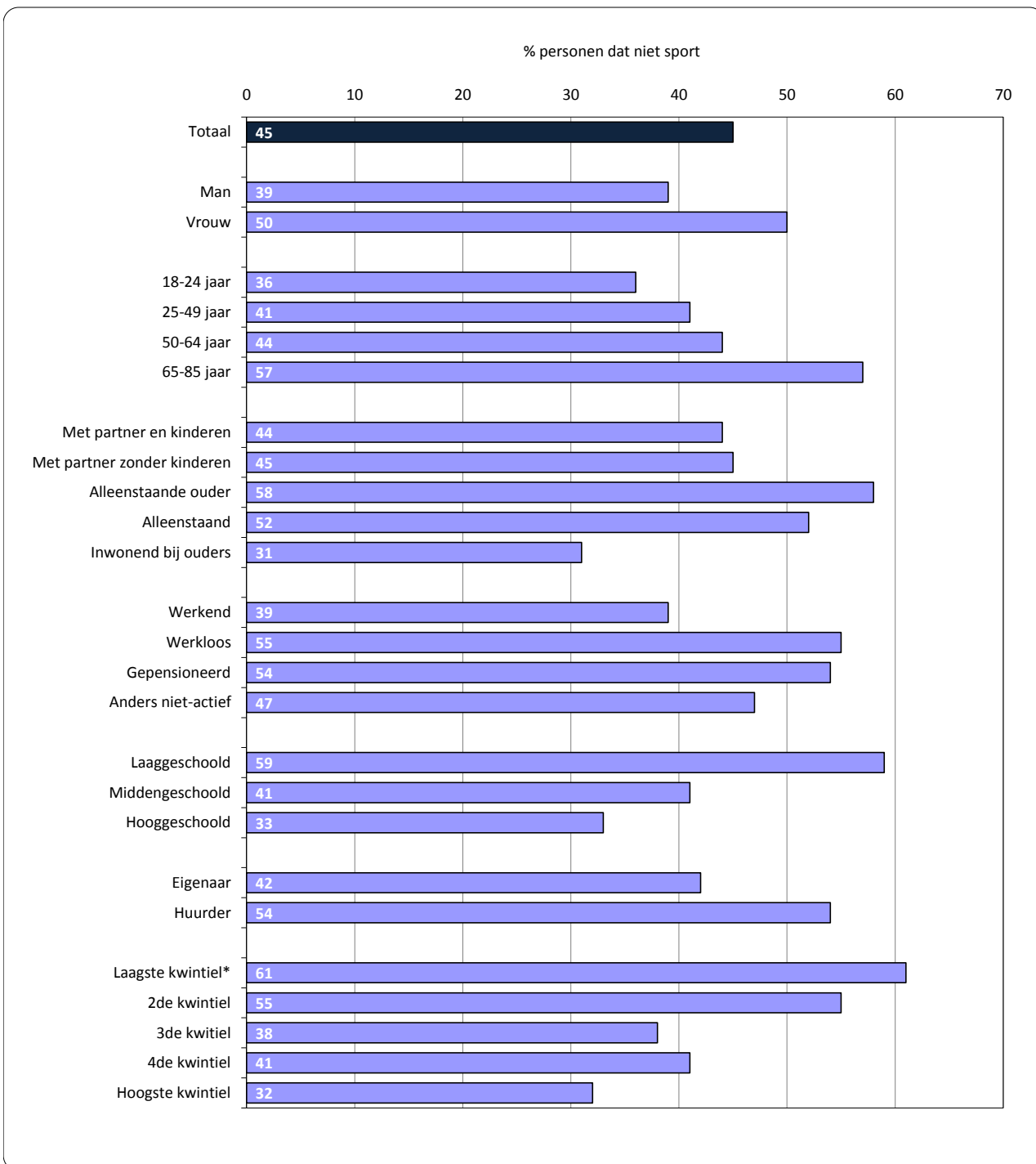
Ruimte Vlaamse Gemeenschap
Tijd 2012

BRON

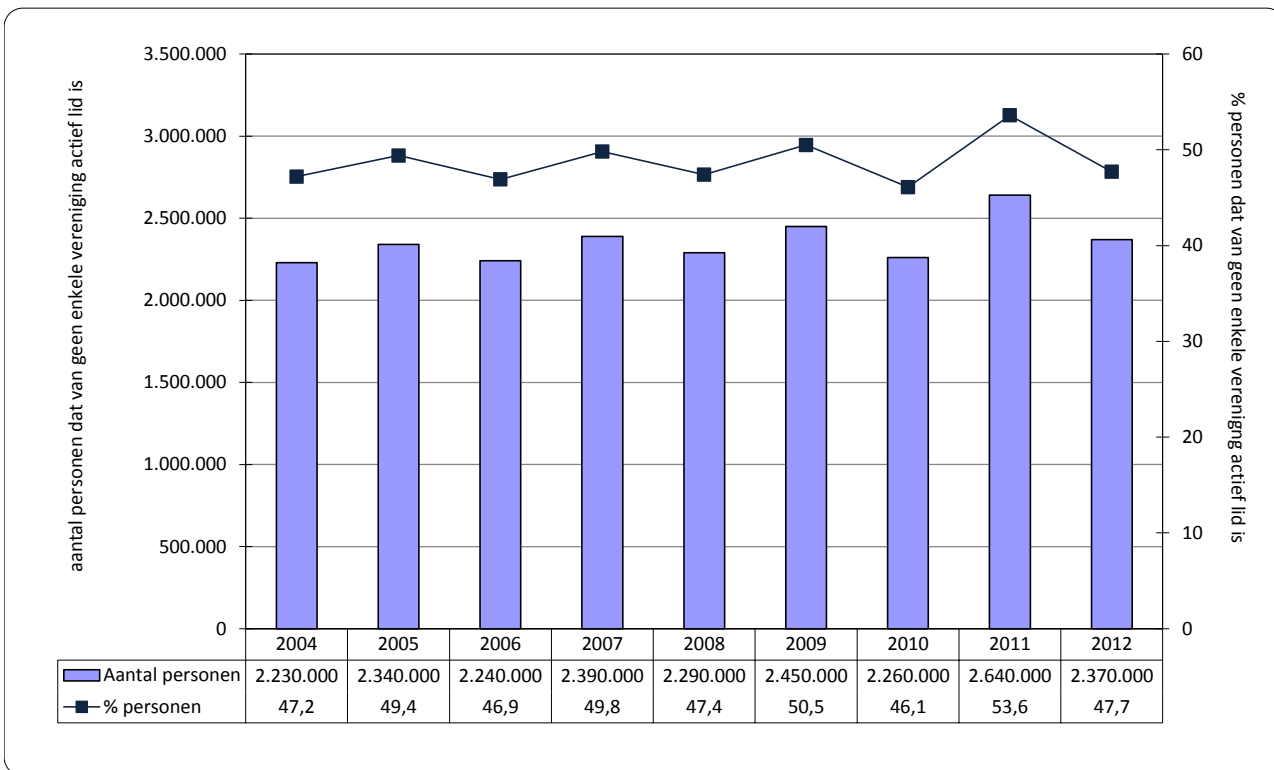
SCV-survey, Studiedienst van de Vlaamse Regering

Voor meer informatie

<http://aps.vlaanderen.be/sgml/largereeksen/2515.htm>

* Laagste kwintiel: 20% armste gezinnen; hoogste kwintiel: 20% rijkste gezinnen.

Indicator M5 Niet-participatie aan verenigingen: evolutie**Omschrijving** Percentage en aantal personen van 18 tot 85 jaar dat van geen enkele vereniging actief lid is**DIMENSIES**
Ruimte Vlaamse Gemeenschap
Tijd 2004-2012**BRON** SCV-survey, Studiedienst van de Vlaamse Regering
Voor meer informatie <http://aps.vlaanderen.be/sgml/largereksen/634.htm>**Toelichting**

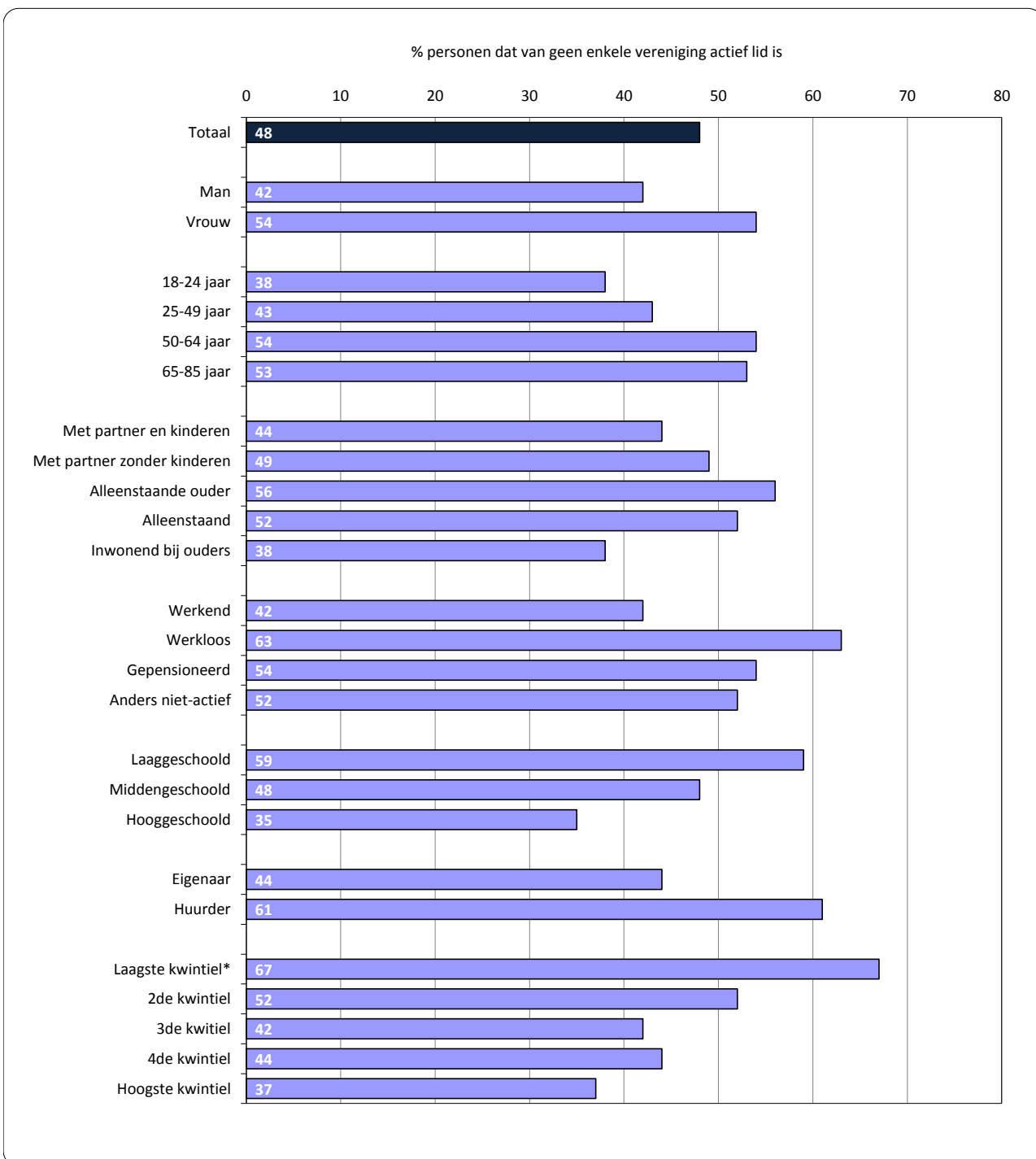
In 2012 was 48% van de Vlamingen van 18 jaar tot 85 jaar (ongeveer 2,4 miljoen personen) van geen enkele vereniging actief lid of bestuurslid. Het aandeel Vlamingen dat niet participeert aan verenigingen schommelde de voorbije jaren tussen 47% en 51%, met uitzondering van 2011.

Indicator M6**Niet-participatie aan verenigingen: situatie per bevolkingsgroep****Omschrijving**

Percentage personen van 18 tot 85 jaar dat van geen enkele vereniging actief lid is

DIMENSIES**Ruimte** Vlaamse Gemeenschap
Tijd 2012**BRON**

SCV-survey, Studiedienst van de Vlaamse Regering

Voor meer informatie<http://aps.vlaanderen.be/sgml/largereksen/634.htm>

* Laagste kwintiel: 20% armste gezinnen; hoogste kwintiel: 20% rijkste gezinnen.

Indicator M7**Risico op sociale isolatie: evolutie****Omschrijving**

Percentage en aantal personen van 18 tot 85 jaar dat minder dan wekelijks contact heeft met burens, met niet-inwonende familie of met vrienden/kennissen

DIMENSIES

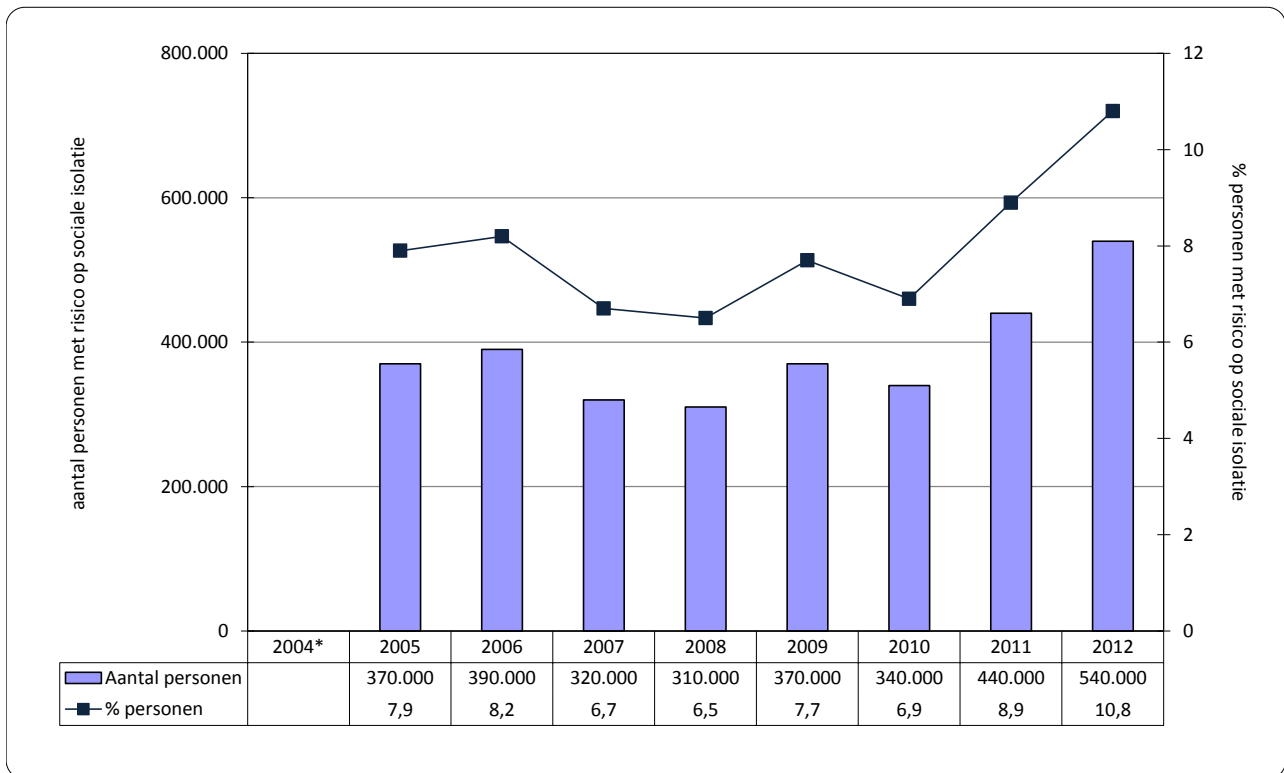
Ruimte Vlaamse Gemeenschap
Tijd 2004-2012

BRON

SCV-survey, Studiedienst van de Vlaamse Regering

Voor meer informatie

<http://aps.vlaanderen.be/sgml/largereeksen/1069.htm>

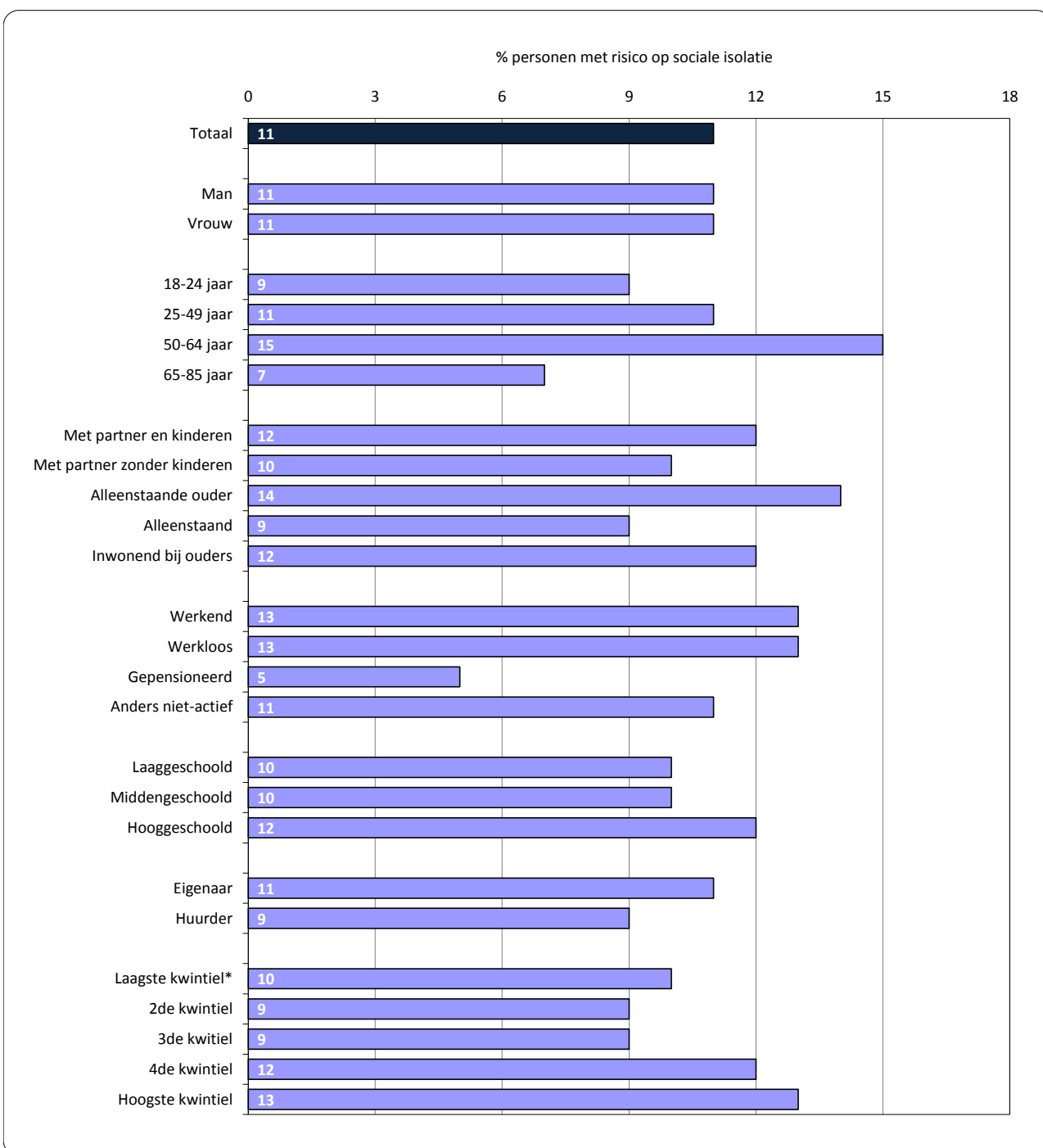

* Niet bevraagd in 2004.

Toelichting

In 2012 had 11% van de Vlamingen van 18 tot 85 jaar (ongeveer 540.000 personen) minder dan wekelijks contact met zijn of haar burens, niet-inwonende familie en/of vrienden of kennissen. Deze groep loopt een verhoogd risico op sociale isolatie. Het aandeel Vlamingen dat risico loopt op sociale isolatie is sinds 2010 opvallend gestegen.

Indicator M8	Risico op sociale isolatie: situatie per bevolkingsgroep	
Omschrijving	Percentage personen van 18 tot 85 jaar dat minder dan wekelijks contact heeft met burens, met niet-inwonende familie of met vrienden/kennissen	
DIMENSIES	Ruimte	Vlaamse Gemeenschap
	Tijd	2012
BRON	SCV-survey, Studiedienst van de Vlaamse Regering	
Voor meer informatie	http://aps.vlaanderen.be/sgml/largereksen/1069.htm	

* Laagste kwintiel: 20% armste gezinnen; hoogste kwintiel: 20% rijkste gezinnen.

Indicator M9**Geen internetgebruik: evolutie****Omschrijving**

Percentage en aantal personen van 18 tot 85 jaar dat tijdens de laatste 3 maanden geen internet heeft gebruikt

DIMENSIES

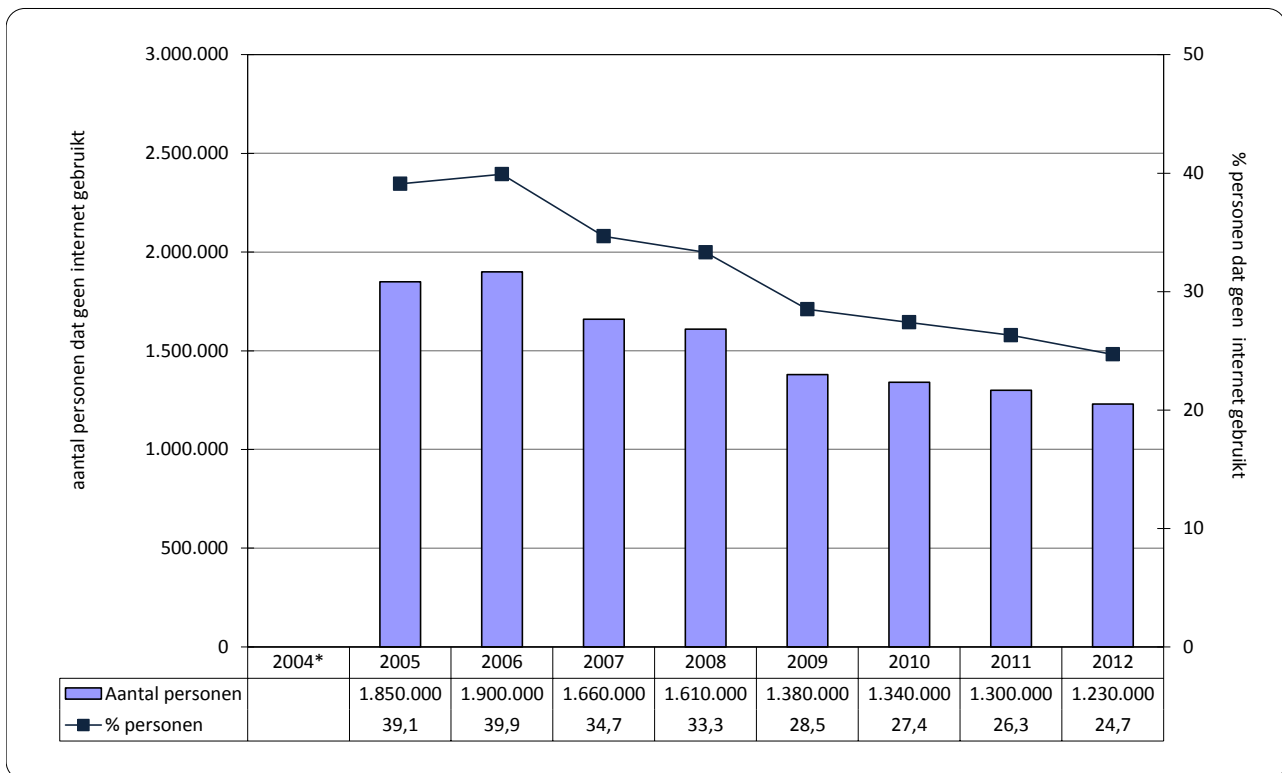
Ruimte Vlaamse Gemeenschap
Tijd 2004-2012

BRON

SCV-survey, Studiedienst van de Vlaamse Regering

Voor meer informatie

<http://aps.vlaanderen.be/sgml/largereksen/2915.htm>

* Niet bevraagd in 2004.

Toelichting

In 2012 had 25% van de Vlamingen van 18 tot 85 jaar en ouder (ongeveer 1,2 miljoen personen) in de laatste 3 maanden voor de bevraging geen gebruik gemaakt van het internet. Het aandeel niet-internetgebruikers neemt de voorbije jaren duidelijk af.

Indicator M10**Geen internetgebruik: situatie per bevolkingsgroep****Omschrijving**

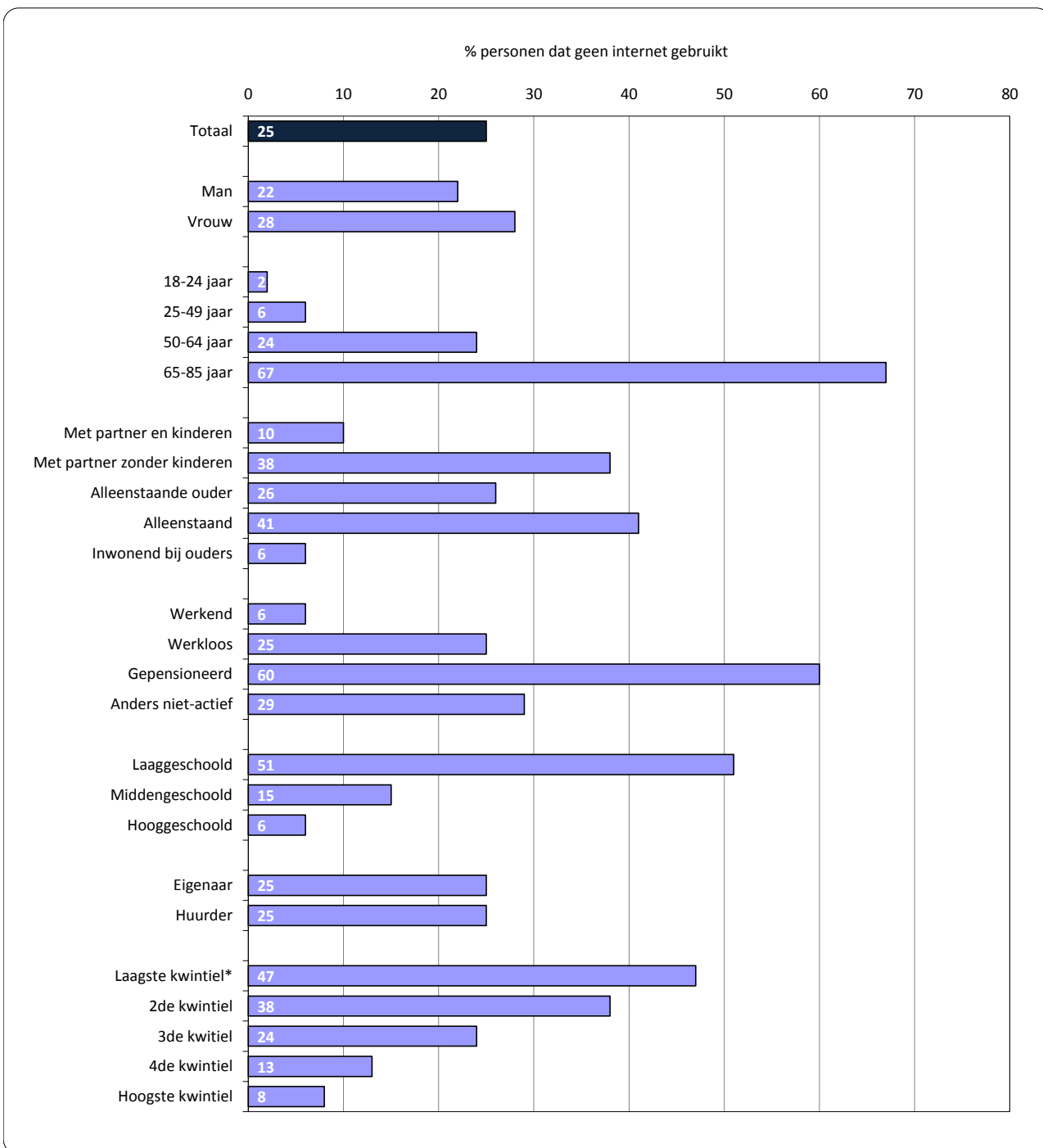
Percentage personen van 18 tot 85 jaar dat tijdens de laatste 3 maanden geen internet heeft gebruikt

DIMENSIES

Ruimte Vlaamse Gemeenschap
Tijd 2012

BRON

SCV-survey, Studiedienst van de Vlaamse Regering

Voor meer informatie<http://aps.vlaanderen.be/sgml/largereksen/2915.htm>

* Laagste kwintiel: 20% armste gezinnen; hoogste kwintiel: 20% rijkste gezinnen.

Indicator K1**Kinderen onder de armoederisicodrempel: evolutie****Omschrijving**

Percentage en aantal personen van 0 tot 17 jaar met een gestandaardiseerd beschikbaar huishoudinkomen onder de Belgische armoederisicodrempel na sociale transfers

DIMENSIES

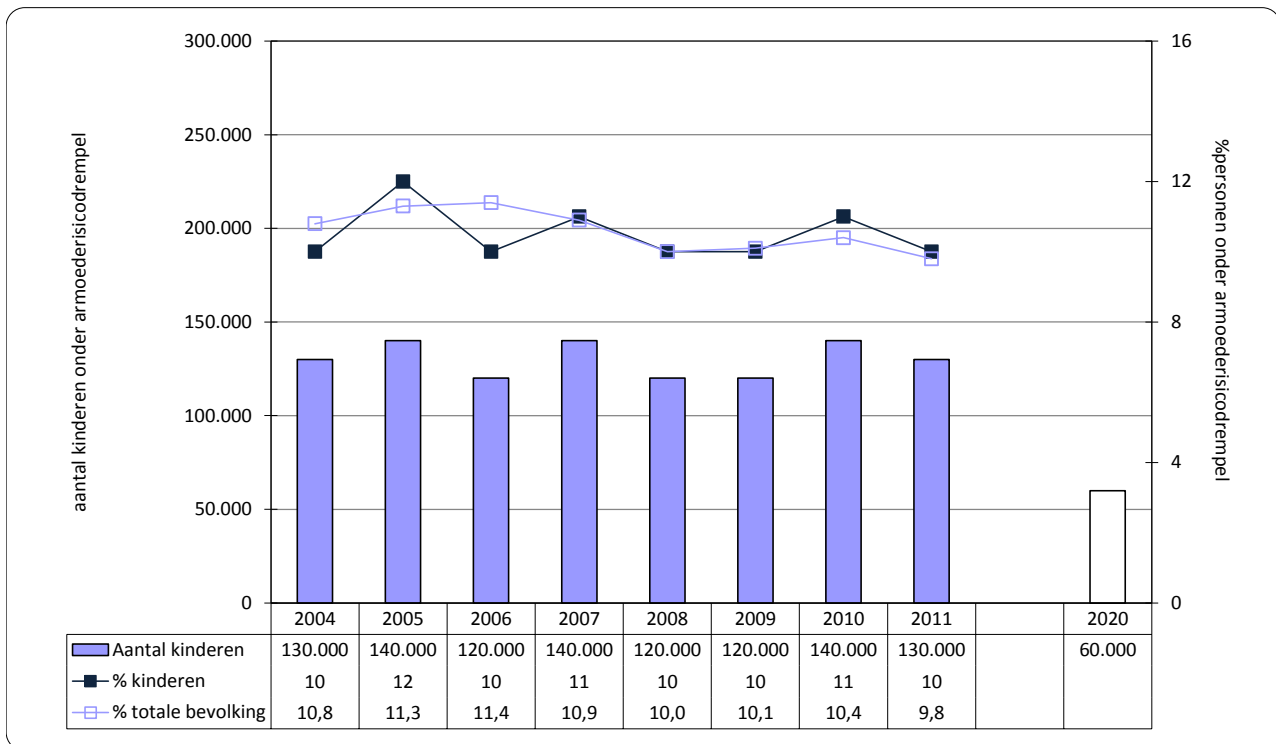
Ruimte Vlaams Gewest
Tijd 2004-2011, doelstelling 2020

BRON

EU-SILC, Algemene Directie Statistiek

Voor meer informatie

<http://aps.vlaanderen.be/sgml/largereeksen/1319.htm>

Toelichting

In 2011 leefde 10% van de Vlaamse kinderen van 0 tot 17 jaar in een gezin met een huishoudinkomen onder de armoederisicodrempel. Dat komt overeen met ongeveer 130.000 kinderen. Dat aandeel schommelt de voorbije jaren tussen 10% en 11%.

In het Vlaamse Hervormingsprogramma voor de EU2020-strategie heeft de Vlaamse Regering er zich toe verbonden om het aantal kinderen in een gezin met een inkomen onder de armoederisicodrempel tussen 2008 en 2020 met 50% te verminderen. Dat betekent dat in 2020 het aantal kinderen met een huishoudinkomen onder de armoederisicodrempel gedaald moet zijn tot maximaal 60.000 kinderen.

Indicator K2

Kinderen onder de armoederisicodrempel: situatie per groep

Omschrijving

Percentage en aantal kinderen (0 tot 17 jaar) met een gestandaardiseerd beschikbaar huishoudinkomen onder de Belgische armoederisicodrempel na sociale transfers

DIMENSIES

Ruimte Vlaams Gewest
Tijd 2009-2011

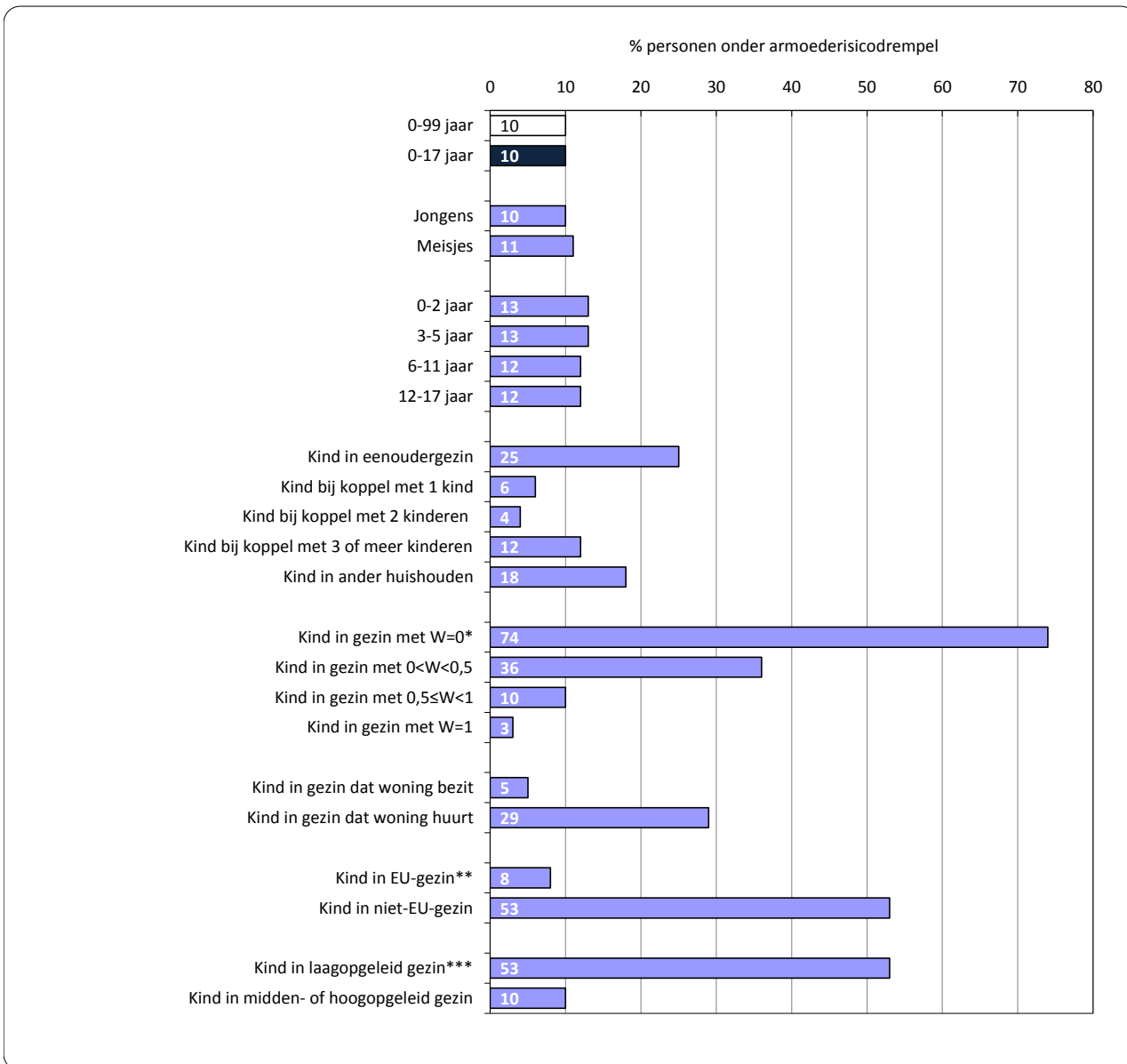
BRON

Gepoolde dataset EU-SILC 2009-2011, Algemene Directie Statistiek (berekeningen SVR)

Voor meer informatie

<http://aps.vlaanderen.be/sgml/largereeksen/1319.htm>

% kinderen onder de armoederisicodrempel

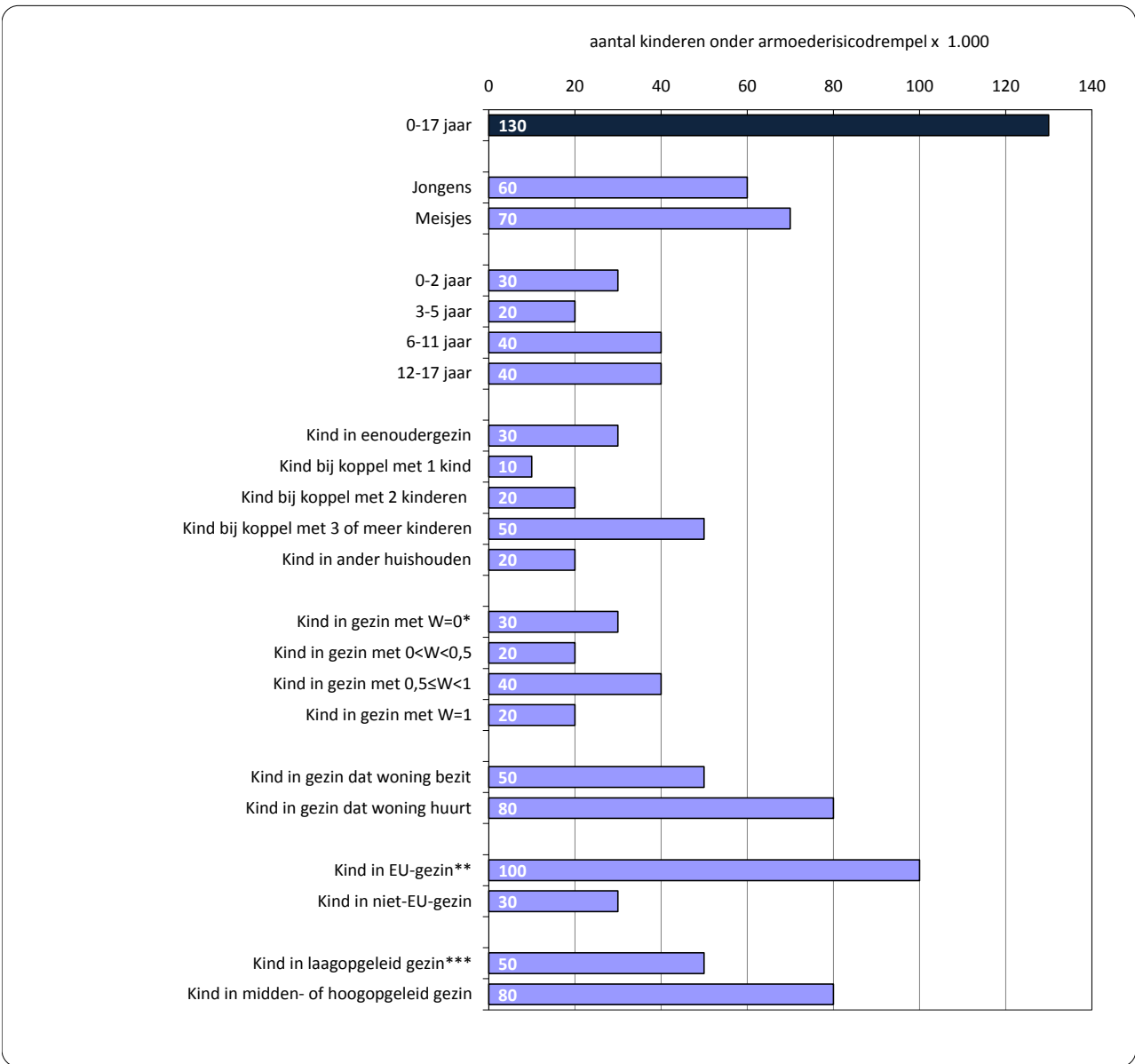

* Werkintensiteit (W): het aantal werkelijk gewerkte maanden in een jaar door de volwassen leden van het huishouden ten opzichte van het aantal maanden dat de volwassen leden zouden kunnen werken.

** Kind in EU-gezin: alle volwassen leden van het gezin hebben EU-nationaliteit; kind in niet-EU-gezin: minstens 1 volwassene heeft nationaliteit van buiten de EU.

*** Kind in laagopgeleid gezin: geen van de volwassen leden van het gezin heeft een diploma hoger secundair onderwijs.

Aantal kinderen onder de armoederisicodrempel

* Werkintensiteit (W): het aantal werkelijk gewerkte maanden in een jaar door de volwassen leden van het huishouden ten opzichte van het aantal maanden dat de volwassen leden zouden kunnen werken.

** Kind in EU-gezin: alle volwassen leden van het gezin hebben EU-nationaliteit; kind in niet-EU-gezin: minstens 1 volwassene heeft nationaliteit van buiten de EU.

*** Kind in laagopgeleid gezin: geen van de volwassen leden van het gezin heeft een diploma hoger secundair onderwijs.

Toelichting

Om een opdeling te kunnen maken binnen de groep kinderen naar onder meer leeftijd, huishoudsamenstelling, werkintensiteit van het huishouden en nationaliteit en opleidingsniveau van de ouders, wordt gebruik gemaakt van een dataset waarin de 3 meeste recente edities van de EU-SILC-survey (EU-SILC 2009, EU-SILC 2010 en EU-SILC 2011) werden samengevoegd. Dit verhoogt het aantal kinderen opgenomen in de steekproef en vergroot zo de betrouwbaarheid van de resultaten voor kleinere subgroepen.

Indicator K3**Kinderen onder de armoederisicodrempel: Europese vergelijking****Omschrijving**

Percentage personen van 0 tot 17 jaar met een gestandaardiseerd beschikbaar huishoudinkomen onder de nationale armoederisicodrempel

DIMENSIES

Ruimte Vlaams Gewest en 27 lidstaten van de Europese Unie

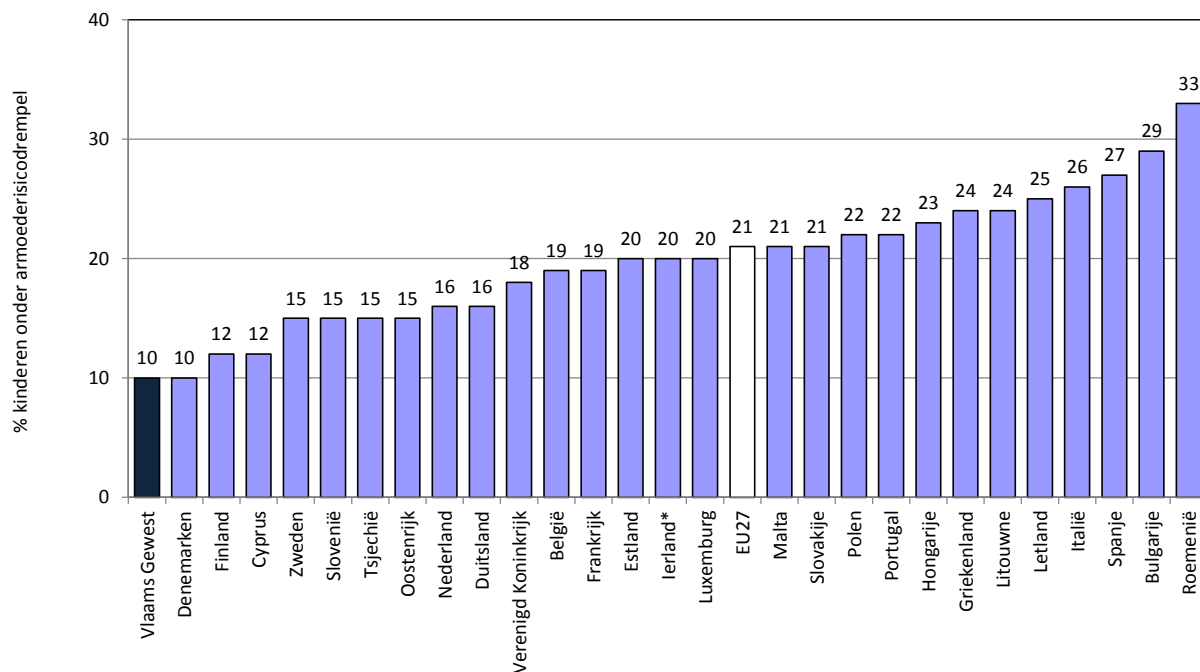
Tijd 2011

BRON

EU-SILC, Eurostat en Algemene Directie Statistiek

Voor meer informatie

<http://aps.vlaanderen.be/sgml/largereeksen/1319.htm>

* Cijfer voor 2010.

Indicator K4**Diepte van de inkomensarmoede bij kinderen****Omschrijving**

Percentage kinderen (0 tot 17 jaar) en percentage in de totale bevolking (0 tot 99 jaar) met een gestandaardiseerd beschikbaar huishoudinkomen onder 40%, 50% en 70% van het nationaal mediaan gestandaardiseerd huishoudinkomen na sociale transfers

DIMENSIES

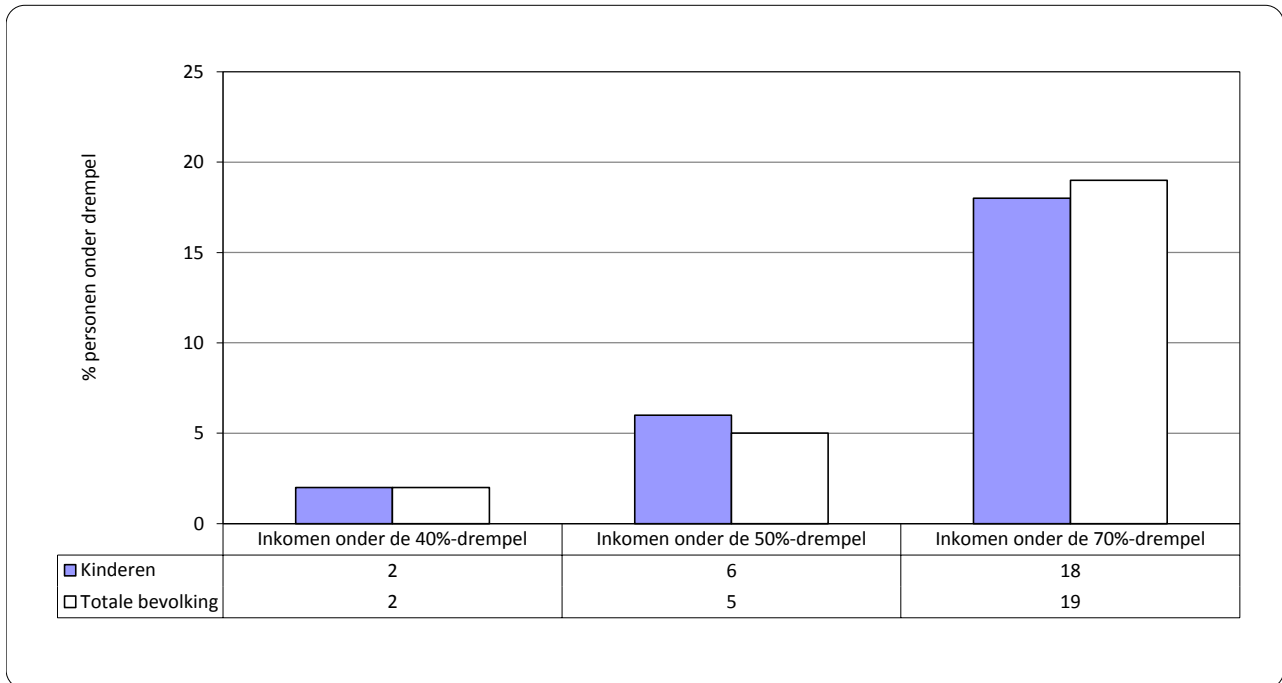
Ruimte Vlaams Gewest
Tijd 2011

BRON

EU-SILC, Algemene Directie Statistiek

Voor meer informatie

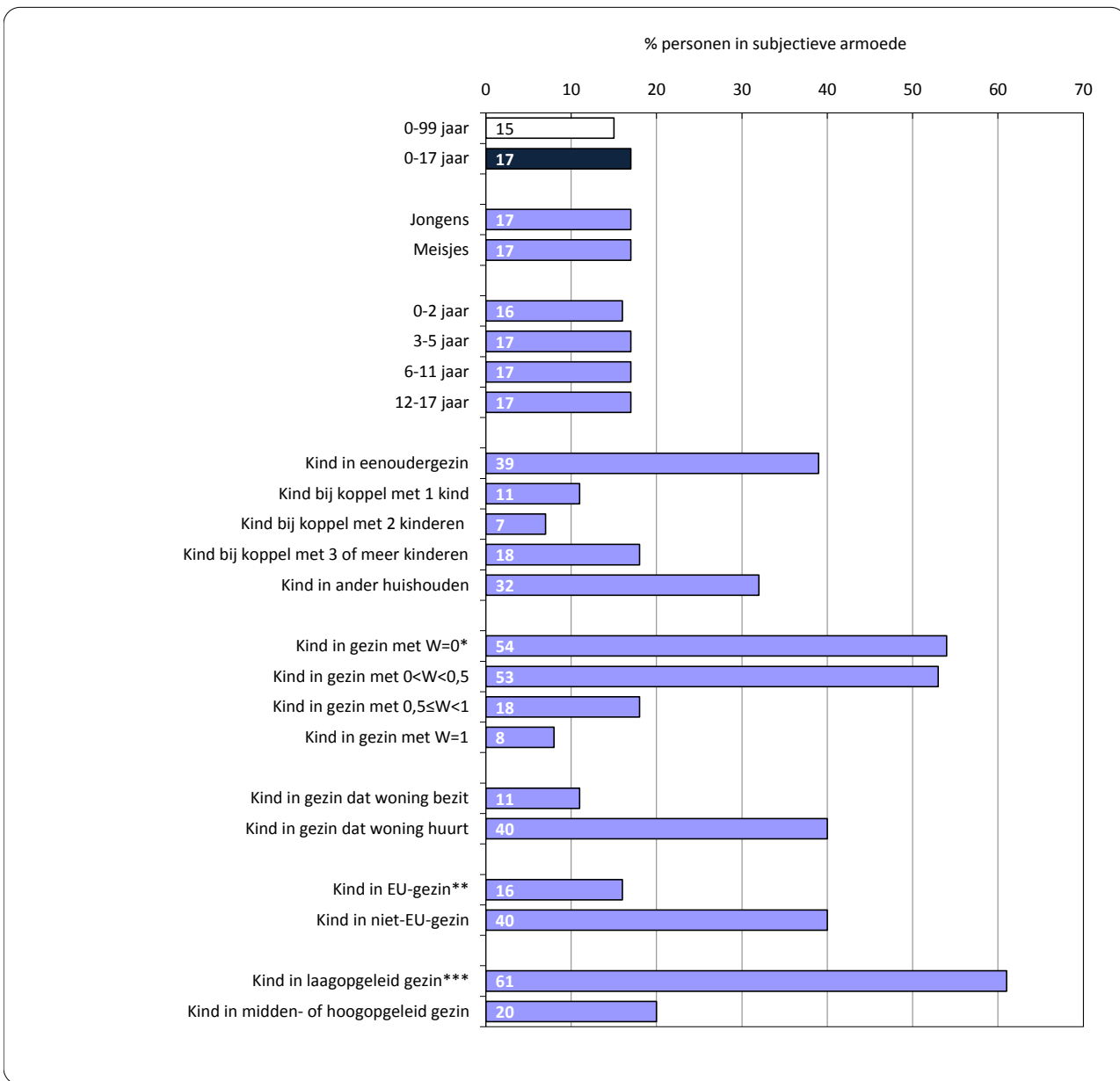
<http://aps.vlaanderen.be/sgml/largereksen/1319.htm>

Toelichting

Om zicht te krijgen op de spreiding van de inkomens rond de armoederisicodrempel en dus de diepte van de inkomensarmoede kan men de hoogte van de armoederisicodrempel (normaal 60% van het nationaal mediaaninkomen) laten variëren. In 2011 bleek 18% van de Vlaamse kinderen te leven in een gezin met een inkomen lager dan 70% van het nationaal mediaaninkomen, 6% over een inkomen lager dan 50% van het mediaaninkomen en 2% lager dan 40% van het mediaaninkomen. Die aandelen wijken weinig of niet af van de situatie van de totale bevolking.

Indicator K5	Kinderen in subjectieve armoede
Omschrijving	Percentage en aantal kinderen (0 tot 17 jaar) dat leeft in een huishouden dat volgens de referentiepersoon (zeer) moeilijk rondkomt met het beschikbare inkomen
DIMENSIES	Ruimte Vlaams Gewest Tijd 2009-2011
BRON	Gepoolde dataset EU-SILC 2009-2011, Algemene Directie Statistiek (berekeningen SVR)
Voor meer informatie	http://aps.vlaanderen.be/sgml/largereeksen/1319.htm

% kinderen in subjectieve armoede

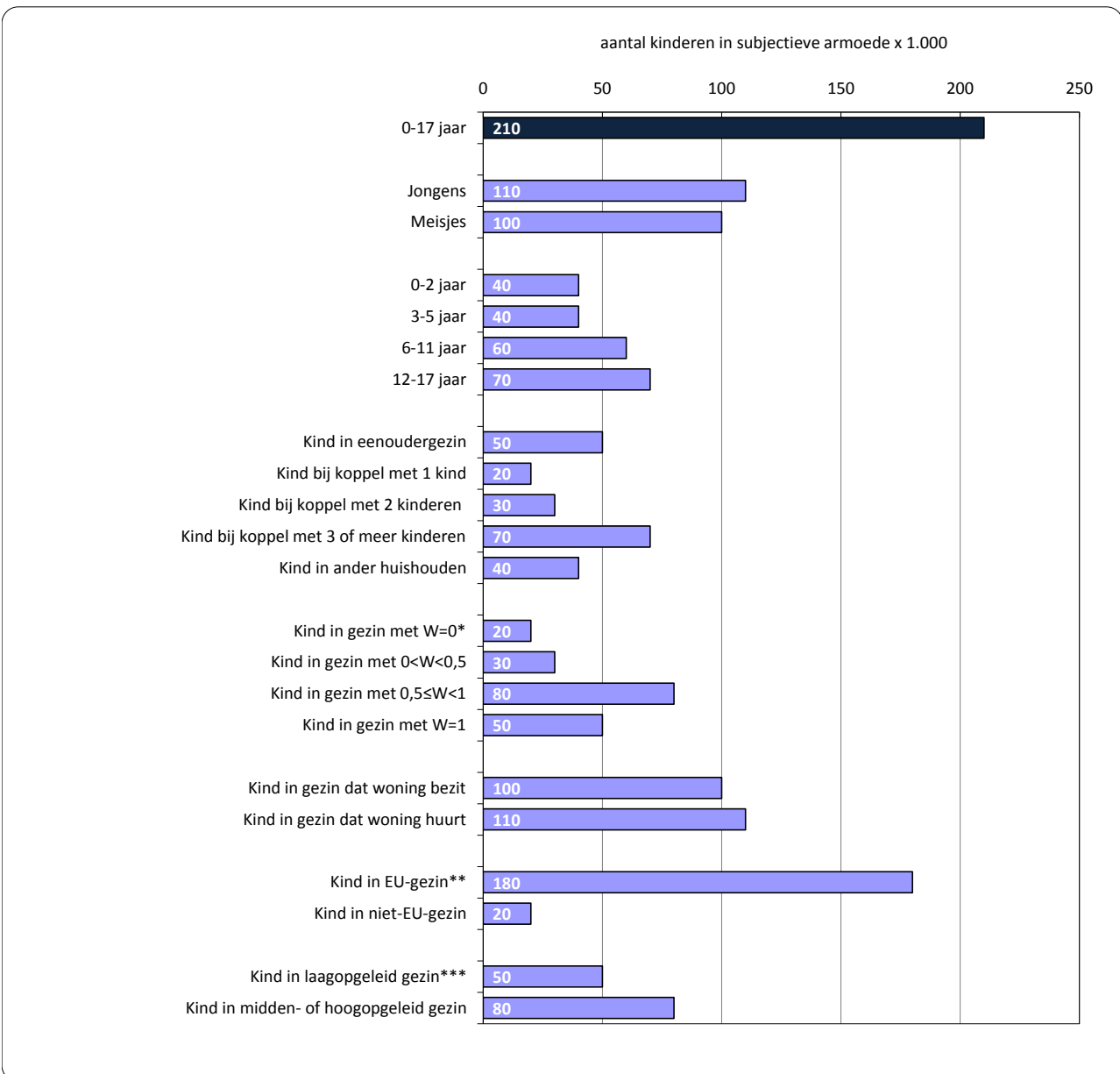

* Werkintensiteit (W): het aantal werkelijk gewerkte maanden in een jaar door de volwassen leden van het huishouden ten opzichte van het aantal maanden dat de volwassen leden zouden kunnen werken.

** Kind in EU-gezin: alle volwassen leden van het gezin hebben EU-nationaliteit; kind in niet-EU-gezin: minstens 1 volwassene heeft nationaliteit van buiten de EU.

*** Kind in laagopgeleid gezin: geen van de volwassen leden van het gezin heeft een diploma hoger secundair onderwijs.

Aantal kinderen in subjectieve armoede

* Werkintensiteit (W): het aantal werkelijk gewerkte maanden in een jaar door de volwassen leden van het huishouden ten opzichte van het aantal maanden dat de volwassen leden zouden kunnen werken.

** Kind in EU-gezin: alle volwassen leden van het gezin hebben EU-nationaliteit; kind in niet-EU-gezin: minstens 1 volwassene heeft nationaliteit van buiten de EU.

*** Kind in laagopgeleid gezin: geen van de volwassen leden van het gezin heeft een diploma hoger secundair onderwijs.

Toelichting

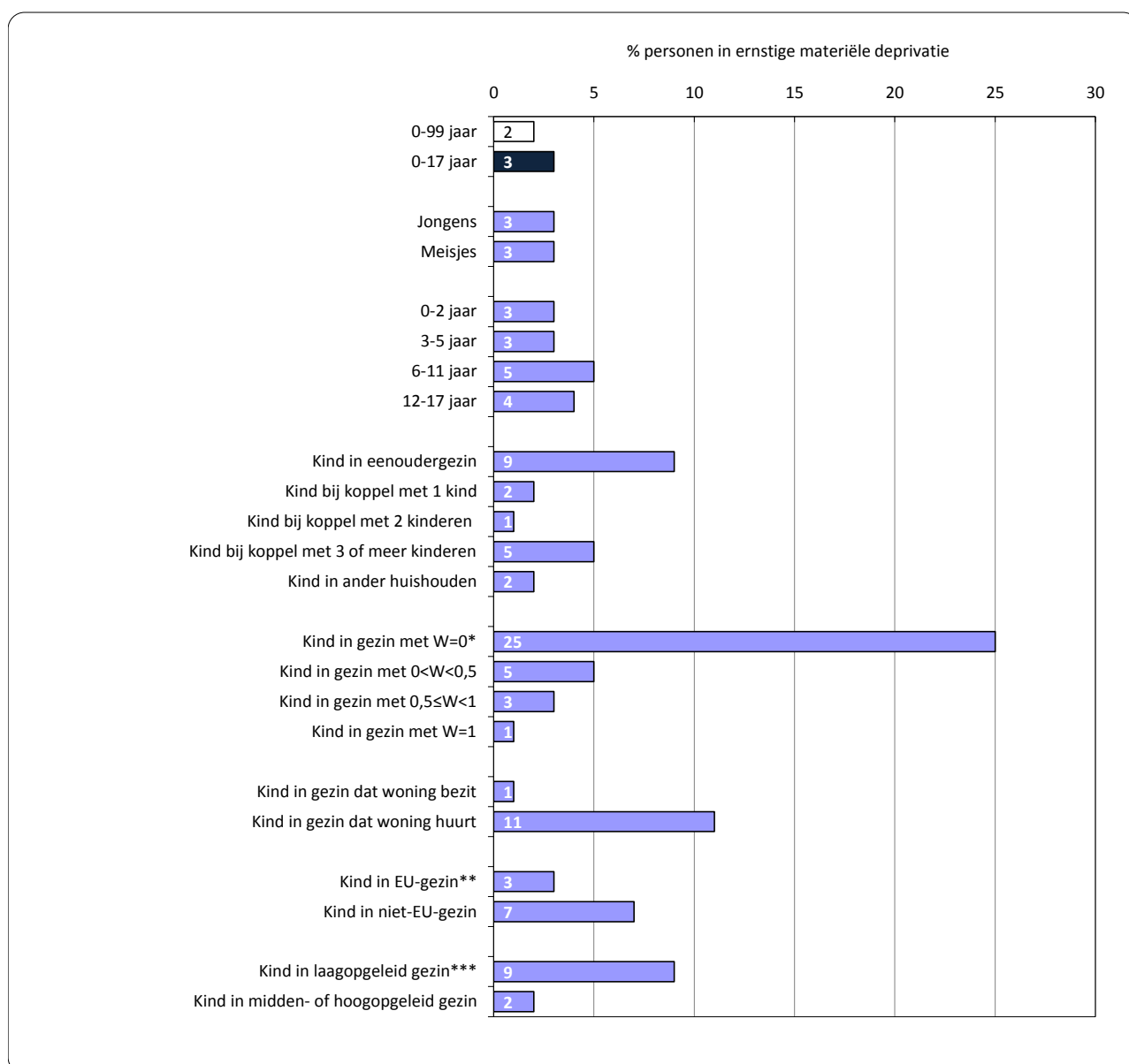
Om een opdeling te kunnen maken binnen de groep kinderen naar onder meer leeftijd, huishoudsamenstelling, werkintensiteit van het huishouden en nationaliteit en opleidingsniveau van de ouders, wordt gebruik gemaakt van een dataset waarin de 3 meeste recente edities van de EU-SILC-survey (EU-SILC 2009, EU-SILC 2010 en EU-SILC 2011) werden samengevoegd. Dat verhoogt het aantal kinderen opgenomen in de steekproef en vergroot zo de betrouwbaarheid van de resultaten voor kleinere subgroepen.

Indicator K6**Kinderen in ernstige materiële deprivatie****Omschrijving**

Percentage en aantal kinderen (0 tot 17 jaar) dat leeft in een huishouden dat minstens 4 van volgende 9 items mist omwille van financiële redenen: 1 week vakantie per jaar, een maaltijd met vis, vlees, kip of vegetarisch alternatief om de 2 dagen, een wasmachine, een kleuren-tv, een telefoon, een auto, de rekeningen voor huur, hypotheek, nutsvoorzieningen of andere aankopen kunnen betalen, het huis degelijk kunnen verwarmen, beperkte onverwachte financiële uitgave (850 euro) kunnen doen

DIMENSIES**Ruimte** Vlaams Gewest**Tijd** 2009-2011**BRON**

Gepoolde dataset EU-SILC 2009-2011, Algemene Directie Statistiek (berekeningen SVR)

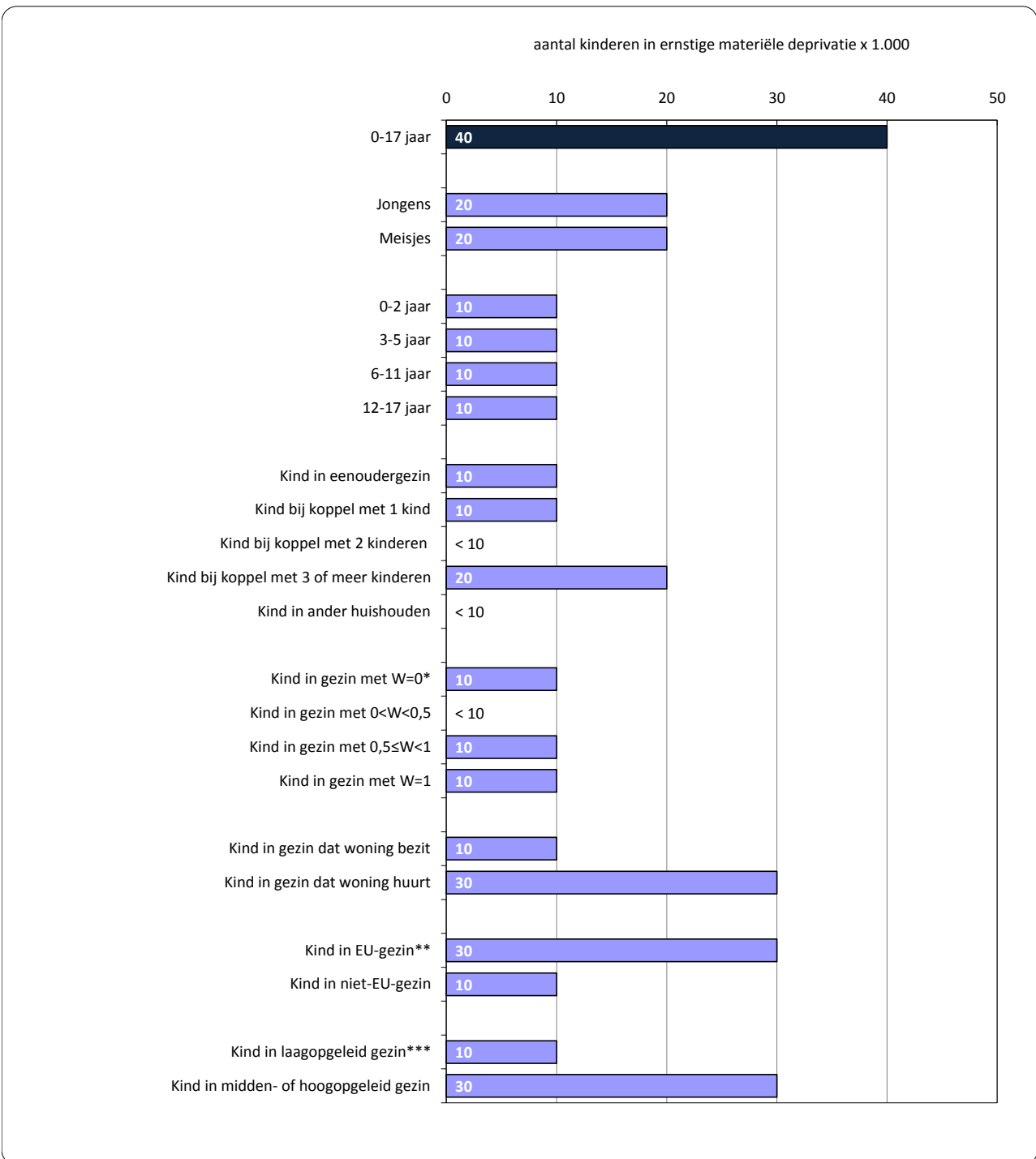
Voor meer informatie<http://aps.vlaanderen.be/sgml/largereksen/1319.htm>**% kinderen in ernstige materiële deprivatie**

* Werkintensiteit (W): het aantal werkelijk gewerkte maanden in een jaar door de volwassen leden van het huishouden ten opzichte van het aantal maanden dat de volwassen leden zouden kunnen werken.

** Kind in EU-gezin: alle volwassen leden van het gezin hebben EU-nationaliteit; kind in niet-EU-gezin: minstens 1 volwassene heeft nationaliteit van buiten de EU.

*** Kind in laagopgeleid gezin: geen van de volwassen leden van het gezin heeft een diploma hoger secundair onderwijs.

Aantal kinderen in ernstige materiële deprivatie

* Werkintensiteit (W): het aantal werkelijk gewerkte maanden in een jaar door de volwassen leden van het huishouden ten opzichte van het aantal maanden dat de volwassen leden zouden kunnen werken.

** Kind in EU-gezin: alle volwassen leden van het gezin hebben EU-nationaliteit; kind in niet-EU-gezin: minstens 1 volwassene heeft nationaliteit van buiten de EU.

*** Kind in laagopgeleid gezin: geen van de volwassen leden van het gezin heeft een diploma hoger secundair onderwijs.

Toelichting

Om een opdeling te kunnen maken binnen de groep kinderen naar onder meer leeftijd, huishoudsamenstelling, werkintensiteit van het huishouden en nationaliteit en opleidingsniveau van de ouders, wordt gebruik gemaakt van een dataset waarin de 3 meeste recente edities van de EU-SILC-survey (EU-SILC 2009, EU-SILC 2010 en EU-SILC 2011) werden samengevoegd. Dat verhoogt het aantal kinderen opgenomen in de steekproef en vergroot zo de betrouwbaarheid van de resultaten voor kleinere subgroepen.

Indicator K7**Kinderen in ernstige materiële deprivatie: score op afzonderlijke items****Omschrijving**

Percentage en aantal personen van 0 tot 17 jaar dat leeft in een huishouden:

1. dat zich per jaar geen week vakantie buitenshuis kan veroorloven
2. dat zich geen maaltijd met vlees, kip, vis of vegetarisch alternatief kan veroorloven om de 2 dagen
3. dat niet beschikt over een wasmachine omwille van financiële redenen
4. dat niet beschikt over een kleuren-tv omwille van financiële redenen
5. dat niet beschikt over een telefoon omwille van financiële redenen
6. dat niet beschikt over een auto omwille van financiële redenen
7. dat tijdens het afgelopen jaar minstens 1 achterstallige betaling had inzake hypotheek/huur, nutsvoorzieningen (gas, elektriciteit, water) en leningen (aankopen op afbetaling of andere leningen)
8. dat het huis niet degelijk kan verwarmen omwille van financiële redenen
9. dat een onverwachte noodzakelijke uitgave (850 euro) niet uit eigen middelen kan betalen

DIMENSIES

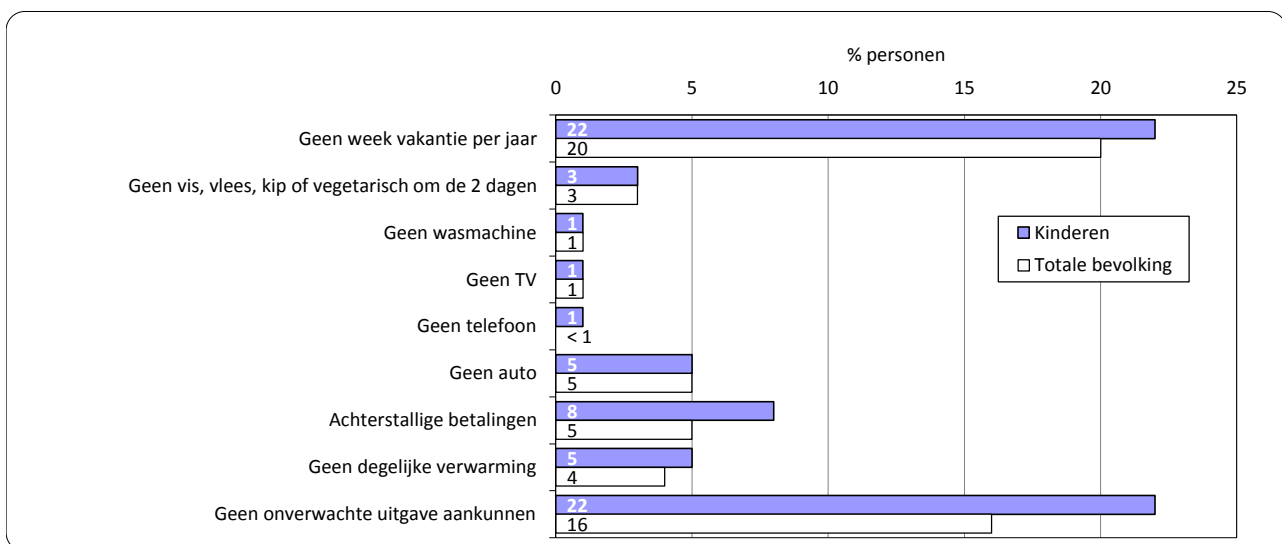
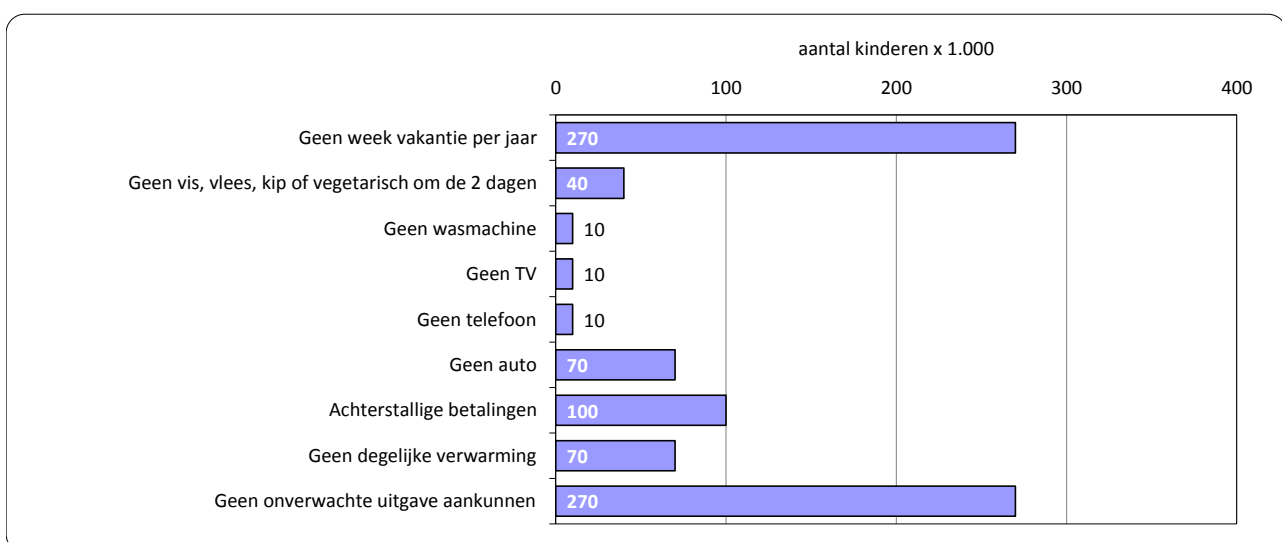
Ruimte Vlaams Gewest
Tijd 2011

BRON

EU-SILC, Algemene Directie Statistiek

Voor meer informatie

<http://aps.vlaanderen.be/sgml/largereeksen/1319.htm>

Percentage kinderen**Aantal kinderen**

Indicator K8**Kinderen in een gezin met te zware woonkost****Omschrijving**

Percentage en aantal kinderen (0 tot 17 jaar) dat leeft in een huishouden waar de totale woonkost (huur of aflossing van de lening, verzekering, taksen, onderhoud en nutsvoorzieningen) meer dan 40% bedraagt van het beschikbare huishoudinkomen

DIMENSIES

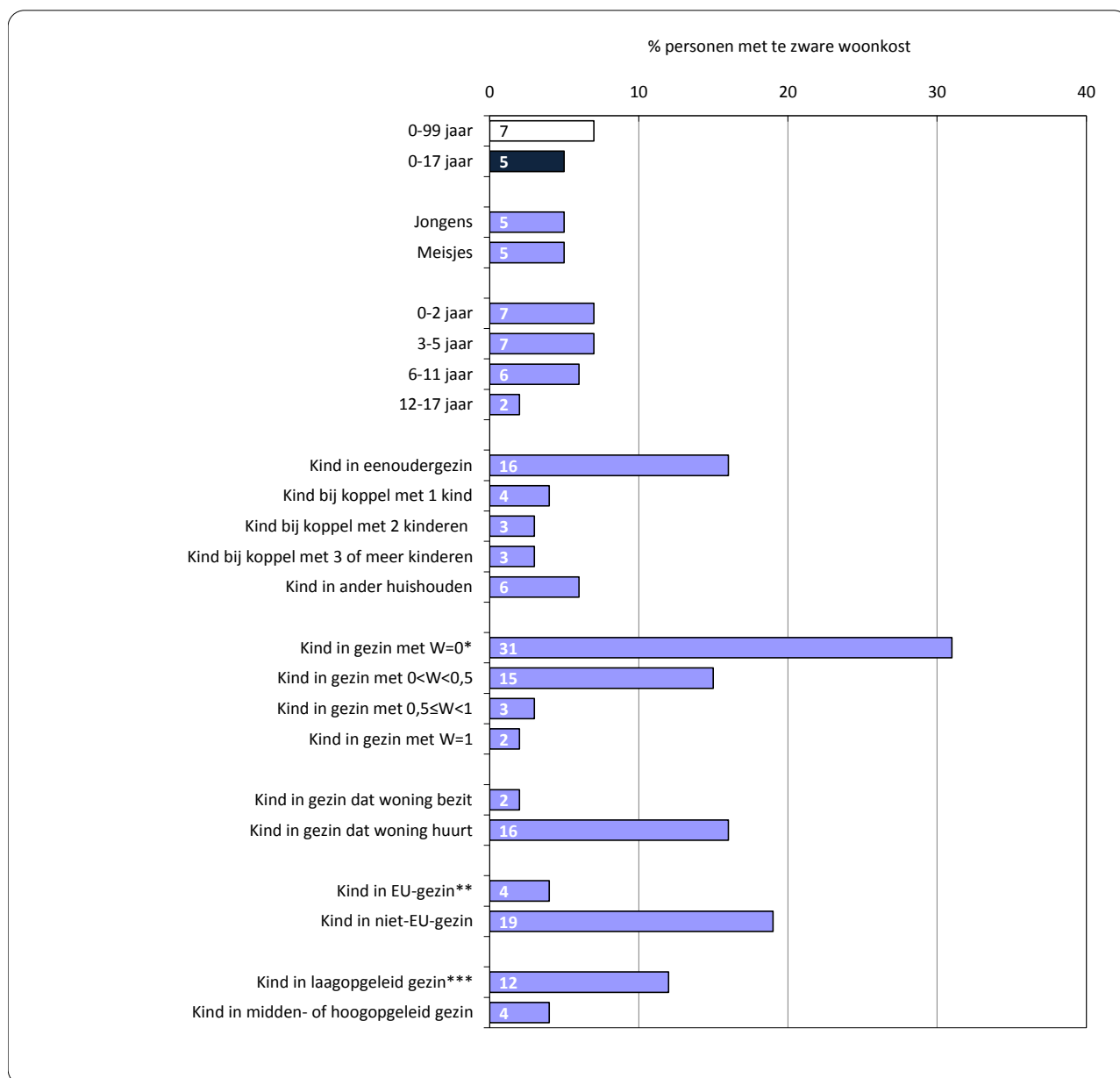
Ruimte Vlaams Gewest
Tijd 2009-2011

BRON

Gepoolde dataset EU-SILC 2009-2011, Algemene Directie Statistiek (berekeningen SVR)

Voor meer informatie

<http://aps.vlaanderen.be/sgml/largereeksen/1319.htm>

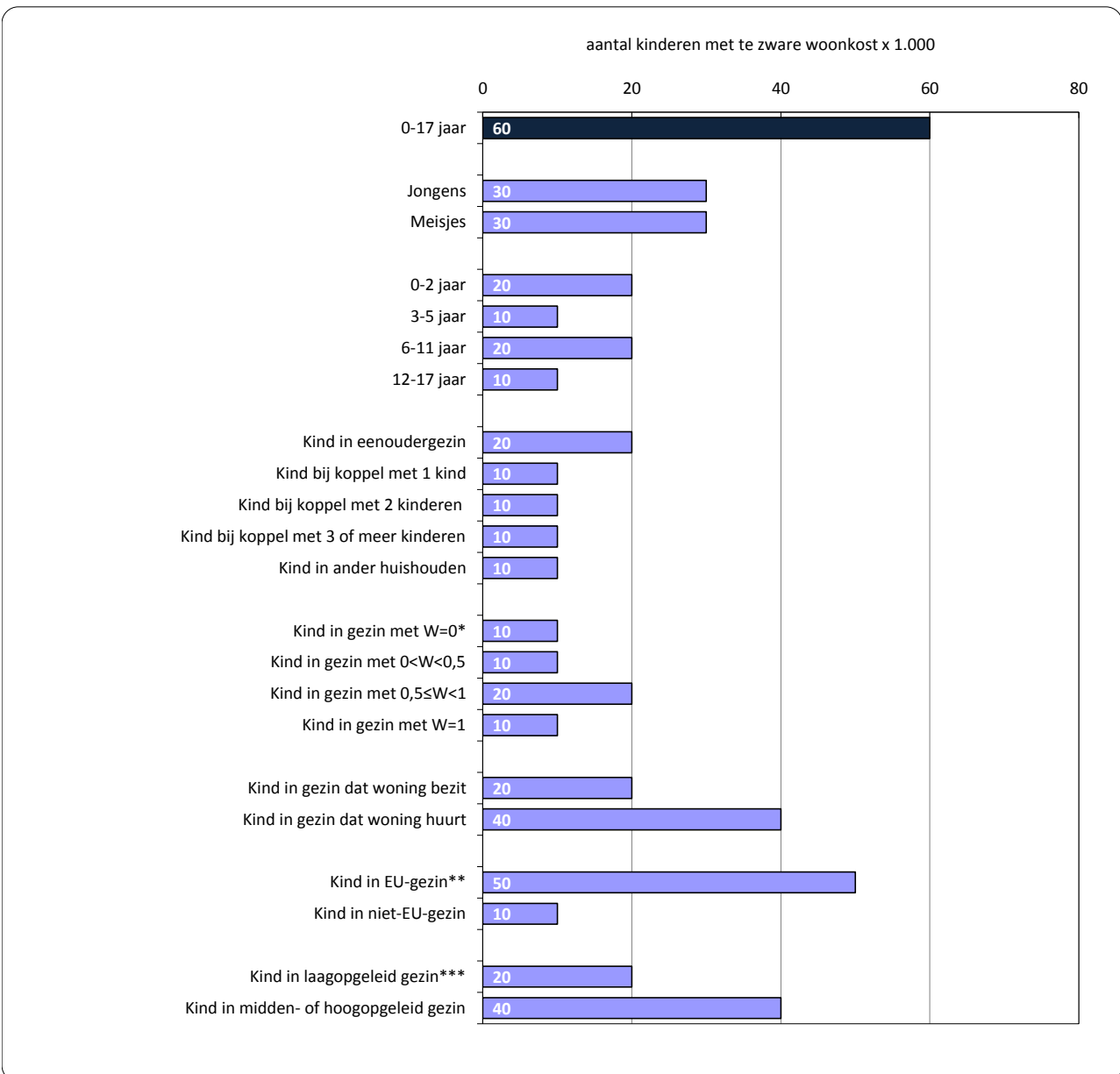
% kinderen met te zware woonkost

* Werkintensiteit (W): het aantal werkelijk gewerkte maanden in een jaar door de volwassen leden van het huishouden ten opzichte van het aantal maanden dat de volwassen leden zouden kunnen werken.

** Kind in EU-gezin: alle volwassen leden van het gezin hebben EU-nationaliteit; kind in niet-EU-gezin: minstens 1 volwassene heeft nationaliteit van buiten de EU.

*** Kind in laagopgeleid gezin: geen van de volwassen leden van het gezin heeft een diploma hoger secundair onderwijs.

Aantal kinderen met te zware woonkost

* Werkintensiteit (W): het aantal werkelijk gewerkte maanden in een jaar door de volwassen leden van het huishouden ten opzichte van het aantal maanden dat de volwassen leden zouden kunnen werken.

** Kind in EU-gezin: alle volwassen leden van het gezin hebben EU-nationaliteit; kind in niet-EU-gezin: minstens 1 volwassene heeft nationaliteit van buiten de EU.

*** Kind in laagopgeleid gezin: geen van de volwassen leden van het gezin heeft een diploma hoger secundair onderwijs.

Toelichting

Om een opdeling te kunnen maken binnen de groep kinderen naar onder meer leeftijd, huishoudsamenstelling, werkintensiteit van het huishouden en nationaliteit en opleidingsniveau van de ouders, wordt gebruik gemaakt van een dataset waarin de 3 meeste recente edities van de EU-SILC-survey (EU-SILC 2009, EU-SILC 2010 en EU-SILC 2011) werden samengevoegd. Dit verhoogt het aantal kinderen opgenomen in de steekproef en vergroot zo de betrouwbaarheid van de resultaten voor kleinere subgroepen.

Indicator K9**Kinderen met slechte woningkwaliteit****Omschrijving**

Percentage en aantal kinderen (0 tot 17 jaar) dat leeft in een huis met één of meerdere van volgende problemen: gebrek aan elementair comfort (bad of douche, warm stromend water, een toilet met waterspoeling in de woning zelf), gebrek aan ruimte (minder dan 1 kamer per lid van het gezin), minstens 1 van 4 mogelijke structurele problemen (lekkend dak, geen adequate verwarming, schimmel en vocht, rottende ramen en deuren)

DIMENSIES

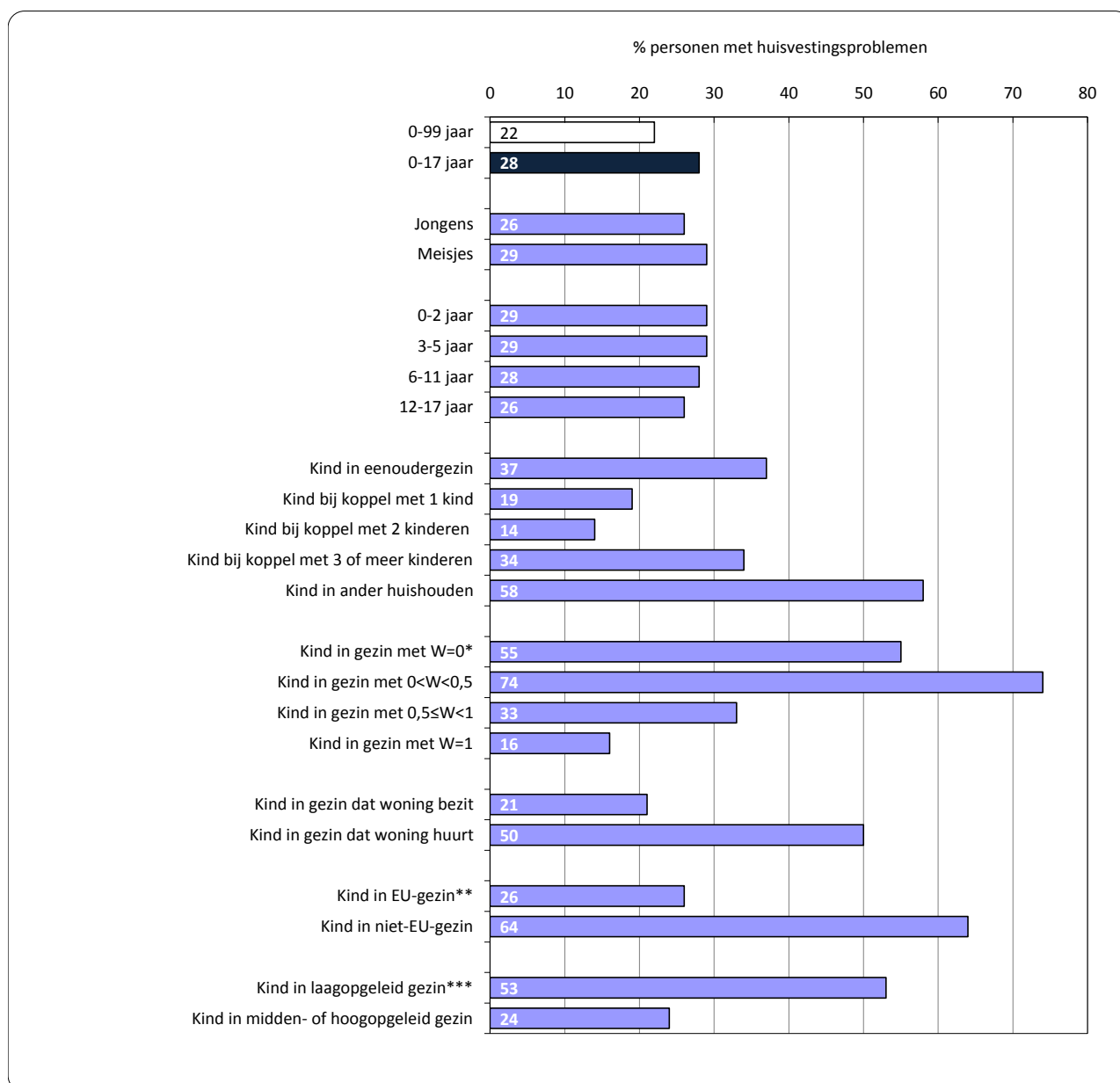
Ruimte Vlaams Gewest
Tijd 2009-2011

BRON

Gepoolde dataset EU-SILC 2009-2011, Algemene Directie Statistiek (berekeningen SVR)

Voor meer informatie

<http://aps.vlaanderen.be/sgml/largereksen/1319.htm>

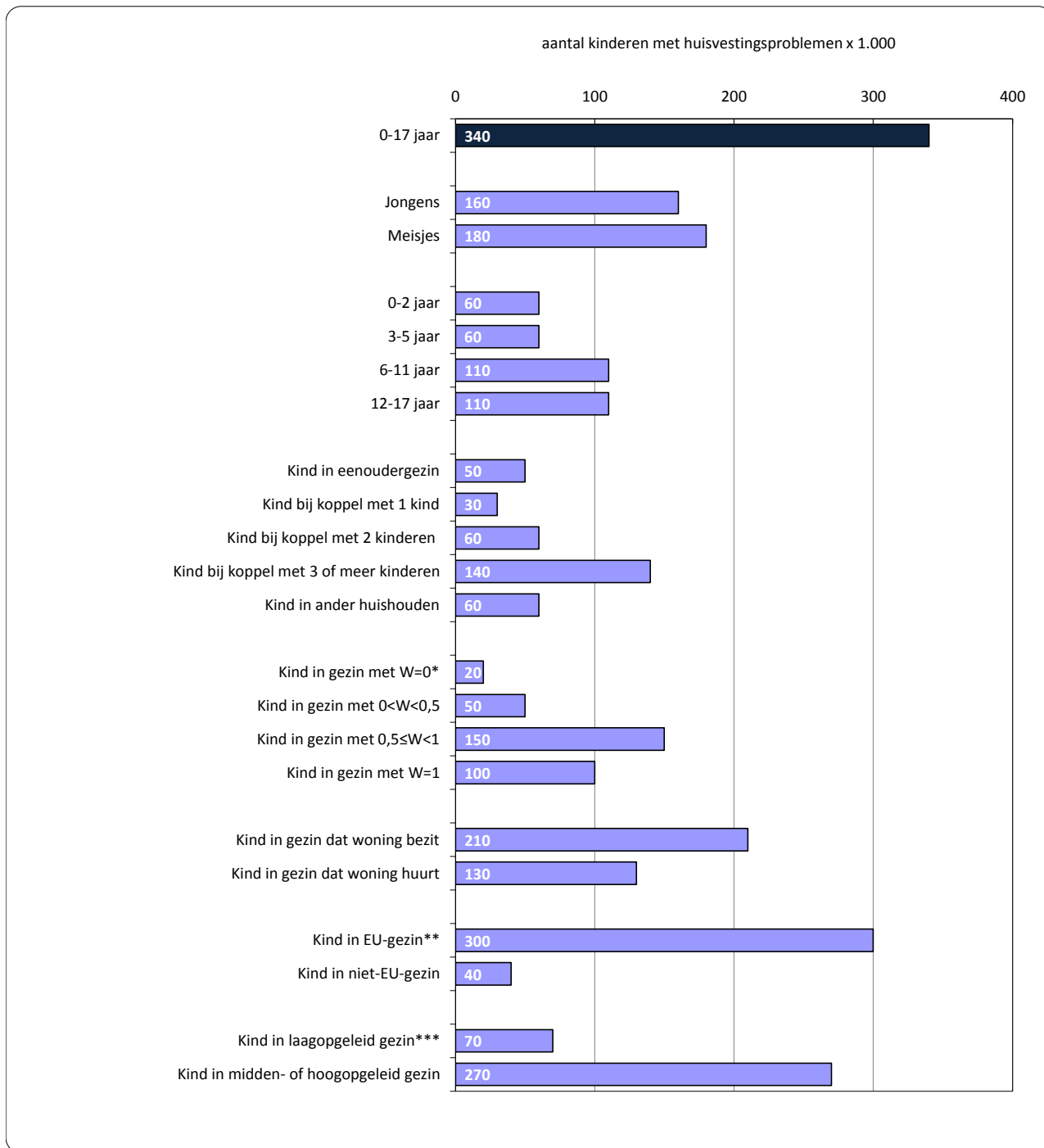
% kinderen met huisvestingsproblemen

* Werkintensiteit (W): het aantal werkelijk gewerkte maanden in een jaar door de volwassen leden van het huishouden ten opzichte van het aantal maanden dat de volwassen leden zouden kunnen werken.

** Kind in EU-gezin: alle volwassen leden van het gezin hebben EU-nationaliteit; kind in niet-EU-gezin: minstens 1 volwassene heeft nationaliteit van buiten de EU.

*** Kind in laagopgeleid gezin: geen van de volwassen leden van het gezin heeft een diploma hoger secundair onderwijs.

Aantal kinderen met huisvestingsproblemen

* Werkintensiteit (W): het aantal werkelijk gewerkte maanden in een jaar door de volwassen leden van het huishouden ten opzichte van het aantal maanden dat de volwassen leden zouden kunnen werken.

** Kind in EU-gezin: alle volwassen leden van het gezin hebben EU-nationaliteit; kind in niet-EU-gezin: minstens 1 volwassene heeft nationaliteit van buiten de EU.

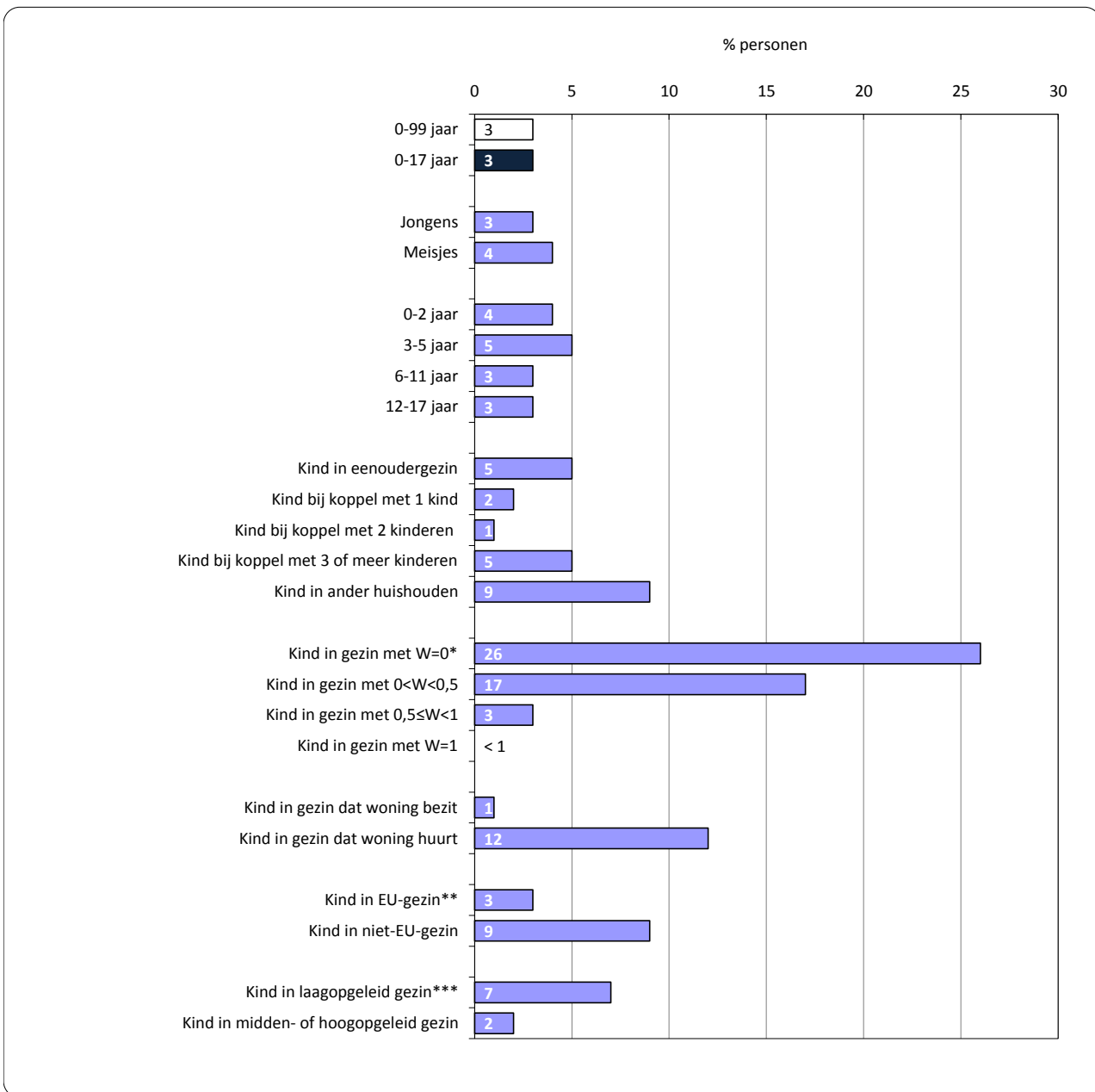
*** Kind in laagopgeleid gezin: geen van de volwassen leden van het gezin heeft een diploma hoger secundair onderwijs.

Toelichting

Om een opdeling te kunnen maken binnen de groep kinderen naar onder meer leeftijd, huishoudsamenstelling, werkintensiteit van het huishouden en nationaliteit en opleidingsniveau van de ouders, wordt gebruik gemaakt van een dataset waarin de 3 meeste recente edities van de EU-SILC-survey (EU-SILC 2009, EU-SILC 2010 en EU-SILC 2011) werden samengevoegd. Dat verhoogt het aantal kinderen opgenomen in de steekproef en vergroot zo de betrouwbaarheid van de resultaten voor kleinere subgroepen.

Indicator K10	Kinderen in gezin dat gezondheidszorg moet uitstellen om financiële redenen	
Omschrijving	Percentage en aantal kinderen (0 tot 17 jaar) dat leeft in een huishouden waarvan één van de leden in het voorbije jaar een bezoek aan de arts of tandarts heeft moeten uit- of afstellen om financiële redenen	
DIMENSIES	Ruimte	Vlaams Gewest
	Tijd	<u>2009-2011</u>
BRON	Gepoolde dataset EU-SILC 2009-2011, Algemene Directie Statistiek (berekeningen SVR)	
Voor meer informatie	http://aps.vlaanderen.be/sgml/largereeksen/1319.htm	

% kinderen in gezin dat zorg heeft moeten uitstellen

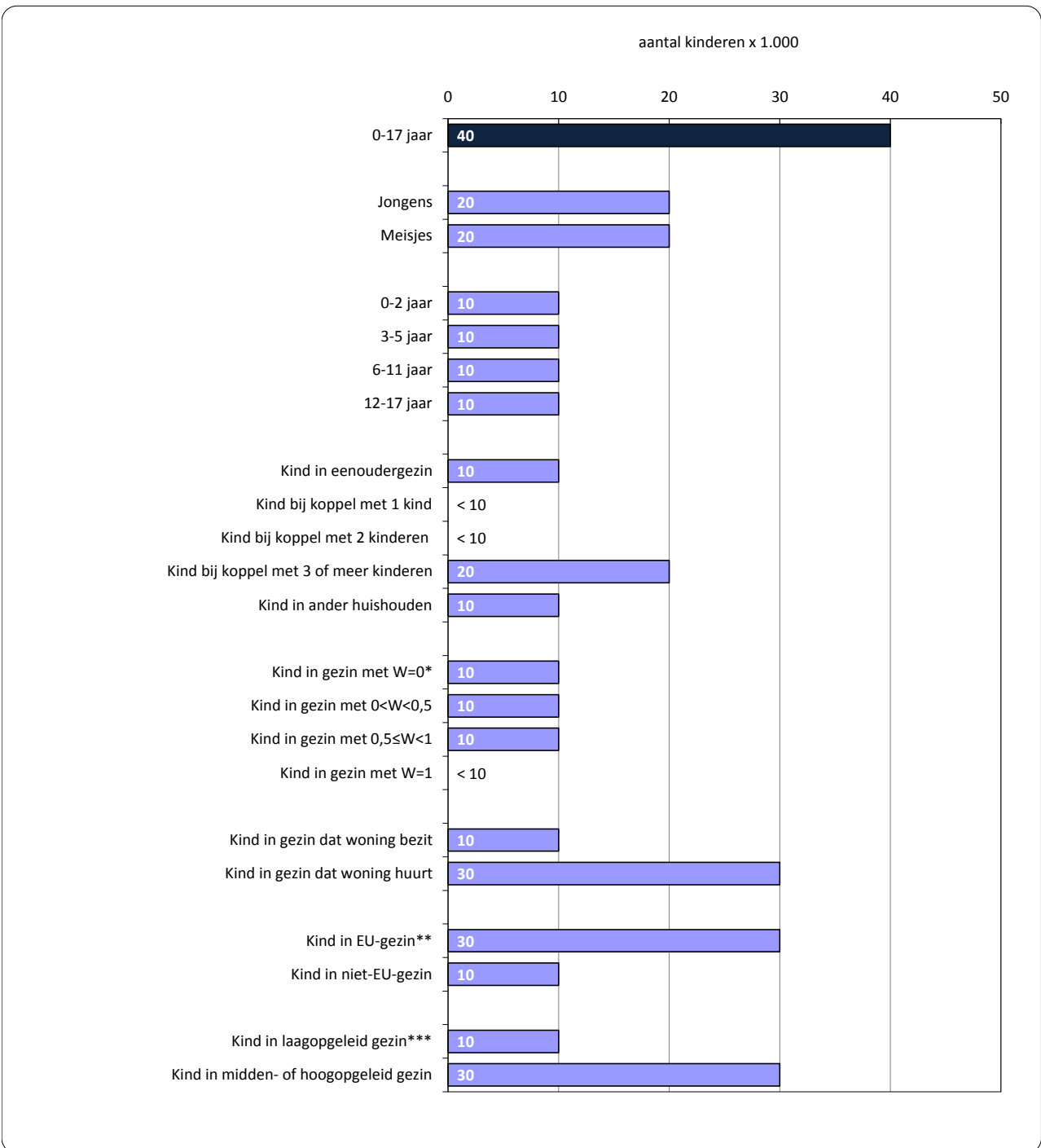

* Werkintensiteit (W): het aantal werkelijk gewerkte maanden in een jaar door de volwassen leden van het huishouden ten opzichte van het aantal maanden dat de volwassen leden zouden kunnen werken.

** Kind in EU-gezin: alle volwassen leden van het gezin hebben EU-nationaliteit; kind in niet-EU-gezin: minstens 1 volwassene heeft nationaliteit van buiten de EU.

*** Kind in laagopgeleid gezin: geen van de volwassen leden van het gezin heeft een diploma hoger secundair onderwijs.

Aantal kinderen in gezin dat zorg heeft moeten uitstellen

* Werkintensiteit (W): het aantal werkelijk gewerkte maanden in een jaar door de volwassen leden van het huishouden ten opzichte van het aantal maanden dat de volwassen leden zouden kunnen werken.

** Kind in EU-gezin: alle volwassen leden van het gezin hebben EU-nationaliteit; kind in niet-EU-gezin: minstens 1 volwassene heeft nationaliteit van buiten de EU.

*** Kind in laagopgeleid gezin: geen van de volwassen leden van het gezin heeft een diploma hoger secundair onderwijs.

Toelichting

Om een opdeling te kunnen maken binnen de groep kinderen naar onder meer leeftijd, huishoudsamenstelling, werkintensiteit van het huishouden en nationaliteit en opleidingsniveau van de ouders, wordt gebruik gemaakt van een dataset waarin de 3 meeste recente edities van de EU-SILC-survey (EU-SILC 2009, EU-SILC 2010 en EU-SILC 2011) werden samengevoegd. Dat verhoogt het aantal kinderen opgenomen in de steekproef en vergroot zo de betrouwbaarheid van de resultaten voor kleinere subgroepen.

Indicator K11**Kansarmoede-index van Kind en Gezin: evolutie****Omschrijving**

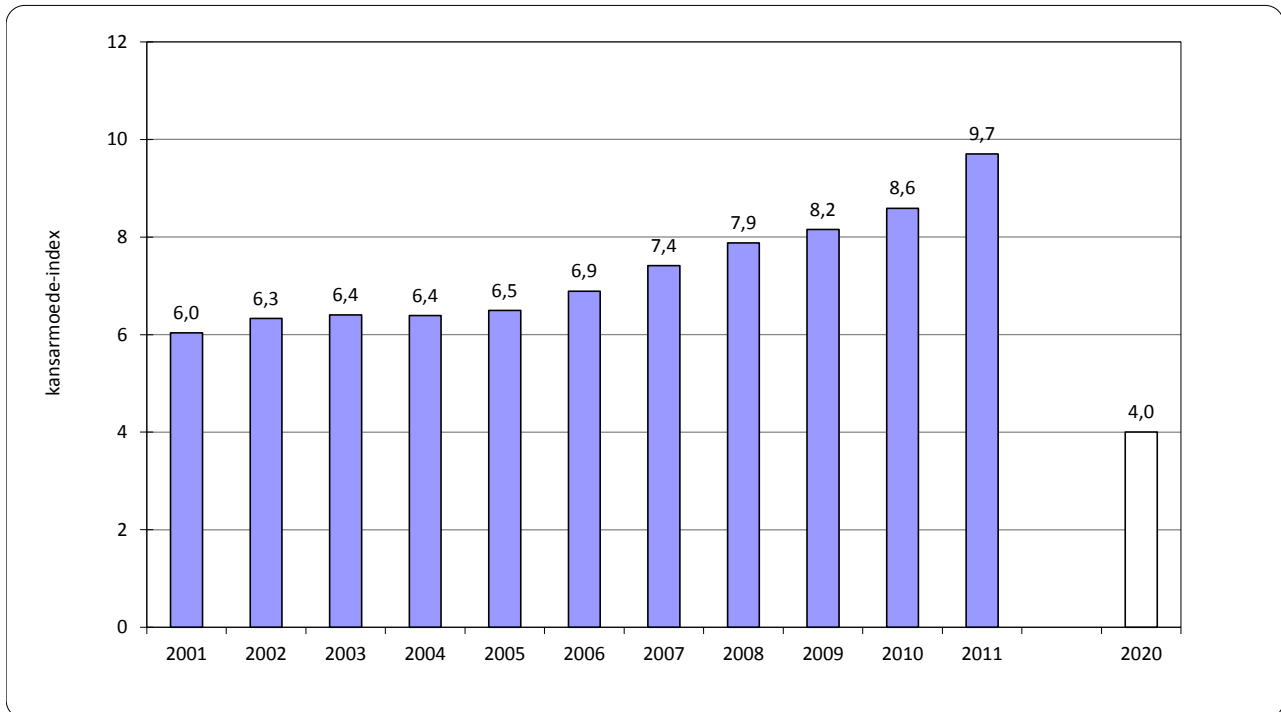
Aantal kinderen geboren in een kansarm gezin volgens de criteria van Kind en Gezin in jaar X en de jaren X-1 en X-2 en die wonen in het Vlaams Gewest op 31 december van jaar X, gedeeld door het totaal aantal kinderen geboren in die 3 jaar en die wonen in het Vlaams Gewest op 31 december van jaar X (in percentages)

DIMENSIES

Ruimte Vlaams Gewest
Tijd 2001-2011, doelstelling 2020

BRON

Kind en Gezin

Voor meer informatie<http://aps.vlaanderen.be/sgml/largereeksen/259.htm>**Toelichting**

Kind en Gezin ontwikkelde begin jaren 1990 een indicator die verschillende aspecten van de sociaaleconomische situatie van pasgeborenen tegelijk in rekening tracht te brengen. Aan de hand van het maandinkomen van het gezin, de opleiding en de arbeidssituatie van de ouders, de ontwikkeling van de kinderen, de huisvesting en de gezondheidssituatie van het gezin, wordt nagegaan hoeveel kinderen geboren worden in een kansarm gezin. Een gezin wordt als kansarm beschouwd als het op minstens 3 van de voorgenoemde criteria zwak scoort.

Sinds 2010 wordt niet meer gewerkt met jaarcijfers maar met het gemiddelde van het jaar en de 2 voorgaande jaren. Dat zorgt voor robuustere resultaten. Ook worden geen absolute aantallen meer vrijgegeven, enkel procentuele aandelen ten opzichte van het totaal aantal geboorten. Om de verandering in de berekening te accentueren, spreekt Kind en Gezin nu van een kansarmoede-index. In 2011 haalde de index een score van 9,7. Dat betekent dat 9,7% van de geboorten in de periode 2009-2011 in het Vlaamse Gewest plaatsvond in een kansarm gezin. Ook voor de voorgaande jaren werd een indexscore berekend volgens de nieuwe formule. Daaruit blijkt dat de kansarmoede-index sinds 2005 behoorlijk sterk is toegenomen.

In het Pact 2020 heeft de Vlaamse Regering zich ertoe verbonden om het aantal kinderen dat geboren wordt in armoede tussen 2008 en 2020 met 50% te verminderen. Dat betekent dat in 2020 het percentage geboorten in kansarme gezinnen gedaald moet zijn tot maximaal 4%.

Vlaamse Armoedemonitor
Vlaamse Armoedemonitor
Vlaamse Armoedemonitor
Vlaamse Armoedemonitor
Vlaamse Armoedemonitor